

Dân Chúa

www.danchua.eu

online

Dân Chúa on line số 57 - tháng 2.2020

CẦU CHO VIỆC LẮNG NGHE TIẾNG KHÓC CỦA NHỮNG NGƯỜI DI CƯ

Chúng ta cầu nguyện cho tiếng khóc của anh chị em di cư,
tiếng khóc của các nạn nhân trong các vụ buôn người,
có thể được lắng nghe và xem xét.

Nguyệt San Công Giáo
Katholische on line
Monthly Catholic on line
Email: info@danchua.de
Herausgeber: Franz Xaver e.V.
Dân Chúa Katholische on line

DÂN CHÚA ÂU CHÂU

Chủ nhiệm: Lm Stephano Bùi Thượng Lưu
Phụ tá chủ nhiệm: Lm Paul Đào Văn Thạnh
Thư ký : Sr. Anne Marie Nguyễn Thị Hường
Chủ biên thần học : Lm Vincent Lê Phú Hải omi
Chủ biên văn hóa: Sh Bonaventure Trần Công Lao

DÂN CHÚA ÚC CHÂU

715 Sydney Rd. Brunswick, Victoria 3056
Tel.: (03) 9386-7455 / Fax: (03) 9386-3326
Chủ nhiệm: Lm. Nguyễn Hữu Quảng SDB
Chủ bút: Rev. James Võ Thanh Xuân
Phụ tá Chủ bút: Trần Vũ Trụ
Tổng Thư Ký: Sr. Nguyễn Thùy Linh, FMA
Ban kỹ thuật: Hiệp Hải

MỤC ĐÍCH & TÔN CHỈ DÂN CHÚA

Mục đích: Góp phần vào việc phục vụ tập thể Công Giáo Việt Nam và đồng bào để cùng thăng tiến toàn diện.

Tôn chỉ: Trung thành với Tin Mừng Chúa Kitô và Giáo Huấn của Hội Thánh Công Giáo:

1. Phát triển đời sống Đức Tin sống động, trưởng thành và lòng yêu nước nồng nhiệt, sáng suốt.
2. Phổ biến và hướng dẫn những dư luận ngay chính.
3. Bảo tồn và phát huy Văn Hóa Truyền Thống Việt Nam trong tinh thần dung hợp với nhân bản Công giáo.
4. Cổ vũ hiệp nhất, canh tân tâm tư, ngôn từ và hành động để nếp sống Đạo đáp ứng những đòi hỏi của thời đại mới

**Xin mời ghé Trang Nhà
Dân Chúa online
<https://danchua.eu/>**

Trong Số Này

- . Lá Thư Chủ Nhiệm.
- . Lịch Phụng vụ tháng Hai 2020.
- . **Lịch Sử Mùa Chay Thánh.**
- . **Vì sao lễ Tro thường hay rơi vào dịp Tết ta?**
- . **Ăn Chay.**
- . **CHUYỆN ĂN CHAY (thơ).**
- . **Năm Mục Vụ Giới Trẻ 2020**
ĐỨC GIÊSU Hoàng tử Bình an
- . **Gia Đình cần có lòng thương xót với nhau.**
- . **Chuyện phiếm ĐỒN THỐI.**
- . **Đức Phanxicô bắt đầu năm quan trọng nhất triều giáo hoàng của ngài.**
- . **Mười điểm nổi bật về truyền giáo theo Đức Phanxicô.**
- . **Thư của Đức Hồng Y Giuse Trần Nhật Quân gửi các Hồng Y trên thế giới.**
- . **Washington Post: Hầu hết chúng ta đều khó nói xin lỗi. Đức Giáo Hoàng chỉ cho chúng ta thấy làm sao thực hiện điều đó.**
- . Hai động thái quan trọng của Cộng Sản Trung Hoa trên mặt trận tôn giáo tâm linh.
- . Thông điệp Ngày Truyền Thông Thế Giới của Đức Phanxicô.
- . Tưởng nhớ và cầu nguyện nhân ngày giải phóng trại Tập trung Auschwitz, Ba Lan.
- . Linh mục có thể rời bàn thờ chúc bình an không?.
- . Cách tính ngày lễ Phục Sinh.
- . Lời cầu nguyện giúp vượt qua chán nản...
- . 5 cách đơn giản theo kinh thánh để tìm được bình an nội tâm trong năm 2020.
- . Bảy chuyện bạn ít biết về tác phẩm điêu khắc Pietà của Michel-Ange.
- . **Ngày Khai Mạc Năm Thánh và Tôn vinh Đức Mẹ La Vang Làm Quan Thầy ...**
- . **Ngày khai sinh Giáo phận Huế.**
- . Thở được linh khí của Trời.
- . Hỡi anh đi đường cái quan.
- . **CHUỘT Trong đời sống & Khoa học.**
- . Những Lưỡi Rắn Bò Ra Từ Đồng Tâm.
- . Phẩm cách Việt Nam và vụ việc Đồng Tâm, nhìn từ Singapore
- . Thời sự Việt Nam & Tin Thế giới.
- . Tin Giáo Hội Hoàn vũ & GH Việt Nam
- . Tin Cộng Đoàn.

“Virus Trung Quốc” mới thật sự đang, và sẽ là đại họa cho Đồng bào, Tổ quốc VN”

Quý độc giả thân mến,
Theo bản tin của hãng AFP do Mai Lâm chuyển dịch, Chủ tịch Tập Cận Bình của nhà nước cộng sản Trung quốc cho biết Trung Quốc đang tiến hành một cuộc chiến cam go chống lại sự bùng phát của “con quỷ” virus corona: “Dịch bệnh là một con quỷ và chúng ta không thể để con quỷ này ẩn náu“, ông Tập nói trong cuộc họp với tổng giám đốc Tổ chức Y tế Thế giới (WHO) Tedros Adhanom Ghebreyesus hôm 28.01.2020 ở Bắc Kinh.

Theo thông báo chính thức của Ủy ban Y tế Quốc gia Trung Quốc: tính đến khuya thứ Ba ngày 28.01 giờ Trung Quốc, số lượng người bị nhiễm bệnh tăng vọt 60% - từ 2835 vào thứ Hai lên đến 4515 hôm thứ Ba. Số người chết là 106 người. Bên ngoài Trung Quốc, các quốc gia có người bị nhiễm gồm có Thái Lan (14), Hồng Kông (8), Nhật (7), Hoa Kỳ (5), Đài Loan (5), Úc (5), Macau (5), Singapore (4), Nam Hàn (4), Mã Lai (4), Canada (2), Việt Nam (2), Pháp (3), Nepal (1), Campuchia (1), Đức (1).

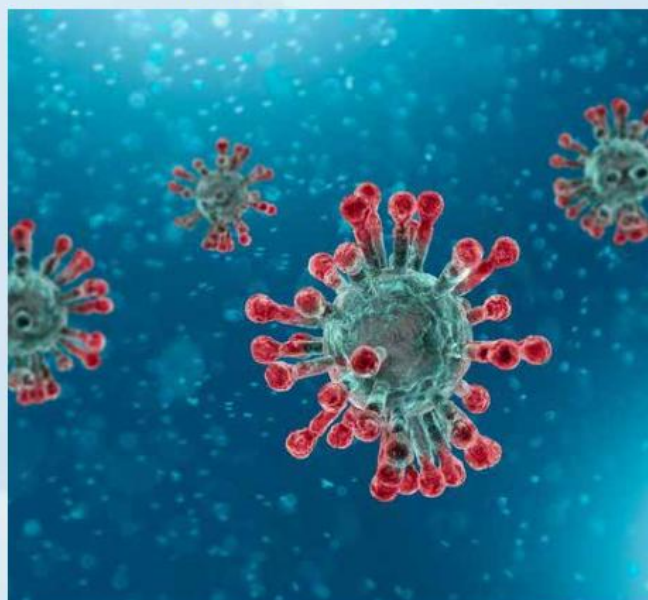
Dịch bệnh từ virus corona là đề tài bao trùm trên toàn lãnh vực thông tin và tài chính thế giới trong những ngày đầu năm mới Canh Tý 2020. Lướt tin trên các báo Pháp hôm 28.02, chúng ta đọc thấy các tựa đề sau: “Coronavirus, thế giới tổ chức đối phó” (Nhật báo La Croix) “Coronavirus, Trung Quốc chống chọi như thế nào” - tit lớn của Les Echos. Le Figaro chạy tựa “Coronavirus bùng nổ tại Trung Quốc, cả hành tinh báo động”.

Les Echos trong bài “Trung Quốc huy động tổng lực trước nạn dịch đang tăng vọt” mô tả một Trung Quốc tự giam hãm khi bước vào năm Canh Tý, không tiếng pháo cũng như múa lân, múa rồng. Tờ báo cánh hữu dẫn nhật báo Barrons ước tính virus corona có thể làm kỹ nghệ điện ảnh thiệt mất 10 tỉ đô la, còn báo chí Hoa lục cho

biết tỉ lệ đặt phòng khách sạn chỉ còn 20%. Bộ Thương Mại Trung Quốc dự báo vận chuyển hàng không giảm 41,1%, đường sắt giảm 28,8% so với cùng kỳ năm ngoái!...

Việc ngăn chặn sự lây lan của virus corona, điều trị bệnh nhân và ngăn ngừa bệnh tái phát là mối quan tâm hàng đầu trước dịch bệnh mới bùng phát. Tuy nhiên, về mặt dài hạn, virus corona còn giáng đòn mạnh lên nền kinh tế lớn thứ hai thế giới. Bloomberg nhận định những gì xảy ra trong vài ngày và vài tuần tới sẽ rất quan trọng đối với Trung Quốc và toàn thế giới. Kết quả có thể khó dự đoán nhưng trong ngắn hạn, khả năng lây lan của dịch bệnh này là tương đối thấp. Tuy nhiên rủi ro dài hạn đối với thị trường đang khiến các nhà hoạch định chính sách và giới đầu tư lo ngại.

1) Cùng với Đức Thánh Cha Phanxicô và hiệp với toàn thể Giáo Hội cũng như tất cả những ai thành tâm thiện chí chúng ta khẩn nguyện cùng Thiên Chúa cho nhân loại được thoát khỏi “dịch tễ, mất mùa, giặc giã” trong năm mới Canh Tý 2020: “Xin Chúa đón nhận những bệnh nhân đã qua đời vào trong cõi an bình; xin an ủi gia đình họ và ban ơn giúp sức cho cộng đồng Trung Quốc

đang hết sức nỗ lực chiến đấu với dịch bệnh.”

2) Làm sao để tránh bị lây nhiễm virus Corona? Phòng bệnh hơn chữa bệnh. Mời quý độc giả đọc bản hướng dẫn trích đăng trong Danchua.eu <https://danchua.eu/theme-features/tintheGIOI/21631-lam-sao-de-tranh-bi-lay-nhiem-virus-corona.html> của nhật báo Người Việt với 10 lời khuyên có thể giúp những người khác có thể bảo vệ không để lây virus Corona.

Tổ chức Y tế Thế giới (WHO) cho biết hiện vẫn chưa thể kết luận rõ ràng về phương thức lây truyền, đặc điểm lâm sàng và mức độ nghiêm trọng của căn bệnh do virus corona mới (2019-nCoV) gây ra.

Chúng ta hiện chỉ có ít thông tin về loại virus này, vậy có cách nào để giảm nguy cơ lây nhiễm không?

“Cần giữ tay và đường hô hấp sạch sẽ. Khi chúng ta đang bước vào dịp lễ hội, du lịch cuối năm, bao gồm cả Tết, chúng tôi nhắc nhở mọi người cần thực hiện các biện pháp bảo vệ sau: Rửa tay bằng xà phòng và nước, hoặc chà (xoa) tay bằng cồn khô; Che miệng và mũi bằng khẩu trang y tế, khăn giấy, ống tay áo hoặc lấy khuỷu tay che khi ho hoặc hắt hơi; Tránh tiếp xúc gần mà không có mặt đồ bảo hộ với bất kỳ ai có các triệu chứng cảm lạnh hoặc giống như cúm; đi khám bệnh nếu bạn bị sốt, ho và khó thở“. (trích <https://www.tienphong.vn/suc-khoe/who-noi-gi-ve-muc-do-nguy-hiem-cua-virus-corona-moi-1512650.tpo>)

3) Đặc biệt cầu cho Tổ quốc và dân tộc Việt Nam thoát khỏi “Virus Trung Quốc” mới thật sự đang, và sẽ là đại họa cho Đồng bào, Tổ quốc tôi: “Virus Trung Quốc”, mức độ hại gấp triệu lần “Virus Vũ Hán” tấn công, đục khoét hệ nhân cách và bào mòn thuộc tính dân tộc tính của người Việt Nam. Nhìn đại dịch viêm phổi cấp bởi “Virus Vũ Hán”, và diễn biến liên quan, chúng ta nhất quán rằng: Nhân dân VN, không nhanh chóng tìm vaccin để tiêm phòng, điều trị “Virus Trung Quốc”, thì chuyện tan nhà, mất nước, không thể khác.“ (xem bài này <https://www.datviet.com/virus-trung-quoc-moi-that-su-dang-va-se-la-dai-hoa-cho-dong-bao-to-quoc-toi/>)

Riêng với các tín hữu Công giáo, chúng ta

bước vào Mùa Chay thánh 2020, bắt đầu từ Thứ Tư Lễ Tro ngày 26.02.2020. Khi lãnh nhật chú “bụi tro“ trên đầu, mỗi người chúng ta ý thức thâm sâu về thân phận “bụi tro“ của con người... Nhưng chúng ta không bị ngã gục trong tuyệt vọng, vì biết chắc trong niềm tin, con người tuy là vật phàm hèn, nhưng được Thiên Chúa yêu thương, cứu chuộc và thánh hóa. Virus nguy hiểm nhất đối với mỗi tín hữu chúng ta nói riêng, và đối với toàn thể nhân loại nói chung, còn nguy hiểm hơn cả Virus Corona đang đe dọa Trung quốc và thế giới, nguy hiểm hơn cả “virus Trung quốc“ đối với Tổ quốc Việt Nam, chính là TỘI LỖI: Vì TỘI LỖI không những làm con người xa cách Thiên Chúa và tha nhân, mà con giết chết thể xác mà còn giết chết sự sống đời đời.

Vì thế MÙA CHAY: “Đây là thời gian khẩn trương trong năm phụng vụ, thời gian thuận tiện được ban cho chúng ta để đẩy mạnh quyết tâm hoán cải, tăng cường việc lắng nghe Lời Chúa, cầu nguyện, thống hối, mở rộng tâm hồn đón nhận thánh ý Chúa, thực hành khổ chế một cách quảng đại hơn, để đi tới và giúp đỡ tha nhân đang túng thiếu: đó là một hành trình tinh thần giúp chúng ta chuẩn bị sống Mầu Nhiệm Phục Sinh“ (lm. Anton Nguyễn Văn Độ trong bài Lịch Sử Mùa Chay Thánh).

Lm. Chủ nhiệm

Lịch Phụng vụ tháng Hai /2020

Cầu nguyện theo ý Đức Thánh Cha

Ý chung: Lắng nghe lời van nài của người di dân.

Cầu cho anh chị em di dân đang bị rơi vào tay những kẻ buôn người bất chính; xin cho lời van nài của họ được lắng nghe và xem xét

- Thứ Bảy 1 2S 12,1-7a. 10-17 ; Tv 50 ; Mc 4,35-41
- **Chúa nhật 2 Đức Mẹ Hằng Cứu vào Đền Thánh**
MI 3,1-4 ; Tv 23 ; He 2,14-18; Lc 2,22-40
- Thứ Hai 3 Thánh Blaise 2S 15, 13-14.30 & 16, 5-13a; Tv 3 ; Mc 5,1-20
- Thứ Ba 4 2S 18,9-10.14b.24-25a.30 à 19,4 ; Tv 85; Mc 5,21-43
- Thứ Tư 5 Thánh Agathe 2S 24,2.9-17 ; Tv 31 ; Mc 6,1-6
- Thứ Năm 6 Thánh Paul Miki IV 2, 1-4.10-12 ; 1 Ch 29 ; Mc 6, 7-13
- Thứ Sáu 7 Hc 47, 2-11 ; Tv 17; Mc 6, 14-29
- Thứ Bảy 8 Thánh Jérôme Émilien IV 3, 4-13 ; Tv 118 ; Mc 6, 30-34
- **Chúa nhật 9 V Thường niên Is 58,7-10; Tv 111 ; 1 Co 2,1-5; Mt 5,13-16**
- Thứ Hai 10 Thánh Scholastique IV 8, 1-7.9-13 ; Tv 131 ; Mc 6, 53-56
- Thứ Ba 11 Đức Bà Lộ Đức IV 8,22-23.27-30 ; Tv 83 ; Mc 7,1-13
- Thứ Tư 12 IV 10,1-10; Tv 36 ; Mc 7, 14-23
- Thứ Năm 13 IV 11,4-13, Tv 105; Mc 7, 24-30
- Thứ Sáu 14 Thánh CYRILLE & METHODE Cv 13,46-49; Tv 116; Lc 10,1-9
- Thứ Bảy 15 IV 12, 26-32 & 13, 33-34 ; Tv 105 ; Mc 8, 1-10
- Chúa nhật 16 VI Thường niên Hc 15, 15-20; Tv 118; 1Co 2, 6-10; Mt 5, 17-37
- Thứ Hai 17 7 Thánh lập dòng Tội Tố Đức Mẹ Gc 1, 1-11 ; Tv 118; Mc 8, 11-13
- Thứ Ba 18 Thánh Bernadette Gc 1,12-18; Tv 93 ; Mc 8, 14-21
- Thứ Tư 19 Gc 1,19-27; Ps 14 ; Mc 8, 22-26
- Thứ Năm 20 Jc 2, 19 ; Tv 33 ; Mc 8, 27-33
- Thứ Sáu 21 Thánh Pierre Damien Gc 2, 14-24.26 ; Tv 111 ; Mc 8,34 à 9, 1
- Thứ Bảy 22 Lập Tông Tòa thánh Phêrô IP 5, 1-4 ; Tv 22; Mt 16, 13-19
- **Chúa nhật 23 VII Thường niên Lv 19, 1-2.17 18; Tv 102; 1Co 3,16-23 ; Mt 5,38-48**
- Thứ Hai 24 Gc 3, 13-18; Tv 18B; Mc 9, 14-29
- Thứ Ba 25 Gc 4, 1-10 ; Tv 54; Mc 9,30-37
- Thứ Tư 26 **Lễ Tro** Ge 2, 12-18 ; Tv 50 ; 2Co 5, 20 - 6, 2 ; Mt 6, 1-6.16-18
- Thứ Năm 27 Đnl 30,15 20 ; Tv 1 ; Lc 9, 22-25
- Thứ Sáu 28 Is 58 1-9a ; Tv 50 ; Mt 9, 14-15
- Thứ Bảy 29 Is 58, 9b-14; Tv 85 ; Lc 5,27-32

Lịch Sử Mùa Chay Thánh

Từ thời bát tiết Xuân, Hạ, Thu, Đông, thay đổi tuần hoàn luân vòng chuyển đổi. Niên lịch phụng vụ của Giáo Hội Công Giáo cũng nằm trong chu kỳ ấy.

Phụng vụ Giáo Hội cũng có bốn Mùa như : Mùa Vọng, Mùa Giáng Sinh qua đi, Mùa Thường niên tiếp nối, chúng ta chuẩn bị bước vào Mùa Chay Thánh, cao điểm là Tuần Thánh và Đêm Vọng Phục Sinh. Vậy Mùa Chay có từ bao giờ, kéo dài bao lâu ? Những việc chúng ta làm trong Mùa Chay có ý nghĩa thế nào ? Mùa Chay đến rồi lại đi, chúng ta làm gì để Mùa Chay không trở nên nhàm chán và có ý nghĩa ?

Mùa Chay có từ bao giờ, kéo dài bao lâu ?

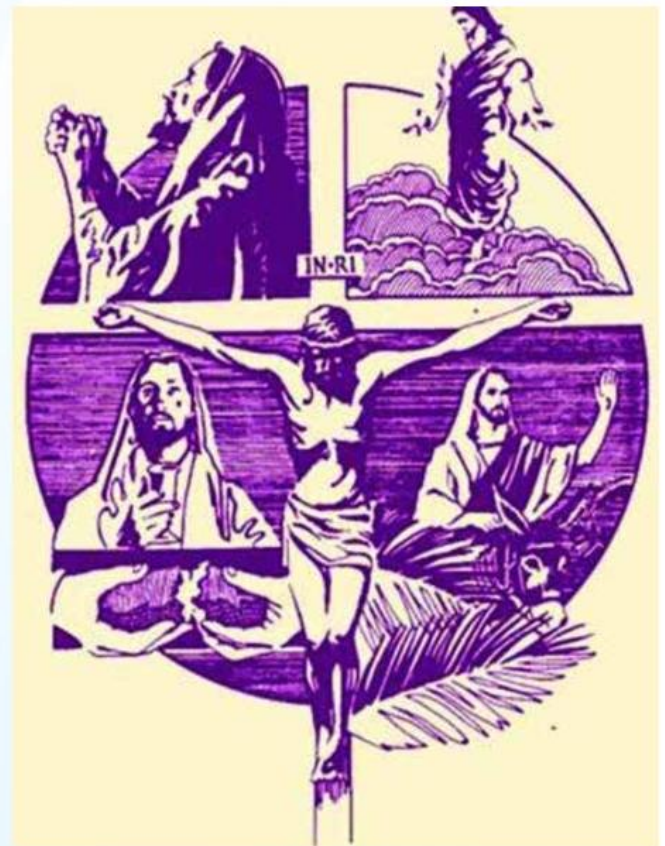
Vào những thế kỷ đầu Kitô giáo, để sống đạo và thực hành đạo, các kitô hữu tiên khởi đã quan sát những người chung quanh xem họ sống đạo và thực hành đạo thế nào, cụ thể như việc người Dothái giữ ngày Sabát, hay lên Đền thờ cầu nguyện. Tuy các kitô hữu tiên khởi họp nhau thành một cộng đoàn tế tự, cử hành phép rửa nhân danh Cha và Con và Thánh Thần theo một công thức tuyên xưng đức tin. Nhưng khi cử hành các ngày đại lễ như lễ Vượt Qua, lễ Năm Mười, dù vẫn giữ nguyên những ngày lễ của người Dothái nhưng lại mặc cho các ngày lễ ấy một ý nghĩa mới, chẳng hạn : khi cử hành, họ không chỉ nhắc lại các biến cố Xuất Hành Cựu Ước, mà còn tưởng nhớ cuộc khổ nạn và phục sinh của Chúa Kitô, cũng như việc Chúa Thánh Thần hiện xuống trên các Tông đồ.

Mãi đến thế kỷ thứ IV, trong Giáo hội mới nảy sinh những ý kiến khác nhau như : liệu có cử hành lễ Phục Sinh vào ngày lễ Vượt Qua của người Dothái không ? Tại các Giáo đoàn thuộc Tiểu Á, họ vẫn giữ nghi lễ chiêm vượt qua. Riêng Giáo đoàn Antiokia lại ấn định lễ Phục Sinh

vào ngày Chúa Nhật sau lễ Vượt Qua của người Dothái, trong khi đó, các kitô hữu tại Alexandria do các nhà chiêm tinh tính toán nên đã chuyển rời lễ Phục Sinh vào dịp phân xuân.

Cho dù có sự khác nhau về ngày cử hành các ngày lễ, nhưng lễ Phục Sinh vẫn là lễ chung của toàn thể cộng đoàn Kitô giáo, vì lễ Phục Sinh dựa trên nền tảng đức tin, trước lễ Phục Sinh, có một thời gian chuẩn bị tương đối dài gọi là Mùa Chay hay “40 ngày”, tưởng nhớ 40 Chúa Giêsu ở trong hoang địa 40 đêm ngày.

Việc thực hành Mùa Chay đã có từ thời thì đầu Kitô giáo, nhưng trải qua những bước thăng trầm, mãi tới thế kỷ thứ II, thời thánh Irênê, giám mục thành Lyon, việc giữ chay ngắn hạn từ hai đến ba ngày, không ăn bất kỳ thức ăn nào mới được phổ biến. Sang kỷ thứ III tại Alexandria, người ta kéo dài việc ăn chay ra hết một tuần. Những dấu tích của Mùa Chay hay “40 ngày” được tìm thấy ở thế kỷ thứ IV, trong lễ qui của Công Đồng

Chủ đề

Nicêa. Đây là thời gian chuẩn bị mừng lễ, nhưng ưu tiên vẫn là việc giúp các người dự tòng chuẩn bị lãnh Phép Rửa Tội và Đêm Vọng Phục Sinh.

Cuối thế kỷ thứ IV, Giáo đoàn tại Giêrusalem bắt đầu giữ chay 40 ngày hay còn gọi là Mùa Chay 8 tuần, người ta ăn chay suốt thời gian này, trừ thứ Bảy và Chúa Nhật. Sang thế kỷ thứ V, tại Aicập người ta cũng giữ chay, tiếp đến là xứ Gôlô, người ta ăn chay ngày thứ Bảy và thứ Sáu tuần trong Mùa Chay. Trong khi giữ chay, các kitô hữu chỉ ăn một bữa mỗi ngày, thức ăn gồm có bánh, rau và nước. Giữ nghiêm ngặt nhất là ngày Thứ Sáu và Thứ Bảy Tuần Thánh, người ta không ăn một chút thức ăn nào. Giờ ăn chay được qui định tùy theo sự khác nhau của mỗi giáo đoàn. Vì mùa chay gồm 6 tuần không thể tương ứng với 40 ngày được. Nên sang thế kỷ thứ VII, người ta đã lùi về trước Mùa Chay mấy ngày, cụ thể như bắt đầu từ ngày thứ Tư cho đến ngày thứ Bảy tuần trước khi bước vào Mùa Chay, ngày mà hôm nay chúng ta gọi là Thứ Tư Lễ Tro, ngày ăn chay. Đồng thời, ba Chúa Nhật trước Mùa chay, là gồm tóm thời gian chuẩn bị mừng lễ Phục Sinh, cách lễ Phục Sinh chín tuần. Việc giữ chay ngày càng đòi hỏi nghiêm ngặt hơn, chẳng hạn như buộc chỉ ăn bữa tối. Nhưng đến thế kỷ thứ VIII, việc giữ chay được nới rộng ra, nghĩa là cho phép những người ốm đau bệnh tật được ăn chúng, bơ, sữa, cá và cả rượu nữa. Sang thế kỷ XII và XIII, bữa ăn ngày chay được ấn định là trước giờ trưa 3 giờ tức 9 chín giờ sáng, tiếp theo được ăn “bữa ăn nhẹ” vào buổi tối. Sang thế kỷ XVII việc ăn chay giảm dần và Giáo hội cho phép được ăn cháo, sữa và cá nhỏ. Trong ngày chay, tại các hoàng gia, nhà bếp thi nhau trở tài làm ăn với những thực đơn sao cho dồi dào phong phú hơn ngày thường.

Một cảnh chợ cá ngày Thứ Tư Lễ Tro

Từ năm 1949, Giáo Hội Công Giáo qui định việc giữ chay và kiêng thịt là ngày Thứ Tư lễ Tro và Thứ Sáu Tuần Thánh mà thôi. Lý do vì hai ngày đó là ngày tưởng nhớ sự chết : ngày thứ tư lễ Tro, linh mục chính thức làm phép tro

Mùa chay thánh

Chuyện tình yêu hai ngàn năm trước
Chính Con Người cất bước qua đây
Vì yêu nhân loại héo gầy
Hy sinh bước xuống vũng lầy tội nhơ

Trái tim yêu vô bờ gánh lấy
Án thập hình nát bấy xác thân
Nhìn ta ánh mắt ân cần
Lên đồi thương khó mấy lần nữa đây?

Trên thân xác hao gầy khổ lụy
Những vết hằn ganh tị buồn đau
Tim buồn lạnh ngắt bạc màu
Hồn rung khắc khoải nát nhàu tâm can

Dấu đinh ấy điêu tàn thảm khốc!
Đóng vào hồn ác độc lăm thay!
Vòng gai nhọn hoắt lắt lay
Tùng dòng Máu Thánh đọa đầy bởi đâu?

Tình yêu ấy nhiệm mầu chí ái
Dâng cho đời chuộc lại phẩm nhân
Mùa chay lãnh nhận phúc phần
Bốn mươi ngày sống thanh bần đợi mong.

Trầm Hương Thơ

được đốt từ những cành lá đã làm phép vào ngày Lễ Lá năm trước rồi vẽ hình thánh giá trên trán người nhận tro và nhắc lại rằng “người là tro bụi, và người sẽ trở về tro bụi”, nhắc lại cái chết của mỗi người chúng ta, tiếp đến, ngày Thứ Sáu Tuần Thánh, ngày tưởng niệm cái chết của Chúa Giêsu trên Thập giá.

Trong phụng vụ của Giáo hội Chính Thống, thời gian chuẩn bị bước vào Mùa Chay kéo dài năm tuần liền, mỗi tuần đọc một đoạn Tim Mừng riêng, với cách thức sám hối sâu xa. Tuần thứ bốn, được ấn định là ngày kiên tịnh và ăn chay trong toàn Giáo hội. Chúa Nhật thứ năm được gọi là Chúa Nhật Hòa giải, mỗi người hòa giải với người bên cạnh trước khi toàn thể cộng đoàn xin lỗi Chúa.

Cảm tưởng chung là một bầu không khí “vui và buồn”. Mỗi tín hữu, với sự hiểu biết có giới hạn và khác nhau về phụng vụ, nên khi bước vào nhà thờ với các kinh nguyện của Mùa Chay,

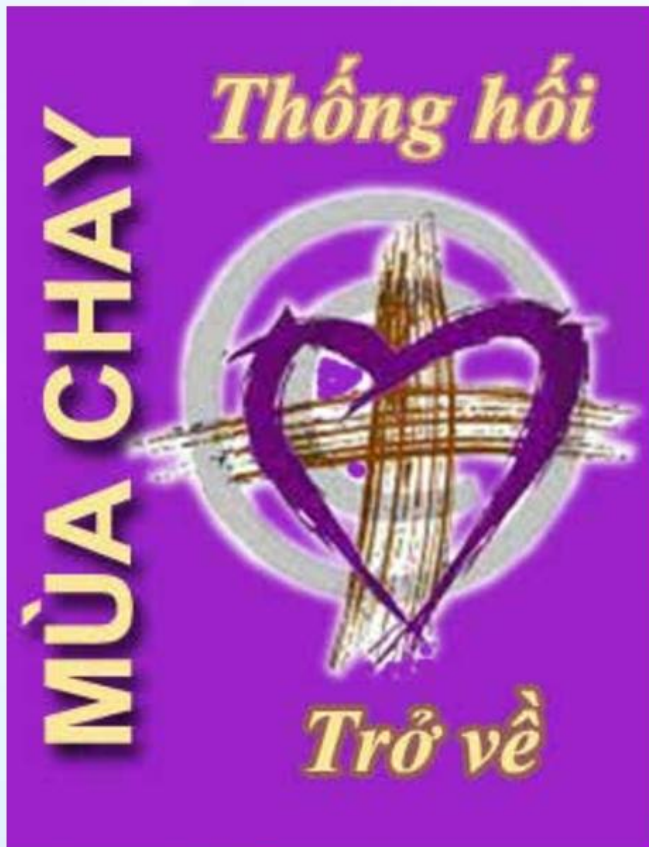
mỗi người mỗi cảm tưởng khác nhau. Một phần vì những lời kinh tiếng hát mang đậm nét buồn, màu áo tím, những bài đọc dài hơn, đơn điệu hơn ngày thường, và hầu như không có nét vui tươi. Một nét đẹp nội tâm rực sáng, tựa như ánh sáng ban mai chiếu rọi từ thung lũng tối tăm lên tận đỉnh cao của núi đồi.

Niềm vui âm thầm, êm dịu và toàn bộ các bài Sách thánh trong Mùa Chay nghe thật đơn điệu cho thấy sự bình an đã dẫn đưa người ta tới những điệp ca hòa tấu Allêluia trong Đêm Vọng Phục Sinh.

Chúa Nhật lễ Lá là thời gian không còn dành riêng cho việc tưởng niệm cuộc khổ nạn nữa, bước vào một Tuần Thánh, với những bài đọc nhắc lại những ngày sau hết của Chúa Kitô trên trần gian và sự Phục Sinh của Ngài

Tại sao lại gọi là 40 ngày chay thánh ?

Từ “Mùa Chay” là một từ tương phản với từ gốc latin là “quadragesima” có nghĩa là 40. Trong Kinh thánh, con số 40 có ý diễn tả một khoảng thời gian chờ đợi, một quá trình, tượng trưng cho việc chuẩn bị gặp gỡ Thiên Chúa.

Số 40 còn diễn tả hành trình trong sa mạc trên đường về Đất hứa của Dân Dothái kéo dài 40 năm. Ông Môisen đã ở trên núi Chúa 40 ngày (x. Xh 24, 18; 34,28). Những người trinh sát đã ở trong vùng đấy 40 ngày (x. Ds 13, 25). Elia đã đi 40 ngày trước khi tới được hang ở đó Ngài được thị kiến (x. 1V 19, 8). Ninivê đã được cho 40 ngày để sám hối (x. Gn 3, 4). Và quan trọng nhất là Chúa Giêsu được Chúa Thánh Thần thúc đẩy vào trong hoang địa 40 ngày để ăn chay cầu nguyện trước khi thi hành sứ vụ công khai (x. Mt 4,2).

Như vậy Mùa Chay là mùa nhắc nhớ 40 năm hành trình trong sa mạc của dân Dothái, 40 ngày trong hoang địa của Chúa Giêsu. Con số 40 ngày, là thời gian đi vào hoang địa của cõi lòng, thỉnh lặng để chuẩn bị gặp gỡ Chúa. Đây là thời gian phụng vụ cao điểm thuận tiện thích hợp cho các kitô hữu noi gương Đức Kitô dùng 40 ngày để ăn năn đền tội và dần thân phục vụ anh chị em. Và bằng 40 ngày long trọng của Mùa Chay, mỗi người được liên kết mật thiết hơn với các Mầu Nhiệm của Chúa Giêsu, Đấng đang tiến đến cái chết và sự sống lại.

Mùa chay mang lại cho chúng ta điều gì?

Phần lớn người kitô hữu không thực hành việc ăn chay, nguyện ngắm, nên Mùa Chay không có ảnh hưởng tới đời sống của họ là bao? Khi nói về Mùa Chay, người ta thường hiểu một cách không tích cực lắm. Đại đa số dân chúng cho rằng trong Mùa Chay việc kiêng ăn, kiêng uống giữ chay chiếm vị trí hàng đầu.

Tuy nhiên điều đáng lưu ý là đại đa số người kitô hữu không thực hành đạo trong đời sống nhưng họ vẫn đến nhận tro vào Thứ Tư Lễ Tro. Đây là một nghi thức giàu tính biểu tượng, nó tác động đến tận đáy lòng con người, nhắc nhở người ta suy nghĩ về thân phận của mình khi nhận tro và mời gọi con người trở về với Chúa. Vì nhiều khi con người quên đi thân phận yếu hèn, mỏng giòn của mình, dẫn đến đau thương và đổ vỡ. Bi kịch cuộc đời con người đều từ đó mà ra. Con người phạm tội, tội cắt đứt sự hiệp thông giữa

Chủ đề

con người với Thiên Chúa, làm cho con người mất đi hạnh phúc, phải đau khổ và phải chết. Chuyện sa ngã của Nguyên tổ đã chứng minh điều đó. Lịch sử cứu độ của dân Chúa, tội thì Chúa phạt, hối cải thì Chúa tha và cứu. Nên mỗi khi lâm vào hoàn cảnh bi đát đau thương hay thất vọng, dân Chúa đều nhận ra rằng cần phải sám hối trở về giao hòa với Thiên Chúa để được chữa lành. Mùa Chay là mùa sám hối, chúng ta hãy ra sức làm những việc cần thiết để được giao hòa và hiệp thông với Chúa, hầu được Chúa ban ơn.

Trong đời sống người kitô hữu, nhiều khi lắng nghe lời Chúa xong, chúng ta đã có quyết tâm đi xưng tội, làm việc đền tội, nhưng rồi kết quả không mấy khả quan, thì Mùa Chay là cơ hội

rất thuận lợi. Thư thánh Phaolô nói với chúng ta : “Đây là lúc thuận tiện, đây là ngày cứu độ” (2 Cr 6,2). Đây là thời gian khẩn trương trong năm phụng vụ, thời gian thuận tiện được ban cho chúng ta để đẩy mạnh quyết tâm hoán cải, tăng cường việc lắng nghe Lời Chúa, cầu nguyện, thống hối, mở rộng tâm hồn đón nhận thánh ý Chúa, thực hành khổ chế một cách quảng đại hơn, để đi tới và giúp đỡ tha nhân đang túng thiếu: đó là một hành trình tinh thần giúp chúng ta chuẩn bị sống Mầu Nhiệm Phục Sinh. Vậy chúng ta hãy tin tưởng điều đó và bước vào Mùa Chay Thánh.

Lm. Antôn Nguyễn Văn Độ

Vì sao lễ Tro thường hay rơi vào dịp Tết ta?

Chắc không người Công Giáo Việt Nam nào mà không nhận ra lễ Tro của Giáo Hội Công Giáo thường rơi vào đúng ngày dịp Tết âm lịch, tức Tết Nguyên Đán truyền thống của Việt Nam, trước hoặc sau mùng 1 vài ngày. Vì thế, nhiều người không khỏi thắc mắc “Sao một ngày lễ mang tính buồn sầu lại hay diễn ra vào một mùa vui như vậy?” hoặc “Vì lẽ nào mà Giáo Hội lại cứ sắp cho lễ Tro vào ngay dịp Tết như thế?”

Phải hiểu nguyên lý tính ngày của 2 lễ này thì mới hiểu lý do. Nguyên nhân căn cốt của vấn đề nằm ở chỗ: 2 ngày này đều được tính theo lịch âm. Và chuyện 2 lễ này hay trùng nhau chỉ là tình cờ của lịch sử.

Thật vậy, từ năm 2010 đến năm 2020, có 5 lần lễ Tro rơi vào khoảng từ 29 đến mùng 6 Tết (2010, 2013, 2015, 2016, 2018). Từ 2020 đến

2030, chuyện này cũng xảy ra 5 lần nữa (2021, 2023, 2024, 2026, 2029); năm 2021, lễ Tro rơi vào mùng 6 Tết, và vào 2023 thì nhằm mùng 3.

Cách xác định ngày lễ Tro

Thứ tư lễ Tro là ngày lễ nhắc nhở về sự chết, điểm khởi đầu của mùa Chay 40 ngày thống hối để đón chờ mầu nhiệm Chúa Giêsu phục sinh từ cõi chết. Lễ Tro phụ thuộc vào lễ Phục Sinh, vốn không có ngày cố định theo dương lịch trong lịch Phụng Vụ như lễ Giáng Sinh 25/12, lễ Truyền

Tin 25/3 hay lễ kính một vị Thánh bất kỳ. Do có nguồn gốc từ lễ Vượt Qua theo âm lịch của Do Thái, lễ Phục Sinh căn cứ một phần vào âm lịch, khiến lễ Tro cũng tính theo âm lịch.

Cụ thể như sau: theo quy tắc của Công đồng Nixêa, lễ Phục Sinh là ngày Chúa nhật đầu tiên tính từ kỳ trăng tròn đầu tiên sau ngày 21/3 DL (ngày Xuân phân). Bắt từ Chúa nhật Phục Sinh, đếm về trước 6 tuần là Chúa nhật 1 mùa Chay; 4 ngày trước CN 1 mùa Chay chính là thứ tư lễ Tro.

Cách xác định ngày Tết Nguyên Đán

Tết Nguyên Đán là ngày đánh dấu năm mới âm lịch của các quốc gia chịu ảnh hưởng văn hoá Trung Quốc như Việt Nam, Hàn Quốc hay Singapore, là lễ hội lớn nhất trong năm của người Việt ở khắp nơi. Tuy năm âm lịch chạy theo chu kỳ mặt trăng, thực tế nó vẫn phải dựa vào chu kỳ mặt trời của dương lịch để xác định lễ tiết. Mối quan hệ giữa âm lịch phương Đông và dương lịch được định như thế này: ngày Đông chí 22/12 DL nằm trong tháng âm lịch nào thì tháng đó là tháng 11 âm. 2 tháng sau sẽ là ngày Tết Nguyên Đán. Nếu giữa ngày 22/12 năm này và 22/12 năm kế tiếp có 13 lần trăng non, thì năm âm lịch đó là năm nhuận.

Lễ Tro và Tết Nguyên Đán dễ gặp nhau...

Bởi vì lễ Tro và Tết Nguyên Đán đều căn cứ vào lịch mặt trăng, nên 2 ngày này dễ bị đụng

nhau. Tết ta là ngày trăng mới thứ hai sau Đông chí, lễ Tro là 6 tuần trước ngày rằm sau Xuân phân. Điểm gặp nhau thường là một thứ tư gần ngày 1/1 hoặc 1/2 ÂL hoặc trễ hơn tối đa 1 tuần.

Về lý thuyết, nếu ngày 21/3 DL đến trước rằm tháng 2 ÂL Việt Nam, thì lễ Phục Sinh diễn ra sau ngày rằm này vài hôm, và 1 tháng rưỡi trước đó, lễ Tro rơi vào đầu tháng giêng âm, tức ngay dịp Tết. Trường hợp ngày 21/3 DL đến sau rằm tháng 2, thì lễ Tro sẽ đến trễ hơn Tết khoảng 1 tháng.

Chẳng hạn, năm 2013, ngày 21/3 DL nhằm 10/2 ÂL, lễ Phục Sinh rơi vào 20/2 ÂL, nên lễ Tro nhằm ngày mừng 4 Tết; năm 2018, Xuân phân là 5/2 ÂL, Phục Sinh ngay sau ngày rằm tháng 2, nhằm 16/2 ÂL, nên lễ Tro nhằm 29 Tết. Năm 2017, 21/3 DL rơi vào 24/2 ÂL, Phục Sinh phải đợi đến Chúa nhật sau 15/3 ÂL, nhằm 20/3 ÂL, nên lễ Tro diễn ra vào 4/2 ÂL, sau Tết 1 tháng.

... chỉ là chuyện ngẫu nhiên...

Thế đó, lễ Tro và Tết ta thường trùng nhau chỉ là chuyện ngẫu nhiên, căn cứ theo 2 quy tắc tính ngày đã tồn tại hàng ngàn năm độc lập với nhau. Giáo Hội không quyết định chuyện này, và cha ông ta cũng không bao giờ nghĩ có ngày con cháu lại phải giữ chay dịp lễ hội như vậy.

Mong đừng ai đổ lỗi cho Giáo Hội “sắp lễ Tro vào ngày Tết làm chi” cho người Việt Nam phải bồn chồn vừa ăn Tết vui hát hò, vừa xúc tro sám hối ăn chay; bồn chồn không phải vì

người Việt ta ngại khó ngại khổ chuyện kiêng ăn, mà là bởi lòng đạo đức, sợ lỗi luật Chúa do bị cám dỗ trước cơm thịt, bánh trái phủ phê.

Thật ra cũng không phải lúc nào Tết âm lịch cũng gặp lễ Tro. Cứ 1, 2 năm “ăn Tết giữ chay” thì được 1, 2 năm “ăn Tết rồi mới lo chay tịnh”. Từ 2019 đến 2030, lễ Tro chỉ gặp Tết có 5 lần nữa thôi, mà cũng

không bao giờ vào đúng mừng 1. Ăn chay có 1 ngày, còn ăn Tết được đến cả tuần, nửa tháng kia mà.

... nhưng không hề rắc rối

Dù sao, nhờ sự thông cảm của Toà Thánh và các Đức Giám Mục Việt Nam, ngày chay lễ Tro nếu rơi vào giữa dịp Tết thường được dời lại sau mùa Tết để thuận lợi đôi đường cho người Công Giáo Việt Nam: ăn Tết thoải mái không sợ lỗi chay, và giữ chay an toàn không sợ cảm đồ thịt Tết.

Ấu cũng là một an bài của Chúa để nhắc nhở người Việt Nam ta về cùng đích của cuộc đời (người Tây ăn tết Tây Không được nhắc nhở thế này đâu): mùa xuân trần ai có đẹp mấy thì cũng vẫn khiếm khuyết bất toàn và chất chứa nỗi buồn; mùa xuân đích thực toàn hảo đáng mong ước chính là mùa xuân Thiên Quốc vĩnh cửu sẽ chỉ đến sau khi thân xác ta trở về bụi tro.

Xin Thiên Chúa lòng lành và Đức Mẹ từ bi dẫn dắt chúng ta đến mùa xuân bất diệt trên trời, nơi không còn thiếu thốn, không còn nhạ nhòa, không còn khuyết điểm gì nữa.

Gioakim Nguyễn biên soạn

TRỞ VỀ

Con trở về, một chiều xuân lặng lẽ
Khi hoàng hôn lịm tắt cuối chân mây
Chân mòn mỏi, lòng thổn thức với đầy
Ôi! Bao năm con rời xa tình Chúa

Vui thế trần, chôn tuổi xanh tàn úa
Đem thân gầy lác giữa chốn lầu hoa
Ngập chìm trong mê đắm ngọc ngà
Cho linh hồn nhuộm đen màu tội lỗi

Qua đi rồi tháng năm dài lạc lối
Con quỳ đây, nguyện thông hỏi ăn năn
Bên lòng Chúa, nguồn hạnh phúc bình an
Nghe ấm lại tâm hồn bao băng giá

Ôi! Tình yêu Chúa cao vời nhiệm lạ
Vẫn vòng tay dang rộng với yêu thương
Hỡi thể nhân, đang lạc bước trên đường
Mau quay về bên tình Cha yêu dấu.

Jos Nhật Quang

VỀ VỚI MẸ

Nếu có thể thì về với Mẹ đi con
Đừng chần chừ qua năm này tháng khác
Về đi con! để cơn mê tỉnh giấc
Nắng Mùa Chay đã rực cháy lên rồi.

Cúi xuống đi con! cho Mẹ gọi đầu
Dòng nước mát xua đi bao lằn lổ
Tâm trí con được một lần tắm gội
Để từ đây con mãi thuộc về Người.

Đưa chân ra cho Mẹ lau chùi
Đời phiêu bạt đã bao lần lạc lối
Mẹ quay gót chân để tìm đường thông hỏi
Dầu nhọc nhằn sỏi đá nghe con.

Bàn tay con hãy ôm Mẹ chặt hơn
Để con hiểu thế nào là vất vả
Những việc khó khăn con làm vì Chúa
Đâu phải lúc nào cũng thấy dễ dàng.

Phút cuối đời, lúc già biệt trần gian
Chúa đã đặt đời con vào tay Mẹ
Mẹ sẽ dạy con đọc lời kinh khe khẽ
Xin Chúa thương xót chúng con...

ĐA MINH THIÊN SA

minh và hữu dụng cho đời sống con người.

Họ cũng bất mãn khi thấy động vật bị nhốt trong những chuồng chật hẹp, gò bó, nuôi bằng thực phẩm nhiều hóa chất, cho mau béo lớn rồi đưa tới lò giết không nương tay.

Vì thế, họ cho rằng giết súc vật để ăn thịt là hành động tàn ác và không cần thiết. Còn ăn rau trái là giúp nuôi dưỡng lòng nhân từ, mang lại sự bình an và hạnh phúc cho đời sống muôn loài. Hơn nữa, khi chúng ta săn bắt động vật để giết thịt, chúng ta dồn loài vật đến chỗ diệt chủng. Còn khi chúng ta chọn các loại rau trái làm thực phẩm, ta vẫn có thể gieo trồng, chăm sóc làm cho chung lan tràn khắp nơi và ngày càng xanh tốt, phong phú hơn.

3- Ăn chay vì lý do tôn giáo

Một số tôn giáo dạy tín đồ ăn chay như một trong các phương thức tu tập. Các vị tu sĩ giảng rằng sinh vật nào cũng có sự sống, cũng đáng quý như nhau nên giết một loại này để nuôi một loại khác là trái với đạo lý. Người ăn chay thường chỉ ăn rau, củ, trái cây và uống nước thiên nhiên. Cuộc sống đơn giản như thế giúp họ nuôi dưỡng các điều lành và phát triển tình thương bao la tới mọi sinh vật.

Tín đồ đạo Phật, đạo Hồi còn tin ở sự luân hồi. Sau khi chết thì linh hồn sinh vật đó sẽ nhập vào sinh vật khác. Khi súc vật bị giết thịt nhiều thì những linh hồn sẽ không có nơi nương tựa. Cấm sát sinh là để giảm thiểu những linh hồn bơ vơ này.

4- Ăn chay vì sở thích

Những người có sở thích ăn chay muốn tận hưởng hương vị đặc biệt nhẹ nhàng và dễ tiêu của rau trái cũng như tránh được các bệnh nhiễm độc do thịt, cá gây ra. Chẳng hạn, họ biết rằng không ăn thịt bò thì chẳng bao giờ lây bệnh bò điên, bệnh lở mống mắt miệng... hoặc không ăn thịt heo thì sẽ không có nguy cơ bị lây nhiễm sán lải từ thịt heo... Cũng có người ăn chay vì thói quen gia đình hoặc ảnh hưởng của bạn bè.

5- Ăn chay vì lý do kinh tế.

Một số người ăn chay đơn giản chỉ vì rau trái tương đối rẻ tiền hơn hoặc không có điều kiện nuôi súc vật để lấy thịt ăn. Một bữa trưa ở tiệm chay bao giờ cũng rẻ hơn là một mâm cơm thịnh soạn trong nhà hàng đắt tiền.

6- Ăn chay vì ý ích lợi cho sức khỏe

Ảnh hưởng tích cực của việc ăn chay đến sức khỏe con người gần đây đã được nghiên cứu khá kỹ lưỡng, và những kết quả đã được công bố luôn luôn khích lệ người ăn chay. Vì thế, rất nhiều người ở phương Tây hiện áp dụng chế độ ăn chay chỉ vì muốn tốt cho sức khỏe, tránh được nhiều bệnh ngặt nghèo đang phát triển tràn lan trong các xã hội công nghiệp. Họ thấy rõ tác hại của việc ăn nhiều thịt động vật giàu chất béo, cùng với những chất phụ gia luôn dễ dàng gây bệnh cho cơ thể.

Nhiều nghiên cứu cho thấy ăn chay có thể làm giảm nguy cơ mắc bệnh béo phì, ung thư, bệnh động mạch tim, tiểu đường, sâu răng, bệnh chi nang đại tràng...

Các hình thức ăn chay

Có nhiều cách ăn chay khác nhau nhưng món ăn căn bản vẫn là từ thực vật.

1- Ăn rau trái thuần túy.

Những người ăn chay thuần túy chỉ ăn các sản phẩm của thực vật như rau, trái cây, hoa, củ, hạt. Họ không dùng bất cứ thứ gì từ động vật như các loại thịt, cá, trứng và các thực phẩm chế biến từ trứng như bơ, sữa, pho mát... Một số người không dùng cả mật ong vì cho rằng đây là chất

do sinh vật tạo ra. Họ cũng không tiêu thụ món ăn nấu nướng với chất béo động vật như chiên xào với mỡ.

2- Ăn hỗn hợp rau - trái - trứng-sữa

Những người ăn chay thuộc nhóm này cũng ăn uống giống như người ăn chay thuần túy, chỉ khác là họ chấp nhận bổ sung vào thực đơn của mình hai món trứng và sữa (dĩ nhiên là kèm theo các sản phẩm chế biến từ sữa). Những người chủ trương không giết súc vật đều thuộc nhóm này, vì họ cho rằng việc ăn trứng không làm hại đến con vật để trứng, cũng như dùng sữa không làm hại tới con vật cho sữa, bởi vì chúng vẫn có thể duy trì được cuộc sống tự nhiên.

Nhóm ăn chay loại này thường tiêu thụ khoảng 35% năng lượng từ chất béo so với nhóm ăn thịt thì tới 40%.

Trong nhóm này lại có một số người không chấp nhận ăn trứng, vì họ cho rằng trứng là hình thức khởi đầu của sự sống.

Ngoài ra còn một số người không ăn thịt đỏ nhưng ăn một ít thịt gà, cá cùng với rau trái các loại, ăn rau trái còn sống, chỉ ăn trái cây, hạt, dầu olive, mật ong hoặc chỉ ăn thực phẩm nuôi trồng tự nhiên mà không dùng phân bón, thuốc sát trùng hóa học...

Lợi ích việc ăn chay

Con số người ăn chay trên thế giới hiện nay lên rất cao. Nếu một chế độ ăn chay mà cân bằng với đủ các chất dinh dưỡng thì cũng tốt, nhưng cho tới nay chưa có bằng chứng là ăn chay làm con người khỏe hơn hoặc làm tăng tuổi thọ.

Về những tác dụng tích cực của chế độ ăn chay đối với sức khỏe, chuyên gia dinh dưỡng Johana Dwyer của Đại học Y khoa Tufts ở Boston tóm tắt như sau: “Có nhiều dữ kiện cho thấy ăn rau trái rất tốt để làm giảm nguy cơ mập phì, táo bón, ung thư phổi và ghiền rượu. Cũng có bằng chứng là nguy cơ về cao huyết áp, bệnh

động mạch vành, tiểu đường loại II, sạn túi mật cũng giảm thiểu. Một số bằng chứng khác cũng cho là rau trái có thể giảm nguy cơ ung thư vú, bệnh nang chi ruột, ung thư ruột già, sạn thận, loãng xương, hư răng”.

Số người ăn chay trên thế giới hiện nay chiếm một tỷ lệ rất cao. Mặc dù chưa có bằng chứng rõ ràng là ăn chay có thể giúp con người tăng thêm tuổi thọ, nhưng nếu chế độ ăn chay được cân bằng với đủ các chất dinh dưỡng thì cũng tốt cho sức khỏe và không có nguy cơ suy dinh dưỡng như nhiều người vẫn lầm tưởng. Một số lợi ích cụ thể của việc ăn chay có thể được kể ra như sau:

1- Giảm nguy cơ mắc bệnh tim

Hầu hết các loại thực vật đều không có cholesterol và chất béo bão hòa. Các chất béo này chỉ có nhiều trong thịt động vật. Vì vậy, người ăn chay ít bị cao cholesterol, một chất dinh dưỡng mà nếu có tỷ lệ quá cao trong máu, đã được chứng minh là nguyên nhân gây ra bệnh tim mạch, vữa xơ động mạch, nhồi máu cơ tim. Nhiều nghiên cứu cho hay, nếu giảm cholesterol trong máu xuống 10% thì nguy cơ bệnh động mạch vành sẽ giảm đến 30%.

Bác sĩ Dean Ornish ở California thấy rằng một chế độ ăn uống ít chất béo với rau trái đồng thời lại vận động cơ thể, sống tích cực có thể đảo ngược diễn biến của một số bệnh tim. Lý do là khi cholesterol giảm sẽ đưa tới giảm các mảnh xơ vữa bám vào thành động mạch.

Kết quả một nghiên cứu mang tên Oxford

Vegetarian Study ở Anh quốc được công bố năm 1994, thực hiện trong 12 năm với đối tượng nghiên cứu là 6000 người ăn chay và 5000 người ăn thịt, cho thấy bệnh động mạch vành ở nhóm ăn chay thấp hơn nhóm kia tới 28%.

Các nhà nghiên cứu M. Burr và B. Butland đã nhận thấy rằng tỷ lệ người ăn chay chết vì nhồi máu cơ tim thấp hơn so với những người không ăn chay tới 57%.

Nhà nghiên cứu Claude Chang đã quan sát 1900 người Đức ăn chay và nhận thấy tỷ lệ chết vì bệnh tim mạch của đàn ông thấp hơn 60% và đàn bà thấp hơn 44%, so với những người không ăn chay.

2- Giảm nguy cơ béo phì

Nghiên cứu của Hiệp Hội Y Khoa Anh Quốc (British Medical Association) cho hay người ăn chay thường có trọng lượng cơ thể vừa phải hơn so với những người ăn nhiều thịt, cá.

Một thành viên tham gia trong cuộc nghiên cứu mang tên Oxford Vegetarian Study là P. Appleby cho hay người không ăn thịt thường có vóc dáng mảnh mai hơn người ăn thịt.

Có nhiều lý do dẫn đến thực tế này:

- Thức ăn thực vật thường có rất ít chất béo. Chất béo cung cấp một lượng calori nhiều hơn các chất dinh dưỡng khác như tinh bột, đạm. Năng lượng do rau trái cung cấp chỉ đủ dùng cho cơ thể mà không có dư thừa để tích trữ dưới dạng mỡ béo.

- Rau trái có nhiều chất xơ với rất ít calori, làm cho người ăn mau no nên không ăn quá nhiều.

Tuy nhiên, nếu không ăn thịt mà lại ăn nhiều sữa, bơ, pho mát thì cũng khó mà giữ cho cơ thể được mảnh mai.

3- Ít bị rối loạn tiêu hóa

Ăn rau trái đã được chứng minh là rất tốt để không bị táo bón và bị bệnh chi nang ruột (diverticulosis) với các túi nhỏ lồi ra ở niêm mạc ruột. Nhà nghiên cứu J. S. Gear nhận thấy chỉ

có 12% người ăn chay bị bệnh này trong khi tỷ lệ mắc bệnh này ở người không ăn chay là 33%. Lý do là chất xơ trong rau trái hút nhiều nước, giúp cho phân lớn, mềm, dễ dàng cho việc đại tiện, đồng thời lại kéo theo chất cặn bã độc trong ruột già để thải ra ngoài.

Nhưng cũng xin lưu ý là nếu đột nhiên tăng lượng chất xơ lên quá nhiều trong chế độ ăn sẽ có thể đưa tới tắc ruột.

4- Giảm nguy cơ bị cao huyết áp

Huyết áp cao có thể đưa tới bệnh tim, tai biến động mạch não, suy thận.

Các chuyên gia dinh dưỡng F.M. Sacks và B. Armstrong nhận thấy người ăn chay có huyết áp thấp hơn người không ăn chay.

Một chuyên gia dinh dưỡng khác thấy ăn chay cũng có thể làm giảm huyết áp ở người đang bị bệnh cao huyết áp. Hiện tượng này được giải thích là có thể do ăn chay người ta ít mập béo hoặc do ăn rau trái có ít muối, hoặc cũng có thể do người ăn chay thường có nếp sống điều độ, lành mạnh hơn.

5- Sỏi túi mật

Thành phần hóa học của sạn túi mật là cholesterol, mật và muối calci. Các sạn này được tạo ra trong túi mật và gây đau cho người bệnh.

Nghiên cứu ở một nhóm 750 phụ nữ, người ta thấy nhóm ăn chay chỉ có 12% bị sỏi túi mật, trong khi đó nhóm không ăn chay tỷ lệ lên tới 25%.

Các nhà nghiên cứu giải thích là người ăn chay tương đối ít béo mỡ hơn, thực phẩm của

họ ít cholesterol và nhiều chất xơ, tất cả đều giúp giảm nguy cơ sỏi túi mật.

6- Giảm nguy cơ loãng xương

Loãng xương gây ra do mất khoáng calci trong xương, làm cho xương trở nên giòn, dễ gãy. Bệnh thường thấy ở nữ giới vào thời kỳ mãn kinh.

Kết quả nghiên cứu của A.G. Marsh công bố năm 1988 cho biết là sự mất calci ở người ăn chay ít xảy ra hơn ở người không ăn chay. Theo Marsh, chất đạm động vật có nhiều sulphur, chất này làm tăng độ acid trong máu, đưa đến tăng lượng calci thải ra trong nước tiểu, do đó làm giảm calci trong xương.

Khoa học gia B.J. Abelow nhận thấy hiện tượng gãy xương hông do loãng xương thường xảy ra ở dân chúng thuộc các quốc gia ăn nhiều thịt động vật.

7- Giảm nguy cơ mắc bệnh ung thư

Đã có nhiều chứng minh là chế độ ăn uống có nhiều liên hệ nhân quả với các loại ung thư. Tỷ lệ mắc bệnh ung thư ở người ăn thịt động vật cao hơn so với ở những người ăn nhiều rau trái hoặc ăn chay. Tỷ lệ tử vong vì ung thư cũng cao hơn ở người ăn nhiều thịt đỏ. (1)

(1) Thịt đỏ là các loại thịt heo, bò, cừu ... có màu đỏ, khác với thịt trắng là các loại thịt gà, vịt...

Giáo sư Tim Byers thuộc trường Đại học Colorado ở Denver cho biết: “Nhiều luận cứ khoa học cho rằng trái cây và rau là những thành phần có khả năng bảo vệ cơ thể đối với tất cả bệnh ung thư tiêu hóa và các ung thư do hút thuốc lá gây ra”.

Một nghiên cứu của P. Willet năm được công bố 1990 với đối tượng nghiên cứu là trên 88.000 phụ nữ tuổi từ 34 tới 59 cho thấy là nhóm phụ nữ ăn nhiều thịt đỏ bị ung thư ruột già gấp đôi so với nhóm người chỉ ăn thịt đỏ một lần trong tháng và tỷ lệ này càng thấp hơn nữa ở những người ăn chay. Lý do có thể vì thức ăn chay có nhiều chất xơ, ít chất béo

bão hòa. Một lý do nữa có thể là người ăn chay có lượng acid mật thấp hơn ở người ăn nhiều thịt và acid này là đã bị coi như một trong nhiều chất có thể đưa tới nguy cơ bị ung thư.

Bệnh ung thư vú cũng ít hơn ở những phụ nữ ăn chay. Lý do là rau trái làm thay đổi lượng kích thích tố nữ estrogen trong máu và làm thiếu nữ chậm có kinh lần đầu, và sự trễ kinh lần đầu này đã được coi như là có thể làm giảm nguy cơ ung thư vú.

Nhà nghiên cứu P. K. Mills cũng nhận thấy là ung thư nhiếp tuyến và tụy tạng ít hơn ở nhóm người ăn rau, trái cây.

Những điều người ăn chay cần lưu ý

Một người khỏe mạnh bình thường và ăn chay với một chế độ dinh dưỡng cân bằng thì sẽ không có vấn đề gì về sức khỏe. Nhưng đối với những người ăn chay thuần túy, nếu không có sự quan tâm đúng mức đến thực đơn hàng ngày, sẽ có nguy cơ thiếu sót một vài chất dinh dưỡng.

Người ăn chay có dùng thêm trứng, sữa và các sản phẩm chế biến từ sữa có thể dễ cung cấp đầy đủ chất dinh dưỡng hơn là ăn chay thuần túy. Vì thế chế độ ăn chay này thích hợp với các đối tượng như trẻ em đang thời kỳ tăng trưởng, phụ nữ có thai hoặc đang cho con bú sữa mẹ, hoặc người bệnh mới phục hồi. Người ăn chay thuần túy có thể có nguy cơ thiếu một số amino acid thiết yếu mà rau trái không có cũng như một số sinh tố, khoáng chất như sinh tố B2, B12, D, Calcium, sắt và kẽm.

Chủ đề

Cần lưu ý là nhu cầu của cơ thể về chất đạm khá phức tạp, không phải chỉ là thịt với cá, mà còn ở hơn hai chục amino acid trong đó có 11 thứ được coi như cần thiết vì cơ thể không thể tổng hợp được, phải được cung cấp trực tiếp từ thức ăn. Thực phẩm động vật có đủ các amino acid, trong khi đó rau trái các loại lại không có đủ ngoại trừ đậu nành. Thành ra người ăn chay cần lưu ý tới tính chất quý giá này của đậu nành nói riêng, và tất cả các loại đậu, hạt có nhiều chất đạm nói chung, vì chúng đều có thể dùng thay thế cho thịt, cá.

Người ăn chay có thể cung cấp đầy đủ dinh dưỡng cho cơ thể bằng cách pha trộn các loại rau, trái, hạt, củ với nhau trong bữa ăn hằng ngày. Thí dụ, hạt ngũ cốc thiếu lysine nhưng nhiều methionine thì ta có thể ăn thêm các loại đậu có nhiều lysine, ít methionine.

Một điều khác cần lưu ý là chất đạm thực vật thường có tỷ lệ hấp thụ thấp hơn chất đạm động vật, cho nên người ăn chay cần tiêu thụ một số lượng nhiều hơn. Thí dụ, một người nặng 70 kí cần 54g chất đạm mỗi ngày, để đáp ứng nhu cầu này, người ăn chay cần ăn vào nhiều hơn 25%, tức là khoảng 68 g chất đạm. Trẻ em đang tăng trưởng, phụ nữ có thai hoặc cho con bú sữa cần nhiều hơn nữa.

Calci cần thiết cho sự tăng trưởng xương và răng, cho sự đông máu, truyền tín hiệu thần kinh và sự co duỗi của bắp thịt. Calci có nhiều trong sữa, bơ, pho mát, cá trích, cá hồi khi ăn cả xương. Người ăn chay thuần túy cần ăn nhiều loại rau có lá màu xanh đậm và các loại thực phẩm có bổ sung calci.

Sinh tố D giúp cơ thể hấp thụ calci. Sinh tố này có nhiều trong lòng đỏ trứng, dầu cá, hoặc được cơ thể tạo ra khi da tiếp xúc với ánh nắng. Người ăn chay cần ăn thực phẩm có pha thêm sinh tố D hoặc tiếp xúc với nắng nhiều hơn một chút.

Sinh tố B12 cần thiết cho sự cấu tạo hồng

cầu và cho việc hoàn tất các chức năng của hệ thần kinh. Sinh tố này có nhiều trong thịt động vật, sữa, bơ, pho mát, trứng, thủy sản. Thực vật không có sinh tố B 12, nên người ăn chay cần ăn thực phẩm có bổ sung sinh tố này hoặc dùng thêm thuốc có B 12, dạng ống tiêm hay viên uống cũng được.

Sinh tố B2 có nhiều trong sữa, bơ, trứng, pho mát, tim, gan, thịt động vật, hạt ngũ cốc, rau có lá màu xanh đậm và các loại rau đậu... Người ăn chay cần có sinh tố này bằng cách ăn rau có lá đậm, các loại đậu, hạt hoặc thực phẩm có pha thêm sinh tố B2.

Sắt là một thành phần của huyết cầu tố và các men cần cho sự chuyển hóa thực phẩm. Sắt có nhiều trong gan động vật, thịt bò, thịt gà, tôm cá. Thực phẩm thực vật có nhiều sắt là đậu phụ, các loại hạt, lá rau có màu xanh đậm, nước trái mận khô (prune), vỏ khoai tây...

Kẽm cần thiết trong các men để chuyển hóa chất đạm, cho cơ quan sinh dục, cho sự miễn dịch. Kẽm có nhiều trong tôm, gan, thịt bò, thịt gà, lòng đỏ trứng, rau trái như các loại hạt...

Trường hợp đặc biệt

Có hai trường hợp mà người ăn chay cần phải lưu ý. Đó là phụ nữ đang thai hoặc đang cho con bú sữa mẹ và trẻ em đang thời kỳ tăng trưởng.

1- Phụ nữ mang thai hoặc đang cho con bú sữa mẹ

Ăn chay thuần túy thường phải đặc biệt lưu ý cung cấp đủ chất dinh dưỡng cho những người

mẹ này. Mỗi ngày, phụ nữ mang thai cần nhiều hơn mức bình thường 300 calori, và nếu đang cho con bú thì cần nhiều hơn mức bình thường 500 calori. Nhu cầu về chất đạm cũng tăng thêm khoảng 10 đến 15g mỗi ngày. Như vậy, nếu dùng thêm sữa thì có đủ số chất đạm, còn nếu ăn chay thuần túy rau trái thì nên chú ý dùng thêm các thực phẩm từ đậu nành, vì loại đậu này có đủ các chất đạm như thịt động vật. Ngoài ra, phụ nữ mang thai cũng cần uống thêm Sắt, Calci, kẽm, các sinh tố D và B12.

2- Trẻ em đang thời kỳ tăng trưởng

Trẻ em đang tuổi tăng trưởng cần được cung cấp đủ số năng lượng. Vì thế, nếu ăn chay thuần túy thì phải lưu ý cung cấp đủ số năng lượng cũng như các chất dinh dưỡng.

Một điểm đáng lưu ý nữa là các em có bao tử chưa phát triển hoàn chỉnh, nên bữa ăn no của các em thường vẫn chưa cung cấp đủ nhu cầu năng lượng và dinh dưỡng. Chẳng hạn như, một bát đậu làm các em đầy bụng chỉ cung cấp được chừng 240 calori. Do đó, trẻ em ăn chay nên uống thêm sữa- một ly sữa cung cấp thêm cho các em khoảng 150 calori. các thực phẩm nhiều đạm và chất béo như đậu nành, đậu xanh, đậu phộng... cũng cần được lưu ý bổ sung thường xuyên vào

CHUYỆN ĂN CHAY

(Is 58:5b-7)

Ăn chay không là cúi rạp đầu
Như cây lau, cây sậy
Hoặc nằm trên vải thô và tro bụi
Ăn chay như thế sao gọi là ăn chay
Ăn chay như thế làm sao đẹp lòng Chúa Trời!
Ăn chay làm sao mới được?
Cách ăn chay mà Chúa ưa thích
Là mở xiềng xích bạo tàn
Tháo gỡ trói buộc bởi gông cùm
Trả tự do cho người bị áp bức
Đập tan mọi gông cùm độc ác
Chia cơm cho người đói khổ, nghèo hèn
Rước vào nhà những người tứ cố vô thân
Ai mình trần thì mau cho áo
Ai đói ăn thì mau cho gạo
Không được ngoảnh mặt làm ngơ
Trước người thân cốt nhục trong nhà
Kể cả những người đứng xa lạ!
Những lời dạy thật là thực tế
Con đọc xong mà giật thót cả người
Ăn chay đâu phải chuyện đùa vui
Xin giúp con làm vuông tròn Thánh Ý Chúa!

TRẦN THIÊN THU

thực đơn của các em. Cuối cùng, các bậc cha mẹ muốn con ăn chay nên tham khảo ý kiến các chuyên viên dinh dưỡng để có thể cung cấp một chế độ ăn uống đầy đủ và hợp lý cho trẻ.

Kết luận

Như đã nói, ăn chay hiện bây giờ là một xu hướng phổ biến, được rất nhiều người ủng hộ vì nhiều lý do khác nhau. Tuy nhiên, một chế độ ăn chay cung cấp đầy đủ dinh dưỡng cho cơ thể là một bài toán không dễ giải quyết, mà cần có sự quan tâm thích hợp cũng như những hiểu biết đầy đủ. Do đó, việc tham khảo các chuyên viên dinh dưỡng khi có nghi ngờ là điều cần thiết.

Theo ông John Vanderveen, Giám Đốc Cơ quan Thực Dược Phẩm Hoa Kỳ thì :

“Việc giới hạn chế độ ăn uống sẽ làm khó khăn hơn cho việc cung cấp đủ chất dinh dưỡng cần thiết. Do đó, để được khỏe mạnh, người ăn chay cần phải có kế hoạch quy mô, chính xác để cung cấp các chất dinh dưỡng cần thiết cho cơ thể”.

Tổ chức American Dietetic Association khuyên người ăn chay nên làm các điều sau đây:

1- Tham khảo các chuyên gia dinh dưỡng

về vấn đề ăn uống trong các trường hợp đặc biệt, nhất là khi có thai, nuôi con sữa mẹ, hồi phục sau cơn bệnh hoặc trẻ em đang thời kỳ tăng trưởng.

2- Giảm thiểu tiêu thụ các thức ăn cung cấp nhiều năng lượng nhưng ít bổ dưỡng.

3- Ăn nhiều loại hạt , đậu, trái cây, rau khác nhau.

4- Nếu dùng thêm trứng, sữa thì nên lựa loại sữa ít chất béo.

5- Phụ nữ có thai nên dùng thêm sắt và folate

6-Trẻ em cần tăng cường thêm chất đạm, sinh tố D, calci, sắt, kẽm....

7- Cho con bú sữa mẹ cân bổ sung nhiều chất đạm, sinh tố D và calci.

Nếu thực hiện được các hướng dẫn trên đây thì người ăn chay có thể loại bỏ được những quan điểm sai lầm từ trước vẫn cho rằng ăn chay sẽ thiếu dinh dưỡng, chẳng hạn như ăn chay sẽ thiếu chất đạm, thiếu sinh tố D, B 12, thiếu calci, sắt, kẽm...Thực tế đã chứng tỏ rằng những người ăn chay biết cân bằng dinh dưỡng còn khỏe mạnh và ít bệnh tật hơn cả những người ăn nhiều thịt, cá./

Bác sĩ Nguyễn Ý Đức

Suy tư Năm Mục vụ Giới Trẻ 2020

Bài 1 ĐỨC GIÊSU Hoàng tử Bình an

Trong gia đình nhân loại, ai cũng muốn có bình an. Xin cho hai chữ 'bình an' là câu nói của nhiều người. Tuy nhiên, mỗi người có quan niệm khác nhau về bình an. Thông thường, người ta quan niệm rằng đạt được điều mình mong muốn là có bình an. Chẳng hạn, những người nghèo khó hy vọng rằng nếu họ có đủ điều kiện vật chất, họ sẽ có bình an; những người bệnh tật hy vọng rằng nếu sức khỏe của họ hồi phục, họ sẽ có bình an; những em học sinh hy vọng rằng nếu họ vượt qua được kỳ thi, họ sẽ có bình an.

Đối với văn hóa Do Thái, bình an (שלום, shalom) là từ được dùng phổ biến. 'Shalom' không chỉ mang nghĩa bình an, mà còn mang nhiều nghĩa tốt đẹp khác nữa, chẳng hạn: Hòa hợp, viên mãn, hoàn thành, nguyên vẹn. Mỗi khi gặp nhau hay chia tay, câu cửa miệng của người Do Thái là 'shalom'.

Bình an cũng là chủ đề rất quan trọng của mặc khải Kitô giáo. Sách Sáng Thế, cuốn sách đầu tiên của bộ Kinh Thánh cho chúng ta biết rằng con người được dựng nên trong 'cảnh bình an'. Thế nhưng, khi con người muốn tự quyết định vận mệnh của mình ngược với thánh ý Thiên Chúa,

con người trở nên bất an và các mối tương quan của con người cũng không còn diễn ra trong trật tự và hòa hợp nữa (St 3,1-24). Tuy nhiên, Thiên Chúa hằng yêu thương con người và đã thiết lập giao ước bình an vĩnh cửu với con người.

Khoảng 700 năm trước Giáng Sinh, tiên tri Isaia đã loan báo về Đức Giêsu, Hoàng Tử Bình An đến để thiết lập bình an giữa con người với Thiên Chúa và muôn vật muôn loài trong thế giới thụ tạo (Is 9,5). Nhờ Hoàng Tử Bình An, nhân loại sẽ "đúc gươm đao thành cuốc thành cày, rèn giáo mác nên liềm nên hái. Dân này nước nọ sẽ không còn vung kiếm đánh nhau, và thiên hạ thôi học nghề chinh chiến" (Is 2,4). Giữa cảnh tha hương, lưu đầy, Thiên Chúa nói với Dân Người: "Ta sẽ lập với chúng một giao ước bình an; đó sẽ là giao ước vĩnh cửu đối với chúng, Ta sẽ định cư chúng, cho chúng sinh sôi nảy nở ra nhiều và đặt thánh điện của Ta ở giữa chúng cho đến muôn đời" (Ed 37,26).

Biến Cố Đức Giêsu hiện diện trong lịch sử nhân loại cách đây hơn 2000 năm là Biến Cố Bình An. Khi Đức Giêsu giáng sinh tại Bêlem, các thiên thần ca hát rằng "vinh danh Thiên Chúa trên trời, bình an dưới thế cho loài người Chúa thương" (Lc 2,14). Trong hành trình dương thế của mình, Đức Giêsu trao ban bình an cho tất cả mọi người, nhất là những người tội lỗi, nghèo khó, bị bỏ rơi trong xã hội. Đức Giêsu chữa bệnh, trừ quỷ, tha thứ tội lỗi, thiết lập nhóm Mười Hai và công bố những tiêu chuẩn luân lý mới nhằm minh chứng rằng sự hiện diện của Người là sự hiện diện của Hoàng Tử Bình An.

Trong tâm tình thầy trò trước khi bước vào cuộc khổ nạn, Đức Giêsu nói với các môn đệ: "Thầy để lại bình an cho anh em, Thầy ban cho anh em bình an của Thầy. Thầy ban cho anh em không theo kiểu thế gian. Anh em đừng xao xuyến cũng đừng sợ hãi" (Ga 14,27). Lời đầu tiên của Đức Giêsu sau khi sống lại và hiện ra với các môn đệ là: "Bình an cho anh em!" (Lc 24,36). Sứ mệnh của Đức Giêsu là sứ mệnh bình an, không chỉ là bình an tạm thời, mà còn quan

trọng hơn, bình an vĩnh cửu, bình an mà thế gian không thể ban tặng. Đây là bình an đích thực mà Đức Giêsu, Đấng đã chịu khổ nạn, chết và phục sinh, đem lại cho nhân loại. Bình an này đồng nghĩa với ơn cứu độ.

Trong Cựu Ước, với 'cơn hồng thủy', tác giả Sách Sáng Thế trình thuật rằng khi Nôê thả con chim bồ câu khỏi thuyền, con chim bay đi và khi trở về, miệng ngậm cành ô liu báo 'tin bình an' cho ông và toàn thể gia đình ông rằng nước đang rút dần và sự sống đã xuất hiện (St 6,5-9,17). Trong Tân Ước, với 'cơn hồng phúc', Đức Giêsu không chỉ mang một cành lá, Người mang cả cây thập giá, là 'cây bình an' báo tin cho gia đình nhân loại biết rằng hồng thủy tội lỗi đã đến hồi kết và hồng phúc bình an vĩnh cửu đã khai mở cho tất cả mọi người trong gia đình nhân loại. Nhờ cây thập giá, Đức Giêsu đã nối trời với đất, Môi Trường Thiên Chúa với môi trường nhân loại, môi trường sự sống với môi trường sự chết. Cũng nhờ cây thập giá, Đức Giêsu đã nối kết mọi người lại với nhau "không còn chuyện phân biệt Do Thái hay Hy Lạp, nô lệ hay tự do..." (Gl 3,28), vì Ngài đã xóa bỏ ranh giới hận thù và nối kết bằng 'cây bình an'.

Thật vậy, căn tính, đời sống và sứ mệnh của Đức Giêsu cho chúng ta nhận thức rằng bình an không phải là một đặc tính giữa những đặc tính của Người. Bởi vì, chính Đức Giêsu là Bình An. Viết thư cho các tín hữu Êphêsô, thánh Phaolô khẳng định: "Trước kia anh em là những người

ở xa, nhưng nay, trong Đức Kitô Giêsu, nhờ máu Đức Kitô đổ ra, anh em đã trở nên những người ở gần. Thật vậy, chính Người là bình an của chúng ta: Người đã liên kết đôi bên, dân Do Thái và dân ngoại, thành một; Người đã hy sinh thân mình để phá đổ bức tường ngăn cách là sự thù ghét; Người đã huỷ bỏ Luật cũ gồm các điều răn và giới luật. Như vậy, khi thiết lập bình an, Người đã tác tạo đôi bên thành một người mới duy nhất nơi chính bản thân Người. Nhờ thập giá, Người đã làm cho đôi bên được hòa giải với Thiên Chúa trong một thân thể duy nhất; trên thập giá, Người đã tiêu diệt sự thù ghét" (Ep 2,13-16).

Về căn bản, bình an của Đức Giêsu là bình an bên trong, bình an nội tâm, bình an mà không mãnh lực nào có thể cướp mất được, cho dù là sự chết. Sở dĩ Đức Giêsu có thể 'cam lòng chịu chết' để cứu độ nhân loại vì Người có bình an đó hay đúng hơn, chính Người là Bình An. Noi gương Đức Giêsu, biết bao chứng nhân trong lịch sử Giáo Hội kết hiệp mật thiết với Người và cảm nghiệm được bình an của Người, nhờ đó, họ đã thắng vượt những giới hạn, nghịch cảnh của bản thân và trung thành với Thiên Chúa đến hơi thở cuối cùng.

Trước khi bước vào vào cuộc khổ nạn, Đức Giêsu đã an ủi các môn đệ của Người rằng "anh em đừng xao xuyến! Hãy tin vào Thiên Chúa và tin vào Thầy" (Ga 14,1). Câu hỏi đặt ra: 'Tại sao tin vào Thiên Chúa và tin vào Đức Giêsu lại giúp các môn đệ khỏi xao xuyến, khỏi bất an?'. Thưa, bởi vì, Đức Giêsu chính là Hoàng Tử Bình An của Thiên Chúa giữa lòng nhân loại. Ai thiết lập tương quan mật thiết, tương quan liên vị với Người, sẽ vượt qua muôn hình thức sợ hãi gieo rắc bởi thế lực bóng đêm, ma quỷ, thế gian, xác thịt.

Tác giả thánh vịnh 62 đã diễn tả niềm tin tưởng của mình rằng: "Chỉ trong Thiên Chúa mà thôi, này hồn tôi hãy nghỉ ngơi yên hàn" (Tv 62,6). Còn thánh Augustine, trong bộ Tự Thuật (Confessions), đã thân thưa cùng Thiên Chúa: "Ngài tạo dựng chúng con cho Ngài và tâm hồn chúng con xao xuyến cho đến khi được nghỉ yên trong Ngài" (Confessions I, 1, 1). Như vậy, con

người không thể tìm được bình an đích thực ở ai đó hay nơi nào đó ngoài Thiên Chúa giữa thế giới đầy bất an này. Bình an của Thiên Chúa thâm sâu và kỳ diệu hơn tất cả các hình thức bình an mà con người có thể cảm nghiệm được trong thế giới thụ tạo này.

Mặc khải Kinh Thánh cho chúng ta nhận thức rằng ai đi theo Đường của Thiên Chúa, Đường của Đức Giêsu, người đó đi theo đường bình an. Trong Bài Ca Chúc Tụng (Benedictus), được đầy Thánh Thần, Dacaria (bố của thánh Gioan Tẩy Giả) đã thốt lên rằng "Thiên Chúa ta đầy lòng trắc ẩn, cho Vầng Đông tự chốn cao vời viếng thăm ta, soi sáng những ai ngồi nơi tăm tối và trong bóng tử thần, dẫn ta bước vào đường nẻo bình an" (Lc 1,78-79). Ai thấy Đức Giêsu, người đó thấy bình an. Chẳng hạn, ông Simêôn, một người sùng đạo đã mong mỏi nhìn thấy Đức Giêsu, Hoàng Tử Bình An, và khi nhìn thấy Người, ông đã ẵm Người trên tay và cất lời chúc tụng: "Muôn lạy Chúa, giờ đây theo lời Ngài đã hứa, xin để tôi tớ này được ra đi bình an" (Lc 2,29).

Thánh Phaolô quả quyết: "Bình an của Thiên Chúa, bình an vượt lên trên mọi hiểu biết, sẽ giữ cho lòng trí anh em được kết hợp với Đức Kitô Giêsu" (Pl 4,7). Tất cả mọi người được mời gọi kết hợp mật thiết với Thiên Chúa, với Đức Giêsu, Hoàng Tử Bình An, trong mọi hoàn cảnh, để có bình an của Người, và nhờ đó, đóng góp phần mình cho bình an của gia đình nhân loại. Mẹ Têrêsa Calcutta đã diễn tả rất đúng rằng: "Hoa trái của thanh lặng là cầu nguyện, hoa trái của cầu nguyện là đức tin, hoa trái của đức tin là tình yêu, hoa trái của tình yêu là phục vụ, hoa trái của phục vụ là bình an." Trong nhãn quan của mẹ Têrêsa Calcutta, bình an vừa là đích đến, vừa là khởi đầu cho hành trình mới của người Ki-tô hữu, cũng như tất cả mọi người.

Bình an vừa là quà tặng của Thiên Chúa cho con người, vừa là tác vụ của con người cho anh chị em đồng loại. Người lãnh nhận bình an từ Thiên Chúa, cũng là người chia sẻ bình an cho người khác. Trong Bài Giảng Trên Núi hay còn gọi là Tám Mối Phúc, Đức Giêsu nói: "Phúc thay ai xây dựng hoà bình [bình an], vì họ sẽ

được gọi là con Thiên Chúa" (Mt 5,9). Những người cộng tác với Đức Giêsu, Hoàng Tử Bình An, cũng được Người ủy thác để trao ban bình an. Chẳng hạn, khi sai các môn đệ đi loan báo Tin Mừng, Đức Giêsu nhấn nhủ họ: "Vào bất cứ nhà nào, trước tiên hãy nói: Bình an cho nhà này" (Lc 10,5).

Hôm nay, Đức Giêsu đang mời gọi mỗi người chúng ta, hãy là khí cụ bình an của Người giữa dòng đời. Viết thư cho các tín hữu Êphêxô, thánh Phaolô nhắc nhở họ về Đức Giêsu rằng "Người đã đến loan Tin Mừng bình an: Bình an cho anh em là những kẻ ở xa, và bình an cho những kẻ ở gần" (Ep 2,17). Đồng thời, thánh nhân cũng khuyến khích họ: "Hãy đứng vững: lưng thắt đai là chân lý, mình mặc áo giáp là sự công chính, chân đi giày là lòng hăng say loan báo Tin Mừng bình an" (Ep 6,14-15).

Bình an của Thiên Chúa chỉ đến với những ai khát khao chờ đợi và luôn mở lòng thành của mình để đón nhận, vun đắp và làm cho bình an triển nở. Không chỉ mỗi cá nhân, các hình thức cộng đoàn đều được mời gọi là sứ giả của Tin Mừng Bình An trong đời sống Giáo Hội và xã hội. Bao lâu nhân loại còn bất an, bấy lâu Tin Mừng Bình An của Thiên Chúa, được thực hiện bởi Đức Giêsu, Hoàng Tử Bình An, cần được loan báo, đón nhận, sống và diễn tả. Bao lâu ngôn ngữ bình an chưa trở thành ngôn ngữ chung của tất cả mọi người trong gia đình nhân loại, bấy lâu nhân loại vẫn còn chia rẽ, chiến tranh,

Mục Vụ Gia Đình

hận thù và muôn hình thức bất an chế ngự.

Để bình an, trở thành ngôn ngữ chung của tất cả mọi người, điều cần thiết là mỗi người, trước hết, phải ý thức tầm quan trọng của bình an trong đời sống con người, trên bình diện cá nhân cũng như tập thể. Đồng thời, mỗi người cần nhận thức rằng không phải mình hay ai đó, hay thể chế nào đó là tiêu chuẩn bình an, bởi vì, tất cả đều nhuộm màu tội lỗi. Tiêu chuẩn bình an là Thiên Chúa, Nguồn Mạch Bình An, và Đức Giêsu, Hoàng Tử Bình An.

Mặc khải Kinh Thánh và giáo huấn Giáo Hội minh định rằng hòa bình hay bình an đích thực trong gia đình nhân loại không chỉ là vắng bóng chiến tranh, cân bằng lực lượng giữa các phe phái, hay sự thỏa hiệp giữa các quốc gia (GS 78). Bình an đích thực trong xã hội loài người luôn là công trình đang dở, cần phải được xây dựng và kiến tạo. Bao lâu còn trong hành trình trần thế, bấy lâu gia đình nhân loại còn phải nỗ lực xây dựng bình an dựa trên nội dung mặc khải của Thiên Chúa mà đỉnh cao là Biển Cổ Đức Giêsu, Hoàng Tử Bình An, hiện diện và hoạt động trong

gia đình nhân loại.

Sau khi hoàn tất cuộc hành trình lịch sử, Đức Giêsu không để lại bất cứ gia sản vật chất nào cho con người, bởi vì, Người không có chỗ tựa đầu (Mt 8,20). Tuy nhiên, 'gia sản bình an' mà Đức Giêsu để lại thì cao quý hơn tất cả những gì trong thế giới thụ tạo. Hơn nữa, bình an cũng là đặc tính căn bản của Nước Thiên Chúa như thánh Phaolô quả quyết: "Nước Thiên Chúa không phải là chuyện ăn chuyện uống, nhưng là sự công chính, bình an và hoan lạc trong Thánh Thần" (Rm 14,17). Tất cả mọi người được mời gọi đón nhận bình an của Đức Giêsu và trao ban bình an của Đức Giêsu cho anh chị em đồng loại; đồng thời, cùng nhau làm cho bình an của Đức Giêsu thấm thấu mọi chiều kích của cuộc sống hằng ngày trong hành trình tiến về Nước Thiên Chúa, Nước Bình An Vĩnh Cửu.

Giám mục Phêrô Nguyễn Văn Viên

*Nguồn: Ủy ban Giới trẻ và Thiếu nhi /
HĐGMVN*

Gia Đình cần có lòng thương xót với nhau

Khi kết hôn với nhau, ai cũng muốn gia đình mình hạnh phúc. Ai cũng mơ tìm được hạnh phúc trong đời sống lứa đôi. Lúc này hai người luôn sẵn sàng hy sinh cho nhau. Họ tìm mọi cách làm vui lòng nhau. Thế nhưng, khi đã thành gia thất, nhiều bạn trẻ đã vỡ mộng, nhiều gia đình đã tan nát không tìm được hạnh phúc gia đình. Cãi nhau, bất hòa, bất tín bất trung. Gia đình trở thành hoả ngục vì thiếu vắng tình yêu. Thay cho những lời nói ngọt ngào là quát tháo, day nghiêng...

Trong đời sống vợ chồng, những cãi cọ bất hòa, giận hờn nhỏ nhặt hàng ngày, nếu vợ chồng không khéo chế ngự bản tính tự ái, hẹp hòi của mình và rộng lượng tha thứ cho nhau, sẽ là nguyên nhân dẫn đến tình trạng "cơm chẳng lành, canh chẳng ngọt". Hôn nhân là sự kết hợp hai người: một nam một nữ để thành vợ chồng của nhau. Từ đó, hai người cùng chia sẻ với nhau một định mệnh, một cuộc sống, một con đường. Nói theo ngôn ngữ của Chúa Giêsu, họ không còn phải là hai nhưng đã thành một. Sự thật này đòi hỏi hai vợ chồng phải luôn biết hòa hợp với nhau để mỗi ngày được trở nên một trong tình yêu và trong cuộc sống. Nhưng để thực hiện được điều đó, thực tế không luôn dễ, vì khi lấy nhau rồi, mỗi người vẫn còn mang những cá tính khác biệt của mình. Cá tính ấy được hình thành bởi nhiều yếu tố như : bẩm sinh, thiên phú, nền giáo dục, hoàn cảnh sống.... mà mỗi người đã được hấp thụ. Cho nên, sự va chạm bất hòa khó mà không xảy ra trong đời sống vợ chồng. Điều quan trọng đặt ra cho hai người là biết đối phó để biến những va chạm bất hòa này như thế nào?

Nếu sống với nhau mà cứ xét nét nhau từng lời ăn tiếng nói, từng cử chỉ và thái độ, để rồi nhỏ xé ra to. Ít xít ra nhiều. Gia đình sẽ biến thành một hoả ngục thay cho một thiên đường hạnh phúc mà khi quen nhau họ thường mơ ước kiến tạo cho nhau. Nếu sống chung với nhau mà thiếu sự tha thứ thì không có gì để đảm bảo tình yêu của họ sẽ tồn tại mãi mãi cho đến đầu bạc, răng long, mà không chừng chỉ dăm ba tháng là đường ấy ấy đi, đường tớ tớ đi, hay như Tố Hữu bảo rằng: đường ta ta cứ đi... thì thật là bất hạnh... Lm. Jos Tạ Duy Tuyền

Chuyện phiếm ĐỒN THỎI

Chả biết từ đời thuở nhà nào, trong thiên hạ đã có lời xác quyết :

- Người là một con vật có trí khôn.

Đúng thế, càng suy gẫm gã càng nhận ra sự thực tuyệt vời của câu nói ấy. Sở dĩ con người vượt trội hơn con vật là nhờ đầu óc. Thế nhưng, đầu óc mỗi chỉ là bình diện vật chất. Không phải cứ đầu to óc lớn mà tài giỏi. Nếu lấy khối lượng làm tiêu chuẩn thì hẳn con bò phải ăn đứt con người, thế mà chúng ta vẫn bảo :

- Ngu như bò.

Và chúng ta cũng thường kết án :

- To đầu mà dại.

Cái làm nên chất lượng cao cho đầu óc con người chính là trí khôn. Nhờ trí khôn, con người mới có được những tư tưởng hay ho, rồi từ đó nảy sinh những việc làm tốt đẹp, bởi vì tư tưởng thì hướng dẫn cho hành động.

Nhờ trí khôn, con người mới có được những phát minh làm đổi thay bộ mặt trái đất.

Chẳng hạn trong lãnh vực ăn, ngày xưa người ta ăn sống nuốt tươi, thế mà hôm nay đã có hàng hà sa số những thứ cao lương mỹ vị. Cứ chiều chiều đi dạo phố Saigon, người ta ghi nhận được biết bao nhiêu nhà hàng, biết bao nhiêu quán ăn, biết bao nhiêu... làng nướng mọc lên khắp nơi, khói tỏa nghi ngút, hương thơm ngào ngạt làm

điếc mũi hàng xóm và khách qua đường.

Chẳng hạn trong lãnh vực uống, ngày xưa người ta uống nước lã cầm hơi, thế mà hôm nay đã có muôn vàn thứ rượu. Quê hương Việt Nam chúng ta vốn còn nghèo nàn và nhiều người vốn còn thiếu ăn, thế nhưng nếu bây giờ người ta hỏi gã :

- Có bao nhiêu thứ bia trên đất nước này ?

Gã đành bó tay chào thua, chẳng thể trả lời được, bởi vì hầu như tất cả các thứ bia nổi tiếng trên thế giới, cũng như những thứ bia vô danh tiểu tốt chả ai biết đến đều có mặt tại vùng đất khốn khổ này, hơn thế nữa lại còn liên tục phát triển và không ngừng vươn lên.

Chẳng hạn trong lãnh vực ở, ngày xưa người ta ở hang ở lỗ, thế mà hôm nay đã có cơ man nào những ngọn tháp, những tòa nhà chọc trời, cao hăng mấy trăm mét, đứng ở dưới mà nhìn lên, cứ tưởng chúng đụng tới mây và làm cho mình hoa cả mắt, chóng cả mặt.

Trong khi đó, con vật thì vẫn cứ giậm chân tại chỗ, trước sau vậy, chẳng tiến bộ được một ly ông cụ nào cả.

Chẳng hạn con cọp thì vẫn cứ ăn sống nuốt tươi, con chuột thì vẫn cứ chui hang chui hốc, con chim thì vẫn cứ xơi những hạt lúa rụng và tha những cọng rơm về làm tổ.

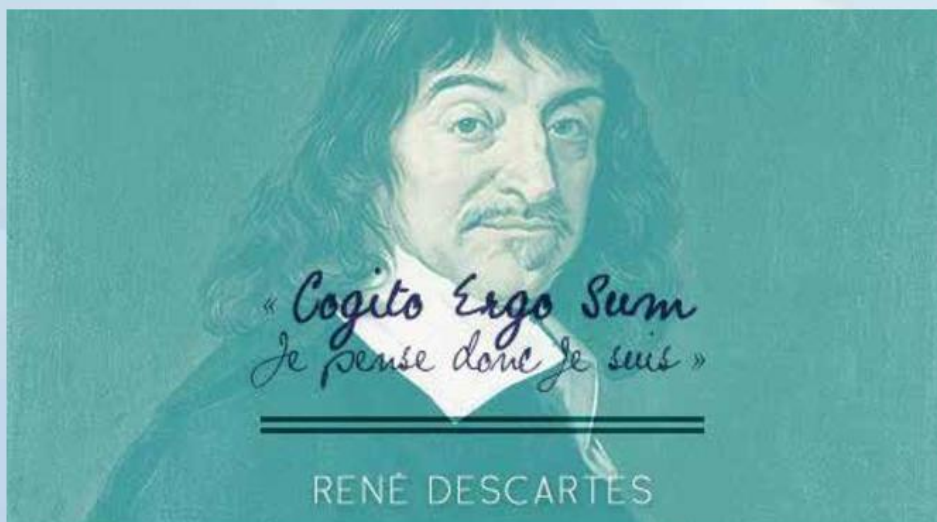
Chỉ riêng con người là không ngừng phát triển về đủ mọi phương diện. Sở dĩ như vậy cũng chỉ vì con người có trí khôn.

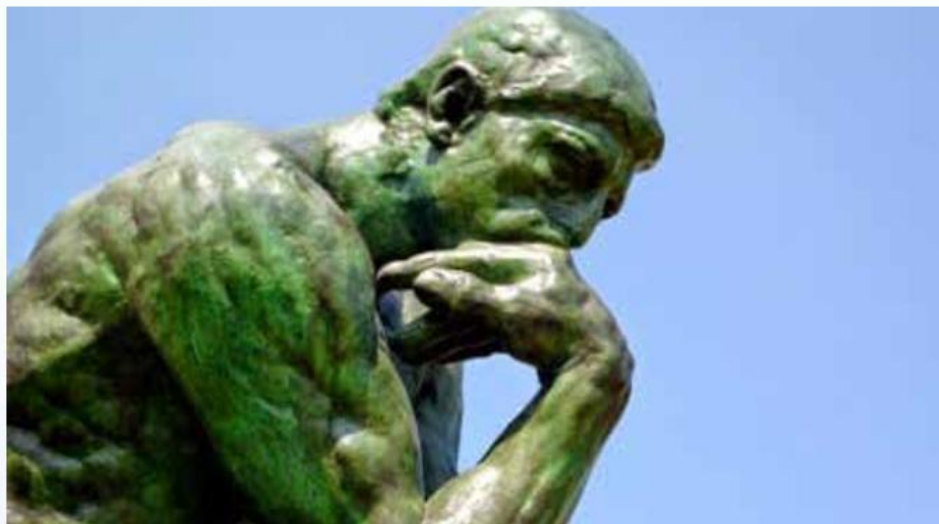
Một trong những sinh hoạt chính của trí khôn, đó là suy nghĩ. Chẳng thế mà Pascal đã bảo :

- L'homme est un roseau pensant, con người là một cây sậy biết suy nghĩ.

Và chính Pascal còn đã khẳng định thêm :

- Je pense, donc je suis,

khe đối với người khác mà khoan dung với bản thân, đáng lẽ ra, chúng ta phải khoan dung với người khác mà khắc khe đối với chính bản thân mình.

Tuy nhiên, những nhận định và đánh giá của chúng ta rất ít khi vô tư và chính xác, bởi vì chúng ta thường bị chi phối bởi nhiều lý do khác nhau.

Trước một sự việc, mỗi người đều có một cái nhìn

riêng và một phán quyết riêng, đúng như tục ngữ đã bảo :

- Năm người, mười ý.

Ngày nọ, có hai cha con nhà kia dắt một con lừa ra chợ để bán. Người cha ngồi chễm chệ trên lưng lừa, còn đưa con đi bộ theo sau. Khách qua đường thấy thế bèn nói :

- Người cha gì mà không biết thương con! Ngồi chễm chệ trên lưng lừa trong khi đưa con phải đi bộ.

Nghe vậy, người cha bèn nhảy xuống khỏi lưng lừa và nhường cho con cưỡi. Đi được một chốc, hai cha con lại nghe khách qua đường chỉ trích :

- Đồ con bất hiếu, còn trẻ mà ngồi ung dung trên lưng lừa, trong khi cha thì già mà lại phải cưỡi bộ.

Nghe vậy, hai cha con mới bảo nhau :

- Chỉ còn một cách để cho thiên hạ khỏi bàn ra tán vào, đó là cả hai cha con ta cùng cưỡi.

Thế là hai cha con cùng leo lên lưng lừa. Nhưng vừa đi được một quãng, họ lại nghe thấy một lời chỉ trích khác :

- Rõ là phường vô nhân đạo! Làm sao con lừa gầy chịu đựng nổi một sức nặng như thế.

Nghe vậy, hai cha con lại vội nhảy xuống khỏi lưng lừa. Thế nhưng cũng chỉ một lúc sau, có người lại phê bình :

- Rõ là đồ ngu dốt. Có lừa mà không dám cưỡi lại phải đi bộ.

Hai cha con không biết làm sao, đành phải nai lưng khiêng con lừa đến chợ.

tôi suy nghĩ, vậy tôi hiện hữu.

Cái làm nên con người tôi, cái làm nên cuộc sống tôi, đó là sự suy nghĩ. Nếu tôi sống mà không suy nghĩ, thì kể như đã tiêu tụt từ lâu và không còn là tôi nữa.

Bây giờ, gã xin “xì tốp” những chuyện triết lý trên mây trên gió ấy để chỉ nói tới những chuyện đời thường mà thôi, bởi vì gã chẳng được học chuyên sâu về môn này, kéo lăm kẻ thói mồm lại bữu môi, chu mỏ mà bảo :

- Ban môn lộng phủ, múa bút trước cửa nhà Lỗ Ban.

Được diễn nôm thành :

- Đánh trống qua cửa nhà sấm.

Hay :

- Múa rìu qua mắt thợ.

Trong những lúc ngồi suy tư mông lung, chúng ta ít khi nghĩ đến những sự trên trời, mà hay nghĩ đến những sự dưới đất, chúng ta cũng ít nghĩ đến chuyện mình, mà hay nghĩ đến chuyện người. Rồi sau đó, đưa ra những nhận định và những đánh giá.

Chúng ta giống như người đeo hai cái giỏ. Cái giỏ trước ngực đặt những sai lỗi của của người khác, còn cái giỏ sau lưng đặt những sai lỗi của bản thân. Vì thế, chúng ta thường nhìn thấy rõ những sai lỗi của người khác, rồi lên tiếng phê bình và chỉ trích một cách gắt gao. Còn những sai lỗi của bản thân thì lại chẳng nhìn thấy. Và nếu có nhìn thấy chẳng nữa, thì cũng sẽ đưa ra một ngàn lẻ một lý do để bào chữa, để biện minh: vì... tại... bởi... Chúng ta thường khắc

Câu chuyện này làm cho gã nhớ tới một câu ca dao của người Việt Nam chúng ta :

- Ở sao cho vừa lòng người,
Ở rộng người cười, ở hẹp người chê.
Cao chê ngồng, thấp chê lùn,
Béo chê béo trực, béo tròn,
Gầy chê xương sống, xương sườn phơi ra.

Sở dĩ có những cái nhìn riêng và những phán quyết khác biệt như thế, bởi vì khi nhận định và đánh giá, chúng ta thường chủ quan, bị tình cảm chi phối, theo kiểu :

- Yêu nhau củ ấu cũng tròn,
Trái bồ hòn cũng ngọt.
- Yêu nhau cau bẫy bồ ba,
Ghét nhau cau bẫy bồ ra làm mười.
- Yêu ai yêu cả đường đi,
Ghét ai, ghét cả tông chi họ hàng.

Ngày xưa, bên nước Tống có một người rất giàu. Ông xây tường cao chung quanh nhà để phòng kẻ gian xâm nhập. Một hôm mưa to và gió lớn, cuồng phong và bão táp nổi lên, khiến một cây cổ thụ bên đường bị đổ và làm sập mất một khoảng tường. Người con thấy thế bèn nói :

- Xin cha cho xây tường lại ngay đi, nếu không kẻ trộm sẽ len vào mất.

Người láng giềng thấy vậy cũng đề nghị :

- Nay bác, không xây lại ngay thì e rằng sẽ có trộm.

Tường chưa kịp sửa, thì ngay đêm hôm đó, nhà ông phú hộ bị kẻ trộm viếng thăm. Sáng ra khi hay nhà mất trộm, ông khen người con là khôn ngoan, nhìn xa trông rộng, biết trước mọi sự. Trong khi đó, ông lại nghi ngờ người hàng xóm là gian xảo, lợi dụng thời cơ, xâm nhập gia cư, lấy trộm đồ đạc nhà ông.

Cũng vậy, ngày xưa ngày xưa ở bên Tàu có một ông quan rất được nhà vua sủng ái, mà gã quên bết mất tên rồi. Ngày kia, thiên hạ đem dâng cho nhà vua một món sơn hào hải vị. Thấy vậy, ông quan này bèn xới

trước một bát. Nhà vua nghe biết liền khen :

- Rõ thật là bậc trung thần, ăn trước để xem trong món sơn hào hải vị ấy có thuốc độc hại trăm hay không.

Thời gian sau, ông quan này bị thất sủng. Ngày kia, thiên hạ cũng đem dâng cho nhà vua một món sơn hào hải vị. Thấy vậy, ông quan này cũng xới trước một bát. Khi nghe biết, nhà vua bèn đứng đứng nổi giận và quát mắng :

- Rõ thật là đồ khinh quân phản phúc, dám xới trước, chẳng còn kính nể gì trăm nữa. Không những phải tội chết, mà còn phải tru di tam tộc.

Nói thế rồi, nhà vua bèn truyền lệnh :

- Lính đâu ? Chém đầu.

Những câu chuyện trên làm gã nghĩ tới lời cha ông chúng ta đã xác quyết :

- Yêu nên tốt, ghét nên xấu.

Hay như dân tây thường bảo :

- C'est la vie!!! Đời là thế!!!

Tuy nhiên, khi nhận định và đánh giá người và việc, ngoài yếu tố tình cảm, chúng ta còn bị bị tâm trạng cũng như hoàn cảnh, những yếu tố bên trong cũng như bên ngoài chi phối nữa, như Nguyễn Du đã từng viết :

- Cảnh nào, cảnh chẳng đeo sầu,

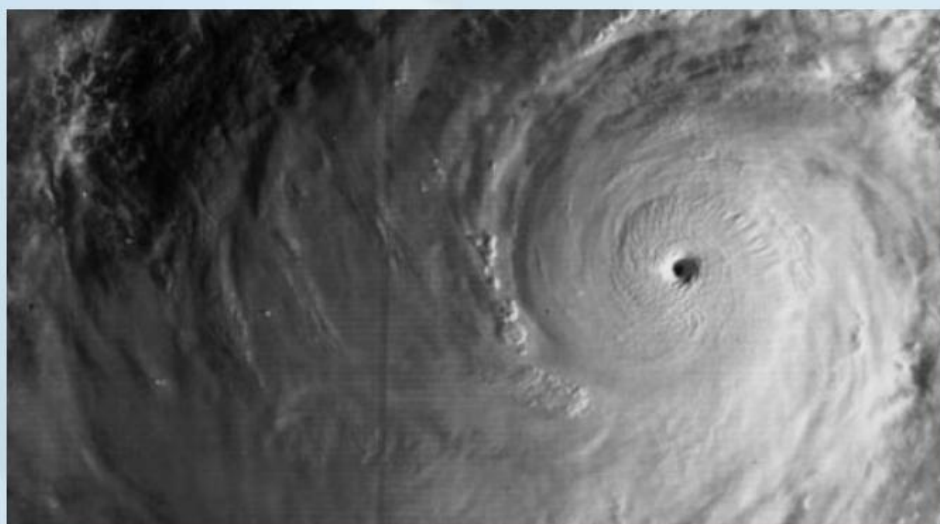
Người buồn, cảnh có vui đâu bao giờ.

Ông du khách lái xe phom phom từ Nha Trang lên Đà Lạt, khi qua khỏi đèo Ngoạn Mục, người ta hỏi :

- Ông thấy Nha Trang thế nào ?

Ông mỉm cười và nói :

- Nha Trang hử ? Gió biển mát mẻ, con người vui vẻ, quả là một địa điểm du lịch tuyệt vời.

Người ta hỏi tiếp :

- Ông lên Đà Lạt, vậy ông nghĩ gì về thành phố này ?

Ông trả lời :

- Tôi hy vọng Đà Lạt cũng sẽ tuyệt vời như vậy và còn hơn vậy nữa.

Lúc sau, một ông du khách khác lái chiếc xe cà rịch cà tàng, từ Nha Trang lên Đà Lạt. Bò mãi mới leo tới đỉnh đèo Ngoạn Mục, người ta hỏi :

- Ông thấy Nha Trang thế nào ?

Ông nhăn nhó và nói :

- Nha Trang ư ? Khí hậu oi bức, con người cục súc. Quả là một nơi du lịch tồi tệ.

Người ta hỏi tiếp :

- Ông lên Đà Lạt, vậy ông nghĩ gì về thành phố này ?

Ông trả lời :

- Tôi cho rằng Đà Lạt cũng sẽ tồi tệ như vậy, mà còn hơn vậy nữa.

Sau cùng, khi nhận định cũng như đánh giá người và việc, nhiều khi chúng ta còn cố tình để cho những ý đồ đen tối lộng lảnh mà vo tròn bóp mép sự thật.

Đúng thế, bất kỳ ai trong chúng ta cũng đều mang lấy một chút tự ái, một chút tự cao, một chút tự đại... Bất kỳ ai trong chúng ta cũng đều bị tính kiêu căng len lỏi vào từng ngõ ngách tâm hồn.

Khi người khác gặp phải tai ương hoạn nạn, có thể bên ngoài chúng ta ủ rũ như treo cờ tang, nhưng bên trong lại khắp khởi mừng thầm :

- Cho mày chết.

Khi người khác phạm phải một sai lỗi nào đó.

Thay vì tìm hiểu để có được một thái độ cảm thông, chúng ta bèn vội vã lên tiếng kết án một cách nghiệt ngã như muốn đập họ xuống tận bùn đen và giám tiếp nói rằng mình tốt hơn họ bội phần :

- Tôi không như vậy đâu.

Đúng như tục ngữ đã bảo :

- Chân mình những lấm mê mê, Lại cầm bó đuốc mà rê chân người.

Hơn thế nữa, những nhận định và đánh giá của chúng

ta vốn thường sai lầm, bởi vì chúng ta không hiểu rõ được hoàn cảnh của họ, cũng như những lý do thầm kín đã chi phối hành động của họ.

Một cô gái bán dâm, hành động ấy chắc chắn phải là một hành động xấu, nhưng biết đâu cô gái ấy lại có những lý do chính đáng để được giảm nhẹ, chẳng hạn như cô gái ấy đang cần một số tiền để mua thuốc chữa bệnh cho mẹ già sắp chết.

Một ông chồng khô khan nguội lạnh, chẳng hiểu buồn vì chuyện gia đình lục đục hay chuyện làm ăn thất bại, mà ngày nọ đã nhảy xuống sông tự tử. Mọi người đều tin rằng ông ấy đã mất linh hồn, chết sa hỏa ngục đời đời kiếp kiếp.

Thế nhưng, nào có ai hay ông ấy vốn kính mến Đức Mẹ. Thứ bảy đầu tháng nào, ông cũng dâng lên Mẹ những bông hoa tươi. Chính vì thế, ông đã được ơn ăn năn vào giây phút cuối cùng, như lời thánh Vianney đã nói với bà vợ của ông :

- Giữa cây cầu và dòng sông có một khoảng cách. Khoảng cách ấy tuy nhỏ nhưng cũng đã đủ để ông ta sám hối. Và chính khoảng cách nhỏ này cấm chúng ta không được xét đoán liều lĩnh.

Khi tỏ lộ những nhận định, những đánh giá chủ quan và sai lạc của mình cho thiên hạ biết, là chúng ta đã tạo nên và tung ra những tin đồn. Vì thế, trong tự điển người ta đã định nghĩa :

- Đồn là nói chuyện cho nhiều người biết.

- Tin đồn là tin không chắc chắn do nhiều người rỉ tai cho nhau.

Chẳng hạn trong ca dao có câu :

- Cúc mai trồng lộn một bồn,
- Chúng mình chồng vợ, ai đồn mặc ai.

Còn sau khi nhận được một tin đồn, chúng ta nói lại cho người khác, thì lúc bấy giờ chúng ta chẳng khác gì kẻ đang phùng má trộn mắt thổi cho tin ấy lan nhanh.

Vì thế, người ta mới gọi là đồn thổi. Đã đồn thì phải thổi để cho tin ấy được bay đi khắp bốn phương trời :

- Tiếng lành đồn xa,
- Tiếng dữ đồn ba ngày đường.

Tuy nhiên trong thực tế, nhiều khi chúng ta đã phải ngậm đắng nuốt cay mà nhận ra rằng :

- Đồn về tiếng lành thì chẳng bao nhiêu, còn thổi về tiếng dữ thì lại quá nhiều, chẳng thể nào kể ra cho xiết.

Tin đồn thường không đúng với sự thật. Chính vì tính cách “thất thiệt” này mà tin đồn do chúng ta tung ra, hay do chúng ta thổi cho nó bay đi xa, đã giết hại biết bao nhiêu người ngay lành và thiện chí mà nhiều khi chính chúng ta cũng chẳng thêm biết đến.

Bà chị của gã lấy chồng. Anh ấy là cảnh sát cấp “nhôn”. Hai người có với nhau ba mặt con. Rồi anh ấy được “bốc” đi mình ên trước ngày 30 tháng 4 năm 1975.

Suốt quãng thời gian dài, chị đã không nhận được một tin tức hay có một liên hệ gì với anh. Một sự thinh lặng quả là dễ sợ. Và cũng trong khoảng thời gian đằng đẳng ấy, người ta đã đồn rằng :

- Anh ấy bị chết chìm giữa biển khơi vì tàu bị đắm.

- Anh ấy bị đụng xe bên Mỹ và đã được mai táng tại nghĩa trang...

Và tệ hơn nữa :

- Anh ấy đã lấy vợ và đã có con.

Những tin đồn vô căn cứ này làm cho chị héo hắt và quay quắt. Chị âm thầm nuốt những giọt nước mắt cay đắng, ra sức làm lụng vất vả để nuôi dạy ba đứa con. Cho tới ngày nhận được lá thư, trong đó anh cho biết mình đang xúc tiến thủ tục đón chị và các con qua Mỹ theo diện đoàn tụ gia đình.

Dẫu vậy, chị vẫn còn bán tín bán nghi, nên đã viết và đặt thẳng vấn đề với anh :

- Thế thì qua Mỹ, mẹ con em sẽ ở với ai, bởi vì người ta đồn rằng anh đã lấy vợ và đã có con.

Một câu chuyện khác kể lại rằng :

Tại một thị trấn nhỏ, chàng thanh niên kia có những triệu chứng và biểu hiện khác thường. Sau khi khám nghiệm, các bác sĩ “ngghi ngờ” anh ta mắc phải bệnh phong cùi.

Tuy không phải là một phán quyết dứt khoát, nhưng kể từ đó mọi người bắt đầu xa tránh anh ta, nhìn anh ta với con mắt kinh hãi và ghê tởm vì sợ bị lây lan, vì thế anh ta không dám ra khỏi nhà và cũng chẳng dám tiếp xúc với một ai. Ngay cả những người thân trong gia đình cũng cho rằng anh đã mắc phải chứng bệnh khủng khiếp đó.

Và để che dấu con người bị coi như một nỗi tủi nhục và xấu hổ chung, họ đã nhốt anh ta vào một căn phòng nhỏ và khóa chặt. Chàng thanh niên đáng thương ấy chỉ còn sống vất vưởng

nhờ mấy chén cơm được đưa vào mỗi ngày. Vũ trụ của anh ta chỉ còn là căn phòng nhỏ với bốn bức tường khép kín. Ngậm đắng nuốt cay từng giây từng phút, anh ta chỉ còn một hy vọng duy nhất, đó là trốn thoát khỏi căn phòng giam của chính mình.

Ngày nọ, anh ta đã lên được ra ngoài, nhưng chẳng may, gia đình đã kịp thời

thần lẫn vật chất mà chúng đã gây nên.

Có một người đàn bà vào tòa cáo giải và xưng tội nói hành nói xấu của mình. Cha giải tội bèn ra việc đền tội :

- Con hãy mua một con gà giò, ôm nó vào lòng và đi khắp thành phố. Vừa đi vừa nhỏ lông nó.

Tuần sau, người đàn bà lại vào tòa cáo giải và lại xưng tội nói hành nói xấu. Cha giải tội hỏi :

- Lần trước, con đã làm việc đền tội chưa ?

- Thưa cha, rồi ạ.

- Vậy việc đền tội lần này, đó là con hãy đi lại những con đường đã đi hôm trước và nhặt đưa về cho cha hết tất cả những chiếc lông con gà.

- Nhưng thưa cha, gió đã

thổi bay chúng hết rồi.

- Cũng thế con ạ, con không thể nào thu hồi lại những lời nói hành nói xấu của con, bởi vì chúng đã được chuyển từ miệng người này tới miệng người kia.

Chẳng thế mà các cụ ta ngày xưa đã bảo :

- Nhất ngôn xuất khẩu, tứ mã nan truy. Một lời nói ra khỏi miệng, bốn ngựa đuổi theo cũng không kịp.

Đừng bao giờ tự mình tung ra những tin đồn thất thiệt. Cũng như đừng bao giờ tiếp tay bằng cách thổi cho những tin đồn thất thiệt ấy bay đi khắp nơi, khắp chốn.

Trái lại, hãy là bờ cát vàng, để những con sóng đồn đại xô tới chúng ta, lập tức sẽ bị tan thành những đám bọt trắng hiền hòa, không còn mang lấy những tác dụng độc hại của chúng nữa.

Gã Siêu

phát giác và lại tổng anh ta vào căn phòng nhỏ. Lần này, chàng thanh niên khốn khổ ấy dường như không còn một tia hy vọng nào nữa. Anh ta chỉ muốn tìm sự giải thoát qua cái chết mà thôi.

Lần thứ hai, anh trốn khỏi vũ trụ tăm tối của mình. Nhưng lang thang mãi trên đường phố mà vẫn không tìm được một sự tin tưởng và giúp đỡ của những người chung quanh, vì đi tới đâu anh ta cũng đều bị chối từ. Và thế là anh ta quyết định tìm đến cái chết như một lời biện hộ cuối cùng.

Anh ta đã mua thuốc ngủ và tự tử trước mặt mọi người. Cái chết của anh ta đã gây chấn động trong dư luận. Người ta yêu cầu khám nghiệm tử thi. Và kết quả cuộc khám nghiệm đã làm cho mọi người chưng hửng và sững sờ :

- Anh ta chẳng hề mắc phải bệnh phong cùi.

Một khi tin đã được tung ra, một lời đã được đồn thổi, thì không thể nào thu hồi lại được, cũng như không thể nào đền bù những thiệt hại tinh

Đức Phanxicô bắt đầu năm quan trọng nhất triều giáo hoàng của ngài

Cải cách giáo triều, bổ nhiệm các tân hồng y, các chuyến đi đến những nơi không ngờ tới, đó là các chương trình của giáo hoàng năm 2020

Khi rồi đây lịch sử triều giáo hoàng Đức Phanxicô, trong cương vị giám mục giáo phận Rôma được viết, rất có thể năm 2020 sẽ được xem là năm quan trọng nhất trong toàn bộ triều giáo hoàng của ngài.

Một số người tự hỏi không biết đây có phải là năm cuối cùng không.

Các quyết định gần đây của ngài như “cho nghỉ hưu” nhân vật thế lực của Giáo hội Ý, hồng y niên trưởng Hồng y đoàn Angelo Sodano và giao cho hồng y Luis Antonio Tagle đứng đầu một trong các Bộ quyền lực nhất của Vatican, Bộ Truyền giáo các dân tộc được xem như các dấu hiệu cho thấy ngài đang chuẩn bị cho việc bầu chọn người kế vị ngôi Thánh Phêrô.

Giáo hoàng Dòng Tên 83 tuổi cũng sẽ công bố hai tài liệu chính yếu năm 2020 và có lẽ một vài tài liệu khác. Ngài sẽ tiếp tục đi khắp thế giới, đến những nơi mà các vị tiền nhiệm của ngài mong muốn đến nhưng không được nhập cảnh. Và cũng không nghi ngờ gì, ngài sẽ thêm người vào đội ngũ hồng y mà từ đó sẽ đưa ra vị tân giám mục cho giáo phận Rôma.

Vì thế dù chúng ta nhìn dưới khía cạnh nào thì năm mới này chắc chắn sẽ là năm then chốt.

Thượng hội đồng mở đường cho cải cách

Đức Phanxicô sẽ công bố ít nhất hai tài liệu cực kỳ quan trọng ngay từ các tuần lễ đầu của năm 2020.

Văn bản đầu tiên sẽ là tông huấn về Thượng Hội đồng vùng Amazon vào tháng 10 vừa qua. Ngài cũng đã cho thấy ngài sẽ chấp nhận một số

thay đổi trong việc thi hành mục vụ mà những người tham dự thượng hội đồng đã đề xuất. Một trong các đề xuất này là việc phong chức linh mục “viri probati” cho những người đàn ông đức hạnh, đặc biệt là những người đã là phó tế vĩnh viễn. Một cách thức khác là thành lập một ủy ban giáo hoàng mới để nghiên cứu khả thể thiết lập chức phó tế và các hình thức mục vụ khác cho phụ nữ. Và điểm thứ ba là việc biên soạn tập hợp một nghi thức phụng vụ mới để kết hợp với các yếu tố văn hóa đặc biệt của các sắc dân bản địa vùng Amazon.

Tông huấn hậu-thượng hội đồng này rất được mong chờ, sẽ mở ra các con đường cải cách mới. Vì thế không nên đánh giá thấp tầm quan trọng của nó.

ThomasGomez

Như đã giải thích ở trên, cuộc họp Thượng Hội đồng từ ngày 6 đến 27 tháng 10 vừa qua tại Vatican đã đánh dấu bước ngoặt cho sự xuất hiện một Giáo hội thực sự toàn cầu.

Giáo hội vẫn đang đấu tranh để thoát khỏi các yếu tố còn sót lại của thời Tridentin, đặc biệt về giáo sĩ, vẫn còn là trở ngại cho việc thực hiện đầy đủ các giảng dạy và tầm nhìn của Công đồng Vatican II (1962-1965).

Các quan sát viên cho rằng, tông huấn sắp tới sẽ có thể được công bố vào cuối tháng 1-2020.

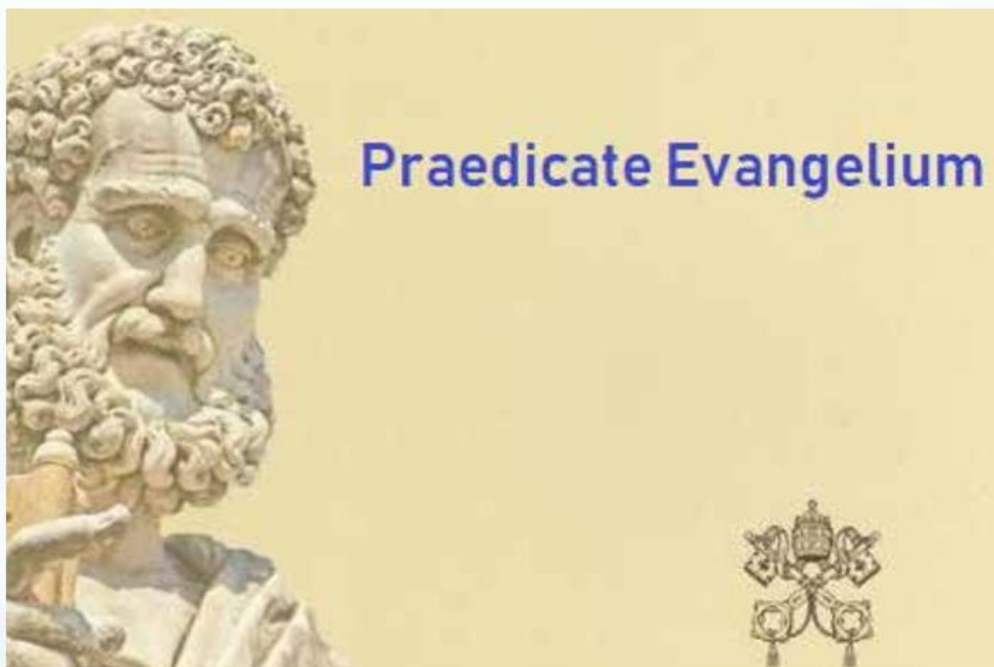
Tông hiến Các con hãy rao giảng Tin Mừng, Praedicate Evangelium

Tài liệu chính mà Đức Phanxicô sẽ công bố năm 2020 là hiến pháp về cấu trúc và vai trò cải cách của các văn phòng trọng tâm của Giáo hội tại Vatican, được gọi là Giáo triều La Mã.

Bản dự thảo cuối cùng của hiến pháp có tên là Các con hãy rao giảng Tin Mừng, Praedicate Evangelium, hiện đang được tiến hành sau khi đưa vào các đề xuất của các hội đồng giám mục, các thần học gia và các nhà lãnh đạo Giáo hội. Văn bản cuối cùng có khả năng có các yếu tố chưa bao giờ có trong các dự án trước đây mà Hội đồng các hồng y cố vấn (trước đây là C9, bây giờ là C6) đã biên soạn và tham khảo với các người có trách nhiệm trong Giáo triều.

Hầu như tất cả mọi người đều đồng ý cải cách giáo triều là một trong các dự án và mục đích chính của triều giáo hoàng Đức Phanxicô. Ngài đã từ từ và kiên nhẫn điều hành tiến trình cải cách. Và một trong các bài tham luận quan trọng của ngài đọc trước các thành viên của Giáo triều trước lễ Giáng Sinh, ngài đã tuyên bố:

“Khi thảo luận sự thay đổi chính yếu dựa

trên lòng trung thành với Đức tin và với Truyền thống, hôm nay tôi muốn nói thêm một lần nữa về việc cải cách Giáo triều và tái khẳng định cải cách này chưa bao giờ được xem là hành động như chưa có gì xảy ra trước nó.

“Trái lại, một nỗ lực đã được thực hiện để tăng cường các yếu tố tốt đẹp bắt nguồn từ lịch sử phức tạp của Giáo triều.

“Cần phải tôn trọng lịch sử để xây dựng một tương lai có nguồn gốc vững chắc và do đó có thể thấy được kết quả sinh ích.

“Nhắc đến ký ức không phải là cắm neo trong việc bảo tồn nhưng là gọi lên sự sống, sức sống của một tiến trình đang diễn ra.

“Ký ức không phải là tĩnh, nhưng năng động. Theo bản chất của nó, nó bao hàm sự chuyển động. Truyền thống cũng không tĩnh, nó cũng năng động, như nhân vật vĩ đại Gustav Mahler, lặp lại ẩn dụ của Jean Jaurès: truyền thống là sự đảm bảo cho tương lai chứ không phải là đóng tro tàn.”

Các quan sát viên Vatican cho rằng tông hiến Các con hãy rao giảng Tin Mừng sẽ được công bố vào ngày 22 tháng 2, ngày Lễ lập Tông Tòa thánh Phêrô. Nhưng dù ngày nào thì khi được công bố, bản hiến pháp mới của Giáo triều sẽ là hành động quản trị quan trọng nhất cho đến nay trong triều giáo hoàng của Đức Phanxicô.

Đường lối lãnh đạo mới trong nước và ngoài nước

Đến kỳ hạn, hiến pháp mới sẽ được tuân theo với việc công bố một bộ đạo luật và các quy định mới cho việc điều hành hàng ngày của các văn phòng ở Vatican. Và nhất là nó sẽ được đánh dấu bằng một sự thay đổi lớn, chính yếu và rộng khắp.

Chín hồng y đang đứng đầu các bộ quan trọng hiện nay sắp đến tuổi hưu 75 và người thứ mười, vừa kết thúc nhiệm kỳ năm năm sẽ đến tuổi hưu vào tháng 6. Dự kiến tất cả sẽ được thay thế một thời gian sau khi tông hiến Các con hãy rao giảng Tin Mừng được công bố.

Đây là danh sách tên và các bộ mà các hồng y sẽ đến tuổi hưu: Marc Ouellet (Giám mục), Giuseppe Versaldi (Giáo dục), Beniamino Stella (Giáo sĩ), Luis Ladaria (Tín lý), Leonardo Sandri (Giáo hội Đông phương), Mauro Piacenza (Tối cao tông tòa), Gianfranco Ravasi (Văn hóa), Angelo Comastri (Quản nhiệm Đền thờ thánh Phêrô), Giuseppe Bertello (Chính quyền Vatican) và Robert Sarah (Phụng tự).

Đức Phanxicô cũng sẽ bổ nhiệm một số chức vụ quan trọng ở các giáo phận lớn trên thế giới. Các tòa Tổng Giám mục Manila, Phi Luật Tân, Atlanta, Mỹ và Caracas, Venezuela hiện đang trống tòa.

Và các vị đã quá tuổi hưu, trong số này có 18 hồng y, vẫn tiếp tục điều khiển các vị trí quan trọng. Đó là hồng y Christoph Schönborn, giáo phận Vienna trong vài tuần tới sẽ đến tuổi, 9 hồng y khác sẽ đến tuổi 75 trong năm 2020.

Giáo hoàng sẽ xin một số tiếp tục làm việc thêm một năm nữa và sẽ thay thế một số khác. Đây là cơ hội để ngài thay đổi đường hướng lãnh đạo.

Các tân hồng y và quy tắc cho mật nghị sắp tới

Hiện có 124 hồng y dưới 80 tuổi và như thế họ đủ điều kiện để tham dự mật nghị. Đức Phaolô VI ấn định con số 120 hồng y cho mật nghị và đã được các vị tiền nhiệm Đức Phanxicô khẳng định, như thế hiện nay con số này trội hơn 4 hồng y.

Nếu không có ai qua đời trong số cử tri thì con số này sẽ không là 120 khi ngày 12 tháng 11 sắp tới, hồng y Donald Wuerl, Tổng Giám mục về hưu của Washington mừng sinh nhật 80 của ngài.

Trên thực tế, các hồng y cử tri khác chỉ bắt đầu “già” vào tháng 3 năm 2021 (thêm năm vị sẽ ở tuổi 80 vào tháng 11-2021), như thế có thể sẽ không có công nghị cho năm 2020. Nhưng trên thực tế, điều này cũng không chắc chắn.

Đức Phanxicô vẫn chưa công bố luật lệ và các quy tắc cập nhật phải theo khi ngài tông tòa

trống và khi tân giáo hoàng được bầu. Sự cần thiết phải cập nhật dưới hình thức tông hiến là rất cấp bách vì hiện tại không có quy tắc hay nghị thức nào cho việc thoái vị của một giáo hoàng.

Ngoài ra, một số thay đổi nhất định trong cấu trúc và chức năng của Giáo triều La Mã cũng sẽ phải được đưa vào tông hiến mới. Một trong số này có

thể sẽ là tông hiến về nhiếp chính, người quản trị Giáo hội khi ngài tông tòa trống.

Giáo hoàng có quyền bổ nhiệm hồng y nhiếp chính, hiện nay hồng y Kevin Farrell đảm nhiệm chức vụ nhiếp chính. Nhưng trong dự án tông hiến thì chức vụ nhiếp chính sẽ do một “văn phòng đảm trách bởi một hồng y điều phối viên của Hội đồng Kinh tế.” Và người ở chức vụ này là hồng y Reinhard Marx, Tổng Giám mục giáo phận Munich, nước Đức, ngài có chân trong Hội đồng Cố vấn C6 của giáo hoàng.

Đức Phanxicô cũng có quyền thay đổi con số các hồng y cử tri như các vị tiền nhiệm khác của ngài đã làm trong các thế kỷ qua, vì Hồng y đoàn hoàn toàn là do sáng kiến của con người. Câu hỏi là liệu Đức Phanxicô có làm hay không.

Ngay cả khi ngài không làm, thì cũng không có gì ngăn ngài vượt con số chỉ định như Đức Gioan-Phaolô II đã làm trong một số trường hợp.

Bay trên bầu trời thân thiện cũng như không thân thiện

Đức Gioan-Phaolô II được biết đến là người tông du nhiều, ngài đã đi trên 100 chuyến trên 129 nước khác nhau, trong 27 năm triều giáo hoàng của ngài. Còn Đức Phanxicô, ngài đã đi 32 chuyến tông du, thăm gần 50 nước trong gần 7 năm triều giáo hoàng. Năm 2015, ngài là giáo hoàng đầu tiên đến thăm Trung Phi, đất nước

đang có chiến tranh, ngài cũng là giáo hoàng đầu tiên trong lịch sử cận đại đã đến thăm Bán đảo Ả Rập (Các Tiểu vương quốc Ả Rập Thống nhất).

Có hai quốc gia khác Đức Phanxicô mong muốn đến thăm, mà Đức Gioan-Phaolô II đã không thực hiện được. Đó là Trung quốc và nước Nga. Năm 2020 có lẽ sẽ là năm mà cuối cùng một giáo hoàng la mã sẽ có

thể đến thăm những nơi hằng mơ ước này.

Một năm đáng ghi nhớ sắp tới

Đức Phanxicô bắt đầu một năm mới bằng cách xin lỗi vì đã thiếu kiên nhẫn. Có thể đây là một điểm lành.

Trước hết, vì điều này cho thấy Đức Phanxicô khiêm tốn đã công khai xin lỗi và nói mình lấy làm tiếc đã làm gương xấu. Nhưng điểm thứ hai cho thấy, qua sự bộc mình không kềm được, cũng có một cảm giác bức bách khẩn cấp và cần nghị ngại của Đức Phanxicô.

Đó có thể là một tin rất tốt cho những người nóng ruột chờ các cải cách cụ thể để phù hợp với sự thay đổi não trạng và luân lý mà Đức Phanxicô đã mang đến cho Giáo hội một cách có hiệu quả.

Không ai có thể đọc được tương lai, nhưng năm 2020 có vẻ là một trong các năm quyết định nhất và quan trọng nhất cho lịch sử gần đây của Giáo hội công giáo La Mã.

Giuse Nguyễn Tùng Lâm dịch

<http://phanxico.vn/2020/01/05/duc-phanxico-bat-dau-nam-quan-trong-nhat-trieu-giao-hoang-cua-ngai/>

Xin đọc thêm: Đức Phanxicô có sắp đặt công việc của ngài theo thứ tự không?

Mười điểm nổi bật về truyền giáo theo Đức Phanxicô

Rửa tội và được gọi đi

Trong quyển sách-phỏng vấn “Không có Chúa Giêsu, chúng ta không làm được gì (Sans Jésus, nous ne pouvons rien faire, nxb. Bayard) ra ngày 8 tháng 1, Đức Phanxicô đưa ra bản chỉ dẫn về truyền giáo. Đây không phải là một phương pháp soạn sẵn, nhưng theo ngài, đây là sự “phong phú huyền ẩn của truyền giáo, phát sinh từ sự choáng váng mà chúng ta cảm nhận khi nghe Lời Chúa.”

Trong quyển sách-phỏng vấn với nhà báo người Ý Gianni Valente, Đức Phanxicô nêu lên đưa ra tất cả thái độ dẫn đến việc bóp méo sứ mạng truyền giáo. Trong phong cách trau chuốt, ngài định nghĩa lại ý nghĩa của thái độ truyền giáo và tố cáo các hành vi dẫn đến việc bóp méo công việc này.

Sau đây là mười điểm quan trọng

1. Đi đến vùng ngoại vi

“ ‘Giáo hội đi ra’ không phải là thành ngữ theo một do tôi phát minh ra. Đó là điều răn từ Chúa Kitô trong Tin Mừng Thánh Mác-cô, Ngài xin môn đệ đi khắp thế giới để rao giảng Tin Mừng (...). Hoặc là Giáo hội đi ra, hoặc là không phải Giáo hội. Nếu Giáo hội không đi ra, Giáo hội tự hư hỏng, tự biến chất.”

Ngay từ đầu, Đức Phanxicô đã chấn chỉnh thành ngữ này không phải là câu khẩu hiệu sáo mòn, nhưng nguồn gốc của nó có từ Tin Mừng.

2. Hãy để mình biết ngạc nhiên

“Sứ mạng không phải là chương trình của một công ty đã được chạy tốt. Cũng không phải là buổi trình diễn xem có bao nhiêu người đến xem nhờ mình quảng cáo. Thần Khí hoạt động theo như Ngài muốn, khi Ngài muốn và nơi Ngài muốn.”

Sau đó Đức Phanxicô cảnh báo các thái độ

nhằm làm cứng nhắc thái độ truyền giáo, ngài nhắc lại Thần Khí luôn lành mạnh từ nguồn gốc.

3. Lắng nghe

“Sự huyền ẩn phong phú của truyền giáo không ở ý định, phương pháp, sáng kiến, lòng nhiệt thành của chúng ta, nhưng trong mối quan hệ với sự chóng mặt này: sự chóng mặt khi chúng ta nghe Lời Chúa Giêsu.”

Đức Phanxicô đi vào trọng tâm của bí mật truyền giáo: cuộc gặp gỡ với Chúa Kitô.

4. Làm chứng, không tuyên bố

“Theo kinh nghiệm chung, chúng ta không bị đánh động khi gặp một người vừa đi vừa hô hào thế nào là kitô giáo. (...) Và cũng theo kinh nghiệm chung, thường chúng ta được đánh động khi gặp những người mà cử chỉ và hành vi của họ cho thấy đức tin sâu đậm của họ trong Chúa Kitô.”

Đó là lý do tại sao, theo Đức Phanxicô chúng ta có giá trị hơn các bài diễn văn dài dòng. Ngài nhấn mạnh, truyền giáo là sự cuốn hút.

5. Ca ngợi lòng dịu dàng của Chúa

“Lớn tiếng loan báo Tin Mừng không phải là bủa vây người khác bằng các bài diễn văn biện giải, hò hét về sự thật Mạc Khải. Không có gì vô ích khi ném sự thật và các giáo điều vào đầu người khác như ném đá. Khi điều này xảy ra thì đó là dấu hiệu cho thấy Lời Chúa đã không còn được cân nhắc và đã biến thành ý thức hệ.”

Đức Phanxicô cảnh báo nguy cơ biến Tin Mừng thành ý thức hệ. Ngài luôn nhắc tín hữu tránh nguy cơ của chủ nghĩa chiêu dụ. Không còn thời thực dân, thời chiêu dụ, vậy mà ngày nay nguy cơ này vẫn còn thấy nơi “các giáo xứ, các cộng đoàn, các phong trào hay các dòng tu”. Theo ngài, việc lặp lại theo nghĩa đen không còn hiệu quả và có thể rơi vào trống không, nếu người nghe không có dịp để nắm được “lòng dịu dàng của Chúa”. Kinh nghiệm trở lại cũng giống

Thời sự Giáo Hội

như kinh nghiệm của một đứa bé khi quan sát tình thương của cha mẹ: trước khi biết thế nào là tình yêu, đứa bé quan sát.

6. Có nhân tính cho gia đình

“Ngày nay có những nơi, những môi trường tự cho mình là ‘khai sáng’ và khép kín việc loan báo Tin Mừng, trong lô-gích bóp méo của nó, phân chia thế giới giữa ‘văn minh’ và ‘man rợ’. (...) Họ xem một phần lớn gia đình nhân loại như một thực thể thấp kém.”

Không quanh co, Đức Phanxicô tố cáo thái độ chuộng ưu thế, xa với thông điệp Tin Mừng.

7. Hiểu rằng mỗi người rửa tội đều được gọi

“Đôi khi trong Giáo hội tôi nghe nói đến các ‘giáo dân dẫn thân’. Danh từ này không thuyết phục được tôi. Nếu mình là người đã được rửa tội thì mình đã là giáo dân dẫn thân. Rửa tội là đủ. Không cần phải tưởng tượng ra có một rửa tội đúp, một loại rửa tội dành riêng cho ‘giáo dân dẫn thân’.”

Theo ngài, người đã được rửa tội được mời gọi đi truyền giáo và không ai có “năng lực” đặc biệt để giữ cho Giáo hội được sống!

8. Hãy buông mình chứ không kiểm soát

“Một điểm khác biệt của người truyền giáo là họ làm thuận lợi cho đức tin chứ không tìm cách kiểm soát. (...) Đừng cản trở mong muốn Chúa Giêsu muốn đến với tất cả mọi người, chữa lành mọi người, cứu mọi người. Đừng lựa chọn, đừng thiết lập ‘hải quan mục vụ’. Đừng theo phe của những người đứng kiểm soát ở cổng xem ai có đủ phẩm chất cần thiết mới cho vào.”

9. Truyền giáo là tiếp xúc giữa con người với nhau

“Làm thế nào có thể hình dung đức tin như một loại cây ghép đem từ nước này đến nước kia (...). Hội nhập văn hóa không làm trong các phòng thí nghiệm thần học, nhưng trong đời sống hàng ngày. Phải cẩn thận với tất cả mọi hệ thống, mọi loại loan báo, dưới bất kỳ lý do nào áp đặt loại cây ghép này (...). Truyền giáo là tiếp xúc giữa con người với nhau, là chứng từ giữa những người nói với bạn đồng hành với mình: ‘Tôi biết Chúa Giêsu, tôi mong muốn làm cho bạn biết’.”

Vài tháng sau Thượng hội đồng Amazon, Đức Phanxicô còn nhắc lại vấn đề thiết thân của ngài: sự hội nhập văn hóa.

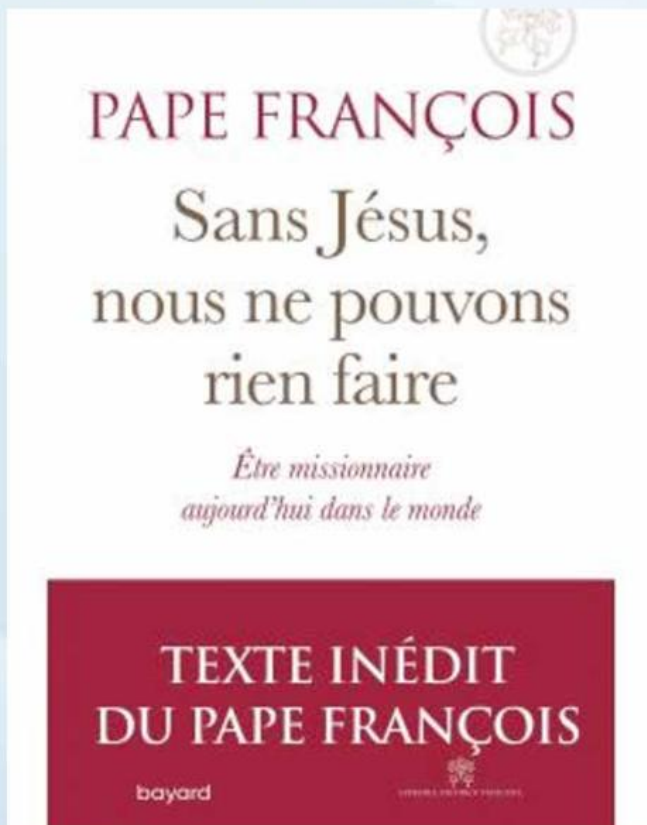
10. Sống theo thời buổi này

“Để theo Chúa Giêsu và để loan báo Tin Mừng (...), chúng ta phải ‘đậu’ những nơi, những hoàn cảnh mà Chúa dẫn chúng ta đến. Nếu không, truyền giáo sẽ trở thành cái cớ để đi du lịch thiêng liêng ngụy trang làm việc tông đồ, một lối thoát cho chính sự lo lắng của mình. Không được xem truyền giáo như một nghề nhưng là sống với người khác, đi theo họ từng bước, xin họ để được cùng đồng hành với họ, học để đi theo tốc độ của họ.”

Cuối cùng Đức Phanxicô cảnh báo chống lại cám dỗ xem truyền giáo như một hoạt cảnh. Người đi truyền giáo nước ngoài phải “gương mẫu trong kiên nhẫn”, hòa mình với đời sống hàng ngày của người dân bản xứ.

Giuse Nguyễn Tùng Lâm dịch

fr.aleteia.org, Claire Guigou, 2020-01-10

Thư của Đức Hồng Y Giuse Trần Nhật Quân gửi các Hồng Y trên thế giới

Ủy ban Thường trực của Quốc hội Hoa Kỳ về Trung Quốc đã công bố một báo cáo theo đó tình trạng vi phạm nhân quyền ở Trung Quốc đã trở nên tồi tệ hơn trong năm ngoái, 2019, và đặc biệt nhấn mạnh đến việc leo thang các cuộc đàn áp nhắm vào người Công Giáo sau khi Trung Quốc đạt được thỏa thuận với Vatican vào năm 2018.

Theo sau báo cáo này, Đức Hồng Y Giuse Trần Nhật Quân đã yêu cầu các cơ quan truyền thông Công Giáo công bố một lá thư ngài gửi cho tất cả các Hồng Y trên thế giới mấy tháng trước đây.

Thiết tưởng ngài là một vị Hồng Y của Giáo Hội Công Giáo và ngài là một người Trung Hoa. Cho nên, tiếng nói của ngài về vấn đề này nên được lắng nghe. Vì thế, chúng tôi dịch toàn văn lá thư của ngài sang Việt Ngữ. Nguyên bản tiếng Anh có thể xem tại đây.

Ngày 27 tháng 9 năm 2019

Đức Hồng Y thân mến,

Xin tha thứ cho tôi vì sự quấy rầy bức thư này sẽ gây ra cho ngài. Tôi viết thư cho ngài bởi vì, theo lương tâm, tôi tin rằng vấn đề mà tôi đang trình bày không chỉ liên quan đến Giáo Hội ở Trung Quốc, mà là toàn Giáo Hội, và các Hồng Y chúng ta có trách nhiệm nghiêm trọng trong việc giúp đỡ Đức Thánh Cha hướng dẫn Giáo Hội.

Bây giờ, dựa trên phân tích của tôi về Tài liệu của Tòa thánh

(công bố ngày 28 tháng 6 năm 2019) có tựa đề “Hướng dẫn mục vụ của Tòa thánh liên quan đến việc ghi danh dân sự của các giáo sĩ ở Trung Quốc”, tôi thấy rõ ràng là tài liệu này khuyến khích các tín hữu ở Trung Quốc tham gia vào một Giáo Hội ly giáo (độc lập với Đức Giáo Hoàng và tuân theo lệnh của Đảng Cộng sản).

Vào ngày 10 tháng 7, tôi đã trình bày bản “dubia” của mình cho Đức Giáo Hoàng. Đức Thánh Cha, vào ngày 3 tháng 7, đã hứa với tôi rằng ngài sẽ quan tâm đến tài liệu đó, nhưng cho đến bây giờ tôi vẫn chưa nghe thấy gì.

Đức Hồng Y Parolin nói rằng khi chúng ta nói về Giáo Hội độc lập ngày nay, chúng ta đừng nên tiếp tục ám chỉ rằng sự độc lập này là tuyệt đối, bởi vì thỏa thuận này công nhận vai trò của Đức Giáo Hoàng trong Giáo Hội Công Giáo.

Trước hết, tôi không thể tin rằng có một tuyên bố như vậy trong thỏa thuận và tôi vẫn chưa hề được nhìn thấy nó (giữa những điều khác, tại sao một thỏa thuận như vậy phải bí mật và thậm chí không được trao cho tôi, một Hồng Y Trung

Quốc, để xem qua?), nhưng, thậm chí còn rõ ràng hơn, toàn bộ tình huống sau khi thỏa thuận được ký kết cho thấy rằng trong thực tế không có gì thay đổi.

Đức Hồng Y Parolin trích dẫn một cụm từ trong thư của Đức Giáo Hoàng Bênêđictô hoàn toàn nằm ngoài ngữ cảnh, đến mức nó trái ngược hoàn toàn với ý nghĩa của đoạn văn [từ đó được trích dẫn].

Sự thao túng tư tưởng Đức Giáo Hoàng Danh dự là một sự thiếu tôn trọng rất nghiêm trọng đối với ngài; thật vậy, đó là một sự xúc phạm tồi tệ đối với nhân vị của vị Giáo Hoàng hiền lành vẫn còn sống.

Nó cũng làm tôi cảm phẫn khi họ thường tuyên bố rằng những gì họ đang làm là liên tục với suy nghĩ của vị Giáo Hoàng trước, trong khi thực tế thì ngược lại như thế. Tôi có lý do chính đáng để tin (và tôi hy vọng rằng một ngày nào đó tôi sẽ có thể chứng minh điều đó bằng các tài liệu lưu trữ) rằng thỏa thuận đã được ký là y chang với một thỏa thuận mà Đức Giáo Hoàng Bênêđictô đã từ chối không chịu ký.

Đức Hồng Y thân mến, lẽ nào chúng ta lại có thể chứng kiến một cách thụ động việc giết chết Giáo Hội ở Trung Quốc này từ phía những người lẽ ra phải bảo vệ và bênh vực Giáo Hội ấy trước các kẻ thù? Tôi quỳ gối xuống van xin ngài, người anh em của ngài.

+ Hồng Y Giuse Trần Nhật Quân, S.D.B.

Source: *One Peter Five Cardinal Joseph Zen To His Brother Cardinals: The Church is Being Killed In China*

Khí phách của Giám Mục Trung Quốc: thà ngủ đầu đường xó chợ, không gia nhập Giáo Hội quốc doanh

Đức Cha Vinh Sơn Quách Hy Cẩm (Guo Xijin - 郭希錦) và các linh mục phụ tá của ngài vừa bị đuổi ra khỏi Tòa Giám Mục và phải lang thang ngủ trên hè phố. Cha Bernardo Cervellera, giám đốc Asia-News, cơ quan thông tin của PIME, Hội Giáo Hoàng Truyền Giáo Hải Ngoại, gọi vị Giám Mục và các linh mục này là những “nạn nhân” của thỏa thuận Vatican - Bắc Kinh ký ngày 22 tháng 9, 2018.

Nguyên bản tiếng Anh có thể xem tại đây. Dưới đây là bản dịch toàn văn sang Việt Ngữ.

Đức Cha Vinh Sơn Quách Hy Cẩm bị đuổi khỏi Tòa Giám Mục: ngài ngủ trên hè phố. Một số linh mục và người già cũng lâm vào tình cảnh vô gia cư

Đức Cha Vinh Sơn Quách Hy Cẩm, nguyên giám mục bản quyền của giáo phận Mân Đông (Mindong - 闽东话) thuộc tỉnh Phúc Kiến (Fujian - 福建), hiện đang lâm vào tình cảnh vô gia cư và phải ngủ trên ngưỡng cửa của Tòa Giám Mục và trước cửa các nhà xứ ở thành phố Lạc Giang (Luojiang - 罗江区), sau khi có lệnh trục xuất ngài và các linh mục làm việc cũng như sống chung với ngài hôm 15 tháng Giêng.

Để gia tốc lệnh trục xuất này, tất cả các nguồn cung cấp điện và nước cho Tòa Giám Mục đã bị cắt. Chính thức mà nói, bọn cầm quyền giải thích lệnh trục xuất là vì lý do an ninh. Chúng gắn một tấm bảng phía trước Tòa Giám Mục giải thích rằng tòa nhà không tôn trọng các quy định về hỏa hoạn và do đó phải bị đóng cửa, mặc dù tòa nhà đã được xây dựng với tất cả các giấy phép cần thiết hơn 10 năm trước. Trên thực tế, hoạt động của công an cộng sản là một dấu chỉ bách hại ra mặt và là một nỗ lực nhằm gây áp

lực với Đức Giám Mục và các linh mục của ngài vì các vị đã từ chối không chịu gia nhập vào một Giáo Hội độc lập với Vatican.

Đức Cha Vinh Sơn Quách Hy Cẩm là một trong những “nạn nhân” đầu tiên của thỏa thuận giữa Trung Quốc và Vatican, trong đó chuyển đổi giáo phận Mân Đông thành một loại “dự án thí điểm” cho việc thực hiện các hiệp định.

Sau khi thỏa thuận đạt được và giám mục quốc doanh Vinh Sơn Chiêm Tư Lộc (Zhan Si-lu - 詹思祿) được tha vạ tuyệt thông, theo yêu cầu của Đức Giáo Hoàng Phanxicô, Đức Cha Quách Hy Cẩm đã đồng ý chịu bị giáng chức xuống thành Giám Mục Phụ Tá để nhường vị trí bản quyền cho Chiêm Tư Lộc.

Tuy nhiên, Đức Cha Quách Hy Cẩm, chưa bao giờ ghi danh làm thành viên của Giáo hội quốc doanh, và do đó, ngài không được bọn cầm quyền công nhận và hệ quả là hiện tại ngài đã rơi vào tình trạng vô gia cư lang thang đầu đường xó chợ.

Số phận tương tự cũng đã xảy ra với nhiều linh mục từ chối gia nhập Giáo Hội quốc doanh. Trong những ngày gần đây ít nhất là năm giáo xứ cũng bị đóng cửa vì lý do không bảo đảm “các tiêu chuẩn an toàn cháy nổ”. Trong số này có hai giáo xứ lớn tại Phúc An (Fuan - 福安), với hơn 10 nghìn tín hữu; và tại Tắc Tề (Saiqi - 赛岐), với khoảng 3 nghìn tín hữu.

Cha Lưu Quang Bình (Liu Guangpin - 劉光平), 71 tuổi, linh mục chính xứ Phúc An, là một trong số những người xây dựng lại cuộc sống của Giáo hội sau các cuộc đàn áp của Mao Trạch Đông trong thời Cách mạng Văn hóa. Bây giờ, ngài đã bị đuổi ra khỏi nhà xứ và không có nơi để cử hành thánh lễ, nhưng vẫn lang thang tại Phúc An. Trường hợp cha

Hoàng Cẩm Đồng (Huang Jintong - 黄锦童), 50 tuổi linh mục giáo xứ Tắc Tề còn thê thảm hơn. Ngài bị đuổi ra khỏi nhà và cấm không được cư trú trong thành phố này.

Ngày 13 tháng Giêng, bọn cầm quyền Trung Quốc đã đóng cửa một ngôi nhà dành cho những người già, không có người thân, được các nữ tu thuộc Dòng Nữ tử Bác Ái của Lòng Chúa Thương Xót coi sóc trong gần 20 năm qua. Hơn ba mươi người bị đuổi ra khỏi nhà. Một số ít người có thể tìm được người thân, nhưng đa số những người khác trở thành những người vô gia cư sống đầu đường xó chợ.

Lý do không tôn trọng “các tiêu chuẩn an toàn cháy nổ” chỉ đơn thuần là một cái cớ để đàn áp trắng trợn. Giáo xứ Phùng Sĩ An (Suanfeng - 馮仕安) đã bị đóng cửa vì lý do này. Công an đã đuổi vị linh mục chánh xứ ra khỏi nhà xứ của ngài vì ngài không chịu gia nhập Giáo Hội quốc doanh. Nhưng gần như ngay lập tức sau đó, giám mục quốc doanh Chiêm Tư Lộc bổ nhiệm một linh mục quốc doanh đến coi sóc thì nhà thờ được mở cửa trở lại mà không cần bất kỳ sửa đổi nào.

Có rất nhiều nỗi đau và sự hoang mang giữa các tín hữu. Trong nhiều ngày, các tín hữu Công Giáo Phúc An đã canh giữ nhà thờ của họ cả ngày lẫn đêm dù điện nước đã bị cắt. Nhiều anh chị em đã khiếu nại và chỉ trích giám mục quốc

doanh Chiêm Tư Lộc không bảo vệ tự do của Giáo Hội và những người khác cáo buộc rằng “ông ta giống như một chính trị gia hơn là một linh mục” .

Về phần mình, Chiêm Tư Lộc tiếp tục yêu cầu các linh mục gia nhập Giáo Hội quốc doanh để tránh rắc rối, nhắc nhở họ rằng điều này đã được Tòa Thánh khuyến khích trong bản Hướng dẫn được công bố vào tháng Sáu năm ngoái.

Nhưng ít nhất 20 linh mục trong số 57 vị không muốn ghi danh. Các ngài nói rằng chữ ký của các ngài chỉ “là khởi đầu cho sự bách hại và kiểm soát chặt hơn”, và biến các linh mục trở thành “các quan chức của đảng”, là những người đồng ý không truyền giáo cho người trẻ dưới 18

tuổi - là điều trái với Hiến pháp Trung Quốc - và phải đặt mọi sáng kiến truyền giáo dưới quyền tối thượng của Đảng Cộng sản.

Mặt trận Thống nhất và Văn phòng Tôn giáo, nơi quản lý các hoạt động của các tôn giáo và Giáo hội, quyết tâm xóa bỏ tất cả những ai không phục tùng. Họ cũng xem thường thẩm quyền giám mục của Chiêm Tư Lộc. Theo một số linh mục, Chiêm Tư Lộc không được thông báo về tất cả các hoạt động trực xuất Đức Cha Quách Hy Cẩm và các linh mục giáo xứ. Nếu có được thông báo đi chăng nữa, ông ta cũng chẳng làm được gì. Mặt trận Thống nhất còn dùng đến những trò khùng bố khác như đe dọa trả thù gia đình các linh mục:

bằng cách kiểm soát đuổi họ ra khỏi nhà hoặc khiến các thành viên trong gia đình các ngài mất công ăn việc làm.

Một số linh mục nói Tòa Thánh đã “quá nhẹ dạ” khi ký thỏa thuận. “Đã đến lúc các vị trong phủ Quốc Vụ Khanh Tòa Thánh nên tỉnh thức khỏi các giấc mơ của các ngài, và thừa nhận rằng họ đã mắc sai lầm, nếu không họ sẽ là đồng lõa trong tình huống hiện nay,” các linh mục này nói.

Source: Asia NewsMindong's Msgr. Guo evicted from the curia: he will sleep on the street. Several priests and elderly also made homeless (Video)

Đặng Tự Do 10/Jan/2020

Washington Post: Hầu hết chúng ta đều khó nói xin lỗi. Đức Giáo Hoàng chỉ cho chúng ta thấy làm sao thực hiện điều đó

Ruth Marcus, phó tổng biên tập của tờ Washington Post, phụ trách mục xã luận có bài nhận định nhan đề: “Most of us are bad at apologizing. The pope just showed us how it’s done” nghĩa là “Hầu hết chúng ta đều khó nói lên lời xin lỗi. Đức Giáo Hoàng chỉ cho chúng ta thấy làm sao thực hiện điều đó.”

*Nguyên bản tiếng Anh có thể xem tại đây.
Dưới đây là bản dịch toàn văn sang Việt Ngữ.*

Còn một minh họa nào rúng động hơn về tình trạng tê liệt những dây thần kinh tập thể của chúng ta cho bằng việc Đức Giáo Hoàng tát vào bàn tay một phụ nữ? Nhưng còn một gương sáng nào hay hơn về cách chúng ta nên đối phó với những khiếm khuyết không thể tránh khỏi của chúng ta cho bằng lời xin lỗi nhanh chóng và không quanh quẩn?

Hãy xem video Đức Giáo Hoàng đi bên ngoài Đền Thờ Thánh Phêrô vào đêm giao thừa và bạn có thể hiểu cách người phụ nữ đã quên đi chính mình và tại sao Đức Giáo Hoàng lại phản ứng mạnh mẽ như vậy. Ngài đang đi dọc theo hàng rào an ninh, dừng lại để bắt tay với tiếng reo hò cổ vũ của đám đông: một nữ tu lớn tuổi trong tu phục màu đen của bà, những đứa trẻ đội mũ mùa đông, một cô gái được công kênh trên vai cha cô đang giơ hai tay lên

trong một biểu tượng chiến thắng khi Đức Giáo Hoàng chồm qua đám đông để chạm vào tay cô.

Người phụ nữ làm dấu thánh giá và khoanh tay, như thể đang cầu nguyện, khi Đức Giáo Hoàng đến gần hơn. Cô nhìn chăm chú, nhưng khi ngài bắt đầu quay đi. Cô đưa tay ra và nắm lấy ngài, bằng một tay, rồi cả tay kia nữa. Cô kéo ngài lùi lại và nhất quyết không buông tay. Đức Giáo Hoàng tát vào tay cô - một lần, và sau đó một lần nữa. Ngài quay mặt đi, trừng mắt.

Nhà văn Công Giáo John Allen Jr nói với CNN: “Nói thẳng thắn, Đức Giáo Hoàng cách nào đó mất tự chủ?”

“Có đúng thế không? Chúng ta thì sao nào?” “Tình yêu làm cho chúng ta kiên nhẫn,” Đức Giáo Hoàng đã ứng khẩu nói vào ngày hôm sau. “Quá thường, chúng ta mất kiên nhẫn. Tôi cũng vậy, và tôi xin lỗi vì gương xấu tối hôm qua”.

Vào buổi bình minh của một thập kỷ mới, chúng ta sống trong một thế giới bên bờ vực, có

thể hiểu là như vậy. Mọi chính trị gia, mọi quốc vương, mọi giáo hoàng nào mạo hiểm bên những hàng rào an ninh đều hiểu rằng có những nguy cơ rình rập đâu đó - những người điên có ý định làm hại mình, nhưng cũng có những người hâm mộ quá nhiệt tình, những ủng hộ viên quá sôi nổi. Và đó chỉ mới là vài điều không chắc chắn bạn có thể tưởng tượng ra được.

Đức Thánh Cha Phanxicô biết điều này như bất cứ ai. Ngài đã quyết định bất chấp, khi có thể, không cần đến những chiếc Popemobile chống đạn - “một hộp cá mòi”, như ngài thường gọi - vì điều đó sẽ khiến ngài bị ngăn cách khỏi dân chiên. Tuy nhiên, đã có những khoảnh khắc khi người hâm mộ quá nhiệt tình trải nghiệm sự bình tĩnh của Đức Giáo Hoàng. Trong chuyến tông du đến Mỹ Tây Cơ vào năm 2016, một người hâm mộ đã chộp lấy chiếc áo choàng của Đức Giáo Hoàng, khiến ngài vấp ngã vào một đứa trẻ trên xe lăn. “No seas egoista,” “Đừng có ích kỷ như thế”, Đức Giáo Hoàng hét vào mặt người hâm mộ.

Bạn không cần phải là một người nổi tiếng để nhận ra phản ứng này. Nếu tình yêu làm cho chúng ta kiên nhẫn, như Đức Giáo Hoàng khuyên, thì tình yêu cũng có những giới hạn của nó. Đôi khi có quá nhiều bàn tay nắm lấy, quá nhiều tiếng nói kêu gọi sự chú ý của chúng ta, quá nhiều yêu cầu về thời gian của chúng ta. Những khoảnh khắc này có thể là dẫn trôi qua - như khi con cái lớn lên, tổ ấm gia đình trống rỗng - nhưng

tức thời, nó đủ để khiến bạn hét lên về sự ích kỷ.

Và có một lớp bất ổn khác đang rình mò: nguy hiểm hiện diện khắp mọi nơi. Nó ẩn nấp tại quảng trường Thánh Phêrô, nhưng nó có thể nổi lên, chúng ta nhận biết điều này một cách đau đớn trong khi cộng đoàn lên rước lễ tại một nhà thờ ở một thị trấn nhỏ ở Texas, hoặc trong một bữa tiệc

Hanukkah tại nhà của một giáo sĩ Do Thái Chính thống ở ngoại ô New York, ở một trường trung học tại California hoặc trên một cây cầu ở Luân Đôn. Không có nơi nào là an toàn; không có nơi tôn nghiêm nào thực sự là một chốn bình an. Sự lo lắng làm xói mòn sự kiên nhẫn.

Ăn sủng giúp khôi phục tình yêu. Lời xin lỗi của Đức Giáo Hoàng đã đến một cách nhanh chóng và vô điều kiện. Thay vì tự giải thích hoặc đề nghị rằng trách nhiệm cần phải được chia sẻ, chắc chắn là như thế, nhưng tuyên bố của Đức Giáo Hoàng rất mạnh mẽ bởi sự đơn sơ của nó: “Tôi xin lỗi vì gương xấu ngày hôm qua”.

Thật đáng động khi tưởng tượng ra những từ như vậy có thể phát ra từ miệng - hoặc từ một tweet trên Twitter - của một người phớt lảng, của người anh, người chị, người em, hay có thể là từ một đồng nghiệp, thậm chí có thể là Một Người Nào Đó sống trên Đại lộ Pennsylvania. Nhưng sự thật là những lời xin lỗi, chân thành và không do dự, không dễ dàng đến với hầu hết những người chúng ta. Chắc chắn với tôi cũng thế.

“Tôi xin lỗi vì gương xấu ngày hôm qua”. Đó không phải là những điểm xấu đánh dấu bình minh của một thập kỷ mới đầy lo lắng, nhưng là một điều ta nên ghi nhớ khi chúng ta muốn đưa con người bất toàn của mình tiến lên phía trước.

Đặng Tự Do

(Vietcatholic 05.01.2020/ Washington Post)

Hai động thái quan trọng của Cộng Sản Trung Hoa trên mặt trận tôn giáo tâm linh

Theo dõi tình hình chính trị tại Trung Hoa Lục địa, người ta vừa thấy hai động thái quan trọng của Đảng Cộng Sản Trung Hoa trong phạm vi tôn giáo tâm linh đó là văn kiện dài 10,000 chữ của họ về các phong thái xã hội, hay đúng hơn về nền luân lý của họ, công bố hồi tháng 10 năm ngoái. Văn kiện thứ hai gần đây hơn tựa là “Các Biện Pháp Hành Chánh Đối với Các Nhóm Tôn Giáo” gồm 6 phần và 41 điều nhằm kiểm soát mọi khía cạnh của sinh hoạt tôn giáo tại Trung Hoa, công bố ngày 30 tháng 12 năm ngoái và sẽ có hiệu lực từ đầu tháng Hai này.

Trò chơi luân lý ở Trung Hoa

Theo Michael Sainsbury (<https://www.ucanews.org/news/dont-be-fooled-by-chinas-morality-play/86928>), ít ai biết đến, nhưng hồi tháng 10 năm ngoái, Đảng cộng sản Trung Quốc đã cho công bố một văn kiện dài 10,000 chữ về các phong thái xã hội, nói đúng hơn, về nền luân lý họ muốn áp đặt lên xã hội Trung Quốc do họ cai trị.

Ký giả trên cho rằng đây là cuộc tấn công mới nhất của lãnh tụ Tập Cận Bình đánh vào các tôn giáo, nhất là Kitô giáo và Hồi giáo, một cuộc tấn công chưa từng thấy kể từ những năm đen tối Cách Mạng Văn hóa của Mao Trạch Đông (1966-1976).

Văn kiện trên cũng đồng thời là một thừa nhận trên thực tế đối với khoảng chân không tâm linh do Đảng cộng sản Trung Quốc chính thức tạo ra.

Tính chính đáng của Đảng này hiện đang leo lét dựa vào, không phải các mục tiêu nguyên thủy của họ là tạo ra một xã hội bình đẳng mà dựa trên việc tiếp tục thành công trong việc phát triển và thịnh vượng kinh tế, một thành công hiện cũng rất nổi bật do sự kiện được phân phối không bình đẳng và dù sao cũng đang khựng lại trong khi hàng trăm triệu người vẫn sống trong cảnh nghèo khó. Những người từng thoát cảnh nghèo hiện cũng đang lao đao không kém vì vật giá leo thang và nợ nần bản thân.

Chủ nghĩa tư bản tràn lan cùng với việc Đảng loại bỏ nòng cốt nhiều phong trào tâm linh và việc nó bao trùm về đạo đức dưới nhiều hình thức khác nhau đã tạo ra một xã hội trong đó, rõ ràng thiếu lòng tin một cách nguy hiểm. Việc nhiều người Trung Hoa tìm kiếm một nền linh đạo chính là cách để sửa chữa sự thiếu vắng này.

Bất kể chủ nghĩa vô thần chính thức, Đảng cộng sản Trung Hoa luôn can dự vào các vấn đề tâm linh, trong đó, có việc kiểm soát chặt chẽ 5 tôn giáo “chính thức”: Công Giáo, Thệ phán, Phật giáo Trung Quốc, Lão giáo và Hồi giáo.

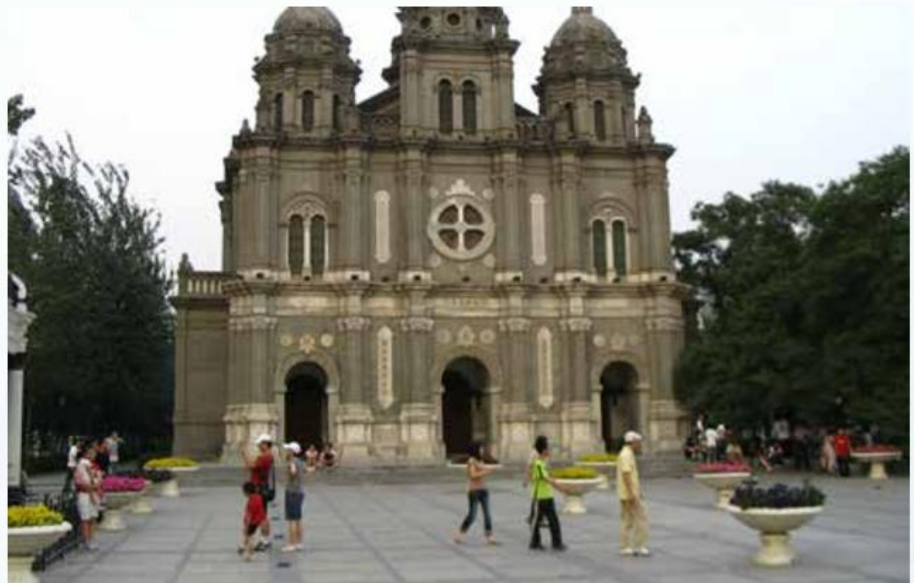
Nó cũng phát triển Đảng thành một thứ đáng cứu thế và người hướng dẫn luân lý cũng như một thứ phản-tôn-giáo của riêng mình, với các điển hình cực đoan là việc tôn thờ Mao Trạch Đông, và nay, Tập Cận Bình.

Thành thử không ngạc nhiên chi đây không phải là lần đầu tiên Đảng cộng sản Trung Quốc mưu toan tạc cho mình vai trò người duy trì luân lý của dân tộc Trung Hoa, một vai trò vốn hàm chứa trong ý thức hệ Mácxít-Lêninít. Thực vậy, thành tích của Đảng trong việc mưu toan trở thành mọi sự cho mọi người Trung Hoa, trong đó, có việc duy trì nền luân lý, đã có từ những ngày khởi đầu. Đây là chủ đề chung của các chế độ toàn trị thời nay: họ không thích các tôn giáo có tổ chức, những tôn giáo, dù sao, cũng đều đặt ra nhiều đe dọa có thực hay tưởng tượng cho “lòng trung thành”.

Người duy trì luân lý cho các công dân Trung Quốc

Lần cuối cùng một công văn dài dòng như vậy đã được Đảng này nhả ra là vào năm 2001. Nhưng theo ghi nhận của Ian Johnson thuộc tờ New York Times: người mà cuốn sách *The Souls of China: The Return of Religion After Mao* (Các Linh hồn của Trung Quốc: Sự Trở lại của Tôn giáo Sau thời Mao) là sách cần thiết cho bất cứ ai quan tâm đến tôn giáo tại Trung Quốc ngày nay, có một sự khác biệt quan trọng là lần này đảng kết nạp cái gọi là các tôn giáo cổ truyền vào dự án của nó nhằm tự nâng cao mình thành người bảo vệ luân lý của các công dân Trung Quốc.

Đây là phần chủ chốt: “Thấm nhuần Các Nhân đức truyền thống Trung Quốc. Nhân đức truyền thống của Trung Quốc là tinh hoa của nền văn hóa Trung Quốc và là nguồn xây dựng luân lý bất tận. Điều cần là phải đối xử với nền văn hóa truyền thống nổi bật của Trung Quốc với lòng tôn trọng và tự hào, tìm hiểu đầy đủ các

tài nguyên luân lý phong phú được mang theo bởi kinh điển văn hóa, di tích lịch sử và di tích văn hóa, và truyền đạt những lời tốt đẹp của các vị thánh nhân cổ thời, các anh hùng và nhà hảo tâm dân tộc, để gen văn hóa Trung Quốc sẽ phát triển gốc rễ sâu hơn trong ý thức hệ và ý niệm luân lý của dân tộc.

“Việc giải thích sâu sắc triết lý Trung Quốc trong việc nhấn mạnh đến lòng nhân từ, tôn trọng người khác, tôn trọng sự liêm chính, tôn trọng công lý, tôn trọng sự hòa hợp và tìm kiếm sự vĩ đại, và thâm hậu hóa việc tự cải thiện bản thân, lòng tận tụy, chính trực, giúp đỡ người nguy hiểm, nhìn ra nguyên nhân công lý, lòng hiếu thảo và các nhân đức truyền thống khác, kết hợp với các điều kiện mới của thời đại và các yêu cầu thực tế để kế thừa và đổi mới, chứng minh đầy đủ giá trị của thời đại và sự lôi cuốn vĩnh cửu, làm cho nó hài hòa với nền văn hóa hiện đại và đời thực, và trở thành một dấu hiệu rõ ràng cho đời sống tâm linh và thực hành luân lý của toàn dân”.

Johnson mô tả “tôn giáo dân sự” và “chủ nghĩa hồi sinh được Đảng chăm sóc” của Trung Quốc. Cuộc chiến tranh tôn giáo mới nhất bắt đầu vào năm 2015. Dưới thời Mao, tôn giáo liên tục và thường xuyên bị bách hại và đàn áp điên cuồng. Điều này rõ ràng từ đầu chế độ cộng sản đến nỗi Vatican đã cắt đứt quan hệ với Trung Quốc cộng sản vào năm 1951.

Thỏa thuận vẫn còn bí mật của Đức Giáo

Hoàng Phanxicô với Trung Quốc về việc bổ nhiệm các giám mục đã được Bắc Kinh đồng ý trong nỗ lực xác quyết quyền kiểm soát nhiều hơn đối với các giáo sĩ Trung Quốc bằng cách bắt khoảng 50% trong số 12 triệu người Công Giáo Trung Quốc, những người đang thờ phượng trong điều gọi là Giáo Hội hầm trú, phải qui phục Hiệp hội Yêu nước Công Giáo Trung Quốc do đảng điều hành

Nhưng các Giáo Hội Kitô giáo kết hợp lại có từ 70 tới 100 triệu tín đồ - Thệ phản, được Đảng tách rời khỏi Công Giáo, là tôn giáo phát triển nhanh nhất ở Trung Quốc trong hình thức tin lành của nó - và ước chừng 28 triệu người Hồi giáo Trung Quốc vẫn chỉ là một tỷ lệ nhỏ trong tổng dân số.

Hàng trăm triệu người Trung Quốc có xu hướng tự đồng nhất mình với một hỗn hợp các tôn giáo truyền thống, bao gồm cả Phật giáo Trung Quốc do nhà nước kiểm soát, rất khác với Phật giáo Tây Tạng. Đức Đạtlai Lạtma có tiếng bị Bắc Kinh hết sức ghét bỏ, họ nhấn mạnh đến quyền của mình trong việc 'thừa nhận' sự tái sinh của ngài. Một tôn giáo được chính thức công nhận khác là Lão giáo, còn gọi là Đạo giáo. Cả Phật giáo và Đạo giáo Trung Quốc đã tiếp thu các truyền thống cổ xưa hơn về việc thờ cúng tổ tiên và vật linh, và Ngày tảo mộ 5 tháng 4 vẫn là một ngày lễ quốc gia quan trọng dành cho việc viếng mộ của những người thân đã khuất.

Trong cuộc trường chinh nắm quyền, Đảng cộng sản Trung Quốc đã chỉ tôn trọng các tôn giáo truyền thống ngoài môi ngoài miệng nhưng sớm bắt đầu phá hủy vô số hàng ngàn ngôi chùa Phật giáo và Đạo giáo cũng như các nhà thờ Kitô giáo khi lên nắm quyền với một làn sóng hoạt động chống tôn giáo lớn khác trong Cách mạng Văn hóa.

Trong tác phẩm do tờ New York Times xuất bản, Johnson lưu ý bằng thí dụ: "các học giả ước tính rằng vào giữa thế kỷ

20, một nửa số ngôi đền hiện hữu ở Trung Quốc vào cuối thế kỷ 19 đã bị phá hủy. Một cuộc khảo sát năm 1851 về thành phố cổ Bắc Kinh đã liệt kê 866 ngôi đền; ngày nay, tôi chỉ đếm được 18 ngôi. Vào cuối thế kỷ 19, hầu hết các làng đều có ít nhất một ngôi đền và nhiều làng có đến nửa tá ngôi đền; nhiều khu vực rộng lớn của vùng nông thôn Trung Quốc hiện không có đền thờ nào cả".

Sự giả hình của một tổ chức ưu tuyển, chính thức vô thần và cực kỳ tham nhũng mưu toan tô vẽ cho mình một vai trò trong nền luân lý là điều đáng chú ý, nhưng dưới thời Tập Cận Bình, đó chính là điều mà Đảng cộng sản Trung Quốc đang mưu toan một cách chuyên biệt hơn bao giờ hết.

Thẳng tay đàn áp tự do tôn giáo

Trong khi đó, hãng tin CNA (<https://www.catholicnewsagency.com/news/china-announces-new-crackdown-on-religious-freedom-4124>) ngày 6 tháng 1 năm nay cho hay: Trung Quốc sẽ chấp hành các hạn chế mới đối với các nhóm, tổ chức, các cuộc hội họp và các biến cố liên hệ khác của các tôn giáo bắt đầu từ ngày 1 tháng Hai.

Các phương tiện truyền thông do nhà nước kiểm soát đã công bố chính sách mới vào ngày 30 tháng 12, sau khi chính quyền Trung Quốc chuyển sang việc đàn áp hơn nữa người Công Giáo tại Tổng giáo phận Fuzhou, vì đã từ chối gia nhập Hiệp hội Yêu nước Công Giáo Trung Quốc.

Theo UCA News, “Các biện pháp hành chính mới đối với các nhóm Tôn giáo”, gồm sáu phần và 41 điều, sẽ kiểm soát mọi khía cạnh của hoạt động tôn giáo ở Trung Quốc, và sẽ bắt buộc tất cả các tôn giáo và tín đồ ở Trung Quốc tuân thủ các quy định do Đảng Cộng sản Trung Quốc, một đảng phải được thừa nhận là cơ quan có thẩm quyền cao hơn.

Điều 5 của các chính sách mới nói rằng “Các tổ chức tôn giáo phải tuân thủ sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Trung Quốc, tuân thủ hiến pháp, luật pháp, quy định, pháp lệnh và chính sách, tuân thủ nguyên tắc độc lập và tự trị, tuân thủ các chỉ thị về tôn giáo ở Trung Quốc, thực thi các giá trị của chủ nghĩa xã hội”.

Điều 17 qui định rằng “các tổ chức tôn giáo phải truyền bá các nguyên tắc và chính sách của Đảng Cộng sản Trung Quốc”, cũng như đòi “các nhân viên tôn giáo và công dân tôn giáo ủng hộ sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Trung Quốc, hỗ trợ hệ thống xã hội chủ nghĩa, tuân thủ và tuân theo con đường của chủ nghĩa xã hội với các đặc điểm Trung Quốc”.

Các điều khác trong các biện pháp mới nêu rõ rằng các tổ chức tôn giáo “phải thiết lập một hệ thống học tập”, để đào tạo nhân viên phù hợp với các chính sách của Đảng Cộng sản Trung Quốc, và cũng đòi để chính quyền can dự vào việc lựa chọn các viên chức tôn giáo và vào các cuộc tranh chấp.

Điều 34 tuyên bố “Không có sự chấp thuận của bộ tôn giáo sự vụ của chính phủ nhân dân, hoặc đăng ký với bộ dân sự vụ của chính phủ nhân dân, không có hoạt động nào có thể được thực hiện dưới danh nghĩa của các nhóm tôn giáo”. Điều này có nghĩa “các giáo hội tại gia” hoặc bất cứ hình thức giáo hội hầm trú nào cũng bất hợp pháp.

Trong nhiều thập niên sau cuộc cách mạng Cộng sản ở Trung Quốc, Giáo Hội Công Giáo “hầm trú” hiện hữu trong hiệp thông trọn vẹn với Rome, trong khi Hiệp hội Công Giáo Yêu nước Trung Quốc, được nhà nước bảo trợ, tấn phong các giám mục được chính quyền chọn lựa và hiện hữu trong tình trạng ly giáo.

Vào tháng 9 năm 2018, một thỏa thuận tạm thời giữa các viên chức Bắc Kinh và Vatican đã được công bố, nhằm mục đích thống nhất Giáo hội hầm trú và Hiệp hội Công Giáo Yêu nước Trung Quốc. Mặc dù các điều khoản của thỏa thuận đã được giữ bí mật, nhưng theo báo cáo, nó cho phép Hiệp hội Công Giáo Yêu nước Trung Quốc quyền lựa chọn một danh sách ứng viên làm giám mục, từ đó Đức Giáo Hoàng sẽ lựa chọn.

Kể từ lúc có thỏa thuận, các giáo phận và giám mục hầm trú ở Trung Quốc đã phải chịu đựng một chiến dịch cường chế phải vào hàng ngũ của Hiệp hội Công Giáo Yêu nước Trung Quốc. Một số nhà thờ đã bị chính phủ ra lệnh đóng cửa hoặc phá hủy vì không tham gia Hiệp hội Công Giáo Yêu nước Trung Quốc.

Tại Tổng giáo phận Fuzhou, nằm ở phía đông nam Trung Quốc, hơn 100 nhà thờ đã bị chính phủ đóng cửa kể từ tháng 8 năm 2019. Cuộc đàn áp bắt đầu sau khi chỉ có năm thành viên giáo sĩ tham dự một “hội nghị huấn luyện” do Bộ Công tác Mặt trận Thống nhất và Cục Sắc tộc và Tôn giáo sự vụ bảo trợ.

Các nhà thờ Công Giáo ở thành phố Phú Khánh đã bị đóng cửa và máy giám sát được lắp đặt để xua các giáo dân. Phú Khánh là quê hương của Cha Lin Yuntuan, người là giám quản tông tòa của Tổng giáo phận Fuzhou.

Theo tạp chí Bitter Winter, chính phủ coi Cha Lin là một “nhân vật có sức lôi cuốn và có ảnh hưởng lớn”, người đang ngăn cản việc sáp nhập Giáo hội hầm trú vào Hiệp hội Công Giáo Yêu nước Trung Quốc.

Một linh mục từ Phú Khánh nói với Bitter Winter rằng chính phủ đang nhắm vào điều họ gọi là “các linh mục nổi loạn” trong tỉnh, những người, từ chối tham gia Hiệp hội Công Giáo Yêu nước Trung Quốc.

Các linh mục khác cho biết họ bị cấm gặp nhau và phải chịu sự quấy nhiễu liên tục từ phía chính phủ.

Nguồn: <http://www.vietcatholic.net/>

Vũ Văn An

Thông điệp Ngày Truyền Thông Thế Giới của Đức Phanxicô

Theo Vatican News, ngày 24 tháng 1, 2020, Đức Phanxicô đã công bố thông điệp hàng năm của ngài nhân Ngày Truyền Thông Thế Giới, một suy tư dựa trên câu Xuân Hành 10:2: “Để các người nói với con cái và cháu chắt”

Đời Sống trở thành lịch sử

Tôi muốn dành Thông điệp năm nay cho chủ đề kể chuyện, vì tôi tin rằng, để không mất phương vị, chúng ta cần biến thành của mình sự thật chứa đựng trong những câu chuyện hay. Những câu chuyện xây dựng, chứ không phá sập; những câu chuyện giúp chúng ta khám phá lại cội nguồn và sức mạnh cần thiết để cùng nhau tiến lên. Giữa những tiếng nói và thông điệp ồn ào hỗn tạp xung quanh chúng ta, chúng ta cần một câu chuyện nhân bản có thể nói về chính chúng ta và vẻ đẹp xung quanh chúng ta. Một câu chuyện có thể nhìn thế giới của chúng ta và những diễn biến của nó với một cái nhìn dịu dàng. Một câu chuyện có thể cho chúng ta biết rằng chúng ta là một phần của tấm thảm sống động và nối kết qua lại với nhau. Một câu chuyện có thể tiết lộ sự đan xen gồm các sợi chỉ kết nối chúng ta lại với nhau.

1. Các câu chuyện dệt vải

Các hữu thể nhân bản đều là những người kể chuyện. Từ nhỏ chúng ta thêm khát những câu chuyện cũng giống như chúng ta thèm ăn. Những câu chuyện ảnh hưởng đến cuộc sống của chúng ta, bất kể dưới dạng truyện cổ tích, tiểu thuyết, phim, bài hát, tin tức, ngay cả khi chúng ta không luôn nhận ra điều đó. Thông thường chúng ta quyết định điều gì đúng điều gì sai đều dựa trên các nhân vật và câu

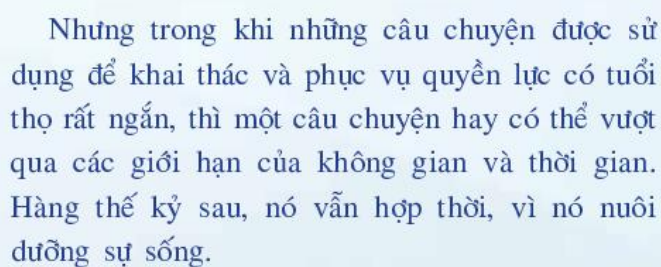
chuyện mà chúng ta đã biến thành của mình. Những câu chuyện để lại dấu ấn của chúng trên chúng ta; chúng định hình các xác tín và tác phong của chúng ta. Chúng có thể giúp chúng ta hiểu và thông đạt chúng ta là ai.

Chúng ta không chỉ là những sinh vật duy nhất cần quần áo để che đi sự dễ bị tổn thương của chúng ta (xem St 3: 21); chúng ta cũng là những người duy nhất cần “được mặc” bằng những câu chuyện để bảo vệ cuộc sống của chúng ta. Chúng ta dệt không chỉ quần áo, mà còn cả những câu chuyện: thực vậy, khả năng “dệt” (tiếng Latinh texere) của con người mang đến cho chúng ta không vải vóc (textile) mà còn cả bản văn (text) nữa. Các câu chuyện của các thời đại khác nhau đều có một “khung dệt” (loom) chung: sợi chỉ xuyên suốt của câu chuyện luôn bao gồm “các anh hùng”, kể cả các anh hùng của cuộc sống hàng ngày, những người, trong khi theo đuổi giấc mơ, đều đã đối đầu với những tình huống khó khăn và chiến đấu với cái ác, được thúc

Các hữu thể nhân bản đều là những người kể chuyện bởi vì chúng ta đang tham gia vào một diễn trình phát triển không ngừng, tự khám phá bản thân và trở nên phong phú trong tầm thăm của cuộc sống hàng ngày. Tuy nhiên, ngay từ khi bắt đầu, câu chuyện của chúng ta đã bị đe dọa: sự ác đã len lỏi tìm đường đi qua lịch sử.

“Khi ông ăn nó... ông sẽ nên giống như Thiên Chúa” (xem Gen 3: 4): cơn cám dỗ của con rắn đưa vào tấm vải lịch sử một nút thắt khó tháo gỡ. “Nếu ông sở hữu, ông sẽ trở thành, ông sẽ đạt được thành công...” Đây là thông điệp rí tai của những người, ngay lúc này, đang sử dụng thuật kể chuyện nhằm mục đích khai thác. Có bao nhiêu câu chuyện dùng để ru ngủ chúng ta, thuyết phục chúng ta rằng để hạnh phúc, chúng ta cần phải liên tục kiểm soát, sở hữu và tiêu thụ. Chúng ta thậm chí có thể không nhận ra chúng ta đã trở nên tham lam như thế nào đối với những cuộc chuyện gẫu và tin đồn, hoặc chúng ta đang tiêu thụ bao nhiêu bạo lực và gian dối. Thông thường trên các diễn đàn truyền thông, thay vì những câu chuyện xây dựng nhằm củng cố mối tương quan xã hội và kết cấu văn hóa, chúng ta tìm thấy những câu chuyện hủy hoại và khiêu khích làm hao mòn và phá vỡ những sợi chỉ mong manh nối kết chúng ta lại với nhau như một xã hội. Bằng cách chấp vạ các mẫu thông tin chưa được xác minh, lặp lại các lập luận tầm thường và thuyết phục gian dối, gửi đi các thông điệp đing tai và đầy hận thù, chúng ta không giúp dệt nên lịch sử nhân bản, nhưng thay vào đó tước mất phẩm giá của người khác.

Trong một thời đại mà sự giả mạo ngày càng tinh vi, đạt đến bình diện cấp số nhân (như trong deepfake [*]), chúng ta cần có sự khôn ngoan để có thể chào đón và tạo ra những câu chuyện đẹp, thực và hay. Chúng ta cần can đảm để từ chối những câu chuyện sai lầm và xấu xa. Chúng ta cần sự kiên nhẫn và biện phân để khám phá lại những câu chuyện giúp chúng ta không bị mất sợi chỉ xuyên suốt giữa nhiều rắc rối ngày nay. Chúng ta cần những câu chuyện tiết lộ chúng ta thực sự là ai, cũng như tính anh hùng vô danh trong cuộc sống hàng ngày.

Sách thánh là câu chuyện của các câu chuyện. Nó đặt ra trước chúng ta biết bao sự kiện, dân tộc và cá nhân! Nó cho chúng ta thấy ngay từ đầu một Thiên Chúa vừa là Đấng sáng tạo vừa là Đấng kể chuyện. Thật vậy, Thiên Chúa nói lời của Người và mọi sự đi vào hiện sinh (xem St 1). Là người kể chuyện, Thiên Chúa mời gọi mọi sự đi vào sự sống, đỉnh cao là việc tạo dựng người đàn ông và người đàn bà như những đối tác đối thoại tự do của Người, những người làm nên lịch sử bên cạnh Người. Trong một Thánh vịnh, tạo

vật nói với Đấng sáng tạo: “Tặng phủ con, chính Ngài đã cấu tạo, dệt tấm hình hài trong dạ mẫu thân con. Tạ ơn Chúa đã dựng nên con cách lạ lùng, công trình Ngài xiết bao kỳ diệu!...Xương cốt con, Ngài không lạ lẫm gì, khi con được thành hình trong nơi bí ẩn, được thêu dệt trong lòng đất thẳm sâu” (139: 13-15). Chúng ta không sinh ra hoàn chỉnh, nhưng cần phải liên tục được “dệt”, được “đan lại với nhau”. Sự sống được ban cho chúng ta như một lời mời để tiếp tục dệt nên mẫu nhiệm “tuyệt vời” là chính chúng ta.

Do đó, Kinh Thánh là câu chuyện tình vĩ đại giữa Thiên Chúa và nhân loại. Ở trung tâm của nó là Chúa Giêsu, Đấng mà câu chuyện của chính Người mang đến sự hoàn thành cả tình yêu của Thiên Chúa dành cho chúng ta và tình yêu của chúng ta dành cho Thiên Chúa. Do đó, trong mọi thế hệ, đàn ông và đàn bà đều được kêu gọi kể lại và cam kết ghi nhớ những tình tiết quan trọng nhất trong Câu chuyện của các câu chuyện này, những câu chuyện truyền đạt tốt nhất ý nghĩa của nó.

Tiêu đề của Thông điệp năm nay được rút ra từ Sách Xuất hành, một câu chuyện Kinh thánh nguyên thủy, trong đó Thiên Chúa can thiệp vào lịch sử của dân Người. Khi con cái Israel bị làm nô lệ kêu lên Người, Thiên Chúa lắng nghe và ghi nhớ: “Thiên Chúa nhớ lại giao ước của Người với các tổ phụ Ápraham, Ixaác và Giacóp. Thiên Chúa đã nhìn thấy con cái Ítraen và Thiên Chúa đã biết” (Xh 2: 24-25). Ký ức của Thiên Chúa

đem giải phóng khỏi áp bức qua một loạt các dấu lạ và kỳ quan. Sau đó, Thiên Chúa tiết lộ cho Môsê biết ý nghĩa của tất cả những dấu lạ này: “để các người nói cho con cái cháu chất các người... những dấu lạ nào Ta đã làm giữa chúng, để các người biết rằng Ta là Chúa Tể” (Xh 10: 2). Kinh nghiệm Xuất Hành dạy chúng ta rằng kiến thức về Chúa được truyền lại từ thế hệ này sang thế hệ khác chủ yếu bằng cách kể câu chuyện về việc Người tiếp tục làm Người hiện diện ra sao. Thiên Chúa của sự sống truyền đạt với chúng ta qua câu chuyện về sự sống.

Chúa Giêsu nói về Thiên Chúa không phải bằng những khái niệm trừu tượng, nhưng bằng những dụ ngôn, những câu chuyện ngắn gọn lấy từ cuộc sống hàng ngày. Tại thời điểm đó, sự sống trở thành câu chuyện và sau đó, đối với người nghe, câu chuyện trở thành cuộc sống: câu chuyện trở thành một phần cuộc sống của những người nghe nó, và nó thay đổi họ.

Các Tin mừng cũng là những câu chuyện, và không phải tình cờ. Trong khi nói với chúng ta về Chúa Giêsu, chúng “hoàn hình” (performative) [1]; chúng làm chúng ta đồng hình đồng dạng với Chúa Giêsu. Tin Mừng yêu cầu người đọc tham dự vào cùng một đức tin để chia sẻ cùng một sự sống. Tin Mừng Gioan cho chúng ta biết rằng người kể chuyện tinh tủy - Ngôi Lời - chính Người trở thành câu chuyện: “Con Một vốn là

Thiên Chúa và là Đấng hằng ở nơi cung lòng Chúa Cha, chính Người đã tỏ cho chúng ta biết Chúa Cha” (Ga 1: 18). Động từ nguyên gốc, *exegésato*, có thể được dịch vừa như “tỏ lộ” vừa như “tường thuật”. Thiên Chúa đã đích thân được dệt vào nhân loại của chúng ta, và do đó, đã cho chúng ta một cách mới để dệt những câu chuyện của chúng ta.

4. Một câu chuyện luôn đổi mới

lãng quên nhất, ngay cả câu chuyện dường như được viết với những dòng chữ nguệch ngoạc nhất, cũng có thể được truyền cảm hứng, cũng có thể được tái sinh thành một kiệt tác và trở thành phụ lục của Tin Mừng. Giống như cuốn Tự thú của Thánh Augustinô. Giống như cuốn Hành Trình Hành Hương của Thánh Inhaxiô. Giống như cuốn Truyện Một Tâm Hồn của Thánh Têrêxa Hải Đồng Giêsu. Giống như cuốn The Betrothed, giống như cuốn The Brothers

Lịch sử Chúa Kitô không phải là một di sản từ quá khứ; nó là câu chuyện của chúng ta, và luôn luôn hợp thời. Nó cho chúng ta thấy Thiên Chúa đã quan tâm sâu sắc đến nhân loại, đến xác thịt và lịch sử của chúng ta, đến nỗi đã trở thành con người, thành xác thịt và lịch sử. Nó cũng cho chúng ta biết không có câu chuyện nào của con người là không đáng kể hoặc tầm thường. Kể từ khi Thiên Chúa trở thành câu chuyện, mọi câu chuyện của con người, theo một nghĩa nào đó, đều là một câu chuyện của Thiên Chúa. Trong lịch sử của mỗi người, Chúa Cha thấy lại câu chuyện của Con một Người đã xuống trần gian. Mỗi câu chuyện của con người có một phẩm giá không thể đè nén được. Do đó, nhân loại đáng có được những câu chuyện xứng đáng với họ, xứng đáng với chiều cao choáng váng và hấp dẫn mà Chúa Giêsu đã nâng họ lên.

Thánh Phaolô viết, “anh em là bức thư của Đức Kitô được giao cho chúng tôi viết, không phải viết bằng mực đen, nhưng bằng Thần Khí của Thiên Chúa hằng sống, không phải ghi trên những tấm bia bằng đá, nhưng trên những tấm bia bằng thịt, tức là lòng người” (2 Cr 3: 3). Chúa Thánh Thần, tình yêu của Thiên Chúa, viết trong chúng ta. Và khi Người viết trong chúng ta, Người thiết lập sự tốt đẹp trong chúng ta và liên tục nhắc nhở chúng ta về điều đó. Thật vậy, “nhắc nhở” có nghĩa là mang đến tâm trí, “viết” lên tâm hồn. Nhờ quyền năng của Chúa Thánh Thần, mọi câu chuyện, ngay cả câu chuyện bị

Karamazov. Giống như vô số những câu chuyện khác, đã ghi chép một cách kỳ diệu cuộc gặp gỡ giữa tự do của Thiên Chúa và tự do của con người. Mỗi người chúng ta đều biết những câu chuyện khác nhau có hương thơm của Tin Mừng, những câu chuyện đã làm chứng cho Tình yêu làm thay đổi cuộc sống. Những câu chuyện này kêu gọi được chia sẻ, được kể lại và đưa vào cuộc sống ở mọi thời đại, mọi ngôn ngữ, mọi phương tiện.

5. Một câu chuyện đổi mới chúng ta

Câu chuyện của chúng ta trở thành một phần của mọi câu chuyện vĩ đại. Khi chúng ta đọc Kinh thánh, những câu chuyện về các vị thánh, và cả những bản văn từng rời rạc cho trái tim con người và vẻ đẹp của nó, Chúa Thánh Thần tự do viết vào lòng chúng ta, làm sống lại ký ức của chúng ta đối với đôi mắt của Thiên Chúa. Khi chúng ta nhớ đến tình yêu đã tạo ra và cứu rỗi chúng ta, khi chúng ta biến tình yêu thành một phần trong những câu chuyện hàng ngày của chúng ta, khi chúng ta dệt tấm thảm ngày sống của chúng ta bằng lòng thương xót, chúng ta đang lật sang một trang khác. Chúng ta không còn bị ràng buộc với những hối tiếc và buồn bã, bị ràng buộc với một ký ức không lành mạnh làm nặng trĩu trái tim chúng ta; thay vào đó, bằng cách mở lòng mình cho người khác, chúng ta mở lòng mình ra với cùng một viễn kiến của người kể chuyện vĩ đại. Nói với Thiên Chúa câu

chuyện của chúng ta không bao giờ vô ích cả: cho dù bản ghi chép các biến cố vẫn như cũ, ý nghĩa và viễn ảnh luôn thay đổi. Nói câu chuyện của chúng ta với Thiên Chúa là đi vào tầm nhìn đầy tình yêu từ bi dành cho chúng ta và cho những người khác của Người. Chúng ta có thể kể lại cho Người những câu chuyện chúng ta sống, mang đến cho Người những con người và những tình huống vốn lấp đầy cuộc sống của chúng ta. Với Người, chúng ta có thể dệt lại tấm vải cuộc sống, mạng lại những chỗ rách và sờn của nó. Chúng ta, tất cả chúng ta, cần làm chính điều này xiết bao!

Như thế, với cái nhìn của người kể chuyện vĩ đại - Đáng duy nhất có quan điểm tối thượng - chúng ta có thể tiếp cận các nhân vật khác, các anh chị em của chúng ta, những người cùng với chúng ta như các diễn viên trong câu chuyện hôm nay. Vì không ai là một phần phụ trên sân khấu thế giới, và câu chuyện của mọi người đều có những thay đổi khả hữu. Ngay khi kể về điều ác, chúng ta vẫn có thể học cách dành chỗ cho việc cứu chuộc; ở giữa cái ác, chúng ta vẫn có thể nhận ra việc làm của lòng tốt và dành chỗ cho nó.

Vì vậy, không phải là vấn đề chỉ đơn giản kể chuyện như chúng xảy ra, hay tự quảng cáo cho chính chúng ta, nhưng đúng hơn là nhớ chúng ta là ai và là gì trong con mắt Thiên Chúa, làm chứng cho những gì Chúa Thánh Thần viết trong lòng chúng ta và tỏ lộ cho mọi người thấy rằng câu chuyện của họ chứa những điều kỳ diệu. Để làm điều này, chúng ta hãy phó thác cho một người phụ nữ từng đan kết trong dạ mình nhân tính của Thiên Chúa và, Tin Mừng nói với chúng ta, đan kết với nhau các biến cố đời ngài. Vì Đức Trinh Nữ Maria “hàng ghi nhớ mọi kỷ niệm ấy, và suy đi nghĩ lại trong lòng” (Lc 2: 19). Chúng ta hãy xin ngài giúp đỡ; ngài vốn biết cách tháo nút cuộc sống bằng sức mạnh nhẹ nhàng của tình yêu: Ôi Maria, người phụ nữ và là người mẹ, Mẹ đã dệt Ngôi Lời Thiên Chúa trong dạ Mẹ, Mẹ đã kể lại bằng cuộc

đời Mẹ các công trình tuyệt vời của Thiên Chúa. Xin Mẹ lắng nghe các câu chuyện của chúng con, gìn giữ chúng trong trái tim của Mẹ và làm thành của Mẹ các câu chuyện không ai muốn nghe. Xin Mẹ dạy chúng con nhận ra sợi chỉ tốt lành xuyên suốt lịch sử. Xin Mẹ nhìn vào những nút thắt rối bời trong cuộc sống vốn làm tê liệt trí nhớ của chúng con. Bằng bàn tay dịu dàng của Mẹ, xin cho mọi nút thắt được tháo cởi. Hỡi người phụ nữ của Chúa Thánh Thần, hỡi mẹ của lòng tín thác, xin Mẹ cũng linh hứng cho chúng con. Xin Mẹ giúp chúng con xây dựng những câu chuyện hòa bình, những câu chuyện hướng đến tương lai. Và chỉ cho chúng con cách cùng nhau sống chúng.

Rôma, tại Nhà Thờ Thánh Gioan ở Lateranô, 24 tháng Giêng năm 2020, Lễ Kính Thánh Phanxicô đờ Sales.

[1] Xem Đức Bênêđictô XVI, Thông điệp Spe Salvi, 2: “Sứ điệp Kitô giáo không những có tính ‘thông tri’ mà còn có tính ‘hoàn hình’ nữa. Nghĩa là: Tin mừng không chỉ là một việc thông tin các sự việc có thể được biết đến, mà còn là một việc thông tin khiến sự việc xảy ra và thay đổi đời sống”.

[*] Deepfakes (viết gọn của “deep learning” và “fake” là một ngành truyền thông tổng hợp trong đó, một người trong hình ảnh hiện hữu được thay thế bằng một người giống như thế bằng cách sử dụng hệ thống thần kinh giả.

Vũ Văn An

Tưởng nhớ và cầu nguyện nhân ngày giải phóng trại Tập trung Auschwitz, Ba Lan

Đức Thánh Cha Phanxicô mời gọi những người thiện chí qui tụ lại để cầu nguyện và hồi nhớ lại biến cố kỷ niệm 75 năm ngày giải phóng trại tập trung Đức Quốc xã tại Auschwitz-Birkenau.

(Tin Vatican). Đức Thánh Cha Phanxicô phát biểu trong buổi lễ tưởng niệm các nạn nhân của việc diệt chủng này, ĐTC nói chúng ta không thể thờ ơ vô cảm trước thảm kịch bi thương này, nên chúng ta phải tụ tập lại để tưởng nhớ.

“Lịch sử không bao giờ lặp lại!” Gặp gỡ khách hành hương đang tập trung tại Quảng trường Thánh Phêrô, để đọc Kinh Truyền Tin, Đức Thánh Cha Phanxicô nhắc nhớ ngày mai, 27 tháng 1, là ngày đánh dấu kỷ niệm 75 năm giải thoát trại diệt chủng Auschwitz-Birkenau tại Ba lan trong thời Đức Quốc xã. Tưởng cũng nên nhớ lại chuyến viếng thăm của Đức Thánh Cha Phanxicô đến Trung tâm Simon Wiesenthal, ngài đã nói: Nếu chúng ta quên đi những bạo tàn diệt chủng đã qua thì chúng ta sẽ phá hủy tương lai của chúng ta! Cho nên ngày mai (27/1), xin tất cả hãy dành ra một khoảnh khắc để cầu nguyện và tưởng nhớ tới các nạn nhân của việc diệt chủng và thầm nhủ trong tim của chúng ta: không bao giờ cho phép nó xảy ra nữa!

Lời Chúa trong ngày Chúa Nhật hôm nay Đức Thánh Cha Phanxicô cũng đề cập đến lời Chúa trong “Chúa Nhật hôm nay” như

là một món quà mà Thiên Chúa tặng ban. Và ngài cảm ơn tất cả các Giáo phận và các cộng đồng đã có những sáng kiến đưa Kinh thánh vào và làm cho nó trở thành trung tâm của đời sống của Giáo hội..

Ngày cầu nguyện cho bệnh Phong thế giới Đức Thánh Cha Phanxicô cũng nhớ hôm nay là Ngày Thế giới bệnh Phong, Đức Thánh Cha phát biểu ngài gần gũi với tất cả những người mắc chứng bệnh hiểm nghèo này và ngài cầu nguyện cho những người ai đang chăm sóc họ theo nhiều cách thế khác nhau.

Đức Thánh Cha Phanxicô cũng cầu nguyện cho những người bị ảnh hưởng bởi cơn dịch cúm coronavirus hiện nay. Ngày Bệnh Phong Thế giới được thành lập để nâng cao ý thức về căn bệnh này và những người bị mắc chứng bệnh này. Theo báo cáo của Tổ chức Y tế Thế giới gần đây, căn bệnh này đang tái hiện như một đe dọa cho sức khỏe toàn cầu, đặc biệt ở các quốc gia như Ấn Độ, Brazil và Indonesia.

Thanh Quảng sdb

Giải đáp phụng vụ

Linh mục có thể rời bàn thờ để chúc bình an không?

Giải đáp của Cha Edward McNamara, Dòng Đạo Binh Chúa Kitô (LC), Khoa trưởng Thần học và giáo sư phụng vụ của Đại học Regina Apostolorum (Nữ Vương các Thánh Tông Đồ), Rôma

Hỏi:

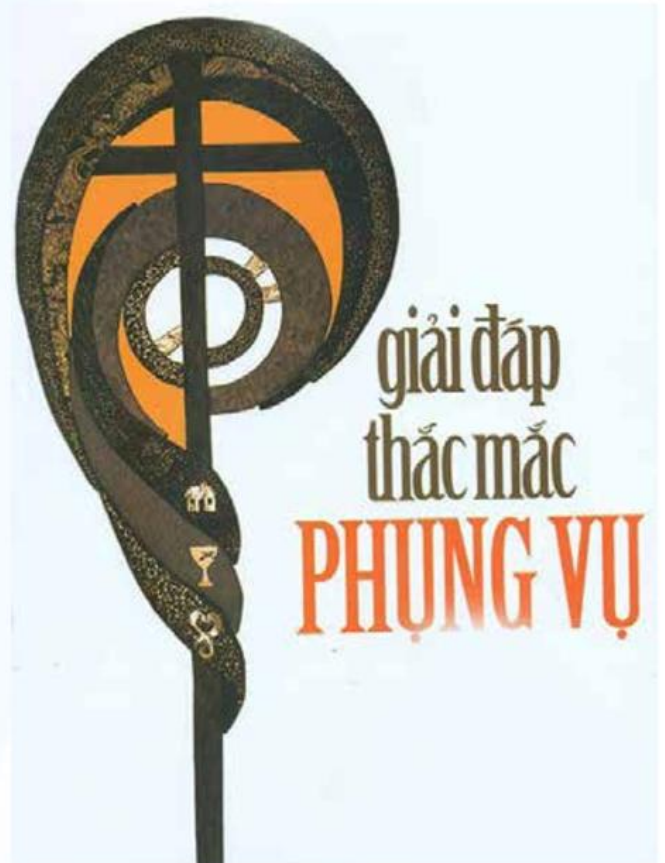
Linh mục có thể rời bàn thờ để bắt tay với cộng đoàn khi chúc bình an không? Con nghe nói linh mục làm như thế là sai, và con thực sự muốn biết liệu điều này là đúng hay sai, bởi vì nó khiến cho con không yên tâm về việc chúng con làm điều gì đó không phù hợp. - I. S., San Ysidro, California, Hoa Kỳ.

Đáp:

Quy Chế Tổng Quát Sách lễ Rôma (GIRM), với các điều chỉnh đã được phê duyệt cho Hoa Kỳ, đề cập đến câu hỏi này trong số 154: “Linh mục có thể chúc bình an cho các thừa tác viên, nhưng luôn ở trong cung thánh, kéo làm xáo trộn việc cử hành. Vì lý do chính đáng, trong các giáo phận của Hoa Kỳ, trong các dịp đặc biệt (thí dụ, trong trường hợp của một lễ tang, một đám cưới, hoặc khi các nhà lãnh đạo dân sự có mặt), linh mục có thể chúc bình an cho vài vị gần cung thánh. Đồng thời, theo các quyết định của Hội đồng Giám mục Hoa Kỳ, mọi người khác tỏ cho nhau một dấu chỉ bình an.”

Số 154 gốc từ bản Latinh là: “Linh mục có thể chúc bình an cho các thừa tác viên, tuy nhiên, bao giờ cũng phải ở lại trong cung thánh, kéo làm xáo trộn việc cử hành. Khi có lý do chính đáng, nếu muốn, linh mục cũng có thể chúc bình an cho một số ít tín hữu. Mọi người khác tùy theo cách thức Hội đồng Giám mục quyết định, tỏ cho nhau dấu chỉ bình an, hiệp thông bác ái. Trong khi chúc bình an, có thể nói: Bình an của Chúa hằng ở cùng Người kia đáp: Amen.” (Bản dịch Việt ngữ của Ủy ban Phụng tự thuộc Hội Đồng Giám Mục Việt Nam.)

Hiện tại, các trường hợp ngoại lệ trên, vốn

là khá hợp lý, chỉ áp dụng tại Hoa Kỳ, vì hầu như không có Hội đồng Giám mục nào khác đã gửi bản dịch để Tòa Thánh chuẩn thuận.

Lý do mà Quy Chế Tổng Quát Sách lễ Rôma (GIRM) tập trung vào điểm này là để đưa lời chúc bình an vào bối cảnh thích hợp của nó, như một nghi thức ngắn gọn và tương đối không quan trọng, để chuẩn bị cho việc Rước lễ; trong thực tế, ít người nhận ra rằng nó là sự tùy chọn thực sự. Chính sự Rước lễ sắp tới, chứ không phải linh mục, cũng không phải tình cảm tốt đẹp mà chúng ta dành cho người lân cận, là lý do và nguồn gốc của sự bình an, mà chúng ta mong muốn cho người lân cận của chúng ta, và sự bình an mà chúng ta nhận được từ họ. Như Quy Chế Tổng

Quát Sách lễ Rôma (GIRM) số 82 nói, trong Nghi thức chúc bình an: “Hội Thánh cầu xin ơn bình an và hiệp nhất cho chính mình và cho toàn thể gia đình nhân loại. Rồi các tín hữu bày tỏ cho nhau sự hiệp thông trong Hội Thánh và lòng yêu thương nhau, trước khi thông hiệp với bí tích Thánh Thể.” (Bản dịch Việt ngữ, như trên.)

Vì vậy, khi vị chủ lễ bước xuống lối đi để bắt tay, cử chỉ này, mặc dù có ý tốt, có xu hướng thu hút sự chú ý đến con người của ngài, như thế ngài, chứ không phải Chúa, là nguồn bình an mà chỉ có Chúa Kitô mới có thể ban cho. Đôi khi, các linh mục chúng ta có thể quên rằng trở thành “Giáo trưởng, Pontifex” có nghĩa là một cây cầu và cây cầu chỉ phục vụ mục đích của nó khi chúng ta đi qua nó, chứ không phải khi chúng ta chiêm ngưỡng nó từ xa.

Các cử chỉ của tín hữu, trong khi tôn trọng phong tục địa phương, họ nên tránh sự háo hức bề ngoài và vui vẻ quá mức, vì cũng theo Quy Chế Tổng Quát Sách lễ Rôma (GIRM) số 82: “Các Hội đồng Giám mục sẽ tùy theo tinh thần và phong tục của mỗi dân tộc mà ấn định cách thức chúc bình an. Tuy nhiên, để thuận tiện thì mỗi người chỉ nên chúc bình an cho những người gần nhất một cách đơn giản thôi. [Tại Việt Nam, để chúc bình an cho cộng đoàn, chủ tế dang hai tay, quay về phía cộng đoàn và nói: Bình an của Chúa hằng ở cùng anh chị em. Cộng đoàn

đáp lại: Và ở cùng cha, và không làm cử chỉ gì khác nữa. Sau câu kêu mời của chủ tế hoặc phó tế: Anh chị em hãy chúc bình an cho nhau, thì: Chủ tế quay sang vị đồng tế hoặc phó tế, hoặc thừa tác viên đứng bên, cúi mình và nói: Bình an của Chúa ở cùng cha (hoặc thầy). Vị đồng tế hay thừa tác viên đứng kế bên cũng cúi mình và nói: Bình an của Chúa ở cùng cha (Thầy). Các vị đồng tế hay thừa tác viên khác đứng bên nhau cũng làm như vậy. Giáo dân hai bên lòng nhà thờ cũng quay vào nhau cúi mình để chúc bình an cho nhau mà không cần nói gì]” (Bản dịch Việt ngữ, như trên.)

Đồng thời khi nghi thức này được thực hiện tốt, nó có thể là rất hiệu quả về mặt tinh thần. Chẳng hạn, bác sĩ nổi tiếng người Mỹ Bernard Nathanson (1926-2011) đã viết về ấn tượng mạnh mẽ, được gây ra lúc chứng kiến cử chỉ chúc bình an trong Thánh lễ Công giáo, khi ông đấu tranh để rời bỏ chủ nghĩa vô thần triệt để, và tìm thấy, trước tiên lòng tin vào Thiên Chúa, và sau đó, đón nhận đức tin Công giáo năm 1996. Câu nói để đời của ông về đạo Công giáo là: “Không tôn giáo nào đề cao và thực thi sự tha thứ nhiều cho bằng đạo Công giáo.” (Zenit.org 28-10-2003)

Nguyễn Trọng Đa

Can Priest Go Down Aisle at the Kiss of Peace? | EWTN

Cách tính ngày lễ Phục Sinh

Hỏi:

Thưa cha,

Xin cha cho biết cách tính ngày lễ Phục Sinh vì con thấy ngày lễ này thay đổi liên tục và không được ấn định rõ ngày nào trong năm?

Vậy làm sao biết được lễ Phục Sinh năm nay vào Chúa Nhật nào?

(Vũ Tùng)

Trả lời:

Vũ Tùng thân mến,

Cách tính ngày lễ Phục Sinh theo lịch Phụng vụ của Giáo Hội Công giáo khá phức tạp và trải qua nhiều cuộc tranh luận. Cho đến khi có quyết định của Công đồng Nicea năm 325 là lễ Phục Sinh sẽ rơi vào Chúa Nhật đầu tiên sau trăng tròn của ngày Xuân phân Bắc Bán Cầu (tức là sau ngày 21 tháng 3). Như vậy, lễ Phục Sinh sẽ nằm trong khoảng từ 22 tháng 3 cho đến 25 tháng 4 Dương lịch. Vì áp dụng cả Dương lịch lẫn Âm lịch (ngày trăng tròn) nên cần phải dùng đến cả hai loại lịch.

Để biết được ngày trăng tròn đầu tiên sau 21 tháng 3 sẽ là ngày nào con có thể tìm ngày này trong lịch có ngày âm như trong các quyển lịch

của Việt Nam hay một số lịch bên Tây phương đôi khi cũng ghi ngày trăng tròn. Tại Việt Nam, cha thấy có bán Lịch Vạn Niên trong đó có cả ngày Âm lịch trong vòng một trăm năm. Hoặc con cũng có thể tham khảo trên Internet địa chỉ này: <http://www.informatik.uni-leipzig.de/~duc/amlich/>

Có nhiều websites còn cho biết rõ về ngày lễ Phục Sinh như những địa chỉ sau: <http://www.phys.uu.nl/~vgent/easter/eastercalculator.htm> hay <http://www.greencourtsoftware.com/links/easter.cgi>.

Nếu con muốn tham khảo các ngày lễ Phục Sinh từ năm 2011 đến 2020 cha liệt kê ở đây cho con tham khảo:

2011: 24 tháng 4
2012: 08 tháng 4
2013: 31 tháng 3
2014: 20 tháng 4
2015: 05 tháng 4
2016: 27 tháng 3
2017: 16 tháng 4
2018: 01 tháng 4
2019: 21 tháng 4
2020: 12 tháng 4

Lm. Giuse Nguyễn Ngọc Bích, DCCT

Lời cầu nguyện giúp vượt qua chán nản và trầm cảm

**Nếu bạn đang trong tình trạng tâm tối,
thì chìa khóa giải quyết đó là phải “vươn lên”**

Hôm nay bạn hãy vươn lên cao hết sức có thể, rồi Thiên Chúa sẽ nghiêng mình xuống hết phần còn lại để chạm đến bạn.” Đây là câu mà tôi đã từng thấy trên một khung hình và trở thành câu thần chú trong những lúc tôi rơi vào tâm trạng u tối, trầm cảm. Đối với nhiều người trong chúng ta, bóng tối này là người bạn quen nhưng xấu, nó là chứng rối loạn cảm xúc mà Winston Churchill gọi tên là “con Chó Mực”.

DSM (Cẩm nang chẩn đoán và thống kê các rối loạn tâm thần) đã đưa ra các định nghĩa lâm sàng cho chứng trầm cảm, còn về mặt thiêng liêng, Thánh Gioan Thánh Giá đã đề cập đến một thứ bóng tối tâm linh trong tác phẩm Đêm Tối của Linh Hồn. Tuy nhiên, dù bạn đang ở trong tình trạng chán nản, tâm tối do bất cứ hoàn cảnh nào đưa tới, thì chìa khóa cho tất cả đều là vươn lên.

Trong lần xưng tội gần đây, khi tôi đang trong thời kỳ bị trầm cảm, vị linh mục đã cho tôi một việc đền tội rất đặc biệt là hãy đọc đoạn Tin Mừng (Matthêu 14: 30-31) nói về việc Chúa Giêsu đi trên biển trong cơn giông tố và về sự sợ hãi của Phêrô. Cụ thể là suy ngẫm về thời điểm khi Phêrô giơ tay vươn tới Chúa một cách tuyệt vọng, giây phút ngay trước khi Chúa Giêsu nắm lấy tay ông.

Đó là khoảnh khắc tâm tối và đầy ngờ vực đối với Phêrô: đức tin của Phêrô đang chao đảo. Đó cũng là phản xạ tự nhiên của một người đang chết đuối - vươn tay cố gắng bám lấy bất cứ cái gì để cứu lấy mình.

Vị linh mục đã cho tôi một hình ảnh giàu ý nghĩa qua việc suy niệm và đồng thời thực hiện việc đền tội. Hành vi vươn tới nắm lấy bàn tay

Chúa Kitô là một ẩn dụ, vừa có tính cách tâm lý vừa có tính cách tâm linh. Tôi hết sức ngạc nhiên vì bản năng sống còn về mặt tinh thần phút chốc phù hợp với ước muốn sống sót về mặt thể lý khi sức đã cùng, lực đã kiệt trong vùng nước thăm sâu.

Để vững tin rằng Chúa nắm lấy tay tôi không để tôi bị chìm đắm, tôi thường đọc lời nguyện này, có khi đọc tới ba lần!

“Lạy Chúa, xin ở lại với con, con cần Chúa hiện diện để con không quên Chúa

Chúa biết con dễ dàng bỏ Chúa xiết bao.

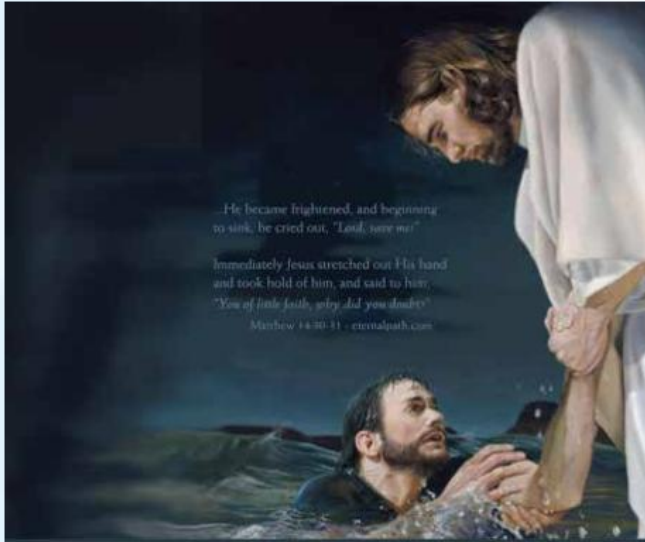
Lạy Chúa, xin ở lại với con vì con yếu đuối, con cần sức mạnh của Chúa để con không hoài vấp ngã.

Lạy Chúa, xin ở lại với con vì Chúa là sự sống của con. Không có Chúa, con không còn nhiệt tâm.

Lạy Chúa, xin ở lại với con vì Chúa là sự sáng của con. Không có Chúa, con sẽ ở trong tối tăm.

Lạy Chúa, xin ở lại với con để con được biết Thánh ý Chúa.

Lạy Chúa, xin ở lại với con để con nghe tiếng Chúa và bước theo Chúa.

Lạy Chúa, xin ở lại với con vì con ước muốn được yêu Chúa thật nhiều và mãi mãi được ở bên Chúa.

Lạy Chúa, xin ở lại với con nếu Chúa muốn con trung thành với Chúa.

Lạy Chúa, xin ở lại với con cho dầu linh hồn con nghèo nàn, con muốn đó là nơi con an ủi

Chúa và là tổ ấm yêu thương. Amen."

Đây là lời nguyện sau Rước lễ của Thánh Piô Năm Dấu.

Trầm cảm là một trận chiến. Đối với một số người trong chúng ta, đó là thập giá phải vác cả đời. Tuy nhiên, tâm trạng u tối và trầm cảm không phải là vô ích. Nó mang nhiều ý nghĩa mà chúng ta không nhận ra ngay. Quy luật của Thánh Biển Đức dạy rằng: "Thiên Chúa có thể được tôn vinh trong mọi sự." Nên khi vác thập giá trầm cảm, chúng ta hãy cố gắng vươn lên hết sức để tìm trợ giúp từ Thiên Chúa, và đó cũng là lúc đức tin của chúng ta được trưởng thành sâu sắc hơn. Giống như hầu hết các nhân đức khác, đức tin trưởng thành là một điều không dễ dàng gì có được. (Theo Aletea)

Văn Viết chuyển ngữ

Nguồn: hdgmvietnam.com

5 cách đơn giản theo kinh thánh để tìm được bình an nội tâm trong năm 2020

Nếu bạn đã cầu xin bình an dưới thế và không nhận được nó trong Mùa Giáng Sinh này, ít nhất bạn có thể nuôi dưỡng một cảm giác bình an trong cuộc sống cá nhân vào năm mới. Và nếu sự bình an của bạn mang bình an đến cho những người gần bạn, một phản ứng dây chuyền có thể bắt đầu! Chính tôi biết rằng khi tôi thực sự bình an, và không bị cuốn vào những lo lắng hay tập trung vào danh sách công việc cần làm, gia đình tôi trở nên bình an hơn. Nhưng cách nào để có được bình an đó? Ở đây xin đề ra 5 cách để tìm được bình an nội tâm dựa trên những trích dẫn trực tiếp từ Chúa Giêsu.

1. Đừng mong tìm thấy sự bình an trong hoàn cảnh sống của bạn. Hãy nhìn lên Chúa.

Chúa Giêsu nói: "Thầy nói với anh em những

điều ấy, để trong Thầy anh em được bình an. Trong thế gian, anh em sẽ phải gian nan khổ khó. Nhưng can đảm lên! Thầy đã thắng thế gian" (Ga 16,33). Thế gian thường điên cuồng, hỗn loạn, và nói chung thế gian không phải là một "fan" của Chúa Giêsu và giáo huấn của Người. Đó không phải là nơi chúng ta tìm kiếm bình an. Trong dụ ngôn người gieo giống, Chúa Giêsu cũng cảnh báo cho chúng ta về cách mà thế gian có thể làm chúng ta mất đức tin. Người nói rằng khi gặp gian nan hay ngược đãi, chúng ta có thể đánh mất Người ngay lập tức nếu chúng ta không cắm rễ sâu. Và sau đó "nỗi lo lắng sự đời, và bả vinh hoa phú quý bóp nghẹt Lời", cũng như "khiến Lời không sinh hoa kết quả gì". Nếu chúng ta không bao giờ dành thời

gian cho Chúa, và không cố gắng làm vui lòng Người, chúng ta sẽ không bao giờ có thể khám phá sự bình an của Người.

2. Hãy hướng về phía trước. Đừng ngồi bệt xuống trước những khó khăn lớn nhỏ trong cuộc sống.

Hãy nhớ rằng mọi người đều có những khó khăn trong cuộc sống, và việc sống tốt với những khó khăn đó sẽ giúp ích cho trạng thái tinh thần của bạn, hơn là cay đắng và oán giận chúng. Chúa Giêsu nói với các môn đệ là những người muốn theo Người phải từ bỏ chính mình và “vác thập giá mình mà theo Ta” (Mt 16,24). Chúng ta không thể để cho những thập giá ngăn cản chúng ta theo Chúa là Đấng đã chịu đóng đinh. Đau khổ có thể có ý nghĩa, và thậm chí chúng ta có thể tìm thấy bình an trong đau khổ khi biết đón nhận nó, nhưng chỉ trong Đấng Chịu Đóng Đinh mà thôi.

3. Hãy đơn giản hóa cuộc sống của bạn. Hãy rộng lượng với những người xung quanh.

Càng rộng lượng, chúng ta càng thanh thoát, thấy bình an và tự do hơn. Chúa Giêsu nói hãy mời người nghèo tham dự tiệc của bạn (Lc 14,13), cho mà không mong đáp đền (Lc 6,35), ai xin thì hãy cho (Mt 5,42), bán những gì bạn có mà cho người nghèo (Mt 19,21). Cho đi những gì chúng ta có giúp chúng ta trở nên ít bận tâm hơn vào việc thu vén và tập trung hơn vào những gì thực sự quan trọng trong cuộc sống.

4. Đừng xao xuyến

Chúa Giêsu nói, “hỏi có ai trong anh em, nhờ lo lắng, mà kéo dài đời mình thêm được dù chỉ một gang tay ?” (Mt 6,27). Chúng ta sẽ không bao giờ tìm thấy bình an nếu chúng ta chỉ luôn quan tâm tới những điều ngày mai sẽ đến. Việc tin tưởng vào Chúa là sức mạnh cho chúng ta. Áđam và Evà đã phạm tội trong

vườn Địa Đàng vì họ không tin vào Thiên Chúa và lệnh truyền Người ban. Nhưng nếu không tin vào Chúa, chúng ta phải dựa vào chính mình. Và điều đó chỉ làm ta mệt mỏi và căng thẳng.

5. Cầu nguyện

Dành thời gian tĩnh lặng để phản tỉnh. Hãy xin điều bạn cần trong cầu nguyện và nó sẽ được ban cho bạn vì “hễ ai xin thì nhận được” (Mt 7,8). Chính Chúa Giêsu thường “lui vào trong những nơi thanh vắng để cầu nguyện” (Lc 5,16). Nếu Chúa Giêsu đã cầu nguyện khi còn ở thế gian, chắc chắn chúng ta cũng phải làm như thế. Người đã ban cho chúng ta Kinh Lạy Cha, một điểm khởi đầu tuyệt vời. Có lẽ trong năm nay, hãy dành một tuần hoặc vài tuần, cầu nguyện và suy niệm với mỗi câu của Kinh Lạy Cha.

Liệu đó là danh sách việc cần làm của bạn, sự cân bằng công việc trong cuộc sống, các mối quan hệ hoặc con cái đang khiến bạn căng thẳng, thì sự bình an nội tâm là có thể. Hãy nhìn vào những ưu tiên của bạn trong năm tới. Khi bạn có thể đặt ưu tiên và tin cậy vào Thiên Chúa, dù thoát khỏi sự oán giận, những thứ thừa thãi và phiền nhiễu, bạn vẫn có thể thấy mình bận rộn như trước. Nhưng trong sự bận rộn đó, bạn vẫn có thể giữ được nguồn cội và an bình trong bình an mà chỉ Thiên Chúa mới có thể ban cho bạn.

**Hướng Dương chuyển ngữ từ aleteia.org
Nguồn: hdgmvietnam.com**

Bảy chuyện bạn ít biết về tác phẩm điêu khắc Pietà của Michel-Ange

Trong số các tác phẩm của danh họa Michel-Ange, có lẽ bức Pietà là tác phẩm thân thuộc nhất của tín hữu kitô, tác phẩm được hàng triệu người đến xem hàng năm. Nhưng câu chuyện đầy giai thoại của tác phẩm thì ít ai biết đến.

Thi thể Chúa Giêsu trong một tư thế hoàn toàn từ bỏ trên đầu gối Đức Mẹ có gương mặt thiên thần, có lẽ là tác phẩm nổi tiếng nhất thế giới, gọi lên lòng trắc ẩn và cảm nhận sâu xa của một nỗi đau đớn. Bức khắc ở Đền thờ Thánh Phêrô ở Rôma, đã được đưa đến New York năm 1964 và năm 1972 bị một kẻ phá hoại. Sau đây là bảy nét của một trong các tác phẩm cảm động nhất của nghệ thuật công giáo trên thế giới.

1. Bức khắc do một hồng y người Pháp đặt hàng

Hồng y Jean de Bilhères tìm một “tác phẩm bằng đá cẩm thạch đẹp nhất Rôma” để trang hoàng cho ngôi mộ của mình. Hồng y nhờ họa sĩ trẻ Michel-Ange lúc đó mới 24 tuổi thể hiện

tác phẩm Pietà. Hồng y chọn chủ đề rất quen thuộc trong nghệ thuật Bắc Âu, Mẹ Maria khóc con mình một ít lâu sau khi hạ xác Chúa Giêsu xuống khỏi cây thập giá. Có lẽ đó là tác phẩm đầu tiên được Michel-Ange khắc nên cảm xúc đóng vai trò trọng tâm, ngược với một vài tuyệt tác khác như David, trong tác phẩm này các nhân vật ở trong một tư thế tách rời hơn. Kết quả cuối cùng: bức khắc đúng là “tác phẩm bằng cẩm thạch đẹp nhất Rôma”, như hồng y đã đặt hàng.

2. Pietà là bức khắc duy nhất Michel-Ange ký tên

Pietà không những là bức khắc nổi tiếng nhất mà còn là bức khắc duy nhất Michel-Ange ký tên. Khi nhìn gần áo Đức Mẹ, người xem có thể thấy chữ ký của ông khắc dưới ngực Đức Mẹ. Sử gia nghệ thuật Giorgio Vasari giải thích, danh họa Michel-Ange quyết định ký trên tác phẩm của mình sau khi nghe người xem cho rằng đây là tác phẩm của một nhà điêu khắc khác. Một

buổi tối, Michel-Ange đến với cây đèn, cây kéo, cái đục để sẽ không có ai đặt vấn đề ai là tác giả của bức khắc Pietà.

3. Pietà được khắc từ một mảnh đá cẩm thạch ở Carrare

Bức Pietà cao 1,74 mét, rộng 1,95 mét được khắc từ một mảnh đá trắng và xanh lơ từ các hang động nổi tiếng của Carrare, vùng Toscane. Khối này được lấy sâu từ hang động cẩm thạch.

4. Bức khắc được đưa đến Đền thờ Thánh Phêrô 200 năm sau khi được tạo ra

Trong 200 năm đầu tiên, bức Pietà ở nhà nguyện Sainte-Pétronille, một lăng mộ nằm gần Đền thờ Thánh Phêrô được hồng y Bilhères chọn làm nơi an nghỉ cuối cùng của mình. Năm 1699, bức khắc được đem đến nơi đang trưng hiện nay, bên trong Đền thờ Thánh Phêrô.

5. Bức khắc đến New York năm 1964

Năm 1964, hồng y người Mỹ Francis Joseph Spellman xin Đức Gioan XXIII trưng bức Pietà trong cuộc Triển lãm Hoàn vũ New York từ năm 1964 đến năm 1965. Vatican chấp nhận và bổ nhiệm ông Edward M. Kinney điều hành việc triển lãm này, ông là giám đốc mua bán và vận chuyển của cơ quan Catholic Relief Service. Hàng ngàn người Mỹ đã được thấy tận mắt bức khắc. Bức khắc được trưng an toàn đằng sau một hàng rào bằng mica khổng lồ nặng hơn hai tấn.

6. Các lời phê bình nói Mẹ Maria quá trẻ

Khi bức khắc được hoàn tất năm 1499, các lời phê bình cho rằng Đức Mẹ rất duyên dáng nhưng quá trẻ so với một phụ nữ là mẹ của một người 33 tuổi. Michel-Ange đã biện minh chọn lựa của mình trong tiểu sử của ông:

“Quý bạn không biết các phụ nữ khiết tịnh vẫn giữ nét trong sáng hơn các phụ nữ không giữ khiết tịnh sao? Trong trường hợp Đức Trinh nữ Mẹ Maria lại còn hơn nữa, người chưa bao giờ trải qua ham muốn thì cơ thể có thể không thay đổi.”

7. Bức khắc gần như bị phá hủy

Chúa nhật ngày lễ Hiện Xuống năm 1972, ông Laszlo Toth, một người Hungaria có đầu óc không ổn định đã nhảy qua hàng rào chắn Đền thờ Thánh Phêrô và giận dữ phá hoại bức Pietà. Ông vừa hét vừa lấy búa đập bức tượng: “Tôi là Chúa Giêsu Kitô, tôi sống lại từ cõi chết!” Trước khi bị các nhân viên an ninh bắt, ông đã đập bức tượng mười lăm cú, xé bứt cánh tay trái, đầu mũi và má của bức tượng. Bức tượng được khôi phục lại không có vấn đề.

Marta An Nguyễn dịch

fr.aleteia.org, Vittoria Traverso, 2020-01-18

Ngày Khai Mạc Năm Thánh và Tôn vinh Đức Mẹ La Vang Làm Quan Thầy Tổng Giáo Phận Huế

1. Một chiều Ngày đầu Xuân đáng ghi nhớ:

Hôm nay thật là một ngày rất vui cho Tổng Giáo phận (TGP) Huế, ngày 01/01/2020. Ngày Đức Mẹ La Vang được chọn làm Quan Thầy cho Giáo phận Huế. Một ngày Xuân Tân niên cho toàn thế giới, đặc biệt cho Tổng Giáo phận Huế.

Đức Tổng Giám mục Giuse Nguyễn Chí Linh Tổng Giám Mục Huế xét rằng: Từ ngày thành lập Giáo phận năm 1850 đến nay 2019, Tổng Giáo phận Huế chưa chọn Thánh Bốn mạng.

- Dựa vào sự gần gũi thể chất và tinh thần cũng như lòng yêu mến nồng nàn sẵn có của cộng đoàn Dân Chúa Tổng Giáo phận đối với Đức Mẹ La Vang.

- Để đánh dấu Năm Thánh kỷ niệm 170 Năm thành lập Tổng Giáo phận (1850-2020). Sau khi tham vấn ý kiến các Linh mục trong Ban Cố vấn. Đức Tổng Giám Mục Giuse Nguyễn Chí Linh ra quyết định TÔN PHONG ĐỨC MẸ LAVANG LÀM BỐN MẠNG CỦA TỔNG GIÁO PHẬN

HUẾ, và Lễ sẽ được cử hành vào ngày 27/8 hằng năm, là ngày kỷ niệm thành lập Giáo phận.

Quyết định có hiệu lực từ ngày 01/01/2020 Khai mạc Năm Thánh tại Nhà thờ Chánh Tòa Phủ Cam, kỷ niệm 170 năm thành lập giáo phận. (Huế 27.12.2019).

Vào 16giờ ngày 01/01/2020, một cuộc rước kiệu Đức Mẹ La Vang từ Tòa Giám Mục lên Nhà thờ Chánh Tòa Phủ cam, Thánh lễ Khai mạc Năm Thánh, sau đó sẽ tôn vinh thánh tượng Đức Mẹ La Vang lên tiền sảnh của Nhà thờ Chánh Tòa.

2. Nghi thức Rước Kiệu Đức Mẹ La Vang và khai mở Năm Thánh của Tổng Giáo Phận Huế, 2020

Cùng với thế giới, Việt Nam bước vào thời khắc tạm biệt năm 2019, đón chào năm 2020, chào đón thập kỷ mới với những niềm hy vọng mới, sức sống mới. Cách riêng, tại TGP Huế, mọi tín hữu trong giáo phận, náo nức vui mừng chờ đón ngày đầu tiên của Năm mới với một quyết định đạo đức lành thánh, mang tính lịch sử của Vị Chủ chăn Giáo phận là mở ra một Năm Thánh mới để tạ ơn Thiên Chúa và tôn vinh Đức Mẹ La Vang, và để Dân Chúa được hưởng những ơn ích thiêng liêng trong dịp kỷ niệm 170 năm thành lập Giáo phận (1850-2020), Năm Thánh tại TGP Huế bắt đầu từ ngày 01.01.2020 (Lễ Đức Maria - Mẹ Thiên Chúa) với chủ đề “Chúa là niềm vui tuổi xuân” (Tv 43,4) cho đến ngày 16.10.2020 (nhân dịp Hội đồng Giám mục kết thúc hội nghị Thường niên kỳ II/2020 và tham dự Lễ Cung Hiến Vương Cung Thánh Đường La Vang).

Tại tiền sảnh Trung Tâm Mục Vụ, tượng Đức Mẹ La Vang được đặt trên trang trọng trên bàn

Trang La Vang

kiệu giữa những người con đang quây quần bên Mẹ. Một buổi chiều rất đẹp, trong những giờ phút đầu tiên chuẩn bị rước kiệu, mọi người tham dự có dịp được lắng nghe sự tích Đức Mẹ hiện ra tại La Vang năm xưa.

Hiện diện trong cuộc rước kiệu có Đức Khâm sứ Marek Zalewski, Đức TGM Giuse Nguyễn Chí Linh, Tổng Giám mục Huế; Đức Cha Phanxicô Xavie Lê Văn Hồng, nguyên Tổng Giám mục Huế; Đức Cha Mathêu Nguyễn Văn Khôi, Giám Mục Giáo phận Quy Nhơn; Quý Cha Tổng đại diện Giuse GP Nha Trang – Cha Antôn TDD Huế, Cha Giuse Nguyễn Văn Chánh, Đại diện Giám mục và đông đảo quý Cha trong và ngoài Giáo phận, quý Tu sĩ các dòng tu nam nữ, các hội đoàn và đại diện các Hội đồng giáo xứ. Ngoài ra, còn có đội trống đến từ giáo xứ Trung Thành thuộc Giáo phận Bùi Chu cùng góp phần long trọng trong cuộc rước kiệu này.

Sau đó, Quý Đức Tổng và đoàn đồng tế và mọi thành phần Dân Chúa bước qua cánh cửa tiến vào bên trong ngôi thánh đường để dâng thánh lễ.

3. Thánh lễ Khai mạc Năm Thánh, kỷ niệm 170 năm thành lập Giáo phận (1850-2020).

Thánh lễ mừng kính trọng thể Đức Mẹ là Mẹ Thiên Chúa do Đức TGM Marek Zalewski, Đại diện Tòa Thánh tại Việt Nam chủ tế, cùng đồng tế có Đức TGM Giuse Nguyễn Chí Linh, Đức Cha Stêphanô Nguyễn Như Thế, Đức Cha Phanxicô Xavie Lê Văn Hồng, Đức Cha Mathêu Nguyễn Văn Khôi, quý Cha, cùng với sự tham dự của toàn thể mọi thành phần Dân Chúa trong và ngoài giáo phận.

Mở đầu Thánh lễ, Cha Tổng Đại diện Antôn Dương Quỳnh Tổng Đại Diện GP Huế công bố Sắc lệnh của Tòa Ân giải Tối cao ban Phép lành Tòa Thánh cho Giáo phận nhân dịp Năm Thánh này. Kế tiếp, Đức TGM Giuse Nguyễn Chí Linh, Tổng Giám mục Huế, Chủ tịch Hội Đồng Giám Mục Việt Nam trong tư cách là chủ nhà giới thiệu quý Đức Cha và quý Cha hiện diện trong Thánh lễ, đồng thời Ngài tuyên bố Khai Mạc

Năm Thánh mừng kỷ niệm 170 năm thành lập Tổng Giáo phận Huế.

Đức TGM Marek Zalewski bày tỏ niềm vui khi được hiện diện nơi đây để chủ tế Thánh lễ mừng kỷ niệm 170 năm thành lập TGP Huế. Ngài cầu chúc mọi điều tốt lành đến toàn thể cộng đoàn tham dự nhân dịp đặc biệt này.

Trong bài chia sẻ Lời Chúa, Đức TGM Marek Zalewski chia sẻ niềm vui vì được thăm viếng Tổng Giáo phận Huế vào dịp đặc biệt kỷ niệm 170 năm thành lập. Ngài cũng cảm ơn Đức TGM Giuse và cộng đồng dân Chúa về sự tiếp đón nồng nhiệt dành cho ngài, với tư cách ngài đại diện một cách khiêm tốn Đức Thánh Cha Phanxicô.

Ngài Khâm sứ cũng thông tin cho cộng đoàn biết rằng Đức Thánh Cha Phanxicô luôn theo dõi thường xuyên đời sống của Giáo Hội ở Việt Nam, và cũng như ở TGP Huế “ĐTC Phanxicô luôn giữ anh chị em rất gần gũi trong trái tim của Ngài, trong lời cầu nguyện và trong tinh thần của Ngài. Ngài yêu cầu tôi khích lệ anh chị em trong đức tin và trong chứng tá Kitô giáo và Ngài xin anh chị em cầu nguyện cho Ngài”.

Hôm nay, Giáo Hội cử hành lễ trọng Đức Mẹ là Mẹ Thiên Chúa. Lễ kính Đức Mẹ là Mẹ Thiên Chúa này nối kết chặt chẽ với lễ Mừng Chúa Giáng Sinh, và là lễ chính của Đức Mẹ được cử hành bởi nhiều Giáo Hội Kitô chứ không chỉ là người Công giáo.

Đức Maria được ban cho đặc ân làm Mẹ của Đấng là Con Thiên Chúa sinh bởi một người phụ nữ, để cứu chúng ta khỏi tội lỗi. Con Thiên Chúa Ngài cũng là con của Đức Maria và Đức Maria Mẹ của Ngài đã giúp để đem ơn phúc của Ngài đến với thế giới. Đức Mẹ thật sự là Mẹ của Thiên Chúa và của Đấng Cứu Chuộc... Đức Maria không chỉ là một khí cụ thụ động ở trong bàn tay Thiên Chúa. Đúng hơn, Mẹ đã khám phá và chấp nhận những chiều kích mới trong chức làm Mẹ của Mẹ khi đời sống của Mẹ được tiếp tục mở ra. Lễ trọng kính Đức Mẹ là này, rơi chính xác vào một tuần sau lễ Giáng Sinh cuối tuần Bát Nhật mừng Chúa Giáng Sinh. Thật là xứng hợp, việc chúng ta tôn vinh Đức Mẹ là Mẹ của Chúa Giêsu theo sau cuộc chào đời của Đức Kitô và việc gọi Đức Mẹ là Mẹ Thiên Chúa là sự tôn vinh cao nhất mà chúng ta có thể dâng cho Đức Mẹ.

Thánh lễ diễn ra trong bầu khí trang nghiêm, sốt sắng với những niềm vui thiêng liêng và sự thánh thiện của một Năm Thánh được mở ra cho TGP Huế.

Cộng đoàn tham dự thánh lễ khai mạc Năm Thánh 170 Năm thành lập Giáo phận

4. Ảnh Thánh Đức Mẹ La Vang được cung nghênh lên ban công Nhà thờ Chánh Tòa Phủ Cam

Sau Thánh lễ, cộng đoàn quy tụ trước tiền đường nhà thờ để tôn vinh Đức Mẹ La Vang

Đức Khâm sứ làm phép tượng Đức Mẹ, Đức TGM Giuse và dâng lời nguyện tôn vinh Mẹ La Vang là bốn mạng của Tổng Giáo phận Huế, trước khi thỉnh Đức Mẹ lên ban-công trong tiếng hát thành kính Ave Maria con dâng lời chào Mẹ của toàn thể cộng đoàn hiện diện

trong lời kinh Thánh Mẫu La Vang. Sau đó Đức Khâm sứ Tòa Thánh xông hương kính Đức Mẹ và tượng Đức Mẹ La Vang được cung nghênh lên trước ban-công của nhà thờ Chánh tòa. Nhà thờ Mẹ của Giáo phận trong niềm vui thánh hảo của con cái Mẹ. Một lần nữa, màn pháo hoa rực sáng giữa trời Phủ Cam, tôn vinh Mẹ La Vang là quan thầy của TGP Huế. Bước vào Năm Thánh, kỷ niệm 170 thành lập TGP Huế, là dịp để chúng ta tri ân quá khứ, thúc đẩy hiện tại và kiến tạo tương lai với tất cả tâm tình “Chúa là niềm vui tuổi xuân” (Tv 43,4).

Ngày đầu năm 01/01/2020. Một mùa Xuân cho toàn thế giới, không riêng gì cho Tổng Giáo phận Huế với một ngày muôn phúc như hôm nay, có Mẹ làm Đấng Quan Thầy cho TGP. Vòng tay từ ái của Mẹ giang rộng để chở che và trao ban. Hy vọng mùa Xuân bùng lên sức sống mới cho vũ trụ, cho niềm vui đoàn tụ hạnh phúc cho nhân gian trong nỗi khát mong và kiến tạo hòa bình, cho những nỗ lực nên hoàn thiện bản thân và thân thiện của con người. Mong cho vòng luân chuyển của vũ trụ đưa con người đến những

Trang La Vang

phát triển và mơ ước cho Mùa Xuân Mới mà Mẹ chính là Mẹ của Mùa Xuân của thiên đàng và của trần gian đoàn con..

Từ đây, Mẹ Maria không phải chỉ ở Thánh địa La Vang, nhưng Mẹ đứng nơi cao đây nhìn hết thấy con cái khắp nơi, của Thừa Thiên, của Thành phố Huế, của những thăng trầm một thời Đế Vương, dư âm của quyền lực mà bây giờ chỉ còn lại là cổ tích chốn tịch liêu. Mẹ đứng đây, hiện diện ngày đêm với con cái cả lương lẫn giáo, Mẹ sẽ rộng tay ban xuống muôn ơn lành và đồng hành với đoàn con. Vì Mẹ La Vang là Quan Thầy là Bồn Mạ của Tổng Giáo Phận Huế.

5. Thánh Lễ đầu tháng 04/01/2020 tại La Vang

Tiếp tục dòng chảy ân phúc của ngày Tôn vinh Đức Mẹ La Vang làm Bồn mạ TGP Huế tại Nhà thờ Chánh Tòa Phủ cam, ngày thứ Bảy

Thánh tượng Đức Mẹ La Vang, Bồn mạ TGP Huế, đặt trước ban công Nhà Thờ Chánh tòa Phủ cam, ngày 01/01/2020

đầu tháng liền sau đó, ngày 04/01 tại Trung tâm Hành Hương Thánh Mẫu La Vang, Đức nguyên Tổng Giám Mục Phanxicô Lê văn Hồng, đã dâng lễ cùng với gần 40 linh mục đồng tế và một số rất đông tu sĩ và tín hữu, khách hành hương trong và ngoài giáo phận. Thánh lễ tạ ơn về hồng ân Năm Thánh Giáo phận -170 năm thành lập Giáo phận Huế - biết bao phúc lộc mà Đức Mẹ La Vang đã chuyển cầu cho giáo phận trong chiều dài lịch sử của 170 năm thành lập, sống đức tin qua các thăng trầm của những người mang tên gọi là Kitô-hữu, bị bắt bớ, chém giết, thiêu sinh, bị loại trừ... như là những kẻ phản bội bán nước...

Đức Giám Mục chủ tế trong lời đầu thánh lễ, cũng như cha Quản nhiệm qua bài sê Lời Chúa với cộng đoàn về gương mẫu của Đức Maria, Thánh cả Giuse bên hang đá, các Đấng thánh lặng chiêm ngắm bên Hải Nhi. Và cả cuộc sống Hải Nhi của con người Đức Giêsu tử nạn và Phục sinh, Ngài đã sống kiếp con người có khóc có cười trong thân phận là tạo vật, Ngài đã sống âm thầm ẩn dật và thánh lặng. Sự thánh lặng của Ba Đấng đã làm cho chúng ta phải ngỡ ngàng, chiêm ngưỡng và thần phục. Qua Đức Giêsu Kitô Thiên Chúa yêu thương chúng ta và chấp nhận chúng ta.

Mẹ Maria suy đi nghĩ lại trong lòng... những sự việc đã xảy ra cho gia đình Thánh và qua các lời kể của các mục đồng. Họ đã đến hang đá Bêlem và họ cũng đã hiểu lời sứ thần đã báo cho họ. “Còn Maria, bà giữ kỹ mọi điều ấy và hằng suy đi nghĩ lại trong lòng”. (Lc 1, 19)

Chiêm ngắm Mẹ Maria, cộng đoàn kitô-hữu cũng hãy đồng hóa với Mẹ qua Lời, và những âm vang trong lòng, những nhân đức cao cả nơi Thánh Gia, nơi sự hiện hữu tuyệt vời là Đức Giêsu. Ngài chính là hơi ấm Thần Linh và đầy tràn sinh lực nhân loại trong chúng ta.

Cùng với Mẹ Maria La Vang và trong suốt Năm Thánh này, chúng ta sẽ làm gì để giới thiệu Đức Giêsu cho mọi người? Qua đó, chúng ta chiếu tỏa niềm hy vọng trong Đức Giêsu, Ngài chính là quà tặng Thiên Chúa ban cho nhân loại. Ánh sáng Lời Chúa sẽ soi sáng và đồng hành với chúng ta trong suốt Năm Thánh này. Nhờ

Mẹ Maria, chúng ta sẽ mỗi ngày được thanh tân, được nên mới hầu ca khen Tình yêu Chúa trong Đức Giêsu và như chủ đề của Năm Mới và Năm Thánh 170 năm của Giáo phận “Chúa chính là hoan lạc tuổi xuân tôi” (Tv 43,4).

Maria Nguyễn thị Tuyết MTG.Huế

(Tổng hợp từ trang Web. TGP Huế)

Ngày khai sinh Giáo phận Huế

Ngày 27.8.1850, Đức Piô IX ban hành Sắc chỉ Postulat Apostolici, Đức Hồng Y A. Picchiani thừa lệnh ký tên, đóng dấu ấn Ngự phủ, chấp thuận thành lập giáo phận mới có danh xưng là Bắc Đàng Trong.

Ranh giới phía Bắc giáo phận mới vẫn là dòng sông Gianh – Nguồn Sơn, có huyện địa đầu Bồ Trạch. Phía Nam giáp ranh giới giáo phận Đà Nẵng có núi Hải Vân giữa tỉnh Thừa Thiên và Đà Nẵng. Nửa đèo phía Bắc núi Hải Vân thuộc địa phận huyện Phú Lộc, tỉnh Thừa Thiên; nửa đèo phía Nam thuộc địa phận huyện Hòa Vang, Đà Nẵng.

Đức Cha Pellerin lãnh đạo tân giáo phận Bắc Đàng Trong đã thừa kế một gia tài của giáo phận rộng chừng 11.666,6 cây số vuông, hiện diện 2 thừa sai Pháp Jean Paul Galy và Joseph Sohier, 12 linh mục người Việt mà có đến 6 vị bệnh hoạn già yếu, 2 chủng viện Di Loan và Kẻ Sen, 6 tu viện Mến Thánh Giá Nhu Lý, Di Loan, Dương Sơn, Phủ Cam, Kẻ Bàng, Mỹ Hương, 24.000 giáo dân và một số ruộng đất chung quanh Kinh Thành Huế.

Tháng 8.1850, tân giáo phận Bắc Đàng Trong được thành lập, Đức Cha

phó Pellerin đang ở Dinh Cát, Quảng Trị, đi vào nhận bàn giao giáo phận mới với Đức Cha Cuénot. Đầu năm 1951, Đức Cha Pellerin ra nhận nhiệm sở cũng là lúc Sắc dụ Cấm đạo của Vua Tự Đức 30.3.1851 được ban hành. Giáo Phận Huế sinh ra trong bách hại.

- Tạ ơn vì các bậc tiên nhân khôn ngoan sáng suốt chọn Chúa. Thời ấy các vị thừa sai chưa thông thạo tiếng Việt. Sao cha ông ta đã hiểu đạo mà tin đạo và theo đạo. Đó là ơn Chúa Thánh Thần. Như ngày Lễ Ngũ Tuần, các Tông đồ nói tiếng Dothái, nhưng người các nước nghe đều hiểu. Các ngài chỉ được học giáo lý rất sơ sài. Cha Đắc Lộ đã soạn quyển Phép giảng tám ngày. Sao chỉ học có 8 ngày mà các ngài có một đức tin vững mạnh như thế. Chắc chắn đó là ơn Chúa. Đạo được rao giảng trong thời kỳ cấm cách. Theo đạo đồng nghĩa với bị kết án tử hình. Thế mà sao các ngài vẫn hăng hái theo đạo và tuyên xưng đạo? Chắc chắn đó là ơn Chúa. Đúng là thời Lễ Ngũ Tuần. Đúng là thời Lễ Hiện Xuống. Đúng là ơn Chúa ban tràn lan đặc biệt cho dân tộc Việt Nam.

- Tạ ơn vì hồng ân đức tin Chúa ban cho tổ tiên chúng ta. Suy cho cùng, ơn đức tin là ơn cao quý nhất. Ơn làm cho ta nhận biết Chúa. Ơn làm cho ta sống đạo vững mạnh. Ơn làm cho Giáo Hội phát triển. Hãy nhìn lại lịch sử Giáo Hội từ những ngày đầu. Thuở ban sơ ta không có gì hết. Không có nhà thờ. Không có nhà xứ. Không

có toà giám mục. Không có tài chính. Chỉ có sự ghen ghét của vua quan. Chỉ có sự bắt bớ. Chỉ có khổ hình. Thế mà sao đạo vẫn phát triển. Thừa vì ta có đức tin. Có đức tin là có tất cả. Ngày nay, tại sao ta có đầy đủ phương tiện, con người, thời cơ thuận lợi, nhưng việc truyền giáo xem ra khựng lại. Tại sao? Vì ta thiếu đức tin. Có thể nói tất cả mọi khủng hoảng thời nay bắt nguồn từ khủng hoảng đức tin. Quả thật, ơn đức tin là ơn cao quý Chúa ban cho dân tộc Việt Nam.

- Tạ ơn Chúa 170 năm hồng ân đức tin nhờ Các Thánh Tử Đạo để lại. Giáo hội Việt Nam được sống lại đức tin, tiếp tục cuộc tử đạo của các thánh. Khi được tin Toà Thánh sẽ Tuyên Thánh Tử Đạo Việt Nam, cả một phong trào bắt bớ mới bùng lên trong đất nước Việt Nam. Nhà nước vận dụng mọi phương tiện tuyên truyền chống đối. Nào là hạch sách, o ép. Nào là kẻ tội, kẻ xấu các thánh. Nào là đe dọa sẽ có một cuộc trả thù, trừng trị đích đáng. Nhưng đức tin Giáo Hội vẫn vững vàng dù phải chịu đau khổ.

“Một lần, ông Mai Chí Thọ, đứng đầu ngành công an, triệu tập Hội đồng Giám mục để lên án việc phong Thánh Tử đạo. Ông nói nhiều lời xúc phạm đến các thánh. Từ hàng ghế đầu, Đức Hồng y Căn đột ngột đứng dậy ra quỳ giữa hội trường và khóc lớn tiếng và nói: Các ông có thể nhục mạ chúng tôi, nhưng không được phép nhục mạ cha ông, tổ tiên chúng tôi. Cả hội trường xôn xao. Rồi hội nghị bế bâng kết thúc không kèn không trống.” (Trích bài giảng của Đức TGM Giuse Ngô Quang Kiệt tại Châu Sơn, Ninh Bình, 19.06.2013).

Các ngài đã minh chứng một đức tin lớn lao. Đức tin đó khiến các ngài đồng cảm với Giáo Hội. Đức tin đó khiến các ngài hiệp thông với khổ hình của các Thánh Tử đạo, đến nỗi chịu nhục nhã vì các ngài. Và đau khổ đến chết vì các ngài. Chính nhờ thế việc Tuyên Thánh vẫn tiến hành. Chính nhờ thế Giáo hội Việt Nam vẫn vững vàng phát triển qua những khó khăn thử thách.

- Tạ ơn Chúa các ơn lạ lùng mà Chúa Kitô từ nạn, Phục sinh vinh hiển đã ban cho Giáo hội:
- càng bị bách hại cấm cách, thì càng phát triển;
- càng bị xoá sổ, thì càng sống dai và trường

tồn, trong khi đó các triều đại vua chúa quan quyền lại lần lượt bị xoá sổ, sụp đổ tiêu vong.

- con cháu, hậu duệ của những kẻ trước đây bắt Đạo, lại xin gia nhập Đạo Công Giáo!

Bằng chứng rõ ràng nhất là BẢO ĐẠI, vua thứ 13 và là vua cuối cùng của triều Nguyễn. Ngày 20.3.1934, Bảo Đại đã cưới một thiếu nữ công giáo làm vợ và tôn phong là “Nam Phương Hoàng hậu” (Marianne Jeanne Nguyễn Hữu Thị Lan). Các con của họ đều được Rửa tội trong Giáo Hội Công giáo.

Sau khi bị truất phế, Bảo Đại đến sống lưu vong tại Pháp, vào tháng 10 năm 1955.

Ngày 17.4.1988, Bảo Đại trở lại Đạo và được rửa tội tại nhà thờ Saint-Pierre de Chaillot, nước Pháp, với tên thánh là Jean Robert. Ông đã theo Đạo Công giáo, thứ đạo mà các Phụ vương của ông đã cố công triệt hạ phá huỷ.

Ngày 24.6.1995, Bảo Đại và vợ người Pháp là Monique, được yết kiến Đức Thánh Cha Gioan Phaolô II tại điện Vatican. Với tư cách là vua Nhà Nguyễn, ông cựu hoàng đã chính thức thay mặt Nhà Nguyễn, nói lên lời xin lỗi Chúa và

Giáo Hội.

Từ trần tại Paris, thủ đô nước Pháp ngày 31.7.1997, hưởng thọ 84 tuổi, Bảo Đại được an táng theo lễ nghi công giáo, tại nhà thờ Saint Pierre de Chaillot, ngày 5.8.1997, với sự chủ sự của Linh mục Guyard, đại diện Hồng Y Tổng Giám mục Paris.

Kỷ niệm 170 năm thành lập tổng Giáo phận Huế là đánh dấu mốc lịch sử quan trọng của giáo phận nhà. Tertuliano nói: Máu tử đạo là hạt giống sinh người tín hữu. Đúng như lời Chúa Giêsu: “Nếu hạt lúa gieo vào lòng đất không chết đi, thì nó vẫn trơ trọi một mình, còn nếu chết đi, nó mới sinh được nhiều hạt khác” (Ga 12, 24).

Hạt giống đó, đã gieo vào lòng đời, vào lòng người, và gieo vào miền đất vô tận để thành hạt giống bất diệt.

Hạt giống đó, đã chết đi, đã thối đi, để sinh nhiều bông hạt khác.

Hạt giống đó, không phải là một loại giống

tầm thường, bị lai hoá, biến chất mà là một loại Cao Giống = nghĩa là Công Giáo.

Đạo chúng ta là đạo Công giáo, là một loại giống mới, được Chúa Kitô và các Thánh Tử Đạo đem ngâm trong máu của mình trước khi đi gieo vãi vào lòng thế giới. Máu Các Thánh Tử đạo là hạt giống đức tin gieo xuống miền đất tổng Giáo phận Huế thân yêu và ngày này chúng ta có một mùa gặt bội thu.

Ước gì tâm hồn chúng ta là thửa đất màu mỡ, để cho hạt giống đức tin phát triển, cho chồi non đức mến lớn mạnh, thành hạt giống gieo yêu thương, vui mừng, bình an và hy vọng.

Trong tâm tình tạ ơn 170 năm hồng ân, cầu xin Chúa tiếp tục ban ơn để cho chúng ta biết noi gương của các Thánh Tử Đạo sống trung thành với đức tin.

Lm. Giuse Phan Văn Quyền

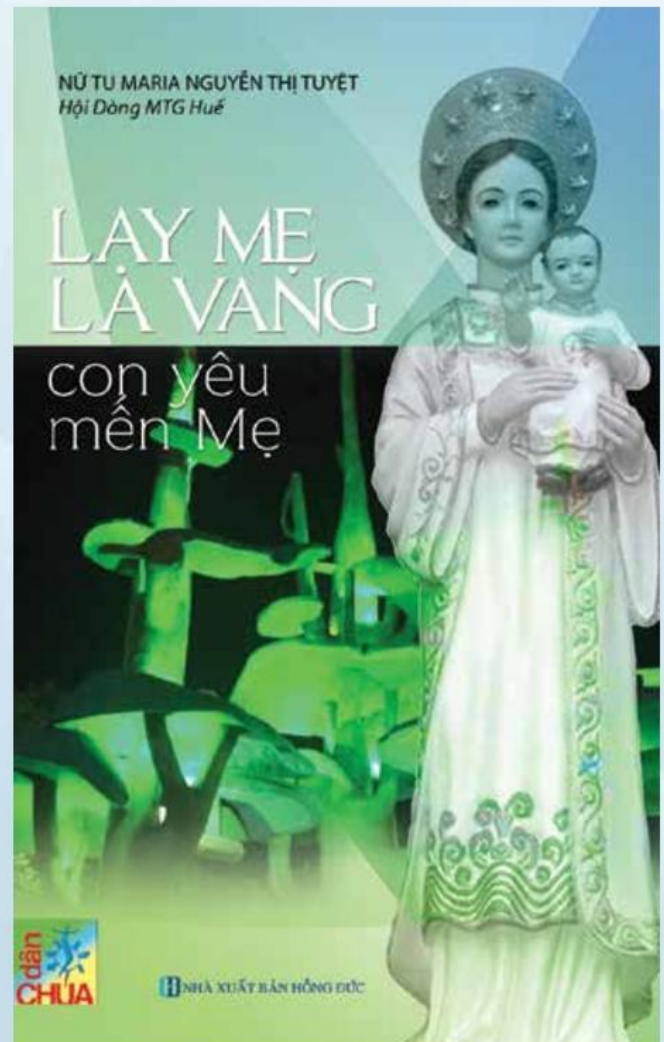
(Trang website Tổng Giáo phận Huế)

GIỚI THIỆU SÁCH

LẠY MẸ LA VANG CON YÊU MẾN MẸ

Tủ sách Dân Chúa xin trân trọng giới thiệu tập sách **LẠY MẸ LA VANG - CON YÊU MẾN MẸ** của nữ tu Maria Nguyễn Thị Tuyết, Hội dòng Mến Thánh Giá Huế, được xuất bản nhân dịp mừng KIM KHÁNH 50 năm khăn dòng (1969-2019) của chính tác giả, để tán tạ hồng ân Thiên Chúa và dâng kính Thánh Mẫu La Vang: "Tập sách **LẠY MẸ LA VANG - CON YÊU MẾN MẸ** như một kỷ niệm Ở Thánh để Tạ ơn Thiên Chúa và Thánh Mẫu Maria La Vang dịp 50 Năm Khăn Dòng (1969 - 2019)".

Trong tâm tình tạ ơn dâng lên trời cao như chiều dọc của Cây Thánh Giá, tập sách **LẠY MẸ LA VANG - CON YÊU MẾN MẸ** còn là món quà tâm huyết theo chiều ngang, được người con của Mẹ La Vang cưu mang từ tuổi ấu thơ và trước tác với tình yêu và tâm tình cảm mến đội ơn TRỜI và cảm ơn NGƯỜI. Được tôi luyện trong linh đạo Mến Thánh Giá, tác giả như nữ tử của Giáo Hội Mẹ Việt Nam, luôn nặng lòng với chữ hiếu đối với công ơn sinh thành dưỡng dục sánh ví với trời

cao biển rộng của Tổ Tiên, Ông Bà Cha Mẹ, của Hội Dòng, của các vị ân nhân, nên cũng muốn hiến dâng tác phẩm này như nén hương lòng ghi khắc công ơn của tất cả...

Qua hơn 300 trang sách với 42 chương, tác giả đã chân thành chia sẻ lại những kỷ niệm êm đẹp và thân thương nhất đã khắc ghi, đã hướng dẫn và dệt lên cuộc đời của mình, qua hành trình đức tin cũng như hành trình ơn gọi Hội dòng Mến Thánh Giá Huế, với châm ngôn đơn giản: "Chạy đến với Mẹ, nhìn ngắm Mẹ". Như con thơ "Chạy đến với Mẹ" vì Mẹ La Vang là chốn con "tựa nương thắm năm"...và như cô học trò ngoan ngoan "Nhìn ngắm Mẹ" như SAO MAI dẫn đường để ngày ngày ghi tâm khắc cốt LỜI XIN VANG của Mẹ trong cuộc sống tận hiến và phục vụ.

Mặc dầu không phải là tập sách chuyên về nghiên cứu lịch sử, nhưng điểm son của Tập sách LẠY MẸ LA VANG - CON YÊU MẾN MẸ chính là những chương diễn tả sự hiện diện ưu ái của Mẹ La Vang ngay từ những năm lịch sử truyền giáo đầu tiên với các cuộc bách hại tàn khốc, qua bao thăng trầm của lịch sử, những năm dài chinh chiến bắc nam... nhất là các chương tổng kết và cập nhật 31 Đại Hội Thánh Mẫu La Vang và các cuộc hành hương vào Mùa Xuân hay tháng Tám mỗi năm thời đương đại: Mẹ La Vang đã và đang đồng hành với dân tộc Việt Nam, với Giáo Hội Việt Nam, với tổng giáo phận Huế, với các hội dòng, với mỗi gia đình và với mỗi cá nhân chúng ta. Trung Tâm Thánh Mẫu La Vang mãi luôn là trường học của lòng TIN CẬY MẾN cho mỗi tín hữu và cho toàn thể Giáo Hội Việt Nam.

Đứng với lời mời gọi của Vị Cha Chung, Đức Thánh Giáo Hoàng Gioan-Phaolô II nhắn nhủ toàn thể Giáo Hội Việt Nam trong Sứ Điệp dịp bế mạc Năm Toàn Xá Đức Mẹ La Vang và Đại Hội Hành Hương La Vang lần thứ 25 (1998 - 1999): "Khi đến hành hương Đền Thánh Đức Mẹ La Vang, một Đền Thánh rất thân yêu đối với các tín hữu Việt Nam, các tín hữu đến phó thác cho mẹ những niềm vui và khổ cực của họ, những hy vọng và đau khổ của họ. Như thế họ hướng về cùng Thiên Chúa và khẩn cầu cho gia đình và cho toàn thể dân tộc của họ, vừa xin Chúa đặt vào trong tâm hồn tất cả mọi người những tâm tình hòa bình, huynh đệ và liên đới, ngõ hầu tất cả mọi người Việt Nam hiệp nhất với nhau mỗi ngày một hơn, để xây dựng một thế giới trong đó được sống an vui, một thế giới được xây trên những giá trị tinh thần và luân lý thiết yếu, và trong đó mỗi người có thể được nhìn nhận trong phẩm giá làm con cái của Thiên Chúa và có thể tự do hướng về Thiên Chúa Cha trên trời, đáng giàu lòng thương xót, với tình con thảo".

Tập sách LẠY MẸ LA VANG - CON YÊU MẾN MẸ còn là 42 nhịp cầu của Mẹ La Vang nối nhịp với đoàn con hải ngoại...chính nhờ sự cộng tác nhiệt tình của tác giả với sự nâng đỡ của Hội dòng MTG Huế mà độc giả Dân Chúa, các cộng đoàn Công Giáo Việt Nam rải rác trong các nước châu Âu và trên toàn thế giới, qua mục "Gia Đình Đức Mẹ La Vang" của nguyệt san Dân Chúa Âu Châu và qua trang mạng Danchua.eu, đã đón nhận những tin tức sinh hoạt trực tiếp từ Trung Tâm Thánh Mẫu La Vang, trải dài trong mấy chục năm trường qua... Chính qua những nhịp cầu thân thương ấy, Mẹ La Vang luôn đồng hành với các con cái Mẹ khắp năm châu...

Quả vậy, Mẹ La Vang đã đồng hành với các gia đình trên các con thuyền vượt biên tìm đến bến bờ tự do. Mẹ La Vang vẫn đang hiện diện trong nhiều gia đình Công Giáo Việt Nam hải ngoại. Nhiều cộng đoàn, giáo xứ và tổ chức của cộng đồng Công Giáo Việt Nam hải ngoại nhận Mẹ La Vang làm Bồn Mạ. Nhiều Đại Hội La Vang được tổ chức hàng năm tại các lục địa và nhiều nguyện đường dâng kính Mẹ: chẳng hạn nguyện đường Đức Mẹ La Vang tại Đền Thánh Mẫu quốc gia thủ đô Hoa Thịnh Đốn, linh đài Đức Mẹ La Vang tại công viên nhà thờ chính tòa Chúa Kitô Vua tại quận Cam, nhất là Tượng Đức Mẹ La Vang tại Abu Gosh, Kyriath Yearim, Jerusalem, ngày 18.10.2018 tại đất thánh Israel (xem Đức Mẹ La Vang Trên Đất Thánh Israel - trang 143 -153)

"Cầu xin Mẹ Rất Thánh hãy đồng hành với Giáo Hội Công Giáo tại Việt Nam, trên bước đường tiến đến cùng Chúa, và xin Mẹ hãy trợ giúp cho Giáo Hội Việt Nam trong việc làm chứng cho Chúa vào lúc bước vào Ngàn Năm thứ ba". (Thánh Giáo Hoàng Gioan-Phaolô II trong Sứ Điệp dịp bế mạc Năm Toàn Xá Đức Mẹ La Vang và Đại Hội Hành Hương La Vang lần thứ 25 (1998 - 1999).

Fatima ngày 13.07.2019

Lm. Stephanô Bùi Thượng Lưu

Thở được linh khí của Trời

Lời mở

Trong đời sống thường ngày, chúng ta thường quan tâm đến ăn, ít chú ý đến uống và hầu như chẳng để ý đến thở. Nhiều người thở rất yếu nên sức khỏe kém cỏi, mang nhiều bệnh tật. Trong kinh nghiệm tiếp xúc với hơn 10.000 bệnh nhân, tôi thấy 95% thở không đủ khi đo hơi thở cho họ. Nếu hiểu được tầm quan trọng của khí trong đời sống tự nhiên cũng như siêu nhiên, ta mới sống khỏe mạnh, tài giỏi, xinh đẹp vì thở dồi dào được khí sạch của đất và trở thành kỳ diệu, phi thường, thần linh vì thở được khí thiêng của Trời.

Cuộc đời hào hùng của Nguyễn Công Trứ [285] như mời gọi ta thở được linh khí của trời đất qua bài thơ Kê Sĩ của ông:

**“Khí hạo nhiên chí đại chí cương
So chính khí đã đầy trong trời đất”.**

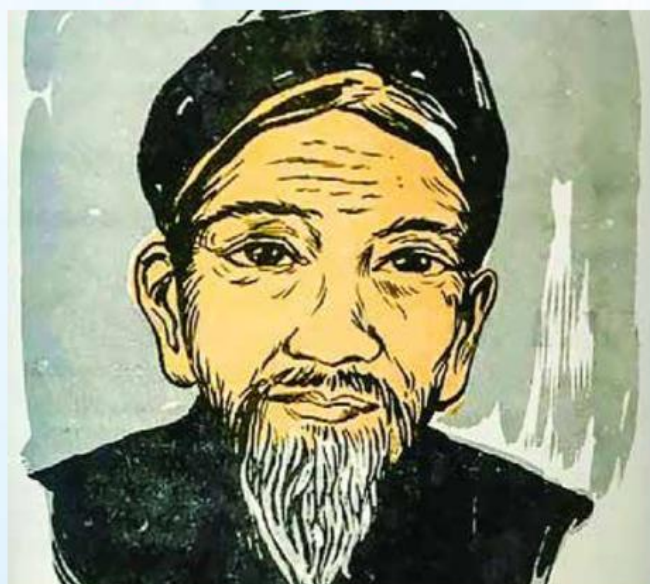
1. Tầm quan trọng của khí thở tự nhiên

Nhiều người chưa hiểu khí cần thiết và quan trọng như thế nào cho sự sống, nên chỉ quan tâm đến việc ăn uống và bỏ qua việc thở. Một ngày không ăn là họ cảm thấy đói cồn cào, tay chân rã rời, như mất hết sức sống. Nhưng thật ra, chúng ta biết rằng lương thực là loại nhu cầu

thấp nhất so với nước uống và khí thở. Người ta có thể nhịn ăn tối đa khoảng 30-40 ngày, nhịn uống khoảng 3-4 ngày và nhịn thở tối đa khoảng 4 phút nhờ 1 lít không khí luôn được dự trữ trong buồng phổi. Mỗi ngày người lớn trung bình cần 1,5kg lương thực, 3-4 lít nước và tối thiểu 10.000 lít không khí.

Để có thể sống được, 75 ngàn tỉ tế bào trong cơ thể con người cần được liên tục cung cấp oxy từ khí quyển bên ngoài vào trong cơ thể và thải trừ khí carbonic. Nhờ có khí oxy, tế bào sẽ chuyển hoá hay đốt các chất dinh dưỡng mà máu đưa tới thành năng lượng và khí carbonic sinh ra trong quá trình này sẽ được thải ra ngoài[286]. Dòng máu đen đầy khí carbonic không còn ích lợi cho sự sống đó phải được quả tim chuyển sang buồng phổi để đổi trở lại nhờ nhận được oxy. Trong vòng ¼ giây, máu đen tràn vào các túi chứa khí gọi là phế nang của phổi. Có khoảng 500 triệu túi, tạo ra một bề mặt có diện tích khoảng 70m² để việc trao đổi khí được diễn ra thật nhanh chóng.

Khi hô hấp bình thường, có khoảng 500ml khí lưu thông vào và ra khỏi phổi. Tuy nhiên, người ta có thể gia tăng lượng khí hít thở trong khi vận động nhờ tập thở. Lượng khí tối đa mà hai lá phổi có khả năng giữ lại bên trong là 5.800ml, nhưng có khoảng 1000ml gọi là khí cặn, luôn

được giữ lại bên trong đường hô hấp sau mỗi nhịp thở, để phòng trường hợp khẩn cấp do thiếu khí, ngạt hơi [287].

Hệ thần kinh, với bộ não và tủy sống, tiếp nhận thông tin từ tất cả các bộ phận của cơ thể và đáp lại bằng các chỉ thị đến mọi mô và cơ quan. Trung tâm thần kinh này được nuôi dưỡng bằng các dịch phức tạp, trong đó có máu. Đặc biệt bộ não với khoảng 100 tỉ tế bào thần kinh gọi là neuron, tuy chỉ to bằng nắm tay, nhưng cần một lượng khí tối thiểu chiếm khoảng 1/5 lượng khí của toàn thân, nghĩa là khoảng 2.000 lít không khí một ngày. Các thông tin đi lên càng cao - hướng đến phần cao của não - thì chúng càng tiến gần tới sự nhận biết có ý thức của chúng ta: các chức năng cao nhất về thần kinh xảy ra trong vỏ não: các ý nghĩ, tưởng tượng, học hỏi, cảm xúc và ra quyết định có ý thức. Não có hai nguồn chính nuôi dưỡng và thải các chất cặn bã là dòng máu và dịch não tủy [288].

Như thế, nếu con người tăng cường hệ hô hấp để có nhiều oxy trong máu, người ta sẽ tăng cường được các chức năng của hệ thần kinh: ý thức dồi dào hơn, cảm xúc mãnh liệt hơn, ý chí mạnh mẽ hơn, học hành làm việc hiệu quả hơn. Đây là lý do chúng ta cần tập thở cho đúng, cho tốt để tăng cường chất lượng sống tự nhiên.

2. Tầm quan trọng của khí thở siêu nhiên

Khi hiểu được tầm quan trọng của khí thở đối với sự sống tự nhiên, ta có thể suy diễn và hiểu được phần nào tầm quan trọng của khí siêu nhiên đối với đời sống tinh thần của từng người, cũng như của Giáo Hội là thân thể nhiệm mầu của Đức Giêsu Kitô. Nhất là chúng ta nhận ra và cảm nghiệm được vai trò thần hoá của Chúa Thánh Thần vì Ngài chính là Thần Khí, là khí thiêng của Trời, được ban cho ta thở và biến đổi ta thành con cái Thiên Chúa như Chúa Giêsu.

Người Việt chúng ta đã từng biết đến “linh khí” là khí thiêng của trời đất, núi sông, biết đến “dũng khí”, “hào khí”, “chính khí” của những con người có chí khí mạnh mẽ, dám đương đầu với những khó khăn, nguy hiểm. “Khí hạo

nhân” được Nguyễn Công Trứ nhắc đến là thứ khí phách, năng lực tinh thần, phẩm cách cao quý nhất, không gì so sánh được của con người. Khí này được bàn đến trong câu chuyện Mạnh Tử nói với Công Tôn Sửu. Khí phách đó nhân hậu, cương trực mà những nhà Nho, kẻ sĩ luôn phải gìn giữ trong đời sống. Nhiều người theo Phật giáo và Lão giáo còn hiểu rằng “khí” không phải là không khí ta thở, nhưng là thứ năng lượng sống thuần khiết nhất của trời đất, của vũ trụ gọi là “khí tiên thiên” mà con người có thể thu nhận được, hoà hợp với “khí hậu thiên” do ta tập luyện được qua khí công (công phu luyện khí) được lưu chuyển khắp cơ thể ta. Những hiểu biết này giúp ta dễ hiểu hơn về Chúa Thánh Thần được gọi là Thần Khí của Kitô giáo.

Từ “Thần Khí” xuất phát từ chữ Ruah trong

tiếng Do Thái, và có nghĩa đầu tiên là hơi thở, không khí, gió[289]. Chúa Thánh Thần là hơi thở của Thiên Chúa trong công trình tạo dựng vũ trụ và con người (x. St 1,2; 2,7; Tv 33,6; 104,30; Gv 3,20-21; Xh 37,10). Ngài là nguồn gốc của sự hiện hữu và sự sống của mọi loài thụ tạo[290]. Ngài là hồng ân cao quý nhất mà Chúa Giêsu Phục Sinh ban cho các môn đệ khi thổi hơi trên họ để họ có quyền tha tội như Thiên Chúa: “Anh em hãy nhận lấy Thánh Thần...”. Chúa Thánh Thần chính là “làn gió mạnh mẽ ùa vào đầy nhà nơi các môn đệ đang tụ họp” (x. Cv 2,1-11) để biến đổi họ thành con người mới đầy ân sủng và quyền năng. Cuối cùng, Ngài chính là Ngôi Ba Thiên Chúa, đồng bản thể với Chúa Cha và Chúa Con.

Khi thở hít được linh khí ấy, ta mới hoà nhập thành một với Chúa Giêsu, trở thành chi thể sống động trong thân thể mầu nhiệm của Người. Thánh Phaolô đã nhắc nhở rằng: “Tất cả chúng ta đều đã chịu phép rửa trong cùng một Thần Khí để trở nên một thân thể, tất cả chúng ta được đầy tràn một Thần Khí duy nhất” (x. 2Cr 12,37.12.13)[291]. Có thờ được Thần Khí ấy ta mới phát huy sự sống kỳ diệu, tràn đầy sự thật, niềm vui, bình an của Thiên Chúa để tiếp tục công trình cứu độ của Chúa Giêsu Kitô. Đó là “sứ vụ phối hợp của Chúa Con và Chúa Cha Thánh Thần”[292], đồng thời cũng là sứ vụ của Hội Thánh “như Chúa Cha đã sai Thầy, Thầy cũng sai anh em” [293].

Chúng ta phải thú nhận rằng: người tín hữu Công Giáo chưa ý thức tầm quan trọng của Chúa Thánh Thần và chưa thờ được Thần Khí. Trong một vài thế kỷ đầu, Chúa Thánh Thần đã ngự xuống trên các tông đồ và môn đệ khiến họ hăng say rao giảng Tin Mừng và phát huy các ân sủng kỳ diệu của Ngài. Nhưng sau đó, Giáo Hội Công Giáo rơi vào tình trạng quên lãng sự hiện diện sống động của Ngài và đánh mất bí quyết thờ Thần Khí do các tông đồ truyền lại. Họ rất thụ động trong việc thờ khí thiêng. Thần Khí mà họ nhận được khi chịu bí tích Rửa Tội hay Thêm Sức chỉ lưu lại rất ít giúp họ sống yếu ớt, thoi thóp chứ không phải dồi dào sung mãn với đủ loại ơn đoàn sủng, hiện sủng, đặc sủng của Thánh Thần như các ơn nói tiên tri, phục vụ, chữa bệnh, trừ tà, thông thạo các ngôn ngữ, khoa học... Chúng ta cần phải tập thờ Thần Khí và làm sống lại sự hiện diện lạ lùng của Chúa Thánh Thần, thì mới giúp cho con người thời nay cảm nghiệm được ơn cứu độ của Chúa Giêsu và mới tin theo Người.

3. Bài học thở từ thực tế đời sống

Để phát triển con người toàn diện, chúng ta phải tập thở cả khí tự nhiên lẫn siêu nhiên cách dài, nhẹ, êm, sâu và tạo dựng một bầu khí trong sạch cho mọi người, mọi vật quanh ta.

3.1. Bầu khí trong lành

Bầu khí quyền hiện nay đang bị ô nhiễm và

tàn phá nặng nề bởi sự vô tâm và lòng tham của con người. Cần phải trồng lại những đám rừng vì 1 mẫu cây xanh cung cấp cho ta thở 16 tấn oxy hằng năm. Cần phải bớt việc dùng hoá chất trên ruộng đồng; giảm bớt việc tiêu thụ dầu mỡ cho các xe chuyên chở, máy móc, nông cụ; bỏ hẳn việc hút thuốc lá để bảo vệ sức khoẻ cho buồng phổi con người. Giữ vệ sinh chung trong khu xóm với thùng rác đầy kín, giảm bớt các loại khí độc hại như CO₂, NO₂, chất CFC làm thủng tầng ozon.

Bầu khí quyển tinh thần còn bị ô nhiễm trầm trọng hơn vì các phương tiện truyền thông đại chúng như sách báo, phim ảnh, đài phát thanh, truyền hình, internet và các mạng xã hội đang tự do phổ biến đủ loại quan điểm sai lạc, hình ảnh đồi trụy, ý thức hệ vô thần, bạo lực, gây chia rẽ, thù hận, nhân danh tự do tuyệt đối của con người. Vì thế, chúng ta phải bảo vệ bộ thần kinh trung ương không bị nhiễm độc vì những bản nhạc, tập truyện, cuốn phim, bài viết cổ vũ cho những điều sai lạc, ác đức, đồi trụy để dành thời giờ cho những hành động tích cực, cổ vũ tình yêu thương liên đới, hiệp thông với người khác.

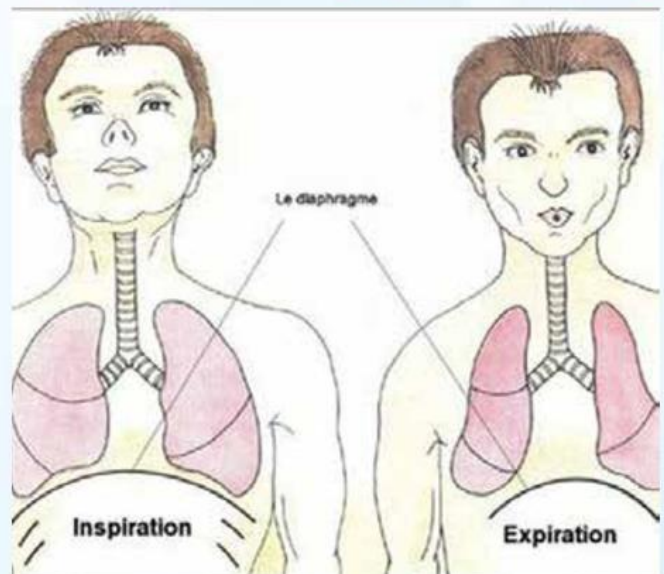
3.2. Tập thở tự nhiên

Với một hơi thở, không khí được kéo vào trong các phế nang của phổi qua đường hô hấp. Nó di chuyển từ mũi hoặc miệng, qua yết hầu, qua thanh quản và vào khí quản. Trong suốt hành trình dài này, không khí được làm ấm lên bằng

thân nhiệt và lọc bỏ các vật thể nếu có. Không khí đã qua sử dụng sẽ đi trở ngược lại con đường đó. Vì nó đi qua thanh quản nên có thể được sử dụng để phát ra âm thanh. Dòng khí ta hít vào gồm oxy chiếm 20,9%, nitơ 78,6%, nước 0,4%, các khí khác 0,06% và carbonic 0,04%. Khối lượng khí carbonic thải ra cũng tương đương khí hít vào. Nitơ chiếm tỉ lệ lớn nhất, nhưng ở áp suất bình thường, nó rất ít hoà tan trong máu người, nên có thể đi vào và ra khỏi cơ thể ta cách vô hại [294].

Chúng ta nên hít khí bằng mũi và thở ra bằng miệng. Nhiều người tập Yoga được yêu cầu tập thở ra bằng mũi. Theo cấu trúc tự nhiên của cơ thể, khi hít vào bằng mũi, dòng khí được toả ra trong khoang mũi nhờ 3 chỗ lỗ ra gọi là xoăn, sẽ được làm ấm và làm ẩm từ từ, các lông mũi cũng cản các hạt bụi bẩn. Các hạt bụi nhỏ hơn, như bụi than, sẽ nằm lại dọc theo khí quản. Chất nhầy và các sợi lông rung sẽ dẫn đẩy chúng ra ngoài. Các tiểu thừ trong khối thuốc lá có thể đi sâu hơn, đến được các phế nang và làm tổn thương phế nang, giảm diện tích bề mặt trao đổi khí. Khi thở ra, khí carbonic đang ở nhiệt độ cơ thể, cũng không có hạt bụi, nên không cần qua khoang mũi. Thở ra bằng miệng sẽ nhanh hơn và dễ dàng hơn.

Nhiều người tập khí công được yêu cầu thở theo 4 thì: nạp khí (hít khí vào), vận khí (nín thở dẫn hơi vào đan điền), xả khí (thở ra hết và thót bụng lại), bế khí (ngưng thở khi bụng trống

rỗng). Nhiều cách thở của các môn phái như Hartha Yoga, Thiền Tông, Zen, thở theo phương pháp Dưỡng sinh, hoặc các phái võ thuật như Aikido, Vovinam, Thiếu Lâm... cũng được tập luyện theo 3 thì hay 4 thì trên đây, kèm thêm cách ngồi, cách đứng khác nhau [295].

Thật ra, người tín hữu Kitô giáo có thể tự do tập luyện theo các phương pháp ấy, miễn là không bị ảnh hưởng bởi các lý thuyết sai lạc của tôn giáo đi kèm theo cách thở. Chúng tôi cổ vũ một phương pháp thở 2 thì theo cấu trúc tự nhiên của cơ thể, vì nghĩ rằng càng tôn trọng cấu trúc tự nhiên, ta càng có sức khỏe ổn định và an lành.

Một điểm cần lưu ý, là khi ngủ đêm chúng ta cần thở nhiều vì số lần thở ban đêm khi ngủ thường thấp hơn ban ngày khoảng $\frac{1}{4}$, nghĩa là thở khoảng 12 lần/ phút. Ta nên nằm thẳng, đừng ôm gối, hai tay xuôi theo thân người để thở khí dễ dàng, giấc ngủ sẽ sâu hơn và thần kinh thư giãn tốt hơn.

Chúng ta có thể tập những động tác thở để tăng khối lượng khí trong phổi bằng những bài tập thể dục vẫn thường tập trong các trường học trước đây.

Chúng ta có thể tập những động tác thở để tăng khối lượng khí trong phổi như sau:

- Giãn lồng ngực theo chiều ngang: người đứng thẳng, chân giang rộng khoảng 20cm

B1: vừa giang 2 tay rộng theo chiều ngang vừa hít mạnh vào.

B2: khẹp 2 tay vào giữa ngực và thở mạnh ra.

- Giãn lồng ngực theo chiều dọc: người đứng thẳng, giang chân rộng 20cm

B1: bước chân trái lên trước, hít vào, giơ 2 tay cao trên đầu, ngửa đầu ra sau.

B2: từ từ cúi người xuống, thở ra cho đến khi 2 bàn tay chạm vào đầu gối. Chân trái rút về ngang với chân phải.

B3: bước chân phải lên và làm các động tác giống B1 và B2.

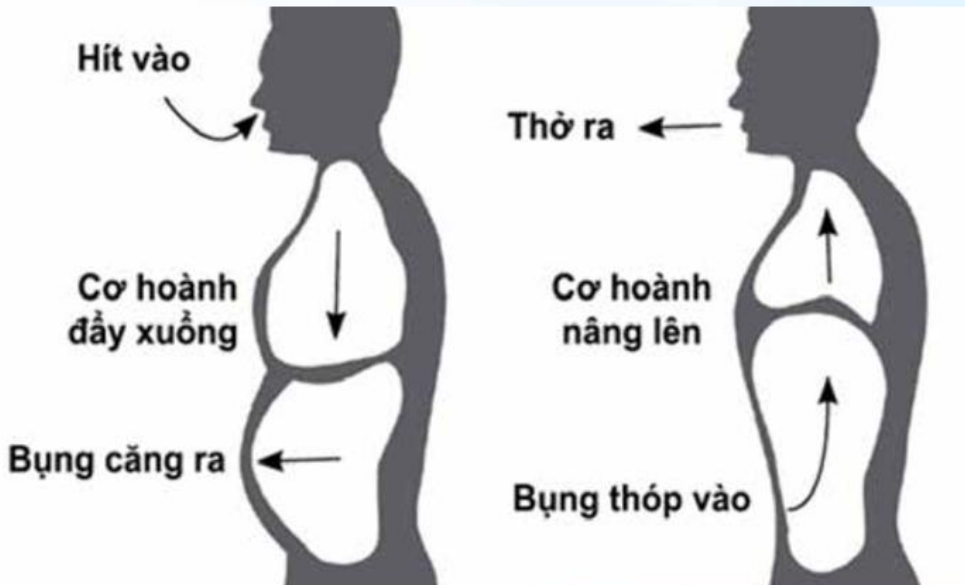
Mỗi lần có thể tập khoảng 5 phút, ta sẽ thấy khối lượng khí tăng trong mỗi hơi thở hằng ngày.

3.3. Tập thở siêu nhiên

Từ nhiều ngàn năm qua, các triết gia Hy Lạp, Latinh đã biết đến khí như một thành phần cơ bản cấu tạo nên vũ trụ và muốn thở được linh khí của trời đất. Các nhà đạo học Đông Phương cũng mong ước được như vậy. Nhiều đạo sĩ, thiền sư ngồi thiền và vận khí để mong được giác ngộ như Đức Phật Thích Ca. Nhiều võ sĩ các môn phái tập khí công để mong đả thông kinh mạch, khai mở được “sinh từ huyền quan” và có sức mạnh vô biên. Tất cả đều là những mơ ước được thần hoá của con người.

Người Kitô hữu chúng ta được mời gọi gắn bó mật thiết với Chúa Giêsu Kitô để biến đổi thành “con người mới” (Ep 2,5) “trong một Thần Khí duy nhất” (Ep 2,18) “với muôn vàn ơn phúc của Chúa Thánh Thần” (Ep 1,3). Khi thở được Thần Khí của Đức Giêsu, dòng máu đen tội lỗi của ta sẽ được biến đổi thành dòng máu đỏ tình yêu

một cách thở Thần Khí kết hợp với thở tự nhiên, nhất là dành cho những ai đang bị bệnh tật về thể lý cũng như về tinh thần. Nhiều bệnh nhân đã được chữa lành nhờ phép thở này:

Chúng ta dành chừng 5 phút, ngồi ở nơi làm việc hoặc nằm trên giường trước khi ngủ trưa hay ngủ đêm. Ta hít vào bằng mũi khí tự nhiên thì tinh thần

của Người. Lúc đó là ta được “thần hoá”, trở thành người con thật sự của Chúa Cha và có thể phát huy mọi ân sủng kỳ diệu của Chúa Thánh Thần để “hoàn thành kế hoạch yêu thương mà Chúa Cha đã định từ trước muôn đời trong Đức Kitô” (x. Ep 1,9).

Lịch sử cứu độ của Giáo Hội Công Giáo chứng thực giấc mơ thần hoá này đã thể hiện trong đời sống của nhiều thánh nhân và ngay trong đời thường của các tín hữu. Họ không cần phải đi tìm các bí quyết luyện khí của những vị cao tăng trong rừng núi Himalaya được kể trong những câu chuyện phóng tác như Hành trình về Phương Đông, Đường mây qua Xứ tuyết, hay trong tập Bàn tay Ánh sáng của Ts. Barbara Ann Bennan [296] mà những người học nhân diện say mê tập luyện.

Thánh Phaolô nói rất nhiều về Thần Khí trong các thư của ngài. Ngài mời gọi chúng ta “hãy sống theo Thần Khí” (Gl 5,16) “hãy để cho Thần Khí hướng dẫn” (Gl 5,18), “hãy nhờ Thần Khí mà tiến bước” (Gl 5,25) thì chúng ta sẽ hưởng được “hoa quả của Thần Khí là bác ái, hoan lạc, bình an, nhẫn nhục, nhân hậu, từ tâm, trung tín, hiền hoà, tiết độ” (Gl 5,22). Nhất là khi hiểu được Chúa Thánh Thần là tình yêu nối kết Chúa Cha, Chúa Con và chúng ta lại với nhau, chúng ta sẽ cố gắng thực hiện mọi việc vì tình yêu. Mỗi lần hành động như thế là một lần ta thở được Thần Khí, được linh khí của Trời.

Để cụ thể hơn, chúng tôi thử đề nghị với bạn

ta cũng mở ra để hít khí siêu nhiên. Làn khí tình yêu, sức mạnh, bình an, ân sủng này tràn vào hồn ta, toả khắp người ta. Vừa hít vào từ từ bằng mũi, ta vừa nói thầm với Chúa Giêsu: “Lạy Chúa, xin ban Thần Khí cho con”. Khi thở ra, thể xác ta thải ra khí carbonic, tinh thần ta cũng đẩy những uế khí, tà khí ra khỏi tâm trí mình. Chúng là những tư tưởng tiêu cực, hình ảnh dâm ô, cảm xúc buồn phiền, thất vọng, ghen tương, sợ hãi... Tâm trí ta lúc đó hoàn toàn trống rỗng để chỉ còn Thần Khí hiện diện. Vừa thở ra từ từ bằng miệng, ta vừa nói thầm: “Lạy Chúa, xin đuổi tà khí ra khỏi con”[297].

Lời kết

Bài học “Thở được linh khí của Trời” này, đối với chúng ta, có thể là một trong những kinh nghiệm sống quan trọng nhất. Xin bạn thử tập và bạn sẽ thấy Chúa Thánh Thần kỳ diệu vô cùng.

Câu hỏi gợi ý:

1. Dung tích thở của bạn đo được bao nhiêu? Bạn tập thở như thế nào để tăng cường khí thở tự nhiên của bạn? [298]
2. Bạn thở Thần Khí theo phương pháp nào? Hiệu quả ra sao?

Lm. Antôn Nguyễn Ngọc Sơn

Giáo trình lớp Hội nhập Văn hoá Văn hoá Công Giáo Việt Nam

Hỡi anh đi đường cái quan

Con đường cái quan, chạy dài từ Bắc vô Nam, xuyên qua các đồng bằng duyên hải miền Trung, xuyên đèo, qua suối, với câu hát trữ tình và trêu ghẹo:

Hỡi anh đi đường cái quan

Dừng chân đứng lại em than đôi lời

Đi đâu vội lắm ai ơi

Công việc đã có chị tôi ở nhà

Miền Trung gồm những đồng bằng từ Thanh Hoá vào đến Bình Thuận, có nhiều dòng sông chảy qua. Các dòng sông miền Trung cũng rất đa dạng:

. khi ngắn vì phát xuất từ sườn Đông dãy Trường Sơn vốn không xa bờ biển

. khi dài vì phát nguyên từ đất Ai Lao (hay có chảy qua đất Lào) và vì chảy qua các vùng có chế độ mưa khác nhau nên sự phân phối dòng chảy trong năm cũng khác biệt. Cũng cùng một dòng sông nhưng có thể có nhiều tên khác nhau, tùy theo khúc sông. Nhiều dòng sông có tính cách lịch sử như sông Danh, sông Bến Hải vì chứng kiến sự phân chia đất nước. Có dòng sông chảy qua vùng có đá vôi ở thượng nguồn như sông Danh, sông Nhật Lệ, có sông chảy qua lưu vực đá phún xuất như sông Ba v.v...

Sông ngòi có khi hiền hoà trôi, đem phù sa về đồng bằng, tạo nên xóm làng trù phú yên vui nhưng có lúc giận dữ với nước lụt trôi về với dòng chảy mạnh cuốn trôi ra biển người và tài sản.

1. Những dòng sông chính tại các đồng bằng duyên hải miền Trung dọc con đường cái quan

1-1 Đồng bằng Thanh Hoá

Nhiều dòng sông chính ở đồng bằng này có duyên nợ với đất Lào vì sông Mã bắt nguồn từ tỉnh Lai Châu, xuôi về tỉnh Sơn La nhưng sau đó chảy sang Sầm Nưa đất Lào trên một đoạn đường dài hơn 50 km, trở lại vào đất Thanh Hoá, hội lưu với sông Chu rồi ra biển ở cửa Lạch Trào.

Sông Mã dài 512km, và có một lưu vực rộng 28400km². Một phần của trung lưu nằm trên đất Lào. Phía thượng lưu sông Mã có nhiều thác lớn nhỏ cũng như những vực là những vũng nước sâu trong lòng sông. Sông Mã chảy qua nhiều khu vực có chế độ mưa khác nhau nên sự phân phối dòng chảy trong năm cũng khá phức tạp : nhiều thác, nhiều vực, và còn có đặc điểm là thường đổi dòng, đổi lạch, nhất là các đoạn phía trên có bãi cát ngầm thường di chuyển vị trí do sự thay đổi của dòng chảy. Nhờ Sông Mã nên sự trao đổi hàng hoá giữa miền xuôi và miền ngược rất dễ dàng và phương tiện chính là đò. Dọc sông Mã có sông nhánh như sông Lèn ở bên trái, sông Lò và sông Lường ở bên phải

Sông Chu, dài khoảng 300km, bắt nguồn từ đất Sầm Nưa trên Lào, chảy vào địa phận tỉnh Thanh Hoá ở huyện Thường Xuân và đổ vào sông Mã ở phía bắc thành phố.

Sông Mã cũng dễ lụt như sông Hồng nên cũng có hệ thống đê điều nhằm hạn chế lũ lụt

Đồng bằng này lại có đập Bái Thượng nên nước trong các kênh mương được dẫn vào ruộng lúa. Ngoài hai sông chính là Sông Mã và sông Chu, còn có những sông nhỏ khác như sông Yên chảy qua các huyện Nông Cống, Quảng Xương và Tĩnh Gia rồi đổ ra cửa Lạch Ghép.

1-2 đồng bằng Nghệ An

- sông Cả dài 600km, bắt nguồn từ cao nguyên XiêngKhouang trên Lào, chảy theo hướng TB -

ĐN qua nhiều huyện của Nghệ An rồi đổ ra biển ở Cửa Hội. Đoạn hạ lưu có tên sông Lam. Một trong các chi lưu của sông Lam là sông Nghèn chảy theo hướng TB- ĐN trong các huyện Đức Thọ, Can Lộc và Thạch Hà và đổ ra Biển Đông ở Cửa Sót chỉ cách thị xã Hà Tĩnh khoảng 10km phía Bắc. Diện tích lưu vực khoảng 27 200 km², một phần lưu vực nằm trên đất Lào, chiếm khoảng 35% diện tích.

Sau khi sông Cả chảy qua Con Cuông, thì tiếp nhận nước từ bờ trái là sông Hiếu. Sông này bắt nguồn từ dãy núi Phu Hoat. Đập Đô Lương trên Sông Cả tuổi được nhiều ruộng ở các vùng Yên Thành, Diễn Châu, Quỳnh Lưu.

Từ Đô Lương trở đi, sông Cả đi vào đồng bằng, lòng sông nhiều uốn khúc.

Cách cửa sông 30 km, gần Bến Thủy, sông Cả lại nhận thêm nước từ hai sông là Ngàn Sâu và Ngàn Phố.

Lưu vực sông Cả có diện tích 27 224 km², trong đó 9470 km² thuộc vùng núi Ai Lao (Xiang Khoang và Sầm Nứa)

- Sông Cẩm là con sông nhỏ chảy theo hướng N- B, qua chân núi Cẩm ở huyện Nghi Lộc rồi ra biển ở Cửa Lò.

Đồng bằng Nghệ An gồm các phù sa cận đại lẫn các giải cát duyên hải như ở Diễn Châu, ở Cửa Lò và Nghi Lộc gần Vinh. Đặc biệt tại Quỳnh Lưu có nhiều gia đình nuôi hươu lấy lộc nhưng bán.

1-3 đồng bằng Hà Tĩnh

có dãy núi Trường Sơn chạy gần biển, đặc biệt có rừng núi Hồng Lĩnh (tên khác: Ngàn Hồng) với 99 ngọn núi. Hình răng cửa sừng sừng chọc trời, nhưng cũng có vài thung lũng rộng ở phía trong như tại huyện Hương Khê giáp Lào. Câu ca dao:

Bao giờ Ngàn Hồng hết cây

Sông Lam hết nước họ này hết quan

để nói về dòng họ gia đình khoa bảng cụ Nguyễn Du.

Có hai dòng sông quan trọng :

- Ngàn Sâu chảy qua thung lũng Hương Khê, chảy theo hướng N-B

- Ngàn Phố là sông bắt nguồn từ vùng biên giới Việt Lào thuộc huyện Hương Sơn. Trên thượng nguồn sông này có đập chắn ngang tạo ra hồ nhân tạo, hồ Kẻ Gỗ.

Hai sông Ngàn Sâu và Ngàn Phố gặp nhau ở Linh Cảm rồi chảy vào Sông Lam để ra biển ở Cửa Hội. Tại đồng bằng này, các suối ở phía thượng nguồn có phương ngữ là 'rào' như ca dao sau đây :

Đến đây lạ bên lạ rào,

Hỏi con chim hồng nhạn, ở phương nào tới đây

Kèo mai, nhớ núi chim bay

Ai nhớ chim muông hoi, biết thư bày ra sao ?

1-4 đồng bằng Quảng Bình

- Sông Gianh, có tên khác là Rào Nậy, Linh Giang dài 155 km, bắt nguồn từ rừng núi đá vôi Giăng Màn (có hình thù kéo dài liên tục nên có tên Giăng Màn) ở biên giới Việt Lào, chảy theo hướng TB - ĐN qua các huyện Tuyên Hoá, Quảng Trạch rồi đổ ra biển ở cửa cùng tên.

- Sông Nhật Lệ, còn có tên khác là Đại Giang chảy trong huyện Bố Trạch và Quảng Ninh rồi đổ ra cửa cùng tên ở cách Đồng Hới khoảng 3 km về phía ĐB.

Tiếng hát ngư ông giữa dòng Nhật Lệ

Tiếng kêu đàn nhạn trên áng Hoành Sơn

Khúc thượng nguồn của sông Nhật Lệ, trong huyện Bố Trạch có tên là sông Sa Lung. Có phụ lưu lớn bên phía phải (hữu ngạn) là sông Trạm (Kiến Giang). Bờ sông Nhật Lệ có di tích

lũy Thầy, do Đào Duy Từ xây dựng năm 1631.

Trong đồng bằng, có một phá lớn gọi là phá Hạc Hải, nhiều thủy sản, nằm cách Đồng Hới khoảng 27km về phía Nam.

1-5 đồng bằng Quảng Trị

- Sông Bến Hải chỉ dài khoảng 60 km, chảy ra Biển Đông ở Cửa Tùng, có cầu Hiền Lương là nơi phân chia hai miền Nam Bắc, nằm ở vĩ tuyến 17, theo hiệp định Geneve 1954

- Sông Thạch Hãn bắt đầu từ sườn Đông dãy Trường Sơn chảy về biển qua các địa danh Cà Lu, Ba Lòng, thành phố Quảng Trị rồi hợp với sông Cam Lộ. Sông này chảy qua vùng đất huyện Cam Lộ, chảy qua thị xã Đông Hà, đổ vào sông Thạch Hãn, rồi đổ ra Cửa Việt.

Cách thị xã Quảng Trị 4km phía Bắc có địa danh Ái Tử được nhắc nhở qua ca dao :

**Mẹ thương con, qua cầu Ái Tử
Vợ trông chồng đứng núi Vọng Phu
Một mai bóng xế trăng lu
Con ve kêu mùa Hạ,
biết mấy Thu cho gặp chàng**

1-6 đồng bằng Thừa Thiên

Từ ngoài vào, phải kể:

- Sông Ô Lâu ở địa phận huyện Quảng Điền.
- Sông Bồ là phụ lưu bên trái của sông Hương, bắt nguồn từ vùng núi A Lưới, chảy theo hướng TB
- ĐN rồi đổ vào sông Hương ở huyện Phú Vang.
- Sông Hương bắt đầu từ vùng núi huyện Nam Đông, chảy qua huyện Hương Thủy và thành phố Huế, rồi đổ ra phía N phá Tam Giang. Do hai nhánh Tả Trạch và Hữu Trạch hợp lại ở Ngã Ba Tuần trước khi vào đồng bằng...

Cả ba con sông trên đều chảy vào phá Tam Giang là một phá rất dài vì chiều dài là 30 km và rộng từ 1 đến 6 km. Ở phía Nam, phá ăn thông với các đầm: Thanh Lam, Hà Trung, Thủy Tú, Cầu Hai và trước trận lụt lịch sử 1999, có hai cửa ăn thông ra Biển Đông là Thuận An và Tư Hiền.

- Hai con sông Nong và Truồi phát xuất từ núi Truồi và đổ vào đầm Cầu Hai.

Đầm Cầu Hai, toả rộng dưới chân núi Bạch Mã (1444m) ngắn và rộng, thông thương với đầm ('phá') Tam Giang và đổ ra biển ở cửa Tư

Hiền. Nhìn vào bản đồ, phá Tam Giang tương tự như một dòng sông, còn đầm Cầu Hai giống như một cái hồ lớn. Các đầm phá Cầu Hai, Tam Giang này, qua các trận lũ lụt cuối năm 1999, đã có thêm nhiều cửa biển nữa. Riêng phá Tam Giang-Cầu Hai này đã chiếm 1/3 diện tích toàn tỉnh Thừa Thiên và 30% dân số Thừa Thiên sống quanh vùng phá-đầm này. Phá Tam Giang đã trở thành bất hủ với câu ca dao:

**Nhớ em anh cũng muốn vô
Sợ trường nhà Hồ, sợ phá Tam Giang**

1-7 đồng bằng Quảng Nam

- Sông Hàn (tên khác : sông Cẩm Lệ, sông Hà Thân ..tùy theo từng khúc khi chảy qua các địa phương khác nhau) chảy qua thành phố Đà Nẵng rồi đổ ra Vũng Hàn.

**- Đứng bên đất Hàn,
Ngó qua Hà Thanh, xanh như tàu lá
Đứng bên Hà Thanh
Ngó qua bên Hàn, phố xá nghênh ngang
- Em đứng nơi cửa sông Hàn
Ngó sang bãi biển Tiên Sa
Ngũ Hành Sơn ở trên
Mũi Sơn Trà ngoài khơi
Nghe chuông chùa Non Nước
Em nhớ mấy lời thề ước
Anh làm sao cho duyên nợ được vuông tròn**

Kèo lòng người xứ Quảng mỗi mồn đợi trông
- Sông Thu Bồn dài 205 km và lưu vực rộng 10 496 km². Sông Thu Bồn còn có một phụ lưu

Trang Văn Hóa

khác, gọi là sông Cái (tên khác: sông Chợ Cui), cũng bắt nguồn vùng biên giới Việt-Lào, nối với sông Thu Bồn ở huyện Đại Lộc. Sông Cái lại có một phụ lưu bên phải ở khúc thượng nguồn tên là Sông Bung, chảy theo hướng TN- ĐB trong huyện Giăng

**Sông Thu nước chảy đôi dòng,
Đền khêu hai ngọn anh trông ngọn nào ?
Muốn tắm mát lên ngọn sông đào,
Muốn ăn sim chín thì vào rừng xanh**

Một phụ lưu lớn phía phải sông Thu Bồn có tên là sông Tranh, bắt nguồn từ miền núi huyện Trà Mi, chảy từ Nam lên phía Bắc qua các huyện Hiệp Đức, vùng mỏ than An Hoà Nông Sơn.

Sông Thu Bồn chảy qua Hội An để đổ ra Cửa Đại (Đại Chiêm). Hội An trước kia nằm sát biển, nay đã lùi sâu vào trong đất liền. Nhờ một nông nghiệp phong phú ở đồng bằng Quảng Nam nên vào thế kỷ 17, qua cảng Hội An, các thương gia người Hoa, người Nhật đã mua và xuất cảng nhiều sản phẩm như tơ lụa, đường, quế, tiêu v.v.

Nối sông Tam Kỳ với sông Thu Bồn là một sông nhỏ (‘Trường giang’), chảy song song với bờ biển và đây là tàn tích của một phá nước mặn xưa kia càng ngày bị bồi lấp, nằm dọc bờ biển tỉnh Quảng Nam.

1-8 đồng bằng Quảng Ngãi

- Sông Trà Bồng chảy trong huyện cùng tên, qua thị trấn Châu Ổ, huyện lỵ huyện Bình Sơn rồi đổ ra cửa Sa Kỳ ở vũng Dung Quất:

Đi ngang lên mũi Sa Kỳ

Ngó ra lao Ré, xiết chi nổi sầu

Lao Ré trong ca dao là Cù Lao Ré, còn gọi là đảo Lý Sơn ở ven bờ biển Quảng Ngãi

- Sông Trà Khúc (còn có tên khác là sông Thạch Nham) dài 120 km, phát nguyên vùng núi phía TN tỉnh Quảng Ngãi và Cao Nguyên, chảy theo hướng TN - ĐB qua thị xã Quảng Ngãi và đổ ra biển ở cửa Cổ Lũy. Trên sông này có đập thủy nông Thạch Nham xây vào thời đệ nhất Cộng Hoà năm 1959.

Ai về Thiên Ân sông Trà

Có thương thì hãy ghé nhà thăm em

- Sông Vệ bắt nguồn ở phía TN huyện Ba Tơ,

chảy theo hướng TN- ĐB qua các huyện Nghĩa Hành, Tư Nghĩa trong tỉnh Quảng Ngãi, rồi đổ ra cửa Cổ Lũy ở phía Đ thị xã Quảng Ngãi.

- sông Trà Cầu là một sông nhỏ, bắt nguồn từ vùng Ba Tơ, chảy qua huyện Đức Phổ rồi ra cửa biển cùng tên .

1-9 đồng bằng Bình Định

có nhiều đồng bằng nhỏ (Tam Quan, Bồng Sơn, Phù Mỹ, Phù Cát) với tổng diện tích chừng 1 550 km2, nhưng chỉ có đồng bằng Qui Nhơn là rộng nhất vì chiếm đến 500km2;

Từ ngoài vào, phải kể :

- Sông An Lão bắt nguồn từ vùng núi huyện Ba Tơ tỉnh Quảng Ngãi

Nước Ba Tơ chảy vô Bình Định

Nhấn bẹn chung tình tránh nịnh, chớ theo

và chảy từ Bắc xuống Nam qua các huyện An Lão, Hoài Ân tỉnh Bình Định và hợp với sông Lại (Lại Giang) ở gần thị trấn huyện lỵ huyện Hoài Nhơn trước khi đổ ra biển

Nước Lại Giang mệnh mang mùa nắng

Dòng sông Côn lai láng mùa mưa

Đã cam thág đợi năm chờ

Duyên em đục chịu, trông nhờ quán bao

- sông Trúc chỉ là một sông nhỏ chảy từ đầm Trà Ổ ra biển ở huyện Phù Mỹ.

- Sông Côn dài hơn sông trên, phát nguyên từ khối núi Ngọc Rô ở huyện Kon Plong tỉnh Kontum, đoạn thượng lưu là sông Dak Cron Bung, đoạn trung lưu, chảy vào huyện Tây Sơn

có tên sông Hà Giao, đoạn hạ lưu chia ra nhiều chi lưu, đổ ra vịnh Quy Nhơn.

Vài ca dao có địa danh thuộc Bình Định như sau:

- Anh về Đập Đá, Gò Găng

Để em kéo vải sáng trắng một mình

- Tam Quan đất tốt trồng dừa

Nam thanh nữ tú cho vừa ý anh

1.10. đồng bằng Tuy Hoà

do Sông Ba bồi đắp. Đây là một con sông lớn và dài gần 400km, bắt nguồn từ cao nguyên Kontum, chảy qua các tỉnh Pleiku và Phú Yên rồi ra biển ở Tuy Hoà . Đoạn hạ lưu, từ chỗ hợp lưu với sông Hinh ở Củng Sơn, chảy ra biển, gọi là sông Đà Rằng, có đập Đồng Cam . Lưu vực rất rộng (13800km²); với một lưu vực rộng lớn như thế cộng thêm hệ thống dẫn nước của đập Đồng Cam tưới các cánh đồng phù sa phì nhiêu, tạo một nền nông nghiệp phát đạt.:

Tiếng đồn Bình Định tốt nhà

Phú Yên tốt ruộng, Khánh Hoà tốt trâu

Bên phải sông Ba có một nhánh gọi là sông Hinh hợp với sông Ba ở Củng Sơn, huyện lỵ của huyện Sơn Hoà. Trên sông có trạm thủy điện Sông Hinh, công suất 66 MW

Trong đồng bằng Phú Yên cũng có một đầm lớn rộng 1500ha, có sò huyết, tục gọi đầm Ô Loan.

1.11 đồng bằng Khánh Hoà

hay Nha Trang chỉ gồm hai đồng bằng chính là đồng bằng Ninh Hoà (100km²) và đồng bằng Nha Trang (135 km²), ngoài ra toàn các đồng

bằng nhỏ nhỏ. Giữa mũi Đèo Cả đến mũi Dinh (Padaran), bờ biển có nhiều bãi rất đẹp như bãi biển Đại Lãnh phía bắc Ninh Hoà và nhiều hòn đảo nhỏ ngày nay đã dính liền vào bờ biển bởi những giải duyên hải từ Bắc đến Nam.

Sông Cái chảy qua thành phố Nha Trang :

Anh muốn tìm nguồn nước trong

Nên đi ngược dòng sông Cái

Hay vì bị bùa ngải

Nên anh phải bỏ bãi, lên nguồn?

Thuyền anh dù thuận gió đi luôn

Đến đầu Thác Ngựa cũng phải cuộn buồm

trở lui

(Thác Ngựa là một trong các thác nguy hiểm ở thượng nguồn sông Nha Trang)

Thơm Vẹn Giã thơm đà quá ngọt

Mía Phú Ân cái đợt cũng ngon

Hỡi người chưa vợ chưa con

Vào đây chung gánh nước non với mình

Quản bao lên thác xuống ghềnh

Mía ngon, thơm ngọt đậm tình quê hương

- Phải chi Sông Cái có cầu

Thiếp qua, thiếp giải cơn sầu chàng nghe

Ai làm chén nọ xa ve

Mùa xuân thiếp đợi, mùa hè chàng trông

Biết là có đợi hay không

Đó chờ, đây đợi uống công hai đàng

1.12 đồng bằng Ninh Thuận.

Vùng này có tiếng nắng thừa mưa thiếu, khô hạn . Sông Phan Rang, còn gọi sông Cái có đập Nha Trinh , ngày nay nhờ nước xả của đập thủy điện Danhim trên Dalat, nên lượng nước sử dụng cho sự tưới ruộng được nhiều hơn. Phía Đông Bắc thị xã Phan Rang, có đầm Nại rộng 700 ha .

Tại đồng bằng Phan Rang, mùa nắng hiện tượng bốc hơi xảy ra rất mạnh, do sự mao dẫn, các mẫu bột trắng đục đùn lên mặt đất. Đó là đất cà gang, nhiều cacbonat natri, dân địa phương thiếu xabông dùng chất đó kỳ cọ khi tắm

1.13 đồng bằng Bình Thuận

Từ mũi Dinh đến Phan Thiết, dãy núi Trường Sơn ở xa bờ biển hơn, do đó các đồng bằng rộng hơn nhưng lại khô hạn: vũ lượng hàng năm nhỏ hơn 600mm và số ngày mưa ít hơn 80. Nhờ khô

hạn, sự bốc hơi nước mạnh nên có nhiều ruộng muối như ở Cà Ná.

Nếu kể bắt đầu từ ngoài vào, ta có sông Lòng Sông, chảy qua huyện Tuy Phong, rồi đến sông Lũy với sông Mao, một sông nhánh bên trái của sông Lũy, đổ ra cửa Phan Rí.

Sông Mương Mán chảy qua Phan Thiết
Quần đảo Phú Quý ngoài khơi Bình Thuận

2. Lưu vực và ảnh hưởng rừng trên lưu vực

Lưu vực sông là vùng lãnh thổ mà sông nhận được nước nuôi dưỡng. Các dòng sông miền Trung có lưu vực nhỏ, chỉ trừ sông Mã, sông Cả, sông Thu Bồn và sông Ba. Trong thủy lợi, diện tích lưu vực sông được tính từ nguồn đến vị trí công trình tính toán

Rừng có ảnh hưởng đến các yếu tố thủy văn trong lưu vực: rừng hạn chế dòng chảy mặt, chuyển nước mặt thành nước ngầm, nhờ vậy có tác dụng điều tiết nguồn nước sông suối. Rừng bảo vệ đất trên các triền lưu vực, giúp chống xói mòn. Những lưu vực có rừng che phủ thì độ ẩm không khí tăng cao, làm tăng lượng nước rơi địa hình. Chính nhờ các khả năng điều tiết to lớn như vậy của rừng nên sự phá rừng bừa bãi trên lưu vực đã dẫn đến những kết quả tai hại như lũ lụt xảy ra, hạn hán tiếp diễn, xói mòn triền dốc, đem theo cả sỏi đá lẫn cát bùn làm nhiều hồ chứa nước dễ bị bít và cạn, phải nạo vét định kỳ

Sau đây là vài thông số của vài dòng sông lớn :

Số	Tên sông	Chiều dài trong nước (km)
Tổng diện tích lưu vực		
Toàn bộ	Trong nước	Ngoài nước
1	Mã	410 28 400 17 600 10 800
2	Cả	361 27 200 17 730 9479
3	Ba	388 13 800 13 8000
4	Thu Bồn	205 10 496 10 4960

Nguồn gốc: từ sách Environmental protection and sustainable development

Để dễ bề so sánh, sông Hồng Hà dài 1126 km và có lưu vực toàn thể là 168 700 km² trong đó chiều dài chảy trong nước là 556 km và lưu vực trong nước là 86 500 km²; sông Mekong có lưu vực toàn thể rất rộng: 795 000 km², trong đó chỉ có 71 000 km² là nằm trong nước.

3. Công dụng của các dòng sông

Trong các tài nguyên thiên nhiên, sông ngòi là một tài nguyên vô giá vì đảm nhận nhiều chức năng, cung cấp cho con người những dịch vụ tối cần cho cuộc sống.

Sông ngòi giữ nhiều chức năng quan trọng như:

- . cung cấp nước sinh hoạt
- . nước dùng trong các kỹ nghệ: mía đường, xi măng, giấy
- . đem từng lớp lớp phù sa về giúp cho nông nghiệp trồng trọt, chăn nuôi
- . nuôi trồng thủy sản ở mọi môi trường: thủy sản nước ngọt, thủy sản nước lợ và nước mặn
- . vận tải ghe thuyền chuyên chở phẩm vật từ miền xuôi lên miền ngược và đem sản phẩm miền núi xuống đồng bằng:

Ai về nhẩn với họ nguồn

Mít non chờ xuống, cá chuẩn chờ lên

- . hồ chứa nước tại các vùng cao vừa sản xuất điện năng, vừa công dụng tưới nước và điều hoà dòng chảy

4. Sông nước trong văn học dân gian

Sông ngòi luôn luôn là nguồn cảm hứng vô tận cho thơ, văn, nhạc. Những bài thơ Đường của Lý Bạch, của Thôi Hiệu, bài Tỳ Bà Hành của Bạch Cư Dị, bản nhạc Dòng Sông Xanh đều lấy sông làm nguồn cảm hứng. Riêng văn học dân gian

cũng có nhiều điệu hò trên sông nước. Vì sự vận chuyển hàng hoá bằng ghe thuyền đòi hỏi chèo chống khó nhọc nên để bớt vất vả khi chèo đò, nhiều loại hò ra đời với nội dung rất phong phú, phản ánh phong cảnh thiên nhiên, mối tình trai gái v.v. Cùng với mái chèo cất nhịp, những lời ca giàu tính chất trữ tình giúp cả khách lẫn trai chèo quên đi những nhọc nhằn, nỗi lạnh lẽo tịch mịch của đêm trường. Văn học dân gian được phong phú thêm với những hò Huế, hò Quảng, hò sông Mã v.v...

Dòng sông ở Huế với nhiều điệu hò: mái nhì, mái đẩy, dô hậy, đẩy nốc là những thể hò dân gian trên sông nước. Tiếng hò của mối tình ngang trái:

**Nước chảy xuôi, con cá buôi lội ngược
Nước chảy ngược, con cá vượt lội ngang
Thuyền em xuống bến Thuận An
Thuyền anh lại trẩy lên ngàn anh ơi !**

Câu hò mái nhì gợi nhiều rung cảm do tình yêu đôi lứa:

**Nước đầu cầu, khúc sâu khúc cạn
Chèo qua Ngọc TrảnA, đến mạn Kim Long
Sương sa gió thổi lạnh lùng
Sóng xao trắng lặn, gợi lòng nhớ thương**

Tình yêu chân thật, tình yêu không son phấn là những đề tài trong các câu hò dân gian:

**Thiên sanh nhân, hà nhân vô lộc
Địa sanh thảo, hà thảo vô căn
Một mình em ngồi dựa lòng thuyền,
dưới nước trên trăng
Biết cùng ai trao duyên gửi phận,
cho được bằng thể gian**

Hồ khoan có cả hò trên vạt, hò dưới nước. Hồ khoan cũng được gọi với nhiều tên như hò đối đáp, hò chào mừng. Nhiều loại hò có tính cách chơi chữ dân gian và lối chơi chữ của nhà nho rất thông dụng:

**Cá có đầu mà anh ngồi câu đó
Biết có không mà công khó anh ơi ...**

Hoặc:

**Gái Xuân em đi chợ Hạ
Mua con cá Thu về chợ hầy đang Đông
Ai nói với anh em đã có chồng
Tức mình em đổ cá xuống sông em về**
Hoặc:

**Người Kim mã cưới con Ngựa vàng,
Đất Phù Long rồng nổi, thời chàng đối chi
Người con trai cũng đối lại:
Người Thanh Thủy gặp khách Nước Trong,
Hoành Sơn ngang núi, đã thoả lòng em chưa ?**

Hồ có nhiều loại tùy động tác như hò rời bến, hò đò xuôi, hò mắc cạn v.v. Nhạc điệu tùy lúc. Hồ đò xuôi khi thuận buồm xuôi gió với nhạc điệu dài đều; hò mắc cạn thì khi dứt một câu hò thì trai đò phải đồng lên tiếng ‘vác’ đồng thời đem hết sức vác thuyền và cứ dứt một câu hò, thuyền nhích được một đoạn. Những câu hò, câu hát cũng dùng sông để ví von, so sánh:

**Bao giờ cho sóng bỏ gành
Cù lao bỏ biển, anh mới đành bỏ em .
Cây đa cũ, bến dò xưa,
Người thương có nghĩa, nắng mưa ta vẫn chờ
Nào khi mô, em nói với anh :
Sông cạn, mà tình không cạn,
Vàng mòn, mà nghĩa chẳng mòn
Nay chừ nước lại xa non,
Đêm năm canh tư tưởng, héo hon ruột tằm
Muối hai bên nước là duyên
Em cũng muốn bến hiền thuyền đậu
Nhưng em trách cho hai bên phụ mẫu
Làm cho hai đứa không nên thất nên gia
Xa cách này bởi tại mẹ cha
Làm cho nên nổi bướm hoa lìa cành**

5. Vài đại lượng cần biết trong thủy lợi

Tài nguyên nước bao gồm cả nước mặt do mưa rơi xuống sông, suối, ao hồ và nước ngầm. Nước ngầm cũng phụ thuộc vào lượng nước mưa rơi và tính chất thấm nước của đất đá.

Thủy lợi là khoa học tổng hợp nhằm đánh giá, khai thác sử dụng hợp lý và bảo vệ tài nguyên nước và bao gồm đánh giá và quy hoạch nguồn nước; khảo sát và thiết kế, xây dựng công trình; quản lý lưu vực; chỉnh trị sông, bờ biển

Thủy văn (hydrologie) là lĩnh vực nghiên cứu khoa học về nước thông qua quan trắc, phân tích và công thức hoá. Cũng là khoa học ứng dụng nhằm điều khiển và sử dụng nước. Chế độ thủy văn dao động theo mùa về mực nước, về dòng chảy, về thành phần và nồng độ các chất hoà tan, sự thay đổi lòng sông

Bốc thoát hơi nước là lượng nước bốc hơi từ mặt đất và thoát hơi từ cây. Do giá trị thực tế của lượng hơi nước bốc ra từ đất và từ cây rất khác nhau, tùy theo tính chất đất, hàm lượng nước, thảm cây che phủ đất nên các nhà khoa học đề nghị một lượng bốc thoát hơi nước tiềm tàng (évapotranspiration potentielle) để dễ so sánh. Bốc thoát hơi nước tiềm tàng là lượng nước tối đa thoát ra từ một thảm thực vật thấp và dày đặc đồng đều không bị hạn chế và bốc hơi từ đất lên, khi lượng nước cung cấp hoàn toàn bảo đảm trong những điều kiện khí hậu thổ nhưỡng nhất định.

Lưu vực sông (bassin versant; watershed) là vùng lãnh thổ mà sông nhận được nước nuôi dưỡng. Có vài sông lưu vực lớn ở Việt Nam như sông Mekong, sông Hồng v.v... Trong thủy lợi, diện tích lưu vực sông được tính từ nguồn đến vị trí công trình tính toán.. Ví dụ: sông Đà có diện tích lưu vực là 52900 km², nhưng sông Đà ở Hoà Bình thì lưu vực là 51800 km².

Đoạt giang (river piracy). Đầu nguồn một dòng sông có thể do xói mòn lùi ngược và đoạt nước thượng nguồn của một dòng sông thuộc lưu vực khác. Một vài sông miền Trung đã do xói mòn vào đường phân nước nên đã ăn vào phần thượng nguồn dòng sông lưu vực bên Lào.

Lưu lượng dòng sông

Lưu lượng nước là lượng nước chảy qua một

mặt cắt ngang của lòng dẫn hoặc ống dẫn trong một đơn vị thời gian một giây. Đơn vị tính thường là m³/sec hay lit/sec.

Lưu lượng biến thiên theo thời gian:

Mùa lũ muộn dần từ Thanh Hoá đến Phan Thiết.

Mùa lũ ở Sông Chu : tháng 6- 10; sông Cả: tháng 8 -11; sông Gianh : tháng 9- 11. Từ Thừa Thiên đến Khánh Hoà: từ tháng 10 đến tháng 1 năm sau. Từ Phan Rang đến Hàm Tân (Bình Tuy/Bình Thuận), mùa lũ xuất hiện tháng 7- 12

Lưu lượng lớn nhất của con lũ phụ thuộc chủ yếu vào cường độ, thời gian mưa và đặc tính lưu vực.

Mùa cạn là lúc lưu lượng dòng chảy thấp, giảm đến đáng kể. Nhiều dòng sông nhỏ có thể lợ qua được. Sông Chu có mùa cạn từ tháng 11 đến tháng 5; sông Cả từ tháng 12 đến tháng 7; sông Gianh từ tháng 12 đến tháng 8. Từ Huế vào, mùa cạn từ tháng 2 đến tháng 8.

Nhiều tỉnh miền bắc Trung Việt như Thanh, Nghệ, Tĩnh, Bình, Trị bị thêm gió Lào nóng thổi từng cơn ác liệt vì hiện tượng foehn , sự bốc thoát hơi của đất và của cây rất mạnh; có khi hạn kéo dài không trồng hoa màu được ; nhiều hồ thủy điện bị khô nước.

Mật độ lưới sông là tỉ số giữa tổng số độ dài của tất cả sông suối trong hệ thống sông trên diện tích lưu vực. Trong khi miền Châu thổ sông Hồng và sông Cửu Long, kinh rạch sông ngòi chằng chịt, mật độ lưới sông rất dày (2 -4 km/km²) thì

miền Trung, mật độ lưới sông thấp hơn (1.5 - 2 km/km²). Riêng các vùng có đá vôi như Phong Nha, Kẻ Bàng ở Quảng Bình thì mật độ rất thưa (0.3- 0.5 km /km²) vì đá vôi dễ thấm nước. Mật độ lưới sông vùng Phan Rang, Phan Thiết cũng thưa thớt vì lưu vực mưa ít và bốc hơi nhiều.

Hệ số dòng chảy là tỉ số giữa lớp dòng chảy (mm) và lớp nước mưa rơi trên lưu vực (mm) tạo nên lượng dòng chảy đó.

Hệ số sử dụng nước là tỉ số giữa lượng nước thực sự sử dụng và lượng nước được cung cấp. Hệ số này phản ánh tình hình mất nước trong quá trình sử dụng. Trong một hệ thống tưới ruộng thì hệ số này cho thấy tình hình mất nước từ nguồn tới ruộng như tổn thất do ngấm, bốc hơi, rò rỉ qua các bờ kênh. Thường hệ số này từ 0.5 đến 0.8. Muốn tránh rò rỉ trên kinh tưới, nhiều nơi dùng giải pháp bê tông hoá hoặc plastic hoá các kinh

Hệ số thấm là tốc độ thấm nước vào đất

Hệ số tưới là lượng nước tưới cho một đơn vị diện tích cây trồng trong một đơn vị thời gian. Tính bằng l/sec/ha. Ví dụ trên lúa là 1 lit/sec/ha, nhưng trên bắp thì chỉ 0.7 l/sec/ha

Hệ số nhám. Trong kinh dẫn nước có thể có thực vật phát triển, tăng độ gồ ghề của bề mặt, ảnh hưởng đến dòng chảy

Modun dòng chảy là lưu lượng nước sinh ra trung bình trên một đơn vị diện tích lưu vực trong một giây. Tính ra là lít/sec/km².

Modun dòng chảy năm lớn nhất đạt tới 70-80 lít/sec/km² tại lưu vực sông Tả Trạch (sông Hương) và nhỏ nhất chỉ có 5-10 lít/sec/km² tại lưu vực sông Lũy Phan Thiết. Môđun dòng chảy đỉnh lũ có thể đạt 20-30 m³/sec/km²

Dòng chảy bùn cát, còn gọi là dòng chảy rắn là lượng bùn cát do dòng nước vận chuyển trong lòng sông qua một mặt cắt nào đó, trong một khoảng thời gian nhất định như ngày, tháng, năm... Sông Hồng và sông Cửu Long có dòng chảy bùn cát nhiều phù sa lơ lửng rất lớn.

Kênh dẫn nước đưa nước từ công trình đầu mối (đập, hồ, nhánh sông v.v.) về phân phối cho hệ thống kênh điều tiết nước mặt ruộng, còn kênh tiêu (canal de drainage) dẫn nước thừa trên ruộng ra sông hoặc ra khu chứa nước tiêu

Tưới nước có nhiều phương pháp:

Tưới ngập (submersion irrigation) tạo một lớp nước trên ruộng như trồng lúa. Đòi hỏi phải san bằng đất và đắp nhiều bờ để giữ nước

Tưới rãnh (furrow irrigation) hoặc tưới thấm: đưa nước chảy theo rãnh để nước thấm vào đất theo chiều ngang, giữ được đất thông khí và xốp. Ứng dụng cho bắp đậu trồng theo hàng

Tưới nhỏ giọt (drip irrigation): cung cấp nước từng giọt trực tiếp vào gốc cây. Nước tưới được lọc sạch cặn nếu không lỗ bị bít. Lưu lượng tưới rất nhỏ (thường chỉ vài lít trong một giờ) vừa đủ thấm vào đất

Tưới phun (Sprinkler irrigation): dùng máy bơm hút nước và phun lên thành hạt nhỏ như mưa. Ưu điểm là không cần đắp bờ, san bằng đất khi tưới nhưng khuyết điểm là tăng bốc hơi, tăng ẩm độ không khí có thể tạo điều kiện cho bệnh thảo mộc và ngoài ra, thiết bị bơm đắt tiền

6 Các vấn nạn những dòng sông

Dòng sông vốn là một tài nguyên quý giá nhưng gặp các vấn nạn sau đây :

6-1 Lũ lụt

Vì các dòng sông miền Trung không dài, độ dốc núi non rất lớn, đồi núi trọc, không cây che phủ nên nước mưa, vốn tập trung vào vài tháng trong năm, dễ gây ra lụt, nhất là từ Thanh Hoá

Trang Văn Hóa

đến Quảng Nam. Rừng bị phá hại đã làm các quá trình địa mạo tiêu cực như xói mòn, rửa trôi, trượt lở đất xảy ra nhanh chóng.

6.2 Hạn hán

Cũng vì phá rừng nên lượng mưa chảy tràn trên mặt (runoff) nhiều hơn lượng nước mưa thấm vào đất. Gặp mùa nắng kéo dài hoặc khi mùa mưa kết thúc sớm, lưu lượng trên sông giảm dần nên nhiều nơi thiếu nước sinh hoạt.

6.3 Mặn hoá

Do bùng nổ dân số, sinh đẻ búa xua không kiểm soát, các đồng bằng miền Trung có diện tích đất trồng trọt được càng ngày càng nhỏ nên phải tận dụng thâm canh vào mùa khô, do đó phải bơm nước tưới ruộng, làm nước nhiễm mặn càng xâm nhập sâu. Do bơm nước, mực nước hạ thấp, cường độ thấm nước từ các sông tăng lên, làm nước mặn ngoài biển lấn vào. Vào cuối mùa nắng, khi dòng chảy của sông ngòi nhỏ nhất thì độ mặn lên xa trên mọi dòng sông miền Trung, gây khó khăn cho dân chúng về nước uống cũng như về tưới hoa màu. Cũng có chỗ hệ thống đê ngăn mặn bị vỡ khiến nhiều ruộng bị mặn, không trồng trọt được.

6.4 Sạt lở bờ sông

Sự khai thác bừa bãi càng ngày càng nhiều các tài nguyên như cát, sỏi, vật liệu xây dựng trên các dòng sông để xây cất trong quá trình đô thị hoá cũng như xây kè lấn ra bờ sông làm thay đổi dòng chảy hiện có, thay đổi cấu trúc/kết cấu/ địa mạo dòng sông, gây nhiều vực sâu, đưa đến tình trạng sạt lở về lâu dài, như tình trạng các dòng sông như Thu Bồn, Trà Khúc v.v. khiến nhiều gia đình sống nép mé bên các triền sông phải di dời hàng năm.

6.5 Bùn cát lơ lửng

nếu nhiều trong dòng nước thì các hồ chứa bị bồi đầy nhanh chóng. Sự phá rừng trên thượng nguồn làm bào mòn lưu vực và do đó, lượng phù sa lắng đọng sẽ tăng cao lòng sông và làm giảm sự thoát lũ. Sông Hương chảy qua thành phố Huế là một ví dụ điển hình: bùn cát làm dòng sông đục ngầu, không còn xanh trong như xưa.

6.6 Thủy triều và sóng lớn. Các rừng ngập mặn bị phá để làm địa nuôi tôm, nên các làng duyên hải càng bị gió ngoài khơi thổi mạnh, không có hàng rào thực vật thiên nhiên chống đỡ, nên triều cường và sóng lớn lấn sâu vào đất liền; nhiều địa nuôi tôm, nhiều ao nuôi cá cuốn trôi ra biển. Triều cường làm nhiều vùng thấp bị ngập hư hại và làm các đê bao, đê ngăn mặn bị phá hủy. Khi thủy triều vào trong sông, độ mặn lan truyền, khuếch tán. Dưới tác dụng của dòng triều, nước biển xâm nhập vào sông, đi về hướng thượng nguồn. Chiều dài xâm nhập phụ thuộc vào cường độ của dòng triều và lượng nước trên thượng lưu đổ về.

6.7 Ô nhiễm nước

Nếu xưa kia, nước quan trọng thì ngày nay, nước lại càng quan trọng hơn. Lý do chính là do áp lực dân số, tạo nên nhu cầu nước. Kỹ nghệ phát triển, đô thị phát triển, dân số phát triển kéo theo nhiều phế thải và nhiều ô nhiễm; nhưng vì mọi ô nhiễm dù là từ đất (bãi rác rò rỉ, thuốc sát trùng, phân bón), dù là từ không khí (từ các khu kỹ nghệ, từ khói xe) nhưng cuối cùng rồi cũng phải chảy về chỗ thấp, nghĩa là vào nước. Tóm lại, nước không những phải nhiều cho một dân số càng ngày càng tăng (Việt Nam nay đã 80 triệu dân) mà còn phải sạch để bảo đảm sức khỏe. Nước mà dơ bẩn thì vô hình gây ra một gánh nặng cho nền y tế. Đặc biệt, trên các dòng sông miền Trung, có nhiều vạn đò sống trên sông

và sử dụng trực tiếp nước sông nên dịch bệnh là một ám ảnh thường xuyên. Thực vậy, phần lớn phân người từ các đô thị đi thẳng vào sông ngòi mà không được xử lý .

Mọi vấn nạn trên đều có tương quan với nhau. Mùa mưa, nước lụt cuốn trôi nhà cửa ruộng vườn vì mưa lũ nhiều do rừng đầu nguồn bị phá; mùa nắng thì do bơm nước nhiều quá sự luân lưu của dòng chảy (nước mặt và nước ngầm) nên nước mặn xâm nhập sâu vào nội địa.

Muốn giải quyết các vấn nạn trên, sự quản trị đồng bộ của lưu vực đòi hỏi những biện pháp tổng hợp :

- trồng rừng ở đầu nguồn để chuyển một phần nước mặt thành nước ngầm nhằm hạn chế nước lũ dồn về hạ lưu quá nhanh, kéo dài thời gian truyền lũ. Rừng cây giúp giảm tốc độ dòng chảy, giảm lượng nước chảy tràn bề mặt và lượng đất bị xói mòn.

Sự phát triển kinh tế và bảo vệ tài nguyên rừng không loại trừ lẫn nhau; đúng hơn, chúng phụ thuộc và hỗ trợ cho nhau. Tài nguyên rừng bảo vệ tài nguyên nước và nhờ tài nguyên nước, mới có những đập thủy điện nhỏ trên các vùng núi non, giúp nông dân thôn bản có thể giải trí nhờ truyền hình, giúp xay lúa, chà gạo, giải phóng phụ nữ khỏi các việc nặng nhọc lam lũ.

- xây dựng các hồ chứa đầu nguồn để tích nước nhằm giảm mức độ của lũ. Các công trình giữ nước trên núi hay vùng gò đồi giúp điều tiết lượng nước. Có thể nuôi cá trên các hồ được đào theo hệ thống hồ bậc thang có phun nước, nhận nước và xả nước. Trên các suối, xây đập, làm hệ thống nước chảy tự động từ suối vào vườn để tưới cây trồng.

- xây dựng các đập tức là những công trình chắn ngang dòng chảy, ngăn nước hoặc tạo thành hồ chứa để điều tiết lưu lượng, bớt được lũ lụt ở hạ lưu vào mùa mưa, bổ sung nguồn nước vào mùa nắng để tưới ruộng, cấp nước sinh hoạt, cải tạo môi trường đầm phá, tạo đầu nước phát thủy điện.

- phân một phần lưu lượng lũ của sông chính vào sông nhánh

Và lồng ghép vào chương trình trên phải là một chương trình điều hoà dân số, - chú trọng vào chất lượng hơn là số lượng dân-, cũng giúp

cải thiện môi trường sống, vì có sự liên hệ chặt chẽ giữa dân số và môi trường

7 Bảo vệ các môi trường

7.1 Bảo vệ môi trường nước ngọt

Nước phế thải từ các nhà máy cũng như nước sinh hoạt đô thị cần được xử lý nghĩa là làm giảm bớt nồng độ các độc tố trước khi cho thoát ra kinh rạch vì nếu không sẽ nguy hiểm cho sự tồn vong nhiều loài cá, tôm cũng như nguy hiểm cho sức khỏe dân sống trên các vạt chài..

Cần lưu ý là nước, ngoài khía cạnh giá trị vật chất, phải được xem có giá trị tinh thần vì hồ ao, sông suối có tác động thẩm mỹ, thông thoáng, giúp con người tìm một chút thanh thản trong cuộc sống xô bồ của xã hội đô thị ngày nay.

7.2 Bảo vệ môi trường nước lợ

Môi trường nước lợ ở cửa sông biển, rất đa dạng về sinh cảnh vì có các rừng ngập mặn, các đầm lầy cỏ, các thảm cỏ nước, ‘bồn bề bát ngát mênh mông, triều dâng hôm sớm, mây lồng trước sau’. Ngoài rừng ngập mặn với đước, sú, bần, vẹt, còn có đầm lầy. Đây là bãi sinh sản của các loài thủy sinh, là nơi chần sổng, chần bão, là nơi cung cấp nguồn lợi thủy hải sản tôm cua, nhuyễn thể và cá. v.v... Môi trường này là nơi rất thích hợp cho sự quần tụ các loại cò: Một đàn cò đậu trước ghềnh chiều hôm (Chinh Phụ Ngâm), các loài chim nước di cư trú đông, từ miền lạnh đến như vịt trời, ngỗng trời v.v.

Bảo vệ môi trường nước lợ cũng để phát triển du lịch sinh thái với quan sát đàn cò, xem vườn khỉ, chèo thuyền dọc kinh rạch chằng chịt, chưa nói đến bảo vệ nhiều nguồn gen, nguồn giống và nguồn lợi thủy sản; bảo vệ các giải rừng sú vẹt có thể giảm bớt thiên tai, gió bão.

7. 3 Bảo vệ môi trường nước mặn

Bảo vệ môi trường biển có nghĩa là chỉ khai thác phần lờ, cụ thể là phải đảm bảo cho các loài sinh vật có thể tiếp tục sinh sản và phát triển; bảo vệ đàn tôm con ở gần bờ, các hệ sinh thái tự nhiên của tôm con nghĩa là các rừng ngập mặn, vịnh nhỏ, bãi rong, tảo, thiết lập các vùng bảo vệ tài nguyên sinh vật biển vì nhiều loài có nguy cơ bị tiêu diệt như rùa biển vì lấy thịt ăn và mai rùa làm mỹ phẩm.

Thực vậy, Liên Hiệp Quốc đã đặt năm 1998 có tên 'Năm đại dương' để cảnh báo việc bảo vệ môi trường và sinh vật biển.

Bảo vệ môi trường biển là tạo điều kiện thuận lợi cho sự phát triển ngành du lịch trong nước và quốc tế vì những thế kỷ sau, tuổi thọ càng ngày càng cao, mức sống cao lên, thì du lịch tăng thêm và đó là khu vực Việt Nam cần phát triển các dịch vụ để tạo công việc cho những thế hệ trẻ cứ mỗi năm gia nhập vào thị trường nhân công. Bờ biển Việt Nam có nhiều bãi dài và đẹp, không thua gì Cancun, Puerto Vaillarta của Mexico nhưng thiếu đầu tư, thiếu tổ chức, xây cất bờ bãi, nước cống các khách sạn đổ thẳng ra bờ biển nên gây thêm ô nhiễm

* * *

Miền Trung, quê em nghèo, đất cày lên sỏi đá, nhưng có hai tài nguyên tái tạo được là rừng trên giãy Trường sơn chạy dài vừa chứa rừng, vừa chứa nước đều là năng lượng tái tạo, cộng thêm gió Lào thổi mạnh trong vài tháng đầu hè. Nước và rừng là hai nguồn năng lượng có thể tái tạo (renewable resource), thay vì than đá, dầu hoả là những nguồn năng lượng cạn kiệt dần với thời gian khai thác. Biết tái chế biến nước thải làm lại cho sạch trước khi trả lại cho sông, tăng diện tích rừng trên các lưu vực là yêu thiên nhiên. Trong Hội nghị Thượng Đỉnh trái đất về phát triển bền

vững ở Johannesburg Nam Phi tháng 9 năm 2002, các nhà lãnh đạo thế giới cũng kêu gọi các nước tăng dần việc sử dụng các nguồn năng lượng có thể tái tạo. Nước và rừng như một cặp bài trùng, có cộng sinh, có tương quan nhân quả, có tác động tuần hoàn.

Healthy cùng với wealthy một vần. Bốn phần của mỗi người sinh sống trên các giải đồng bằng miền Trung là phải làm thiên nhiên xinh đẹp hơn, trong sạch hơn. Như vậy, ta đã để lại cho các thế hệ tương lai một di chúc quý báu, vì hệ sinh thái có vững mạnh, không ô nhiễm thì con người mới có sức khoẻ thể chất và tâm linh. Nói cách khác, phương trình hai vế sau đây phải được nghiệm đúng: Healthy ecosystems= Healthy people. Mà healthy (có sức khỏe) cũng dẫn tới wealthy (giàu), vì có sức khoẻ thì mới sản xuất ra của cải, dùng tiền tiết kiệm để đầu tư ra của cải, thay vì dùng để mua thuốc trị bệnh.

Thư tịch sơ lược

Asian Development Bank. Environments in Transition. Cambodia, Lao PDR, Thailand, Viet Nam. ADB 2000.

Hà Mai Phương. Địa lý Việt Nam. Mai Hiên xb 1979.

Lê Hữu Mục Văn hoá nước. Vietnamologica số 5 Trung Tâm Việt Nam Học Canada xb 2001

Nguyễn Dục và Trung Hải. Sổ tay địa danh Việt Nam. Nhà xb Giáo Dục 1999.

Thái Công Tụng. The irrigated plains in North Nghệ An province. Vietnamologica number 4. Montreal 2000.

Thái Công Tụng Land use in Thanh Hoá province, with special reference to the Bái Thượng dam irrigation rehabilitation project. Vietnamologica number 2. Montreal 1996.

Thái Công Tụng. Natural environment and land use in South Viet Nam. Institute of Agricultural Research. Saigon 1972.

Viện Khoa Học Xã Hội Việt Nam. Địa lý Việt Nam. Nhà xuất bản khoa Học Xã Hội Hà Nội 1990.

Thái Công Tụng

CHUỘT TRONG ĐỜI SỐNG và KHOA HỌC

Mùa xuân lại trở về, theo phong tục từ 23 tháng chạp ông Táo về trời, những chợ hoa bắt đầu bán đủ các loại hoa nở đẹp dưới nắng hoe vàng dễ chịu. Những năm trước người Việt nước ngoài thường về Việt Nam ăn Tết, tìm lại không khí của những ngày xuân đầm ấm xa xưa, nhưng ngày nay những người lớn tuổi không còn muốn về quê, ngược lại những người giàu trong nước thì đi du lịch nước ngoài! Mùa xuân ở Việt Nam thời tiết ấm áp, nhưng Âu Châu những năm trước mùa đông giá lạnh, ngoài trời tuyết phủ trắng cỏ cây, nhưng năm nay mùa Giáng Sinh ở tiểu bang Bavaria không có tuyết. Ở xứ lạnh khó tìm thấy không khí ấm áp của Xuân. Tết đến rồi đi trong lặng lẽ.

Đón Xuân nơi xứ lạ

Cành mai giả màu vàng

Ngoài trời tuyết phủ trắng

Những giấc mơ muộn màng...

Lý Lạc Long

Mỗi năm theo Thập Nhị Đại Can tức: Tý, Sửu, Dần, Mẹo Thìn, Tỵ, Ngọ, Mùi, Thân, Dậu, Tuất, Hợi, chiếu theo cung Hoàng đạo, chuột là con vật đầu tiên trong 12 con giáp, chuột nhỏ bé nhưng thông minh và lém lỉnh. Năm 2019 theo Thiên can (Giáp, Ất, Bính, Đinh Mậu, Kỷ, Canh, Tân, Nhâm, Quý) tuổi chuột năm nay thuộc Canh tý. Tháng Tý là tháng 11, giờ Tý từ 23 giờ đến 1 sáng.

Đời sống tập tính của dòng họ chuột trong khoa học

Chuột sống gần với loài người gọi là chuột nhà Hausmaus/ *Mus musculus*. Theo tài liệu thời tiền sử từ 10.000 năm trước công nguyên (CN) chuột ở Ấn Độ từ đó đến các vùng các vùng Trung đông Ai Cập 4000 trước CN, Hy Lạp Tây Ban Nha 1000 trước CN và theo tàu buôn hay theo các cây trôi đến các lục địa khác như Nam Mỹ, Phi châu và Úc Châu. Bởi vậy có nhiều giống được phân chia nhiều lục địa:

Östliche Hausmaus/ *Mus musculus musculus*

Westliche Hausmaus/ *Mus musculus domesticus*

Asiatische Hausmaus/ *Mus musculus bactrianus*

Mandschurische Hausmaus/ *Mus musculus manchou*

Wagner-Hausmaus/ *Mus musculus wagneri*

(trích nguyên gốc tiếng Đức và Latin)

Trong khoa học chuột được chia nhiều dòng họ để dễ nghiên cứu, trong dân gian người ta gọi các loại chuột như: chuột xạ, chuột lemmut thảo nguyên, chuột nhắt, chuột cống, chuột chù, chuột đồng (hình dạng của chúng khá giống chuột nhắt nhưng thân thể chắc khỏe, đuôi ngắn và có lông, đầu hơi tròn, mắt, tai nhỏ. Có nhiều loài chuột đồng: chuột lang, chuột núi, chuột nước, chuột túi, chuột sao, chuột nhảy, chuột lùn, chuột chũi, chuột tuyết, chuột NaUy (*rattus Noruegicus*). Chuột Mông cổ *Mongolische/ Merionesunguiculatus* có thể sống với nhiệt độ lạnh - 40 độ C nóng 50 độ C. vào mùa đông loài chuột núi chúng lo làm ổ trong hang tích trữ thức ăn và ngủ, chuột gục đầu vào giữa hai đùi, cuộn tròn giữ nhiệt và tự điều hòa thân nhiệt trong cơ thể để ngủ, lúc thức chỉ cần ăn ít thức ăn đủ duy trì sự sống.

Giống *Rennmaus/Gerbilinae* có hàng trăm loại khác nhau ở vùng khô làm tổ trên cây, dòng họ

chuột thì rất nhiều loại khác trên thế giới. Theo các thống kê có hàng tỷ con chuột sống trên trái đất này.

Chuột thuộc loại động vật có vú, đuôi dài 7-10 cm, mũi nhọn và lỗ tai dựng đứng, mắt không nhìn thấy xa, không phân biệt được màu sắc, bù lại chuột có khả năng cảm nhận mùi vị, thức ăn rất tốt mà không cần ngậm trong miệng, rất thính tai, do đó khi nghe một tiếng động nhỏ, chuột chạy trốn ngay, các răng cửa dài cứng bé nhọn để gặm nhấm, thân dài từ 7 đến 11 cm nặng 20-25 g, lông thường màu xám nâu, tuy nhiên cũng có loại lông trắng gọi là chuột bạch. Đời sống chính của loài chuột vào ban đêm đi tìm thức ăn, ban ngày lẫn trốn ở trong hang hay chỗ kín. Ngoài thiên nhiên chuột sống từng đàn, chuột leo trèo nhanh có thể bò ngược trên trần nhà, trên dây, nhảy vọt, chạy nhanh, bơi lội và có tài đào đất làm hang để ở, hay làm tổ trên cây, trong các bụi rậm, chuột thuộc loại ăn tạp, ăn các loại ngũ cốc, rau cỏ non, côn trùng, cua, cá ... Chuột có tính đa nghi, thường di chuyển trên đường mòn, hay men theo bờ, nghi ngờ chỗ lạ, thức ăn lạ, chuột nếm thử thức ăn trước khi ăn nhiều, chuột cũng khôn ngoan, ngậm vào đuôi nhau để qua sông, chuột ăn cắp trứng gà, phải dùng bốn chân ôm quả trứng nằm ngửa để con khác ngậm đuôi mình khéo về hang ... Chuột cái có chứa trong vòng 3 tuần đẻ đến 10 con, lúc sinh chuột con chưa mở mắt, điếc, da trần truồng màu hồng, khoảng 10 ngày sau chuột con mọc đủ lông, 15 ngày mở mắt, nhưng còn nằm trong ổ bú sữa mẹ. Từ 21 ngày chuột con rời bỏ mẹ, tự đi tìm thức ăn, sức nặng khoảng 6 gr. Sau 6 - 8 tuần tuổi chuột cái

có thể tiếp tục sinh sản. Chuột sinh sản rất mau, chuột luôn gặm nhấm để mài răng, cắn phá làm hư hại mùa màng, mỗi ngày một con chuột cống ăn hết 100gr, nếu 1 triệu con ăn như vậy thì hao tổn hàng chục tấn thực phẩm! Người miền Nam rất sợ loại chuột từ hang Pắc Pó không những ăn tạp mà còn ăn cả đất và thịt người. Theo qui luật tự nhiên về cân bằng sinh thái, nên phải có các loại khác sinh ra để trừ khử bớt chuột đó là: mèo, chim cú, quạ, rắn, diều hâu. Bởi vì những con này thường săn chuột làm mồi.

Đời sống của Chuột túi Kangaroo hay còn gọi là con đại thú với sự sinh sản

Thường thì mỗi lứa Kangaroo mẹ chỉ sinh một con. Kangaroo con lúc sinh ra khi trong 2 tuần tuổi, màu đỏ chưa có mắt và tai. Chúng chỉ dài khoảng 2,5 cm và nặng khoảng 1gr. Kangaroo con nằm trong túi mẹ khoảng 8 tháng và bú sữa mẹ cho đến khi được 1 tuổi. Kangaroo có 4 chân, tuy nhiên chúng dùng 2 chân sau để đi lại bàn chân dài và hẹp. Đôi chân trước của chúng thì chỉ để cầm nắm, đào bới thức ăn. Đôi khi 4 chân khi chúng đi với tốc độ chậm. Lúc đi nhanh chúng dùng 2 chân sau để nhảy, cái đuôi to và khỏe giúp chúng giữ thăng bằng cho cơ thể khi đi lại. Chúng có thể đứng trên chiếc đuôi của mình khi có sự giao tranh với con Kangaroo khác và dùng 2 chân sau để tự vệ.

Thức ăn của Kangaroo là nấm, các loại lá cây và sâu bọ,... Một con Kangaroo trưởng thành có thể nhảy cao tới 3m. Độ cao khi nhảy trung bình từ 1-2m. Nhảy càng cao thì chúng tiêu thụ năng lượng càng ít, chiều cao của Kangaroo đực lớn là 2,1m và nặng hơn 90kg. Chiều dài trung bình của cơ thể con cái là khoảng 85cm chưa kể phần đuôi dài 65cm. Con đực trung bình có chiều dài cơ thể khoảng 105cm, đuôi dài 85cm. Úc châu là nơi sinh sản Kangaroo nhiều nhất, Nạn cháy rừng Kangaroo bị chết cháy, cũng như các thú rừng khác thiếu thức ăn, nước uống cuộc sống của nó cũng chịu khổ đau trong thiên tai như con người.

Các nhà khoa học cấy giống đổi gen, các giống chuột, loại chuột bạch thường dùng trong

phòng thí nghiệm. Nhà khoa học Nhật Bản và Hàn Quốc còn tuyên bố tạo ra thành công động vật có vú đầu tiên mà không cần tinh trùng. Con chuột mới sinh là kết quả “giao phối” của hai con chuột cái. Việc thí nghiệm này là hoàn toàn mới lạ, vì động vật có vú không bao giờ sinh sản đơn tính như các loài ong, kiến và một số loại cá. Chúng phải thừa kế một bộ nhiễm sắc thể từ mẹ và một từ cha để phát triển bình thường. Sự ra đời của con chuột không cha là một kết quả tốt thành công mới lạ.

Bác sĩ Manuel Serrano dùng kỹ thuật DNA để lai tạo chuột có một bản sao phụ trội các gen kèm chế khối u gọi là Ink4a/ARF. Gen này kiểm soát việc sản xuất hai protein nhằm ngăn chặn phần lớn sự phát triển các tế bào ung thư. Khi chuột này cho tiếp xúc với nhiều loại carcinogen, chúng phát triển những khối u với tốc độ chậm hơn nhiều so với bình thường và sức đề kháng lại ung thư cao.

Các loại chuột nuôi làm kiểng như chuột hamsters, gerbils, chuột nhắt, và chuột lang guinea pigs. Trẻ con phải cẩn thận, chuột truyền vi trùng *Streptobacillus moniliformis* hay *Spirillum minus* khi cắn, cào hay vi trùng thấm vào nước trong đồ ăn. Từ 3 tới 10 ngày sau sẽ gây nóng, lạnh, nhức đầu đau nhức mình mẩy. Phân nửa bệnh nhân bị phong thấp nhiễm trùng, viêm màng trong tim (endocarditis), viêm màng ngoài tim (pericarditis), làm mù, và đôi khi sinh biến chứng vào ruột và phổi. Phân guinea pigs gây bệnh thương hàn (*Salmonella*), hay truyền những vi trùng khác như *Yersinia pseudotuberculosis*, *Yersinia enterocolitica*, hay *Trixacarus caviae*.

Ở thế kỷ thứ 20 trên thế giới từng xảy ra nạn dịch hạch khủng khiếp nhất lịch sử, làm thiệt mạng hơn 20 triệu người từ Âu châu lan sang các nước Á châu và Trung đông. Chuột đã truyền bệnh đến con người hai thứ bệnh: dịch hạch (Bubonic) và phổi có nước (Pneumonia). Loài vi khuẩn *Yersinia pestis* hình que chiều dài từ 1 μm đến 5 μm . Đây là một loại trực khuẩn Gram âm, thuộc họ Enterobacteriaceae. Vi khuẩn gây bệnh dịch hạch có thể bị tiêu diệt ở nhiệt độ 55°C trong vòng 30 phút, ở 100°C trong vòng 1 phút và các thuốc sát khuẩn thường dùng.

Chuột truyền bệnh do loại bọ chét *Xenopsylla cheopis* sống ký sinh trên chuột. Những trung tâm thí nghiệm, các nhà khoa học dùng chuột nhiều hơn thỏ hay cừu, nên hàng triệu con chuột được thí nghiệm tìm ra nhiều kết quả hữu ích cho Y học. Năm 1894 bác sĩ Alexandre Émile Jean Yersin người Pháp gốc Thụy sĩ (sinh năm 1863- 1943 tại Nha Trang) là nhà vi khuẩn học khám phá ra vi khuẩn *Yersinia pestis*. Yersin cũng là nhà thám hiểm khám phá cao nguyên Lâm Viên và tìm con đường bộ từ miền Trung sang Campuchia và Lào, ông là người thành lập trường Y Đông Dương (sau này là Đại học Y khoa Hà Nội) và làm hiệu trưởng đầu tiên của trường này. Bệnh dịch hạch xảy ra tại Hồng Kông năm 1894. Yersin là thành viên của “trường phái Pasteur”. Ông Shibasaburo Kitasato 北里 柴三郎 (1894- 1934), một nhà vi khuẩn học người Nhật học trường đại học Y khoa Tokyo, từng làm việc cùng Dr. Robert Koch ở Đức (1885- 1891), năm 1890 ông cùng Emil von Behring cấy được vi trùng bệnh phong đòn gánh. Ông cũng giúp tìm ra

chất kháng độc tố cho bệnh bạch hầu và bệnh than (tiếng Anh: anthrax). Ông cũng tham gia nghiên cứu tìm vi khuẩn gây bệnh dịch hạch. Tuy nhiên chính Yersin là người đã tìm vi khuẩn *Yersinia pestis* gây ra bệnh. Vi khuẩn này lúc đầu được gọi là *Pasteurella pestis*, và sau đó được đặt lại tên theo tên của Yersin. Nhờ nhà bác học Yersin chế huyết thanh chữa trị bệnh dịch hạch (1).

Một nhóm nghiên cứu của trường đại học ở Washington, đại học St Louis, sau khi nghiên cứu thấy rằng chuột đực phát các tiếng kêu siêu âm khi ngồi được nước tiểu của chuột cái và cặp chuột đến với nhau để giao phối. Các nhà khoa học từ lâu biết rằng chuột có khả năng phát ra các tiếng siêu âm ở một tần số mà tai con người không thể nghe được, tuy nhiên hai nhà nghiên cứu thuộc trường đại học này Tim Holy và Zhongsheng Guo, chứng minh có thể thâu âm thanh đó để nghe được.

Chuột Gambia dò mìn

Nhiều thập niên trước tổ chức phi lợi nhuận Apopo (*Antipersoonsmijnen Ontmijnende Productontwikkeling/ Entwicklung von Produkten zur Landminenräumung*) của vương quốc Bỉ nhờ các nhà Khoa học với sự trợ giúp của Universität Antwerpen (Hòa Lan) thí nghiệm và huấn luyện

chuột *Cricetomys* gọi là chuột khổng lồ Châu phi *Gambia-Riesenhamsterratte* (*Cricetomys gambianus*) Loài chuột này hoạt động về đêm, có thể dài tới 92 cm (cả đuôi) có con to lớn nặng tới 3- 4 kg, tương đương với một con mèo nhà, có con chiếc răng cửa dài gần 3 cm. Chúng có thể sinh sản rất nhanh (khoảng 50 con/năm) và chuột con được 5 tháng tuổi có thể sinh đẻ. Loài chuột này ăn tạp, cả thực và động vật, chúng có thể sống thọ từ 7-8 năm. Khi huấn luyện cho ăn thực phẩm như: mối, ốc, ngũ cốc, đậu phộng, bắp chuối và trái bơ. Tổ chức này đã tạo ra một chương trình nhân giống và trung tâm đào tạo ở Tanzania huấn luyện những chú chuột đi dò mìn, thị lực của chúng rất kém nhưng khứu giác rất nhạy bén. Chúng có thể ngửi được mùi của thuốc nổ TNT với trọng lượng tối thiểu 29 gram. Giúp các quốc gia trải qua chiến tranh, đầu tiên là Mozambique, Angol, và Kampuchia nhờ loại chuột này tìm mìn thời Khmer đỏ bỏ lại, chuột Gambia nhạy bén, làm việc rất trật tự hai con chuột Gambia, trong vòng 1 giờ có thể dò hết một bãi mìn tới 200m², rất hiệu quả. Chuột *Cricetomys* còn được đào tạo để phát hiện bệnh lao TBC/Tuberkulose

Các loại cây và trái mang tên chuột

Trong sách thuốc có nhắc đến 2 loại cây thuốc: cây chóc chuột / *Typhonium triobatum* schott và cây sấu đầu cút chuột/ *Brucea Javanica*. Mỗi cây đều có chứa những tính chất được thảo riêng để trị bệnh... Loại dưa chuột còn gọi là: hoàng qua, thích qua, ngũ qua... Vị ngọt, tính mát, có công

dụng thanh nhiệt chỉ khát, lợi thủy tiêu thũng, thanh hỏa giải độc, thường được dùng để dưỡng da, làm sáng da và phòng chống vết nhăn. Cách dùng: đơn giản nhất là dùng dưa chuột rửa sạch, giã nát, ép lấy nước, xoa lên da mặt nhiều lần trong ngày, cũng có thể thái thành những lát mỏng rồi dán lên mặt.

Chuột trong chuyện cổ tích văn học dân gian

Theo chuyện cổ tích, chuột là con vật linh thiêng ở trên thiên đường, Nhà Trời giao cho nó giữ chìa khoá trông coi kho lúa. Nhận nhiệm vụ có chìa khoá mở kho rủ nhau vào ăn hết lúa, Trời biết giận quá đuổi chuột xuống hạ giới để trừng phạt vì thói quen lười biếng tiếp tục lên vào kho của nhân gian ăn hết lúa, nên người ta phải than:

Chuột kia xưa ở nơi nào?

Bây giờ ăn lúa nhà tao thế nầy!

Việc trong nhà ông Táo (gồm có 2 ông một bà) chứng kiến và chia xẻ đời sống hàng ngày với gia chủ. Ngày 23 tháng Chạp hàng năm Táo quân thường về Trời để tâu chuyện nhân gian, không quên tâu chuyện.

Chuột nhà trời xuống hạ giới ăn lúa phá hại đủ thứ, người ta phải làm bầy chế thuốc diệt chuột cũng không ngăn ngừa hết được sự sinh sản của loài chuột. Xin Thượng Đế bắt chúng nó trở lại.

Thượng đế phán: "không được, chúng vô kỷ luật ta đã đầy xuống hạ giới tính nào vẫn tậ đó, ta không thể cho nó trở lại Thiên đình thơ mộng nầy. Ta có một cách giúp nhân gian là cho loài mèo xuống hạ giới, để mèo bắt chuột, còn khi nào nó không muốn bắt chuột thì nó kêu "ngau, ngau" chuột cũng sợ bỏ chạy.

Mèo sống thư thả trên thiên đình, nhưng bị Táo quân tâu trình chuyện chuột ở hạ giới, nên mèo phải xuống giúp nhân gian. Đời sống nhân gian bận rộn cực nhọc, mèo ngồi nghĩ lại lấy làm giận Táo quân, nên thỉnh thoảng vào đóng tro bếp để phóng uế. Vấn nạn ngày nay ở Việt Nam có nhiều nơi ăn thịt mèo, đánh chén, cũng như ăn các loại rắn. Nếu một ngày nào đó hết mèo, rắn? Thì rất tai hại đối với loài chuột phá hại mùa màng! bởi chuột có tuổi thọ trung bình là hai năm rưỡi.

Trong thi ca bình dân thường nhắc đến chuột, tranh đám cưới chuột, các truyện cổ tích hay hấp dẫn như: truyện Trinh thử, Mèo lừa chuột, Con cóc và con chuột.

Chuột kêu chít chít trong rừng

Anh đi cho khéo đừng giẫm mẹ hay

Chuột kêu chít chít trong vò

Lòng em có muốn thì bò qua đây

Hay

Con mèo trèo lên cây cau

Hỏi thăm chú chuột đi đâu vắng nhà

Chú chuột đi chợ đường xa

Mua mắm mua muối giỗ cha chú mèo

Chuột chù chê khi rằng hôi,

Khí lại trả lời: cả họ mầy thơm

chuột chê xó bếp chẳng ăn

Chó chê nhà dột ra nằm bụi tre.

Ngày xưa ở Việt Nam chưa cấm đốt pháo vào những dịp xuân, thường từ sau ngày 23 tháng chạp đưa ông Táo về trời, chúng ta đã nghe tiếng pháo chuột đi đệt nổ rang

Đi đệt ngoài sân tràng pháo chuột

Om sòm trên vách bức tranh gà

Hay

Tết về nhớ bánh chưng xanh

Nhớ tràng pháo chuột, nhớ tranh lợn gà

Bàng Bá Lân

Giờ lâu tràng pháo chuột**Đi đệt nổ trên hè phố**

Đoàn Văn Cừ

Đời sống ở thôn quê nơi chưa có điện phải dùng đèn dầu lửa có tim, để cháy sáng ngọn đèn cháy có bông đỏ, ban đêm có những con đom đóm nếu bay vào nhà, cũng như chuột rúc .. người bình dân cho đó là điềm may

Thứ nhất đom đóm vào nhà**Thứ nhì chuột rúc, thứ ba hoa đèn**

Thế giới Điện toán tạo ra có con chuột để điều khiển Computer, ngoài ra còn nhiều cụm từ nói đến chuột, nhưng ẩn ý khác nhau: chuột sa hủ gạo, lủi như chuột, ụt như chuột lột, len lét như chuột ngày, đầu voi đuôi chuột, chấy nhà bày mặt chuột, miệng nhọn như mõm chuột, hôi như chuột chù, chuột gặm chân mèo, tóc đuôi chuột, pháo chuột, đầu voi đuôi chuột, nhí nhát như chuột nhắt, mèo chuột, chấy nhà mới ra mặt chuột, mắt thó ló như mắt chuột, lù đù như chuột chù phải khó, chuột hang Pắc pò, hội đồng chuột...

Từ Hi Thái hậu (Cixi 1835-1908 /慈禧太后) (2) với đời sống xa hoa ăn uống cầu kỳ, nên người đầu bếp phải biến chế nhiều thức ăn bổ khỏe cho Thái hậu như: bắt chuột trắng trên núi Ngự Hăng về nuôi lúc mới đẻ con, họ đem nuôi trong lồng kính cho ăn toàn sâm thượng hảo hạng và uống nước suối, đến khi đẻ ra con thì lấy những con đó nuôi riêng cũng theo cách thức đó để sinh ra một lớp chuột mới, nhưng lớp chuột

mới này vẫn chưa dùng được. Cứ nuôi như thế đến đời thứ ba, thế hệ chuột này là “thập toàn đại bổ”, người ta lấy những con vừa đẻ còn đỏ hồng nên gọi là “chuột bao tử/ pinkie mouse” ăn như thế tức là ăn tất cả cái tinh hoa có tính chất cải lão hoàn đồng, cường dương bổ thận. Dù Thái hậu đã ăn các loại chuột đó, cũng như mỗi ngày đầu bếp nấu 500 món ăn khác nhau, nhưng bà đã không vượt qua qui luật của tạo hóa.

Ngày nay ở Trung hoa trong giới bình dân tại tỉnh Quảng Đông /Guangdong (廣東省), người ta thường ăn thịt chuột. Mặc dầu cơ quan Phòng Ngừa Dịch tại Shenzhen đã cảnh báo rằng chuột tuyệt đối không thích hợp để ăn, bởi vì chúng mang nhiều thứ vi trùng và ký sinh trùng, mà vẫn thấy bán ở nhà hàng tại Shenzhen. Một thông tin viên của Jinbao ở Shenzhen đã đến chợ Hubei tại Dongmen còn thấy người ta vẫn bán chuột, vì nhiều người thích ăn chúng. Riêng người Việt ở các tỉnh đồng bằng sông Cửu Long, thường ăn các loại chuột đồng/Microtus vì loại chuột này chỉ ăn lúa, ốc cua ngoài đồng, mập sạch thịt thơm ngon, khác với chuột ở thành phố vì dơ bẩn ở hang cống nhiễm bệnh, những dân tộc thiểu số cũng đi săn chuột vào ban đêm khi chuột ăn trái cây trên núi. Trung Hoa, Đại Hàn, Việt Nam đều có bán loại rượu ngâm những chuột con còn đỏ hồng. Các loại rượu như vậy không được phép bán ở các quốc gia Tây phương tiến bộ. Chắc chắn chúng ta cũng không thể nào uống các loại rượu đó, sống đâu quen đó uống ly rượu vang đỏ hay ly beer, thường thức một chút hương vị rượu tạo xúc tác cho những buổi chuyện trò thêm phần hứng khởi.

Chuột rút (Krampos), hay vọp bẻ, là cảm giác đau gây ra bởi sự co rút, thường là cơ cơ. Chuột rút có thể xảy ra với những vận động viên thể thao hoạt động với cường độ cao, mất nước và khoáng chất do ra mồ hôi nhiều, Chuột rút chân lúc ngủ đêm là sự co cơ có thể xảy ra ở cơ bắp chân, cơ bàn chân trong lúc ngủ hay nằm nghỉ. Triệu chứng có thể là căng chân duỗi đơ với các ngón chân quắp xuống. Chuột rút kiểu này có thể xảy thoáng qua trong vài giây hoặc vài phút và sự đau kéo dài một lúc sau đó. Chuột rút kiểu

này hay xảy ra với người lớn tuổi, nhưng cũng có thể xảy ra với bất cứ ai. Có thể lý do là thiếu một số khoáng chất như: Magnesium, thiếu nước hoặc nằm bất động lâu quá. bệnh giãn tĩnh mạch hoặc xơ vữa mạch máu. Theo kinh nghiệm nếu bị chuột rút chân trái đưa tay phải lên, hoặc ngược lại sẽ hết.

Về phim hoạt họa của Walt Disney (1901-1966) với hàng trăm nhân vật do ông dựng nên. Trong số đó, có khá nhiều chó, mèo. Riêng chú chuột lấu linh Mickey dễ thương này được tạo ra năm 1928 bởi họa sĩ Ub Iwerks và ông Walt Disney lồng tiếng. Hãng phim Walt Disney ấn định ngày sinh của chú chuột này là ngày 18 tháng 11, thời điểm tung ra (năm 1928) bộ phim Steamboat Willie ở New Yorker. Sau sự thành công đó các phim ra đời. Mickey and the Beanstalk-Mickey's Christmas Carol. Micky, Donald & Goofy im Märchenland. Walt Disney lồng tiếng cho Mickey từ năm 1928 đến 1946, sau đó chuyên gia hiệu ứng âm thanh James G. MacDonald đảm nhiệm vai trò này. Hiện nay, giọng nói của Mickey được thể hiện bởi Wayne Allwine. Disneyland không thể vắng bóng chú chuột dễ thương chào đón quan khách.

Mèo chuột nếu theo nghĩa đen của người Việt chúng ta ám chỉ người đàn ông lập gia đình mà có thêm bồ bịch. Nhưng trong phim hoạt họa nổi tiếng mèo là Tom chuột là Jerry phim rất hấp dẫn chinh phục khán giả của mọi lứa tuổi. Phim nhiều tập Tom and Jerry do Cty MGM sản xuất tại Hollywood từ năm 1940 đến 1967 được 161 phim hoạt họa chiếu trên Tivi cũng như ở Kino được nhận giải Oscar, do hai đạo diễn William Hanna và Joseph Barbera được người ta gọi là “the king of Tom and Jerry”. Năm 2000, tạp chí TIME công bố Tom and Jerry là một trong những show truyền hình hay nhất mọi thời đại.

Cuối năm 2007 phim hoạt họa Animationsfilm: Ratatouille/Le Festin/ Ratte mit Geschmack. Tác giả Bard Bird cũng là đạo diễn, người lồng tiếng cho Remy là Patton Oswalt, nhưng chuyển sang tiếng Đức là Axel Malzacher (3). Phim chiếu trong 6 tuần lễ hơn 5 triệu trẻ em và người lớn

đến xem. Vai chính là chú chuột Remy có bộ lông màu xanh rất dễ thương trong chuyến phiêu lưu Paris. Remy luôn mơ ước trở thành đầu bếp giỏi và sành điệu các món ăn ngon. Khác với cha và anh của Remy chỉ quan niệm là ăn cho đầy bụng. Remy phân biệt được mùi vị nên biết được thức ăn nào có thuốc độc. Trong một lần Remy tìm kiếm cây rau nghệ tây và một loại nấm quý hiếm cho công thức món ăn đặc biệt, Remy làm phiền người trong bếp nên nhiều lần bị truy đuổi. Từ đó chạy trốn sang Paris. Đến nhà hàng Auguste Gusteau danh tiếng ở kinh thành ánh sáng. Remy làm thân với chàng Linguini phụ bếp rửa chén bát cho nhà hàng, có một lần được sự giúp đỡ của Remy chàng Linguini phải sửa lại món soup chính anh làm hư, món ăn đã trở thành ngon tuyệt vời, hương vị làm cho thực khách yêu thích. Remy giúp Linguini trở thành đầu bếp chính hàng đầu ở Paris. Nhưng Remy vẫn là chú chuột không thể trở thành người đầu bếp danh tiếng, nhưng đã học được những bài học quý giá về tình bạn, về gia đình, không có sự chọn lựa nào khác hơn là trở về với chính mình.

Những năm Tý các công ty ra đời thành công

Công ty Honda (本田) thành lập ngày 24 tháng 9 năm 1948 (Mậu Tý) là chế tạo xe rất thành công là nhà sản xuất lớn của Nhật Bản với số lượng hơn 14 triệu chiếc mỗi năm.

Công ty Sharp (シャープ株式会社) sản xuất điện tử thành lập năm 1912 (Nhâm Tý)

Năm Kỷ Hợi vừa qua xảy ra nhiều chuyện vui buồn trong đời sống. Theo dư luận con heo nái ở quê nhà sinh ra các nữ hoàng Mít, nữ hoàng Dếp, nữ hoàng Lon và nữ hoàng Lu. đã làm trò cười ra nước mắt! Sinh các ông bà bộ trưởng, chủ tịch, phó chủ tịch quốc hội CSVN tiếp tục khuấy động dư luận vì những ý kiến “vô tiền khoáng hậu”. được lan truyền rộng rãi trên Fb những lời bình luận, tôi trích lại những “lời hay ý đẹp của năm heo” để độc giả đọc tìm hiểu thêm sự thật.

Trong bài diễn văn nhậm chức T.T John F. Kennedy ngày 20/01/1961 phát biểu: “Đừng hỏi tổ quốc có thể làm gì cho bạn mà hãy hỏi: Bạn có thể làm được gì cho tổ quốc.” (Ask not what your country can do for you - ask what you can do for your country). Thì ngày nay bà Chủ tịch áo dài cũng bắt chước phát biểu na ná như vậy với tính cách trịch thượng và kiêu ngạo “... đã làm gì cho đất nước”. Bà trả lời dùm với quốc dân tại sao phái đoàn Quốc hội của bà sang Hàn Quốc thì có 9 người trốn ở lại? Bà phó chủ tịch thì phê phán: “...tình yêu ở các nước tiên tiến là tình yêu robot” các bà ấy khoe khoang, khoác lác cũng như Chuột chù lại có xạ hương/.

Bà Bộ trưởng “giết người” vì không kiểm soát thuốc giả, kém “chất lượng” “, đã đề nghị đổi Đại học Y Dược Sài Gòn thành Đại học Sức khỏe, giống như “Chuột chù nếm dấm”. Ông Bộ trưởng Thông tin - Truyền thông (TTTT), khẳng định: Việt Nam có thể làm những thứ thế giới chưa từng làm... Lời nói không đi đôi với việc làm giống như “đầu voi, đuôi chuột”

Nhìn lại lịch sử Sài Gòn hơn 300 năm bị đổi tên. Sau đó Đại học Văn khoa ngắn gọn, súc tích bị đổi thành Đại học Khoa học xã hội - Nhân văn dài thượt, đọc méo miệng. Bộ Canh nông đổi thành Bộ Nông nghiệp - Phát triển nông thôn. Bộ Giáo dục đổi thành Bộ Giáo dục - Đào tạo. Bộ trưởng “vô giáo dục” tuyên bố niên học

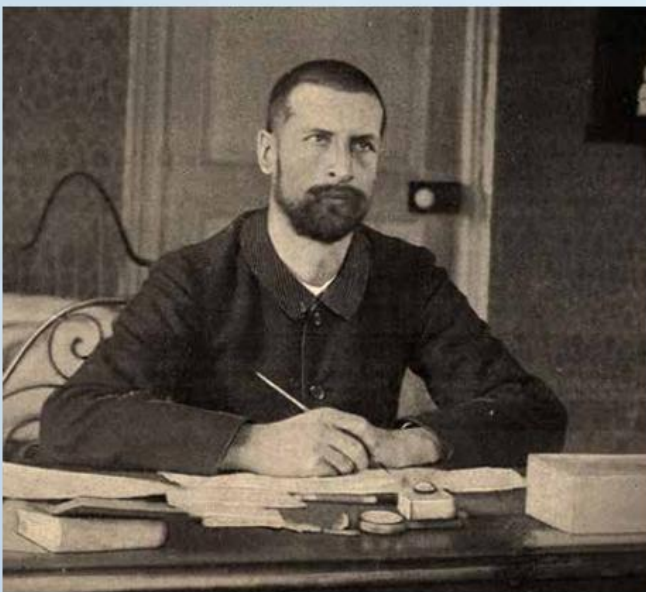
2019 -2020 dạy người... niên khoá trước năm heo ông dạy heo? Ngày khai giảng ông dự tiệc linh đình, trong khi các trường tiểu học ở vùng xa không có bàn ghế cho học sinh! Các kỳ thi thì thi gian lận nâng điểm! rồi nạn mua bằng, bằng giả, bằng dỏm... mua bằng để làm lớn ngôi mát ăn bát vàng! Hồ Ngọc Đại người sáng chế ra cách dạy trẻ con đọc chữ bằng những ô tròn, vuông, tam giác, ngớ ngẩn quá nên Thủ tướng phải học đánh vần “Cờ Lờ Mờ Vờ. Ngu sỹ Bùi Hiền muốn thay đổi chữ quốc ngữ vốn có lịch sử từ thế kỷ thứ 17, cả trăm năm đóng góp cho văn học Việt Nam phát triển phong phú. Có phải ông từng học bên Tàu làm tay sai cho giặc muốn phá sự trong sáng của tiếng Việt? ông đổi cách viết tiếng Việt phiên âm thành Tiếq Việt, “em ôm chắc anh” phải viết là “em ôm cặk an”...

Hệ thống giáo dục xuống cấp vì chú trọng “hồng hơn chuyên”, còn phải học môn chính trị lỗi thời không thực dụng... Sinh viên tốt nghiệp trình độ thấp kém, không có việc làm. Đại học Việt Nam không được xếp thứ hạng với trường đại học thế giới “cháy nhà, ra mặt chuột” nhưng ông bộ trưởng vẫn ù lì không từ chức mà ngậm miệng ăn tiền.

Bộ trưởng Giao thông -Vận tải đổi trạm thu phí BOT thành trạm thu giá. Thế kỷ 21 rồi mà các ý tưởng trên không có gì mới lạ cũng giống như từng đổi bệnh viện Từ Dũ thành xưởng dẽ. Một quốc gia thiếu lãnh đạo tài đức, yêu nước thương dân, không biết trọng dụng nhân tài thì nhiều người cũng chẳng làm nên trò trống gì,

giống như những ông cựu bộ trưởng tham nhũng ăn cắp, ăn cướp của dân bị đốt lò ... “chuột bầy làm chẳng nên hang“. Sự đổi mới tư duy của các cán bộ CSVN trở thành ngu tưởng, suy nghĩ, việc làm thua con heo. Hy vọng năm Kỷ Tý có nhiều đổi thay tiến bộ hơn, nếu từ bỏ được chế độ thối nát độc tài tham nhũng...Phải trả tự do cho những tù nhân lương tâm.

Năm cũ đủ thứ thiên tai, bão lụt vì phá rừng, thời tiết thay đổi môi trường ô nhiễm. Nhiều người yêu nước biểu tình chống luật đặc khu, chống Tàu bị nhà cầm quyền CS kết án tù nặng nề! trong lúc bọn giặc Tàu muốn chiếm vùng biển bãi Tư Chính /Vanguard bank trong vùng đặc quyền kinh tế của Việt Nam! Theo Công ước Luật biển năm 1982, Công luận phản đối thúc giục nhà cầm quyền Việt Nam phải đưa Trung Cộng ra tòa quốc tế giống như Philippines năm 2013 đã kiện và có phán quyết năm 2016 công nhận Philippines đúng theo luật UNCLOS. Nhưng nhà cầm quyền CSVN vẫn im lặng và bưng bít tin tức về sự kiện biển đảo. Ngày 28/9/2019 Bộ trưởng ngoại giao đọc diễn văn tại Đại Hội đồng Liên Hiệp Quốc (UNGA) ở New York đưa vấn đề căng thẳng ở vùng biển bãi Tư Chính do Trung Cộng xâm lấn trái với luật pháp quốc tế, nhưng ông chết nhất tránh né không dám gọi tên Trung cộng là kẻ đang cướp biển đảo của VN! nhà cầm quyền CSVN nhu nhược, hèn nhát thần phục trước kẻ thù, thật đáng buồn cho dân tộc VN.

Việc chống ngoại xâm để giữ nước, là trách nhiệm bốn phần của người Việt Nam, không thể tin tưởng nhờ nước khác lo cho mình. Cộng Đồng Người Việt khắp nơi trên thế giới biểu tình chống giặc Tàu trong những tháng cuối năm 2019 thì trong nước bị đàn áp không thể biểu tình chống Tàu như những năm trước! Nếu tiếp tục để mất biển thì chúng ta có tội với Tiên nhân đã bỏ xương máu để dựng nước và giữ nước. Giới trẻ trong nước tôi mong các bạn: bớt ăn nhậu, bớt ăn chơi, bớt vô cảm và thờ ơ với đất nước. Họ chỉ xuống đường hàng trăm ngàn người vui mừng hò hét gọi là “đi bão“ sau những trận bạo lực giành được cup và tự hào “làm nên lịch sử”? môn thể thao đá banh giải trí, thắng những trận banh là niềm vui cho giới ham mê mà thôi. Làm nên lịch sử Việt Nam không phải là những trận banh trên sân cỏ. Nên nhìn về tinh thần tuổi trẻ HongKong họ đã làm nên lịch sử của họ sáng ngời, làm cho thế giới ngưỡng mộ và đồng hành.

Những ngày cuối năm, người Việt thường lo sửa soạn bàn Thờ để đón Xuân, người Tây phương không có tục lệ thờ cúng, nên không có bàn thờ tổ tiên trong nhà như người Việt. Thế hệ con cháu ở hải ngoại ảnh hưởng đời sống Tây phương, mong trong tương lai vẫn tiếp tục duy trì được cái Tết cổ truyền, gìn giữ được Văn hoá cội nguồn của dân tộc Việt. Nhìn về đời sống Văn hóa, Đạo đức, Tình người trong nước bị băng hoại rất trầm trọng!

Xuân đến rồi đi, mái tóc thêm bạc màu, đời người già nua theo năm tháng. Nhìn lại hơn 45 năm người Việt tỵ nạn sống xa quê hương, chưa hẹn được ngày về, để sống những ngày trên quê hương yêu dấu, thật sự có tự do dân chủ, dân trí phát triển đất nước phú cường.

Nguyễn Quý Đại

1/ Yersin là người đầu tiên chứng minh rằng trực khuẩn hiện diện ở chuột bệnh và người bệnh là một, nhờ đó ông đã giải thích được phương thức truyền bệnh. Cũng trong năm ấy, khám phá này được cộng tác viên Émile Duclaux gửi đến Viện Hàn lâm Khoa học Pháp trong bài báo nhan đề La Peste Bubonique de Hong-Kong (Bệnh

dịch hạch ở Hồng Kông).

Từ năm 1895 đến 1897, Yersin nghiên cứu thêm về bệnh dịch hạch. Năm 1895 ông trở lại Viện Pasteur ở Paris và cùng với Émile Roux, Albert Calmette và Armand Borrel đã điều chế ra huyết thanh chống bệnh dịch hạch đầu tiên. Cùng năm đó, ông trở về Đông Dương và lập một phòng thí nghiệm nhỏ tại Nha Trang để sản xuất huyết thanh, (năm 1905 viện này trở thành một chi nhánh của Viện Pasteur). Năm 1896, ông thành lập trại chăn nuôi Suối Dầu, nuôi ngựa để sản xuất huyết thanh.

Phim tài liệu về nhà bác học Yersin

<https://www.youtube.com/watch?v=L46T5-of1-c>

Tài liệu tham khảo

Thành thật cảm ơn và mạn phép các tác giả trích một số tài liệu

Cũng như hình cho bài viết này

2/ Die Kaiserinwitwe Cixi

3/ Der Spiegel số 47/ 2007-12-05

The Public Library of Science Biology

Tự điển Y Dược

Tiere Dieser Welt Tác giả Martin Walters & Jinny Johson

Phim Tom and Jerry

<https://bit.ly/2kERoDI>

<https://www.youtube.com/watch?v=zYwpZ4sнду0>

<https://www.youtube.com/watch?v=kRs59FauqkI>

<https://www.youtube.com/watch?v=wy2DgqL1P7s>

Hãng Honda ở Mỹ

Năm 1982, Honda là nhà sản xuất ô tô Nhật Bản đầu tiên xây dựng nhà máy sản xuất xe hơi ở Mỹ, bắt đầu với nhà máy sản xuất xe Accord ở Marysville. Đến nay, hãng đã có bốn nhà máy sản xuất xe ở Ohio: 2 ở Marysville (nhà máy tự động Marysville và nhà máy sản xuất xe gắn máy Marysville), Anna, và Đông Liberty. Hãng còn có các nhà máy ở Lincoln, Alabama (Honda Manufacturing of Alabama), và Timmons ville, Nam Carolina, và gần đây (2006) Honda đã mở

một nhà máy mới ở Tallapoosa, Georgia. Honda mở rộng thêm sau khi có thị phần ở Marysville, Ohio, và cơ sở nghiên cứu và phát triển ở Raymond, Ohio. Bộ phận quản lý của Honda Bắc Mỹ đặt ở Torrance, California. Honda Canada và các xe Civic bán cho Mỹ có nhà máy sản xuất ở Alliston, Ontario từ năm 1985. Ngày 27 tháng 6 năm 2006, Honda thông báo đang mở thêm một cơ sở sản xuất ở Bắc Mỹ, đặt ở Greensburg, Indiana.

Honda Việt Nam

Được thành lập vào năm 1996, công ty Honda Việt Nam là công ty liên doanh giữa 3 đơn vị: Công ty Honda Motor (Nhật Bản), Công ty Asian Honda Motor (Thái Lan), Tổng Công ty Máy Động Lực và Máy Nông nghiệp Việt Nam với 2 ngành sản phẩm chính: xe gắn máy và xe ô tô. Sau hơn 20 năm có mặt tại Việt Nam, Honda Việt Nam đã không ngừng phát triển và trở thành một trong những đơn vị hàng đầu trong lĩnh vực sản xuất xe gắn máy và ô tô uy tín tại thị trường Việt Nam. Theo số liệu công bố của Honda Việt Nam, năm tài chính 2019, tổng dung lượng thị trường xe máy trong nước đạt 3,37 triệu xe, tăng 2,7% so với năm trước. Trong đó, Honda Việt Nam bán ra 2,56 triệu xe, tăng 7,6%, chiếm thị phần 76,8%.

Những Lưỡi Rắn Bò Ra Từ Đồng Tâm

Cuộc hành quân của lối 3,000 Công an và Quân đội vào Thôn Hoàn, Xã Đồng Tâm, gần Thủ đô Hà Nội lúc 4 giờ sáng ngày 09/01/2020 đã để lại vết nhơ rõ nét của một nhà nước nguy ngôn và không ngại dùng bạo lực, dù dã man, tàn bạo để giữ quyền lợi bất chính

Nạn nhân của những kẻ ăn gian nói dối, không còn xứng đáng là lãnh đạo của cả hệ thống Chính trị cường quyền trong vụ Đồng Tâm, gồm có Cụ Lê Đình Kinh, người đứng đầu “nhóm đồng thuận” bảo vệ 59 mẫu đất nông nghiệp, và 3 Công an tấn công vào nhà cụ Kinh.

Trong khi cụ Kinh, 84 tuổi, có 60 tuổi đảng, nguyên Huyện ủy viên và nguyên Bí thư đảng bộ Xã Đồng Tâm, chưa hề trong đời bị kỷ luật Đảng, đã bị Công an vu khống “cấu kết với thế lực lưu vong bên ngoài” để chống đảng và tư lợi, thì nhà nước lại vội vã vinh danh 3 Công an tham gia tập kích cụ Kinh.

LƯỠI RẮN

Nhưng 3 Công an gồm Thượng tá Nguyễn Huy Thịnh, Phó Trung đoàn trưởng, Bộ Tư lệnh Cảnh sát cơ động, Bộ Công an; Thiếu úy Dương Đức Hoàng Quân, Bộ Tư lệnh Cảnh sát cơ động, Bộ Công an và Trung úy Phạm Công Huy, Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH Công an TP.Hà Nội thiệt mạng ở đâu?

Ban đầu, Công an đưa tin ám chỉ như cả Cụ Kinh và 3 Công an đều chết ở khu vực đang có thi công xây dựng tường rào ở khu đồng Sênh, cách nhà Cụ Kinh ít nhất 3 cây số.

Thông báo đầu tiên của Công an viết: “Từ ngày 31-12-2019, một số đơn vị của Bộ Quốc phòng phối hợp với lực lượng chức năng tiến hành xây dựng tường rào bảo vệ sân bay Miếu Môn theo kế hoạch. Trong quá trình xây dựng, sáng 9-1-2020, một số đối tượng có hành vi chống đối, sử dụng lựu đạn, bom xăng, dao phóng... tấn công

lực lượng chức năng, chống người thi hành công vụ, gây rối trật tự công cộng, dẫn đến hậu quả 3 cán bộ, chiến sĩ công an hy sinh; 1 đối tượng chống đối chết, 1 đối tượng bị thương.

Các đơn vị chức năng đã khống chế và bắt giữ các đối tượng vi phạm pháp luật nghiêm trọng để xử lý theo đúng quy định của pháp luật. Hiện nay, các đơn vị liên quan đang tiến hành xây dựng tường rào sân bay Miếu Môn theo kế hoạch.”

Tiếp tay cho tin bịa đặt của Công an, Đài Tiếng nói Việt Nam (VOV, Voice of Vietnam) phụ họa: “Dư luận bàng hoàng, căm phẫn và mong muốn các cơ quan chức năng sớm xử lý nghiêm minh các đối tượng mạo danh “nhân dân” đã sát hại một cách dã man 3 chiến sĩ công an làm nhiệm vụ bảo vệ công trình xây dựng tường rào khu vực sân bay quân sự Miếu Môn và đảm an ninh trật tự xã hội, giữ gìn sự bình yên cho nhân dân tại Đồng Tâm hôm 9/1 vừa qua.” (VOV, 13-01-020)

Nhưng khi bị chất vấn tại sao lại xây tường vào ban đêm và có thật là dân đã tập trung chống “người thi hành công vụ” lúc 4 giờ sáng, khi thực tế dân đang ngủ trong nhà thì Công an lại đổi giọng để “di chuyển” vụ gây ra án mạng 4 người, từ đồng Sênh về khu nhà cụ Kinh ở Thôn Hoàn

Thứ trưởng Bộ Công an, Trung tướng

Lương Tam Quang nói với Báo chí sáng ngày 14/01/2020:” Theo kế hoạch, sáng 9/1 sẽ xây tới khu vực xã Đồng Tâm nên Công an Hà Nội phối hợp với các lực lượng của Bộ tiến hành triển khai các chốt nhằm đảm bảo an toàn cho trụ sở xã, cán bộ xã, cán bộ thôn. Xác định 20 đối tượng trọng điểm để ngăn ngừa. mTrong khi thực hiện nhiệm vụ, tổ công tác bị các đối tượng trong “tổ đồng thuận” tấn công bằng lựu đạn và bom xăng cùng nhiều vũ khí khác...Trong quá trình truy đuổi đối tượng trực tiếp cầm lựu đạn chạy về nhà Lê Đình Chức và sang nhà ông Hợi, đã có một tổ công tác gồm 3 chiến sỹ bị rơi xuống hố kỹ thuật với chiều cao 4m. Ngay lập tức, các đối tượng đã đổ xăng và đốt các chiến sỹ dưới sự chỉ đạo của Lê Đình Kinh.”

Rõ như ban ngày : cả 3 Công an đều rơi xuống hố một lượt khi họ truy đuổi các đối tượng, nhưng không có tin họ đã bị “tổ đồng thuận” tấn công.

Thế nhưng, đến chiều cùng ngày 14/01 (2020), tại lễ phát động phong trào gọi là “học tập tấm gương dũng cảm hi sinh” của 3 công an trong quá trình làm nhiệm vụ tại thôn Hoàn, ông Tướng Lương Tam Quang lại nói khác.

Ông kể:”Tổ công tác đã truy đuổi, triển khai bắt giữ, các đối tượng tiếp tục sử dụng bom xăng, gạch đá, tuýp sắt dài 2m có gắn lưỡi dao đâm vào tổ công tác khiến 3 cán bộ công an bị thương, rơi xuống hố giữa nhà Lê Đình Hợi và Lê Đình Chức. Các đối tượng đã ném bom xăng, đổ xăng xuống hố, phóng hỏa, khiến 3 cán bộ, chiến sỹ công an hi sinh.”

Đáng chú ý: tên người chỉ đạo tấn công Lê Đình Kinh không còn trong lần cáo cuộc này

HÌNH “LIỆT SỸ” ĐU?

Nghe thì “thê thảm” và “dã man” tấy trời đấy, nhưng Nhà văn, Đại tá Phạm Đình Trọng đã nghi vấn:”Nhưng các tướng công an ở sở chỉ huy trận đánh đưa thông tin về ba cái chết mà không có nổi một tấm hình đủ sức thuyết phục, đủ sức chứng minh xác thực về cái chết của công an ở Đồng Tâm rạng sáng 9.1.2020. Có cái chết thực thì nơi ba công an ngã xuống không thể tùy tiện di chuyển hết nơi này đến nơi khác. Cái chết đau

lòng có thực đó cũng đã được ghi lại bằng nhiều tấm ảnh xúc động và đầy sức thuyết phục, không mơ hồ và giả tạo như hai, ba tấm ảnh nghèo nàn do dư luận viên tung lên mạng.”

Ông Trọng còn thắc mắc:”Kéo dài quân bất ngờ đánh vào một làng quê nhỏ bé, quyền chủ động hoàn toàn thuộc về công an khai chiến. Trong trận đánh, người dân bị khống chế, giam trong nhà, người dân chỉ tự vệ cũng bất lực. Công an hoàn toàn làm chủ tình thế, làm chủ diễn biến trận đánh mà có tới ba sĩ quan công an cấp tá, cấp úy nối nhau lao xuống “hố kỹ thuật” chết thảm thì kỹ năng, nghiệp vụ của những sĩ quan công an đó quá tồi dẫn đến cái chết quá lãng nhách, không đáng.

Cơm ăn, áo mặc từ tiền thuế của dân, nhận đồng lương ưu đãi từ tiền thuế của dân mà nỡ cầm khẩu súng có được cũng từ tiền thuế của dân bắn vào dân rồi nhận cái chết do tự té xuống “hố kỹ thuật”. Dù đau lòng, thương tâm nhưng đó là những cái chết tầm thường của những con người công cụ phản bội nhân dân, chống lại nhân dân.”

BẢO VỆ TỔ QUỐC NÀO?

Nhưng trước mắt đảng và chính phủ thì “những cái chết tầm thường” vẫn xứng đáng được vinh danh “liệt sỹ” vì đã “góp phần vào sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc”.

Rất tiếc 3 “liệt sỹ” Công an không hy sinh ở biên cương lãnh thổ hay ngoài Biển Đông chống quân Tàu xâm lược mà lại ở “mặt trận đàn áp dân, chiếm đất” ở Thôn Hoàn !

Phải chăng “sự nghiệp xây dựng và bảo vệ

Tổ quốc” đã bị đặt sai chỗ, hay Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Nguyễn Phú Trọng đã hết còn biết Thôn Hoàn không phải là Tổ quốc?

Vì vậy việc tăng công có chủ ý cấp tốc và trái thông lệ phải qua nhiều quá trình cứu xét đã được tuyên truyền như sau: “ Ngày 10-1, Bộ trưởng Bộ Lao động, Thương binh và Xã hội đã có Tờ trình gửi Thủ tướng Chính phủ về việc cấp Bằng Tổ quốc ghi công cho 3 cán bộ Công an, đã anh dũng hy sinh trong khi làm nhiệm vụ tại xã Đồng Tâm (huyện Mỹ Đức, Hà Nội).

Tờ trình nêu rõ: Thực hiện Pháp lệnh Ưu đãi người có công với cách mạng sửa đổi, bổ sung ngày 16-7-2012 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội; Nghị định số 31/2013/NĐ-CP ngày 9-4-2013 của Chính phủ quy định chi tiết, hướng dẫn thi hành một số điều của Pháp lệnh Ưu đãi người có công với cách mạng, Bộ Lao động, Thương binh và Xã hội trình Thủ tướng Chính phủ đề nghị xác nhận liệt sỹ và cấp Bằng Tổ quốc ghi công đối với 3 cán bộ, chiến sỹ thuộc Bộ Công an

Cũng trong ngày 10-1, Chủ tịch Nước Nguyễn Phú Trọng đã ký Quyết định truy tặng Huân chương chiến công Hạng nhất cho ba cán bộ, chiến sỹ công an đã lập chiến công đặc biệt xuất sắc trong chiến đấu và phục vụ chiến đấu, góp phần vào sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.” (báo Công an Nhân dân(CAND), ngày 12/01/2020)

BẤT NHÂN-BẤT NGHĨA

Bên cạnh những vụ cáo, mạ lỵ Cụ Lê Đình

Kình và dân Đồng Tâm chống Chính quyền Hà Nội cường chế 59 mẫu đất nông nghiệp được “tổ chức lưu vong nước ngoài hướng dẫn cách bạo động”, Thứ trưởng Công an Lương Tam Quang còn nói :”Qua tài liệu thu thập được tại nhà Lê Đình Kình cho thấy, một số tổ chức lưu vong, phần tử chống đối đã hướng dẫn “tổ đồng thuận” cách làm bom xăng, tạo quả nổ, hướng dẫn mua sắm vật tư làm vũ khí... Nhiều đối tượng tự gắn mác đại diện nhân dân Đồng Tâm, hỗ trợ nhóm đồng thuận gây thanh thế, quyên góp tiền bạc. Về tiền quyên góp được, gần một nửa chia cho bố con, anh em ông Kình.”

Toàn là ngôn ngữ tố cáo riêng của Công an, không ai biết thực hư ra sao vì Công an không đưa ra bằng chứng. Báo chí nước ngoài ở Việt Nam và cả “làng báo, đài” của đảng cũng không dám xông mình điều tra lời cáo buộc của Lương Tam Quang.

Nhưng sau khi cụ Kình bị Công an hành quyết bằng 4 phát đạn vào đầu (2), tim (1) và vào chân (1), nhiều người dân trong và ngoài nước đã gửi tiền Phúng Điếu đến Gia đình cụ Kình như một nghĩa cử “nghĩa tử là nghĩa tận”, theo phong tục của người Việt Nam. Tuy nhiên Bộ Công an đã yêu cầu Vietcombank phong tỏa, không cho người đứng tên tài khoản Nguyễn Thúy Hạnh lấy ra trao lại cho Gia đình Cụ Kình.

Ngày 17/01 (2020), Bộ Công an loan báo:”Để phục vụ yêu cầu điều tra, mở rộng vụ án, trong đó có hành vi tài trợ khủng bố, Cơ quan điều tra đã đề nghị các tổ chức tín dụng trong và ngoài nước phối hợp rà soát, phong tỏa một số tài khoản có liên quan.

Bộ Công an thông báo và đề nghị các cá nhân, tổ chức trong và ngoài nước nâng cao cảnh giác, không gửi tiền vào tài khoản của những người có hành vi kêu gọi tài trợ và thông báo kịp thời cho cơ quan chức năng xác minh, xử lý. Hiện cơ quan chức năng đã phong tỏa tài khoản số 0611001987139 mở tại ngân hàng VCB mang tên NGUYEN THUY HANH.

Danh sách các tài khoản nghi vấn liên quan, Bộ Công an sẽ thường xuyên cập nhật khi có thông tin.

Trong bản tin phát trên VTV, Nguyễn Văn Tuấn, đối tượng được giao nhiệm vụ thường xuyên phát trực tiếp trên Facebook các thông tin sai lệch về nguồn gốc đất sân bay Miếu Môn, đã khai nhận được những đối tượng ở nước ngoài liên lạc tài trợ tiền để thực hiện các hoạt động gây rối an ninh trật tự như: Việt Tân, chính phủ quốc gia Việt Nam lâm thời, Triều Đại Việt.

Số tiền nhận từ các tổ chức khủng bố, nhóm đối tượng sử dụng một phần để mua lựu đạn, hung khí, chế tạo bom xăng để sẵn sàng chống trả lực lượng chức năng, phần lớn số tiền còn lại sử dụng vào các hoạt động chi tiêu cá nhân.

Các tổ chức khủng bố còn chỉ đạo nhóm đối tượng tìm mua vũ khí, nghiên cứu các tài liệu trên mạng Internet để chế tạo bom xăng nhằm chống lại các lực lượng chức năng khi bảo vệ việc xây dựng tường rào sân bay Miếu Môn. Trong số các đối tượng tấn công lực lượng chức năng thời gian qua, có những trường hợp vì thiếu hiểu biết mà bị nhóm đối tượng cầm đầu kích động, lôi kéo.”

Tin của Công an viết thêm:” 528 triệu đồng là số tiền mà Nguyễn Thúy Hạnh đã kêu gọi được sau 3 ngày phát động từ các cá nhân trong và ngoài nước. Ngoài một số tài khoản ghi nội dung phúng điếu, có nhiều tài khoản có lời lẽ kích động, ca ngợi số chống đối tại Đồng Tâm...”

Nguyễn Thúy Hạnh là đối tượng chống đối chính trị, tháng 12/2019 Nguyễn Thúy Hạnh được tổ chức Việt Tân trao giải thưởng Lê Đình Lượm, đã 3 lần bị lực lượng chức năng của Việt

Nam xử phạt hành chính về hành vi tụ tập trái phép và biểu tình trái phép.”

“Đại tá Phan Nguyên Hùng, Phó cục trưởng Cục An ninh nội địa, Bộ Công an cho biết: “Qua theo dõi thấy rằng, có rất nhiều đối tượng trong và ngoài nước trong đó có một số đối tượng tổ chức khủng bố Việt Tân đã chuyển tiền vào tài khoản của Nguyễn Thúy Hạnh. Để kịp thời ngăn chặn, ý đồ của các đối tượng, Bộ Công an đã tiến hành phong tỏa tài khoản của Nguyễn Thúy Hạnh để tiếp tục điều tra, làm rõ mục đích sử dụng số tiền thu được”.

Kể cũng lạ, trước cuộc tấn công, giết cụ Lê Đình Kinh sáng ngày 09/01 (2020), không thấy Bộ Công an tố cáo Cụ Kinh hay Tổ Đồng Thuận đã nhận tài trợ từ các Tổ chức lưu vong, trong đó có Việt Tân.

TƯỚNG THUỐC-ĐẠI TÁ QUANG

Nhưng trước những tin hỏa mù một chiều và độc quyền về Đồng Tâm của Bộ Công an, dư luận trong và ngoài nước vẫn hoang mang không biết tin ai thì lác đác đó đây đã có những phát biểu “tát nước theo mưa”, ủng hộ nhà nước của một số cò mồi dư luận.

Trong số này, nổi bật hơn cả có Trung tướng Nguyễn Quốc Thuốc, nguyên Ủy viên Trung ương Đảng, nguyên đại biểu Quốc hội, nguyên Tư lệnh Quân khu 4.

Ông nói :”Đây không phải là vụ án hình sự thông thường mà là có dấu hiệu chống phá Nhà nước. Theo dõi diễn biến sự việc ở xã Đồng Tâm suốt thời gian qua, tôi thấy rằng, hơn hai năm vừa qua, chính quyền đã thể hiện sự kiên nhẫn, nhân nhượng rất nhiều lần. Ai sai thì phải giáo dục để sửa, nhưng nếu khi đối tượng vẫn ngoan cố thì phải xử lý theo pháp luật. Vì chính quyền càng nhân nhượng thì kẻ địch đứng đằng sau càng giật dây để nhóm đối tượng càng lấn tới. Nên không thể nhân nhượng nữa mà phải hành động quyết liệt. Đây không chỉ là tội giết người trong vụ án hình sự đơn thuần mà theo tôi còn là tội chống phá chế độ, chống phá Nhà nước, đi ngược lại lợi ích quốc gia và nhân dân. Nhóm đối tượng đã giết hại những cán bộ, chiến sĩ công

an đang vì nhân dân phục vụ.

Vụ việc tại xã Đồng Tâm có dấu hiệu cho thấy thế lực thù địch bên ngoài đứng đằng sau để bày mưu kế, bơm tiền, đưa vũ khí cho nhóm chống đối. Đã là mâu thuẫn đối kháng có bàn tay của địch ở đằng sau thì phải kiên quyết trấn áp bằng sức mạnh và mưu lược, chứ không thể theo cách tuyên truyền, thuyết phục thông thường.”

“Mục đích của thế lực thù địch, của tổ chức khủng bố ở bên ngoài là muốn tạo ra ở xã Đồng Tâm một nhóm phản loạn nhằm chống lại Nhà nước của chúng ta.” (báo Quân đội Nhân dân (QĐND), ngày 21/01/2020)

Lời nói của Tướng Thước giống hệt như tố cáo không bằng chứng của Công an. Ông Thước đã đóng vai quan tòa để buộc tội “nhóm chống đối”, trong đó có cụ Lê Đình Kinh, người đã qua đời và không thể phản bác vạch ra sai trái và chủ quan, một chiều của Tướng Thước.

Như vậy, nói xấu và đổ tội cho người đã chết thì người sống có vinh dự gì, nhất là đối với một Tướng lĩnh như Nguyên Tư lệnh Quân khu 4, Nguyễn Quốc Thước?

Trái với quan điểm một chiều và chủ quan của Tướng Thước, Đại tá Công an Nguyễn Đăng Quang, người đã về Đồng Tâm nhiều lần thảo luận vụ tranh chấp 59 mẫu đất với Cụ Lê Đình Kinh, đã lên tiếng trong bài viết của ông phổ biến trên Internet ngày 22/01/2020.

Ông Quang quả quyết :”Tôi khẳng định ĐCSVN đã phạm sai lầm cực kỳ nghiêm trọng khi quyết định sử dụng bạo lực thay cho đối thoại ôn hòa hoặc tranh tụng pháp lý trước tòa, dẫn đến một kết cục đẫm máu cho cả 2 phía, gây chia rẽ trong xã hội và làm ly tán lòng dân. Thử hỏi, 93 triệu người dân Việt Nam, nhất là 4,5 triệu kiều bào ta ở nước ngoài, từ nay có ai tin vào “chính sách đại đoàn kết và hòa hợp, hòa giải dân tộc” của Đảng nữa hay không, khi Đảng đã ra tay sử dụng vũ lực để giết hại người dân ngay trong thời bình? Qua vụ thảm sát Đồng Tâm này, có thể thấy rõ câu trả lời là: KHÔNG!

Theo Đại tá Quang thì:”Họ có thể đã đạt được điều họ muốn: Đã tiêu diệt được kẻ chủ mưu, răn đã bị đánh đập đầu, từ nay sẽ vĩnh viễn không

còn những buổi họp thường kỳ của “nhóm Đồng thuận” được tổ chức trong ngôi nhà này nữa!

Cũng với chính mục đích và mục tiêu như vậy nên họ mới ra tay hủy hoại tan hoang nhà riêng cụ Kinh lẫn tư gia của 2 người con trai, cướp và mang đi mọi tài sản có giá trị trong 3 căn nhà này, như: TV, tủ lạnh, máy vi tính.v.v... cho đến chiếc ô tô mới mua của cháu Lê Đình Uy (đăng ký xe mang tên vợ là Nguyễn Thị Duyên), đặc biệt là chiếc tủ gỗ mà bên trong “cất giữ một lượng lớn tiền mặt mà gia đình dành dụm được trong những năm qua cùng mọi hồ sơ, tài liệu, văn bản, chứng cứ của cụ Kinh lưu giữ hàng chục năm nay”!

Sự tàn ác, dã man đã đạt đến đỉnh điểm mà ngay chính các thành viên trong 3 ngôi nhà này, khi được thả về để lo hậu sự cho cụ Kinh, không còn có thể nhận ra đây là 3 căn nhà mà chỉ vài hôm trước họ đã từng sinh sống!

Sao các người có thể tàn ác như vậy với đồng chí của mình, một đảng viên chưa hề bị kỷ luật đảng, một công dân chưa có tiền án, tiền sự, và chưa bị kết án là tội phạm trước bất cứ tòa án nào? Đây chính là sự tàn độc, dã man, thú tính, không còn tính người!”

Liệu những lời ta thán và lên án gay gắt Đảng và Nhà nước của Đại tá Quang có đánh thức lương tâm Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Nguyễn Phú Trọng không, hay cũng chỉ là nước đổ đầu vịt như đã từng xảy ra với những Lãnh đạo Cộng sản đã cạn máu Việt Nam? -/-

Phạm Trần

(01/020)

Phẩm cách Việt Nam và vụ việc Đồng Tâm, nhìn từ Singapore

Sẽ là đường đột nếu vội phán định ai đúng, ai sai trong khi rất thiếu thông tin và sự minh bạch về một vấn đề phức tạp, đã kéo dài nhiều năm. Hơn thế nữa, việc dùng một tiêu chí nhị phân về đúng-sai không còn phù hợp trong bối cảnh vấn đề quyết định bởi nhiều thành tố mà mỗi bên có thể đứng ở thành tố này nhưng sai ở thành tố khác.

Với một ước vọng về một tương lai tốt đẹp cho đất nước, bài viết ngắn này đề nghị dùng một bộ tiêu chí đơn giản nhưng khách quan và hàm súc để đánh giá về một quyết sách hệ trọng có tác động tiềm tàng đến công cuộc phát triển của một quốc gia.

Thật may mắn, bộ tiêu chí này có thể gói gọn một cách dễ nhớ trong bảy từ tiếng Anh bắt đầu với V, I, E, T, N, A, M. Để ngắn gọn ta có thể gọi bộ tiêu chí này là bộ tiêu chí VIETNAM hay phẩm cách Việt Nam.

Chữ V chỉ Vision - Tầm nhìn. Tầm nhìn này không chỉ là mục tiêu Việt Nam muốn vươn tới mà cả động lực nền tảng để Việt Nam đi lên, đó là lòng dân. Với Việt Nam, một dân tộc đã chịu muôn vàn đau thương trong suốt chiều dài lịch sử của mình, lòng tin không chỉ là tài sản vô giá mà còn là bảo bối thiêng liêng dân tộc này phải giữ lấy bằng mọi giá vì sự tồn vong của giống nòi.

Chữ I chỉ Integrity - Sự Chính trực. Một quyết sách chỉ có sự chính trực cao khi nó cao quý về mục đích và quang minh chính đại trong cân nhắc phương cách hành động. Sự chính trực không để cho người dân, dù là họ sai, bị tước đoạt những quyền cơ bản được bảo vệ chính kiến của mình.

Chữ E chỉ Enlightenment - Sự khai sáng. Sự khai sáng đòi hỏi người ra quyết sách không chỉ căng mắt tìm kiếm, học hỏi tri thức nhân loại và chuẩn mực quốc tế mà cả lắng nghe thấu đáo ý kiến của người dân. Không cầm được nước mắt trước nỗi đau của dân, trăn trở đêm ngày với ước vọng của dân, một lòng một dạ vì tương lai

của dân là những phẩm chất căn bản về tâm khai sáng của một người cán bộ.

Chữ T chỉ Trustworthiness - Sự đáng tin cậy. Đây là tiêu chuẩn có tính sống còn. Nếu quyết sách bị nghi ngờ là vụ lợi hoặc không công bằng, nó sẽ tự mất đi toàn bộ hiệu lực của nó.

Chữ N chỉ Nation-first, nghĩa là đất nước trên hết. Lịch sử dân tộc cho thấy, một quyết sách nếu thực sự thiêng liêng vì nước, chắc chắn người dân, dù là ai, cũng sẵn sàng xả thân nhà để đóng góp.

Chữ A chỉ Aspiration- Khát vọng. Người Việt Nam có khát vọng rất lớn cho tương lai đất nước. Nó là nguồn năng lượng vô song không chỉ giúp đất nước vững vàng trước hiểm họa mà còn là động lực tiềm tàng đưa đất nước đi lên. Quyết sách tốt là quyết sách đẩy lên được khát vọng về tương lai đất nước của người dân.

Cuối cùng, **chữ M chỉ Motherland** - Đất Mẹ/ Tổ Quốc. Tình đồng bào là kết tinh của phẩm chất này. Quyết sách tốt không bao giờ làm tổn thương đến tình cảm của người dân. Một khi đã sai thì tìm cách làm giảm đi nỗi đau tê tái này.

Đối chiếu với bộ tiêu chí VIETNAM trình bày ở trên, với sự thành tâm tự đáy lòng của một trí thức bình thường, tôi thấy quyết sách về vụ việc Đồng Tâm của chính quyền đạt chuẩn rất thấp. Vì mỗi quyết sách quan trọng đều có tác động đến công cuộc phát triển không chỉ trong ngắn hạn mà cả dài hạn.

Đối chiếu với bộ phẩm cách Việt Nam này, mỗi người có thể tự đánh giá xem một quyết sách quan trọng đưa đất nước đi lên hay đi xuống; đi lên bao xa và đi xuống đến mức nào.

Để đất nước vươn tới tầm nhìn khát vọng mà ngàn đời hằng mong đợi, đất nước cần hơn bao giờ hết những quyết sách có phẩm cách Việt Nam rất cao và không chấp nhận sự lặp lại của những quyết sách tầm thấp như Đồng Tâm.

Theo BBC

Tin Việt nam

Báo cáo Thế giới 2020: Việt Nam không làm gì nhiều để cải thiện nhân quyền

Nhà cầm quyền Việt Nam trong năm 2019 chẳng làm gì nhiều để cải thiện hồ sơ nhân quyền yếu kém, vẫn tiếp tục hạn chế tất cả các quyền dân sự và chính trị cơ bản, theo báo cáo của Tổ chức Theo dõi Nhân quyền Human Rights Watch (HRW) vừa công bố hôm 14/1.

Phúc trình Thế giới 2020 của HRW, trong phần báo cáo về Việt Nam, trình bày các vi phạm của Hà Nội đối với quyền tự do biểu đạt, tự do truyền thông, tự do lập hội-nhóm họp, và tự do tôn giáo của người dân.

Hà Nội chặn truy cập hoặc yêu cầu các công ty viễn thông hay mạng xã hội gỡ bỏ các nội dung bị coi là nhạy cảm về chính trị, theo HRW.

“Các tòa án do đảng kiểm soát kết án các nhà hoạt động và blogger dựa trên các cáo buộc nguy tạo về an ninh quốc gia. Trong năm 2019, chính quyền đã kết án ít nhất là 25 người trong các vụ án có động cơ chính trị,” báo cáo của HRW viết.

HRW cũng tố cáo tuyên bố của Việt Nam trong đợt Kiểm điểm Định kỳ Phổ quát (UPR) tại Hội đồng Nhân quyền Liên Hiệp Quốc ở Geneva rằng đã thực hiện đầy đủ với 159 nội dung, thực hiện một phần với 16 nội dung trong tổng số 182 khuyến nghị được chấp thuận trong lần UPR 2014 là không chính xác và thiếu thuyết phục.

Tự do biểu đạt, chính kiến, và ngôn luận

HRW nói các blogger viết về nhân quyền ở Việt Nam thường xuyên bị sách nhiễu, dọa dẫm, bắt bớ, với ít nhất 14 người trong năm 2019 bị xét xử và kết án nhiều năm tù về tội “làm, tàng trữ, phát tán hoặc tuyên truyền thông tin, tài liệu, vật phẩm nhằm chống Nhà nước Cộng hòa Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam.”

Vẫn theo báo cáo, công an thường ngăn cản các nhà hoạt động không cho tham dự các buổi họp mặt, biểu tình hay các phiên xử các nhà bất đồng chính kiến cũng như cản trở một số nhà vận động nhân quyền ra nước ngoài.

Tự do truyền thông và tiếp cận thông tin

Phúc trình của HRW nói Việt Nam vẫn kiểm soát chặt chẽ truyền thông, cấm báo chí độc lập, chế tài các nội dung hay tài khoản mạng xã hội bị coi là trái ý chính quyền về chính trị.

Luật An ninh mạng có hiệu lực từ đầu năm 2019, theo HRW, ‘quá mơ hồ và lỏng lẻo’, tạo điều kiện cho Hà Nội tùy tiện kiểm duyệt quyền tự do biểu đạt của công dân. Bên cạnh đó, theo báo cáo của HRW, Việt Nam còn yêu cầu Facebook, Google tuân thủ các yêu cầu về ngăn chặn nội dung đăng tải cũng như giới hạn quyền phát sóng trực tiếp (livestream) và có chính sách kiểm tra trước các nội dung đăng tải.

Tự do lập hội và nhóm họp

Báo cáo của HRW nêu rõ Việt Nam vẫn cấm các công đoàn, tổ chức nhân quyền và đảng phái chính trị độc lập, những ai muốn thành lập công đoàn độc lập hay nhóm công nhân độc lập phải đối mặt với sự sách nhiễu, đe dọa và trả thù.

‘Nhà cầm quyền quy định các cuộc tụ tập đông người phải được chuẩn thuận, và từ chối cấp phép một cách có hệ thống đối với các cuộc gặp gỡ, tuần hành hay hội họp

Thời sự Việt Nam

công cộng bị coi là không chấp nhận được về chính trị,’ theo HRW.

Tự do tôn giáo

Tổ chức Theo dõi Nhân quyền nói Việt Nam hạn chế các hoạt động thực hành tôn giáo bằng việc theo dõi và bắt buộc phải đăng ký để nhà nước quản lý.

“Dù nhà cầm quyền cho phép nhiều nhà thờ, chùa chiền trong hệ thống kiểm soát của nhà nước được tổ chức thờ phượng, cúng lễ, nhưng vẫn cấm các hoạt động tôn giáo bị tùy tiện quy kết là đi ngược lại với ‘lợi ích quốc gia,’ ‘trật tự công cộng’ hay ‘khối đại đoàn kết dân tộc,’ trong đó có nhiều hoạt động tôn giáo thông thường,” HRW báo cáo.

Vẫn theo phúc trình, các nhóm tôn giáo không được công nhận, trong đó có các chi phái của đạo Cao Đài, Hòa Hảo, Công giáo, Tin lành, và Phật giáo bị sách nhiễu, đe dọa, và có khi bị đàn áp bằng vũ lực; tín đồ bị buộc bỏ đạo, bị giam giữ, tra tấn và bỏ tù.

Tháng Năm năm 2019, Ủy hội Hoa Kỳ về Tự do Tôn giáo Quốc tế công bố phúc trình, xếp Việt Nam là “quốc gia cần quan tâm đặc biệt” về vấn đề tự do tôn giáo.

Các đối tác lớn của Việt Nam

Ở phần đề cập đến các đối tác chủ chốt của Việt Nam, báo cáo của HRW nói Trung Quốc vẫn là cường quốc có ảnh hưởng lớn nhất tới Việt Nam và nhắc tới tranh chấp Biển Đông đang làm phức tạp thêm quan hệ song phương giữa hai chính quyền ‘tương đồng về chính sách áp bức nhân quyền.’

Trong năm 2019, HRW báo cáo, EU nêu quan ngại về việc Việt Nam kết án và bỏ tù một số nhà hoạt động nhân quyền và một số thành viên Nghị viện Châu Âu đã yêu cầu EU gây sức ép để Việt Nam cải thiện hồ sơ nhân quyền.

Về đối tác Mỹ, HRW nhận xét quan hệ Việt-Mỹ tiếp tục mở rộng với các chiến hạm Mỹ cập bến Việt Nam cùng các chuyến thăm cao cấp của giới chức quân sự và việc Tổng thống Donald Trump chọn Việt Nam làm nơi diễn ra họp thượng đỉnh Mỹ-Triều, nhưng phúc trình của HRW không nêu ra động thái nào từ chính quyền

Trump trong việc thúc đẩy nhân quyền Việt Nam trong năm qua.

Với đối tác Australia, HRW báo cáo rằng Thủ tướng Scott Morrison, trong chuyến thăm Hà Nội tháng 8/2019, đã không công khai nêu các quan ngại về nhân quyền. Mối quan tâm của Australia về các vi phạm nhân quyền của Việt Nam, HRW nói, ‘chỉ dồn vào cuộc đối thoại nhân quyền thường niên mà chẳng thu được bất kỳ một tín hiệu khả quan nào từ phía Hà Nội.’

Phúc trình của HRW cho hay Nhật, nhà tài trợ song phương quan trọng nhất của Việt Nam, vẫn giữ im lặng trước hồ sơ đàn áp nhân quyền lâu nay của Hà Nội. Theo ghi nhận của tổ chức theo dõi nhân quyền quốc tế HRW, vấn đề nhân quyền không hề được trao đổi nhân hai chuyến công du cấp cao trong năm 2019 khi Bộ trưởng Quốc phòng Takeshi Iwaya tới thăm Việt Nam hồi tháng 5 và khi Thủ tướng Nguyễn Xuân Phúc được Thủ tướng Shinzo Abe tiếp đón ở Tokyo hồi tháng 7. (Nguồn: đài VOA)

CSVN đang giam giữ ít nhất 239 tù nhân lương tâm

Người Việt

Nhà báo tự do Phạm Chí Dũng vừa bị công an bắt vào Tháng Mười Một, 2019. (Hình: VOA)

SÀI GÒN, Việt Nam (NV) - Nhà cầm quyền CSVN hiện đang giam giữ ít nhất 239 tù nhân lương tâm, theo báo cáo năm 2019 của tổ chức Người Bảo Vệ Nhân Quyền (Defend the Defenders) về tù nhân lương tâm, công bố ngày 1 Tháng Giêng, 2020.

Con số vừa kể là gồm cả “trường hợp nhà hoạt động Huỳnh Thục Vy, người đã bị kết án 33 tháng tù giam nhưng hoãn thi hành án vì đang nuôi con nhỏ” Và “238 người còn lại đang bị giam giữ trong điều kiện vô cùng tồi tệ ở nhiều nhà tù khắp đất nước và xa gia đình của họ.”

Nhà cầm quyền CSVN xưa nay luôn luôn chối là không có tù chính trị hay tù nhân lương tâm tại Việt Nam. Hàng năm, hàng chục người bị bắt rồi vu cho họ “tuyên truyền chống nhà nước,” “lợi dụng các quyền tự do dân chủ...” hoặc “âm mưu lật đổ” với các bản án rất nặng dù hiến pháp của chế độ công nhận đủ mọi thứ quyền tự do căn bản.

Theo tổ chức Người Bảo Vệ Nhân Quyền qua bản báo cáo nói trên, có 48 tù nhân lương tâm bị kết tội hoặc đang bị giam giữ để điều tra về cáo buộc “lật đổ,” 37 người về “tuyên truyền chống nhà nước,” 57 người thuộc nhiều sắc dân thiểu số về “phá hoại chính sách đoàn kết dân tộc,” 7 người về “lợi dụng quyền tự do dân chủ,” 13 người về “phá hoại an ninh,” 48 người về “gây rối trật tự công cộng” và 2 người bị kết tội khủng bố. Tội danh của 10 người không được công bố.

Riêng trong năm 2019, CSVN bắt giữ 39 người

hoạt động trong nước và công dân Úc (Châu Văn Khảm), 32 trong số họ bị cáo buộc theo các tội danh thuộc phần An Ninh Quốc Gia của Bộ Luật Hình Sự (BLHS). Nạn nhân mới nhất của các vụ bắt giữ độc đoán này là nhà báo tự do Tiến Sĩ Phạm Chí Dũng, chủ tịch Hội Nhà Báo Độc lập Việt Nam. Ông bị bắt giữ vào Tháng Mười Một sau khi gửi thư cho Quốc Hội Châu Âu kiến nghị không phê chuẩn Hiệp Định Thương Mại Tự Do EU-Việt Nam (EVFTA).

Tổ chức Người Bảo Vệ Nhân Quyền cho hay, 21 Facebooker bị bắt trong năm 2019 với cáo buộc “tuyên truyền chống nhà nước” hoặc “lợi dụng quyền tự do dân chủ” chỉ vì viết và chia sẻ trên mạng xã hội nhằm cổ súy nhân quyền và dân chủ đa nguyên hay chỉ trích chính quyền hoặc đơn giản chỉ là nêu ra các vấn đề của xã hội như tham nhũng và ô nhiễm môi trường. Họ bị bắt sau khi Luật An Ninh Mạng có hiệu lực, tuy nhiên, các cáo buộc chống lại họ không liên quan đến luật này.

Cũng trong năm ngoái, nhà cầm quyền CSVN đã kết án tù 38 người hoạt động trong nước và 2 người nước ngoài, ông Michael Minh Phương Nguyễn - công dân Hoa Kỳ, và ông Châu Văn

Khảm - công dân Australia, với tổng mức án là 207 năm 6 tháng tù giam và 47 năm quản chế.

Tổ chức Người Bảo Vệ Nhân Quyền thống kê cho thấy 22 trong số các tù nhân lương tâm là nữ và là người thuộc dân tộc Kinh. Tổng cộng, 166 người, tương đương 72.4% trong danh sách, là người dân tộc Kinh. Nhóm sắc tộc lớn thứ hai trong danh sách là người Thượng, một nhóm các dân tộc thiểu số và tôn giáo sống ở vùng núi của Tây Nguyên. Số tù nhân lương tâm người Thượng là 58, chiếm 24.7% danh sách. Trong danh sách còn có 6 người H'mong và 2 người là Khmer Krom.

Chính phủ Hoa Kỳ và Liên Âu thường xuyên có các cuộc đối thoại nhân quyền với chế độ Hà Nội nhưng không có mấy tác dụng. Hà Nội tăng lời khi bị các tổ chức bảo vệ nhân quyền quốc tế lên án CSVN làm ngược lại các cam kết quốc tế về nhân quyền cũng như kêu gọi trả tự do cho các người bị bắt giữ hay cầm tù.

Vào ngày 14 Tháng Giêng, 2020 tới đây, 8 người của “Nhóm Hiến Pháp” sẽ bị đưa ra tòa kết án có thể đến 15 năm tù vì bị vu cho tội “phá rối an ninh.” Họ được gọi là “Nhóm Hiến Pháp” vì tự in các bản hiệp pháp của chế độ rồi phân phát cho mọi người hiểu các quyền tự do căn bản công dân của mình. (TN)

Phái đoàn ngoại giao của các nước Canada, Úc, Mỹ, Tây Ban Nha, Ý, Anh, Đức và Liên Minh Châu Âu đến thăm và làm việc với Hội Đồng Liên Tôn Việt Nam..

Hôm nay, ngày 16 tháng 1 năm 2020, vào lúc 09h, tại chùa Giác Hoa, Nơ Trang Long, Bình Thạnh, Sài Gòn, một phái đoàn ngoại giao của các nước Canada, Úc, Mỹ, Tây Ban Nha, Ý, Anh, Đức và Liên Minh Châu Âu đến thăm và làm việc với Hội Đồng Liên Tôn Việt Nam.. Thành phần tham dự gồm:

- Ông Robert Bisset, Tham Tán Chính Trị Đại Sứ Quán Canada tại VN.
- Cô Josefine Wallat, Tổng Lãnh Sự, Tổng Lãnh Sự Quán Đức tại Sài Gòn.
- Cô Martine Bisenius, Quan Chức Chính Trị Phái đoàn Liên Minh Châu Âu tại VN.

- Cô Bird Collier, Tham Tán Đại Sứ Quán Úc tại VN.
- Ông Roberto Cajari, Tổng Lãnh Sự, Tổng Lãnh Sự Quán Ý tại Sài Gòn.
- Ông Miguel Moro Aguilar, Phó Đại Sứ Đại Sứ Quán Tây Ban Nha tại VN.
- Ông Stephen Taylor, Bí Thư Thứ 2 Đại Sứ Quán Anh tại VN.
- Ông Geatan Damberg-Ott, Quan Chữ Chính Trị, Tổng Lãnh Sự Quán Hoa Kỳ tại Sài Gòn.
- Ông Trần đức, Cán Bộ Chính Trị, Đại Sứ Quán Úc tại VN.

Về phía Hội Đồng Liên Tôn Việt Nam gồm có:

- Hòa Thượng Thích Không Tánh, ĐCT, Phật Giáo.
- Chánh Trị Sự Hứa Phi, ĐCT, Cao Đài.
- Mục Sư Nguyễn Hoàng Hoa, ĐCT, Tin Lành.
- Đạo Huỳnh Lê Văn Sốc, ĐCT, Phật Giáo Hòa Hảo.
- Linh Mục Lê Xuân Lộc, Thành viên, Công Giáo.
- Đạo Huỳnh Lê Quang Hiến, TTK, Phật Giáo Hòa Hảo.
- Chánh Trị Sự Nguyễn Bạch Phụng, Thủ Quỹ, Cao Đài.
- Thượng Tọa Thích Vĩnh Phước, Thành Viên, Phật Giáo.
- Chánh Trị Sự Nguyễn Kim Lân, Thành Viên, Cao Đài.
- Đạo Huỳnh Hà Văn Duy Hồ, Thành Viên, Phật Giáo Hòa Hảo.
- Chánh Trị Sự Lê Thị Nho, Thành Viên, Cao Đài.

Mở đầu, ông Robert Bisset, Tham Tán Chính Trị Đại Sứ Quán Canada tại VN, trưởng đoàn nói rằng chúng tôi là nhóm các nước yêu thích Tự Do Tôn Giáo và Nhân Quyền, Tự Do Tôn Giáo và Nhân Quyền là ưu tiên hàng đầu về chính

sách ngoại giao của chúng tôi. Mục đích cuộc gặp các đại diện các tôn giáo độc lập là tìm hiểu về những khó khăn và lắng nghe những gì mà HĐLTVN gặp phải bởi nhà nước VN gây ra.

Tiếp theo Hòa Thượng Thích Không Tánh đại diện cho HĐLTVN yêu cầu mọi người đứng lên dành một phút mặc niệm và cầu nguyện cho hòa bình và tự do tôn giáo trên toàn thế giới, tưởng nhớ những người đã khuất vì lý tưởng này. và Hòa Thượng cho rằng ngày 30/4/75 không phải là ngày chiến thắng và hòa bình cho VN mà đó là ngày cộng sản cưỡng chiếm miền nam và hiện nay Trung Quốc đang thực hiện âm mưu Hán hóa trên đất nước VN, trong lúc ngày xưa Mỹ hiện diện trên đất nước VN không có ý định Mỹ hóa đất nước VN, và sau 30/4/75, csVN quốc doanh hóa mọi tôn giáo và 5 tôn giáo độc lập hiện diện nơi đây là nạn nhân của chế độ.

Về nhân quyền, hiện có 239 tù nhân lương tâm đang bị giam giữ, gần nhất là vụ án xảy ra tại Đồng Tâm, yêu cầu nhà nước minh bạch vụ án, cực lực lên án nhà cầm quyền csVN đã đưa khoảng 3000 quân vô trấn áp nhân dân xã Đồng Tâm vào lúc 04h sáng ngày 09/01/2020 và sát hại cụ Lê Đình Kinh, 1 ông già 84 tuổi và vụ nhà báo Lê Anh Hùng bị đưa vô trại tâm thần tại Hà Nội, yêu cầu đưa nhà báo ra khỏi trại tâm thần vì đây là một cách trả thù hèn hạ. Hòa Thượng cũng yêu cầu nhà nước VN cho bầu cử tự do và đa nguyên, đa đảng có sự giám sát quốc tế và thả tất cả tù nhân lương tâm vô điều kiện. Ông Robert Bisset cho biết những thông tin và ý kiến của HĐLTVN chúng tôi lắng nghe và HĐLTVN nên tiếp tục đưa lên những vấn đề về Tự Do Tôn Giáo và Nhân quyền tại VN. Ông Miguel Moro Aguilar, Phó Đại Sứ Tây Ban Nha hỏi: Những khó khăn của HĐLTVN gặp phải khi không được nhà nước công nhận, Chánh Trị Sự Hứa Phi trả lời rằng Sau 1975, cộng sản quyết điều hành tôn giáo theo ý họ,, csVN muốn lừa bịp thế giới nên đã lập ra những tôn giáo quốc doanh để nói rằng VN có tự do tôn giáo, vì lẽ đó chúng tôi phải đứng lên để giữ lại truyền thống cho tôn giáo mình, các tôn giáo tuân theo luật của tôn giáo mình đặt ra chứ không theo luận của csVN đặt ra.

Cô Martine Bisenius, Quan Chức Chính Trị Phái Đoàn Liên Minh Châu Âu cho biết rằng đây là thời điểm vì ngày 17/2/2020 sắp tới, Chúng tôi sẽ có cuộc đối thoại nhân quyền với Việt Nam và cảm ơn HĐLTVN đã trình bày, Hòa Thượng Thích Không Tánh cho biết khi Quý Vị ký hiệp định với chánh phủ VN thì quý vị vô tình làm tổn hại nhân dân VN, ông Lê Văn Sóc cho biết luật Tôn Giáo được đưa ra thì chính nhà nước tự mâu thuẫn chính mình, các tôn giáo tại VN có tư cách pháp nhân nhưng tại sao làm mọi việc gì phải xin phép vậy Tự Do Tôn Giáo nằm ở đâu?, đề nghị khi liên hệ với VN phải đặt tự do tôn giáo lên hàng đầu để nhà nước VN thấy rằng tôn giáo là nền tảng của dân tộc. Linh Mục Lê Xuân Lộc: csVN không chấp nhận tôn giáo nhưng không thể loại trừ nên họ lập ra những giáo hội quốc doanh, sau 75, tài sản của các Giáo Hội đều bị tịch thu và mãi cho đến năm 2019, những vi phạm này vẫn còn tồn tại. Cô Josefine Wallat, Tổng Lãnh Sự Đức tại Sài Gòn hỏi LM Lộc xin nói rõ về nhóm bị phân biệt và nhóm được ưu đãi, LM Lộc cho biết trong cùng một mục đích, cùng một tôn giáo nhưng các chức sắc nào lên tiếng về những bất công trong xã hội thì sẽ bị phân biệt đối xử, còn những ai không lên tiếng thì sẽ được ưu đãi. Ông Stephen Taylor, bí thư thứ 2 Đại Sứ Quán Anh hỏi có sự phân biệt về chính sách giữa Trung ương và địa phương không? Ông Lê Văn Sóc cho biết không có sự phân biệt vì tất cả đều do đảng lãnh đạo Mục Sư Hoa cho biết sinh hoạt các tôn giáo độc lập rất khó khăn, khi có luật tôn giáo thì

không có gì đổi mới mà ngày càng siết chặt hơn vì cơ chế xin cho và ông nhờ phái đoàn cứu giúp cho 2 vị Mục Sư đang ở trong tù là Mục Sư Đinh Diêm với bản án 16 năm và Mục Sư Nguyễn Trung Tôn với bản án 12 năm đang bệnh nặng trong tù, sức khỏe ngày càng tồi tệ. Trưởng đoàn Robert Bisset, Tham tán Chính Trị Đại Sứ Quán Canada cho biết vì thời gian có hạn, phái đoàn cảm ơn HĐLTVN đã tiếp đón và chia sẻ những tin tức cho phái đoàn, và nói rằng chúng tôi rất trân trọng về những vấn đề này. Buổi gặp mặt kết thúc vào lúc 10h45 cùng ngày.

Trân trọng kính tường trình.

Việt Nam, ngày 16 tháng 01 năm 2020.

LÊ QUANG HIỂN - Tổng Thư Ký HĐLTVN

Ấn Xá Quốc Tế: Việt Nam gia tăng đàn áp, kiểm duyệt thông tin trên mạng sau vụ Đồng Tâm

Ngày 16/1, tổ chức Ấn Xá Quốc Tế ra thông cáo báo chí chỉ trích Việt Nam đã gia tăng đàn áp, bắt bớ và kiểm duyệt thông tin trên mạng xã hội nhằm ngăn chặn những thảo luận về vụ đụng độ ở xã Đồng Tâm giữa cảnh sát và người dân hôm 9 tháng 1 vừa qua.

Vụ đụng độ nổ ra vào sáng sớm ngày 9/1 khi chính quyền huy động hàng ngàn công an có trang bị vũ khí đến xã Đồng Tâm, ngoại thành Hà Nội, để bắt một số người được cho là chống đối chính quyền trong việc bàn giao đất. Vụ việc đã khiến ít nhất 4 người chết và một người bị thương theo thông báo của Bộ Công an sau đó. Ông Lê Đình Kinh, 84 tuổi, người được coi là lãnh đạo tinh thần của những người dân Đồng Tâm trong vụ tranh chấp đất, đã thiệt mạng trong vụ đụng độ này.

Theo Ấn Xá Quốc Tế, trong tuần qua, đã có 3 nhà hoạt động bị chính quyền bắt giữ vì đã đăng thông tin về Đồng Tâm lên mạng xã hội. Hàng chục người sử dụng Facebook khác bị giới hạn hoạt động trên Facebook.

Ấn Xá Quốc Tế cũng đề cập đến trường hợp trang YouTube của Đài Á Châu Tự Do bị phạt “gây cộng đồng” mà không có lời giải thích rõ ràng.

Trước đó, vào ngày 11/1, báo Hà Nội Mới của

chính quyền Hà Nội trích lời người đại diện của Bộ Thông tin Truyền thông, ca ngợi YouTube và Google đã có phản ứng nhanh đáp ứng yêu cầu của giới chức Việt Nam trong việc gỡ bỏ thông tin, đồng thời lên án Facebook vì đã chậm trễ trong việc đáp ứng đòi hỏi gỡ bỏ thông tin từ phía chính quyền.

“Những nỗ lực mạnh tay của chính quyền Việt Nam nhằm kiểm duyệt những thảo luận về vụ tranh chấp đất đai này là một ví dụ mới nhất về chiến dịch kiểm duyệt các nội dung trên mạng”, ông Nicholas Bequelin, Giám đốc Khu vực của Ấn Xá Quốc Tế được trích lời trong thông cáo báo chí cho biết.

“Mạng xã hội, đặc biệt là Facebook, ngày càng bị (chính phủ) Việt Nam biến thành vũ khí để tấn công những người nói lên ý kiến của mình một cách ôn hòa. Đây là một tấn công vào tự do biểu đạt không thể chấp nhận được và là một nỗ lực rõ ràng đối với ý kiến trái chiều”, ông Bequelin nhận định.

Ấn Xá Quốc Tế cũng đồng thời nêu quan ngại về việc hàng chục người Đồng Tâm khác đang bị công an giam giữ, không được tiếp xúc với bên ngoài, và có nguy cơ bị tra tấn, đối xử tàn tệ.

Ấn Xá Quốc Tế yêu cầu Chính phủ Việt Nam phải giảm căng thẳng và cung cấp bằng chứng, thông tin về những gì thực sự đã xảy ra hôm 9/1, đặc biệt là đối với những cáo buộc tra tấn do bà Dư Thị Thành, vợ ông Lê Đình Kinh, nói trên video clip được đăng tải trên Facebook hôm 13/1 vừa qua. (nguồn: rfa.org)

Tín Thế Giới

80 người chết vì virus Corona ở Trung Quốc, hơn 2,700 người mắc bệnh

BẮC KINH, Trung Quốc (NV) - Chính quyền Trung Quốc hôm Thứ Hai, 27 Tháng Giêng, giờ địa phương, cho biết số người thiệt mạng vì virus Corona ở quốc gia này tăng vọt lên tới 80, với tỉnh Hồ Bắc, nơi có thủ phủ Vũ Hán, thêm 24 người chết, trong khi số người mắc bệnh trên toàn quốc lên tới 2,744 người.

Tuy hiện chưa có gia tăng trong số người thiệt mạng bên ngoài tỉnh Hồ Bắc, trên toàn quốc có thêm 769 người được chính thức xác nhận là mắc bệnh, với khoảng một nửa trong số này ở tỉnh Hồ Bắc. Nguồn tin này nói rằng có 461 người trong tình trạng trầm trọng, theo hãng thông tấn AFP.

Các biện pháp giới hạn di chuyển rất chặt chẽ cũng được đưa ra ở các khu vực bên ngoài tâm điểm dịch Vũ Hán, với tỉnh Sơn Đông và bốn thành phố lớn là Bắc Kinh, Thượng Hải, Tây An và Thiên Tân đều loan báo việc cấm các chuyến xe buýt đường dài ra vào các thành phố này.

Biện pháp nói trên sẽ ảnh hưởng tới nhiều triệu người di chuyển trong thời gian Tết.

Hai tỉnh Giang Tây và Quảng Đông và ba thành phố khác ra lệnh cho dân chúng phải đeo khẩu trang khi ra đường.

Virus Corona khởi sự từ thủ phủ Vũ Hán của

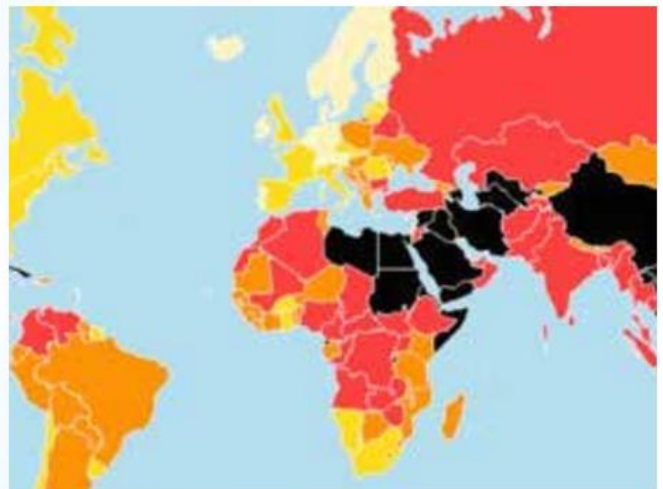
Hành khách đeo khẩu trang trong phòng đợi xe điện tốc hành ở Hồng Kông. (Hình: AP Photo.Kin Cheung, File)

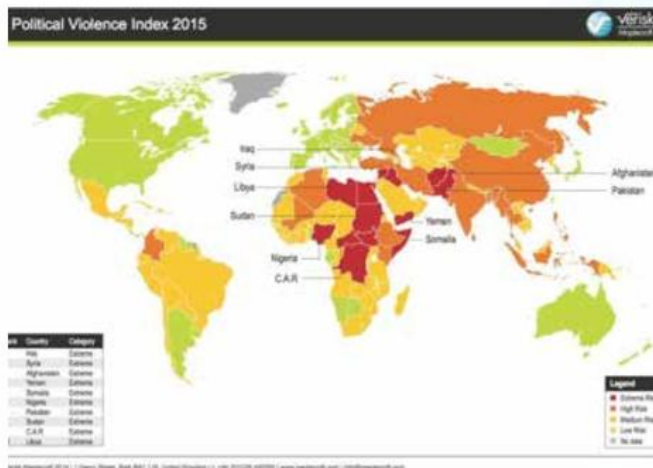
tỉnh Hồ Bắc, nay đã lan ra khắp Trung Quốc và ra ngoài thế giới, tới hơn một chục quốc gia, và cả mấy tiểu bang ở Mỹ. (V.Giang) (Nguồn: Người Việt)

Năm Canh Tý sẽ đem bất ổn 40% toàn cầu, theo dự đoán của hãng Verisk Maplecroft

Khoảng 40% trong số 195 quốc gia trên thế giới sẽ chứng kiến bất ổn dân sự dai

dẳng trong năm 2020, và phản ứng của chính quyền bằng đàn áp dữ dội sẽ là rất cao. Đó là một dự đoán âm ảm của hãng Verisk Maplecroft gửi cho khách hàng là các tập đoàn thương mại để cảnh báo họ cần né tránh rủi ro trong việc làm ăn ở đâu. Verisk Maplecroft là một công ty tư vấn đặt trụ sở ở Bath, Vương Quốc Anh, nổi tiếng về việc nghiên cứu và tiên đoán các rủi ro toàn cầu. Họ chuyên phân tích các dữ kiện then chốt có ảnh hưởng đến việc thương mại toàn

cầu. Họ dùng 15 dấu chỉ (indices) sau đây: Rủi ro chính trị, bất ổn dân sự, tham nhũng, chính phủ ổn định, khủng bố, nhân quyền, lao động trẻ em, lao động cưỡng bức, dân sự & quyền chính trị, điều kiện làm việc, môi trường, tổn thương do biến đổi khí hậu, nạn phá rừng, quy chế bảo vệ môi trường, việc sử dụng nước. (Political Risk, Civil Unrest, Corruption, Government Stability, Terrorism, Human Rights, Child Labour, Forced Labour, Civil & Political Rights, Working Conditions, Environment, Climate Change Vulnerability, Deforestation, Environmental Regulations, Water Stress) Theo dự đoán mới nhất thì một phần tư các quốc gia trên thế giới đã từng chứng kiến những phản kháng và bất ổn năm ngoái sẽ tiếp tục vẫn còn chịu những bất ổn vào năm 2020.

Có 195 quốc gia trên thế giới, (kể cả Vatican và Palestine,) thì 47 quốc gia đã chứng kiến sự gia tăng bất ổn vào năm 2019. Theo một mô hình dữ liệu mới, họ dự đoán rằng vào năm 2020, con số trên sẽ tăng lên đến 75 quốc gia. Hồng Kông và Chile là hai điểm nóng có mức

tăng bất ổn lớn nhất kể từ đầu năm 2019. Cả hai nơi này sẽ không có hòa bình ít nhất là hai năm nữa.

Các điểm nóng bao gồm Nigeria, Lebanon và Bolivia. Các quốc gia đang có nguy cơ cực kỳ cao là Ethiopia, Ấn Độ, Pakistan và Zimbabwe. Rủi ro cao nhất toàn cầu là Sudan và Yemen. Sudan vừa vượt qua Yemen để chiếm ghế số 1. Những quốc gia Ukraine, Guinea Bissau và Tajikistan được dự báo sự bất ổn sẽ có gia tăng lớn nhất. Nhưng đáng lo ngại hơn là ở các quốc gia lớn sau đây, lý do một phần là vì phản ứng đàn áp gay gắt từ lực lượng an ninh: Nga, Trung Quốc, Ả Rập Saudi, Thổ Nhĩ Kỳ, Thái Lan và Brazil. (Trần Mạnh Trác)

Tổ chức 'Open Doors': "260 triệu Kitô hữu bị đàn áp trên toàn thế giới"

Sự lan rộng của chủ nghĩa thánh chiến tại châu Phi hạ Sahara đã làm tăng thêm số lượng các Kitô hữu bị đàn áp (Ảnh: Luis Tato/ AFP).

Số liệu năm 2019 của tổ chức 'Open Doors' cho thấy 50 quốc gia hàng đầu nơi mà việc trở thành Kitô hữu trở thành một mối đe dọa. Khoảng 260 triệu Kitô hữu đã bị "đàn áp nghiêm trọng" vì đức tin của họ vào năm 2019.

Tuyên bố trên được đưa ra theo danh sách 'World Watch List' được công bố mỗi năm kể từ năm 2012 bởi tổ chức phi chính phủ mang tên 'Open Doors' có trụ sở tại Hoa Kỳ. Danh sách này xếp hạng 50 quốc gia nguy hiểm nhất đối với các Kitô hữu.

Trong năm 2018, khoảng 245 triệu Kitô hữu đã bị tra tấn, báo cáo cho biết.

Sự gia tăng này là do "sự suy giảm tự do tôn giáo tại Trung Quốc và Ấn Độ cũng như sự lây lan của chủ nghĩa thánh chiến ở châu Phi hạ Sahara", Patrick Victor, giám đốc của tổ chức 'Open Door' Pháp, cho biết.

"Chúng ta không thể để điều này xảy ra", David Curry, chủ tịch của tổ chức 'Open Doors' Hoa Kỳ, tuyên bố trong khi tiết lộ dữ liệu tại Washington hôm 15 tháng 1. "Mọi người đang lên tiếng và chúng ta có nghĩa vụ phải lắng nghe

tiếng kêu gào của họ”, ông Curry nhấn mạnh.

8 Kitô hữu bị giết hại mỗi ngày

Mặt khác, số vụ giết hại các Kitô hữu đã giảm từ con số 4.305 vụ vào năm 2018 xuống còn 2.983 vụ vào năm 2019, đồng nghĩa với mức giảm 31%. Nhưng điều này có nghĩa là vẫn còn 8 Kitô hữu bị sát hại mỗi ngày, ông Victor nói.

Sự sụt giảm đã kéo theo xu hướng trong vài năm qua và chủ yếu là do sự suy giảm số lượng các Kitô hữu bị sát hại ở Nigeria.

Rõ ràng, những người Fulani chăn nuôi gia súc, vốn là các phiến quân Hồi giáo ở quốc gia đông dân nhất châu Phi, đã thay đổi chiến thuật. Thay vì hành hạ các Kitô hữu, họ đã bắt đầu bắt cóc họ để đòi tiền chuộc.

Tuy nhiên, Nigeria vẫn là quốc gia nguy hiểm nhất đối với các Kitô hữu. Khoảng 1.350 Kitô hữu đã bị giết hại ở đó vào năm ngoái.

Xếp hạng tiếp theo là Cộng hòa Trung Phi (924 vụ), Cộng hòa Dân chủ Congo (152 vụ), Nam Sudan (100 vụ), Burkina Faso (50 vụ) và Ai Cập (23 vụ).

Vấn đề hóc búa của Trung Quốc

So với năm ngoái, số lượng các nhà thờ và các tài sản của Giáo hội bị nhắm mục tiêu (bị phá hủy, thiêu hủy, tấn công, tịch thu, bị hư hại và bị niêm phong) đã tăng gấp 5 lần trên toàn thế giới, từ 1.847 trường hợp vào năm 2018 lên 9.488 trường hợp vào năm 2019.

Trung Quốc là thủ phạm hàng đầu về vấn đề này.

“Chỉ riêng tại Trung Quốc, 5.576 nhà thờ

(chiếm 59% tổng số) đã bị phá hủy và bị đóng cửa”, ông Victor lưu ý.

Đơn cử một ví dụ, ông Victor đã đề cập đến trường hợp của Mục sư Wang Yi, người mà Nhà thờ Tin lành ‘Early Rain Covenant Evangelical Church’ của ông đã bị đóng cửa vào tháng 12 năm 2018. Vị Mục sư bị kết án 9 năm tù vì tội danh “kích động bạo loạn chống lại nhà nước Trung Quốc”.

Số lượng các Kitô hữu bị giam giữ tùy tiện cũng tăng từ 3.150 người vào năm 2018 lên 3.711 người vào năm ngoái.

Trung Quốc, Eritrea, Ấn Độ và Iran ráo riết theo đuổi một chương trình nghị sự nhằm đẩy các Kitô hữu vào sau các song sắt nhà tù.

11 quốc gia nơi mà các Kitô hữu bị đàn áp hầu hết đã thay đổi rất ít trong những năm gần đây, theo tổ chức ‘Open Doors’.

Triều Tiên là quốc gia đứng đầu danh sách.

“Tất cả mọi Kitô hữu ở đó đều bị bắt giữ, bị thẩm vấn và bị đưa đến các trại lao động hoặc bị giết hại”, tổ chức phi chính phủ cho biết.

Afghanistan, Somalia, Libya, Pakistan, Eritrea, Sudan, Yemen và Iran đứng ngay sau đất nước Cộng sản.

Những quốc gia mới lọt danh sách

Cũng như năm ngoái, Ấn Độ đứng thứ 10 trong bảng xếp hạng. Nhưng theo tổ chức ‘Open Doors’, quốc gia đông dân thứ hai thế giới này hiện đang “trên bờ vực chuyển từ một quốc gia cộng hòa thế tục sang một quốc gia Ấn giáo thần quyền”.

Các Kitô hữu hiện đang phải đối mặt với

“những khó khăn thử thách ngày càng gia tăng trong đời sống dân sự ở đó”, tổ chức này cho biết thêm.

Ba quốc gia mới lọt vào danh sách những nơi nguy hiểm nhất đối với các Kitô hữu: Burkina Faso (vị trí thứ 28), Cameroon (vị trí thứ 48) và Nigeria (vị trí thứ 50).

Các Kitô hữu tại hai quốc gia sau này hầu hết là những nạn nhân của tổ chức Boko Haram, một tổ chức khủng bố thánh chiến có trụ sở ở phía đông bắc Nigeria đang tìm cách thành lập một nhà nước Hồi giáo. (Minh Tuệ (theo La Croix))

Microsoft và IBM sẽ ký tài liệu Lời kêu gọi Đạo đức về trí tuệ nhân tạo

Vào ngày 28.02 tới đây, tại cuộc gặp gỡ có tên gọi “Phục hưng. Vì một trí tuệ nhân tạo nhân văn”, do Hàn lâm viện Tòa Thánh tổ chức tại Roma, các lãnh đạo của hai công ty tin học khổng lồ Microsoft và IBM sẽ ký “Lời kêu gọi Đạo đức” về trí tuệ nhân tạo.

Tham dự sự kiện này có chủ tịch công ty Microsoft, ông Brad Smith; phó giám đốc điều hành của công ty IBM, ông John Kelly III; chủ tịch Quốc hội châu Âu, ông David Sassoli; và tổng giám đốc Cơ quan Lương nông quốc tế, ông Khuất Đông Ngọc.

Trong một cuộc họp vào tháng 9 năm ngoái, Tòa Thánh đã bắt đầu nghĩ đến một tài liệu về chủ đề đạo đức trong việc sử dụng trí tuệ nhân tạo. Một tài liệu đã được soạn thảo một cách kỹ lưỡng về với các vấn đề “gai góc” của tiến bộ công nghệ vốn không ngừng phát triển. Tài liệu này,

đã được công bố với tên gọi “Lời kêu gọi Đạo đức”, hứa hẹn sẽ có tác động toàn cầu, và sẽ được Microsoft và IBM ký kết trong sự kiện sắp tới.

Vào sáng ngày 28.02, hai lãnh đạo của Microsoft và IBM sẽ ký “Lời Kêu gọi Đạo đức”, nhằm giúp các công ty trong quá trình đánh giá tác động của các công nghệ liên quan đến trí tuệ nhân tạo, về những rủi ro mà họ gặp phải, về các con đường pháp lý có thể, và cả ở cấp độ giáo dục. Trước đó, vào hai ngày 26 và 27.02 sẽ có hội thảo chuyên đề về trí tuệ nhân tạo, đạo đức, luật pháp và sức khỏe.

Đức cha Vincenzo Paglia, Chủ tịch Hàn lâm viện Tòa Thánh, giải thích: Chúng ta đang tham gia vào lĩnh vực này bởi vì “với sự phát triển của trí tuệ nhân tạo, có rủi ro là việc tiếp cận và xử lý sẽ trở thành điều dành riêng cho các công ty nắm giữ kinh tế lớn, cho các hệ thống an ninh công cộng và các chủ thể quản trị chính trị. Nói cách khác, tính công bằng trong việc tìm kiếm thông tin hoặc duy trì liên lạc với người khác bị đe dọa khi những người không thuộc nhóm đặc quyền hoặc không có kỹ năng đặc biệt không được sử dụng sự tinh vi của các dịch vụ”. (SIR 18.01.2020) (Hong Thủy - Vatican)

ĐTC gửi thông điệp cho Diễn đàn Kinh tế Thế giới

Thứ Ba 21.01.2020, ĐTC Phanxicô gửi thông điệp cho Diễn đàn Kinh tế Thế giới. Đại diện Tòa Thánh tại Diễn đàn có ĐHY Peter Turkson, Tổng trưởng Bộ Phục vụ và phát triển con người toàn diện. Chủ đề năm nay là “Các bên liên quan vì một Thế giới Gắn kết và Bền vững”.

Diễn đàn Kinh tế Thế giới diễn ra từ ngày 21.24.01 tại Davos, Thụy Sĩ. Lần họp này cũng là dịp kỷ niệm 50 năm của tổ chức.

Sau lời chào và lời cầu chúc tốt lành đến Diễn đàn, ĐTC viết trong thông điệp: “Trong thời gian qua, Diễn đàn Kinh tế Thế giới đã tạo cơ hội cho các bên liên quan tham gia, khám phá những cách thức sáng tạo và hiệu quả để xây dựng một thế giới tốt hơn. Nó cũng đã cung cấp một đấu trường nơi ý chí chính trị và hợp tác lẫn nhau có thể được hướng dẫn và củng cố, trong việc khắc

phục chủ nghĩa cô lập, chủ nghĩa cá nhân và tư tưởng thuộc địa”.

Tiếp đến, ĐTC ca ngợi chủ đề được chọn cho những ngày hội thảo: “Các bên liên quan cho một Thế giới Gắn kết và Bền vững”. ĐTC nói: “Chủ đề chỉ cho thấy sự cần thiết phải tham gia nhiều hơn của mọi cấp, giúp giải quyết hiệu quả các vấn đề đa dạng mà nhân loại đang phải đối diện”.

ĐTC nhấn mạnh rằng không bao giờ được quên, tất cả chúng ta đều là thành viên của một gia đình nhân loại. Bốn phạm đạo đức luân lý phải khởi đi từ thực tế này. Vì thế, trong khi theo đuổi quyền lực hay lợi nhuận, phải quan tâm đến đến con người, đặt con người ở trung tâm. Vấn đề này thuộc trách nhiệm của những ai đang tham gia vào lĩnh vực kinh doanh và chính phủ. Việc tìm kiếm các giải pháp công bằng cho những thách thức mà chúng ta đang đối diện là việc không thể thiếu. Do đó, cần phải vượt lên trên các đường lối kinh tế hoặc công nghệ ngắn hạn và xem xét đến chiều kích đạo đức, trong việc tìm kiếm các giải pháp để đưa ra các đề xuất, các sáng kiến cho tương lai.

ĐTC viết tiếp: “Nếu các kế hoạch chỉ quy về vật chất hoặc thực dụng, nó sẽ đưa đến các thực hành phần lớn chỉ vì lợi ích cá nhân, xem người khác là một phương tiện. Hậu quả là thiếu tình liên đới và bác ái, dẫn đến bất công. Phát triển toàn diện con người là khi tất cả các thành viên trong gia đình nhân loại được tham gia và đóng góp để theo đuổi lợi ích chung”.

Để nhấn mạnh giá trị của việc phát triển toàn diện, ĐTC đã trích dẫn số 141 Thông điệp

Laudato Si, ĐTC nói đến việc phát triển toàn diện cần phải chú ý đến ngôi nhà chung. Cần phải tập hợp các lãnh vực tri thức, bao gồm cả kinh tế để phục vụ một tầm nhìn toàn diện hơn.

Cuối cùng, ĐTC cầu chúc cho cuộc gặp gỡ đem lại nhiều kết quả tốt đẹp và ban phép lành của Thiên Chúa cho các tham dự viên của Diễn đàn. (CSR_344_2020) (Ngọc Yến - Vatican)

Thập kỷ qua đầy đầy chết chóc, bạo lực và thương đau cho giới trẻ

UNICEF, một Tổ chức Bảo vệ Trẻ em của Liên Hợp Quốc ghi nhận trong thập kỷ qua nhiều tang thương, chết chóc và lạm dụng nhắm vào trẻ em, làm gia tăng gấp ba lần so với các thập kỷ khác! (Robin Gomes - Tin Vatican)

Tổ chức Bảo vệ Trẻ em của Liên Hợp Quốc xác định có hơn 170.000 vụ việc vi phạm nghiêm trọng tới trẻ em qua những tranh chấp chiến tranh và các thảm họa khác; cứ tính trung bình thì có tới 45 vụ vi phạm xảy ra hàng ngày, khiến thập kỷ vừa qua trở thành một thập kỷ đầy thảm họa chết chóc đối với trẻ em. Hôm thứ Hai ngày 30.12.2019, bà Henrietta Fore, Giám đốc điều hành Quỹ UNICEF đã than thở rằng: Các cuộc tấn công vào trẻ em tiếp tục gia tăng, vì các bên tham chiến không tôn trọng những quy tắc căn bản nhất của chiến tranh là phải bảo vệ trẻ em. Bà lưu ý rằng số lượng các quốc gia bị cuốn hút vào các cuộc xung đột cao nhất kể từ năm 1989, khi công ước Quốc tế về Quyền lợi trẻ em được ký kết. Trước những xung đột vũ trang bạo lực giết chóc nhắm vào trẻ em, khiến chúng buộc lòng

phải rời khỏi mái ấm gia đình chạy trốn khỏi bạo lực và chết chóc! Bà cho hay chiến tranh triền miên đã gây nên bao nhiêu cuộc tương tàn đổ máu và cướp đi nhiều sinh mạng trẻ thơ! Năm 2018, Liên Hợp Quốc ghi nhận hơn 24.000 vụ vi phạm nghiêm trọng đối với trẻ em, bao gồm chết chóc, bắt cóc, bạo lực tình dục, từ chối những giúp đỡ nhân đạo, lạm dụng sức lao động trẻ vị thành niên, trường học và bệnh viện cũng bị tấn công! Trong khi các nỗ lực giám sát và báo cáo được tăng cường, thì con số những vi phạm đã nhảy vọt hơn gấp rưỡi lần so với con số được ghi nhận vào những năm 2010. Những tấn công và bạo lực đối với trẻ em đã không ngừng gia tăng trong suốt năm 2019. Trong nửa đầu năm, Liên Hợp Quốc ghi nhận hơn 10.000 vụ việc vi phạm đối với trẻ em -có thể con số thực thật còn cao hơn nhiều đang xảy ra ở các khu vực xung đột ở phía bắc Syria, miền đông Dân chủ Cộng hòa Congo (DRC) và miền đông Ukraine. Khi năm 2019 sắp kết thúc, thì các cuộc tấn công và bạo lực đối với trẻ em còn tăng vọt mặc dù Tổ chức Bảo vệ Trẻ em của Liên Hợp Quốc đã kêu gọi tất cả các bên tham chiến hãy tuân thủ nghĩa vụ phải giữ luật pháp quốc tế và chấm dứt ngay các hành vi vi phạm đến trẻ em và nhắm vào thường dân vô tội bao gồm trường học, bệnh viện và các cơ sở hạ tầng của đất nước. Tổ chức Bảo vệ Trẻ em của Liên Hợp Quốc kêu gọi các quốc gia có tầm ảnh hưởng trên trường quốc tế hãy mạnh mẽ dùng uy tín của mình mà bảo vệ trẻ em. (Nguồn: Tin tức Liên Hợp Quốc - UNICEF)

Nhà làm phim 20 tuổi giành giải thưởng phim dài 1 phút về hôn nhân

WGPGS . Aleteia .. Những gì tuyệt vời có thể được truyền đạt chỉ trong 60 giây.

Bạn có thể không hiểu chính xác những lời nói, nhưng các cử chỉ và phụ đề trong phiên bản phim lồng tiếng này đã giúp truyền tải thông điệp tuyệt đẹp của bộ phim giành giải thưởng phim ngắn này . được nhà làm phim người Iran 20 tuổi Syed Mohammad Reza Kheradmand thực hiện.

Bộ phim có tên Hẹn Gặp Vào Thứ Năm, vừa đạt giải thưởng tại Liên hoan phim châu Phi Luxor, một tổ chức phi lợi nhuận nhằm khuyến khích và tôn vinh việc làm phim từ châu Phi.

Bộ phim ngắn mô tả một cặp vợ chồng lớn tuổi, đang lần lượt đọc thuộc lòng những câu thơ của Hafez cho nhau nghe khi ông chồng đang lái xe . thì dừng xe lại ở đèn đỏ và nhìn qua xe bên cạnh, trông thấy một cặp vợ chồng đang lớn tiếng cãi nhau, trong khi cô con gái nhỏ của họ cũng đang ngồi ở ghế phía sau. Cặp vợ chồng lớn tuổi đã làm một cử chỉ diễn tả rất nhiều điều về cuộc hôn nhân của chính họ, và về cách thức mà tình yêu hôn nhân có thể sử dụng để hòa giải những người xung quanh.

Chỉ những người Iran có văn hóa mới có thể tạo ra một video tuyệt vời như vậy. Phim ngắn của Iran (chỉ hơn 1 phút) này đã giành giải thưởng tại Liên hoan phim Luxor. Nhà sản xuất phim chỉ mới 20 tuổi. Zoe Romanowsky (Aletheia) . Vi Hữu chuyển ngữ - Nguồn: tgpsaigon.net

Quân đội nhập cuộc trong nỗ lực dập tắt các vụ cháy rừng ở Úc

Các đám cháy đã bùng phát ngoài tầm kiểm soát của lính cứu hỏa và các thiện nguyện viên, đặc biệt các vùng ven biển phía đông Australia vào thứ Bảy 11.1.20 vừa qua khi nhiệt độ tăng vọt, có nơi nóng tới 49 độ C và gió thổi mạnh. Tình hình trở nên cấp bách nên chính phủ Liên bang phải kêu gọi quân đội nhập cuộc để hỗ trợ đạo binh cứu hỏa. Các đám cháy đã lan rộng ra khắp các tiểu bang buộc hàng ngàn người phải sơ tán.

Thủ tướng Úc Scott Morrison kêu gọi 3000 binh lính trừ bị của quân đội được kêu gọi yểm trợ lính cứu hỏa cũng như các thiện nguyện viên, bao gồm cả một tàu hải quân được trang bị cho thảm họa và cứu trợ nhân đạo khi cần tới.

Bộ trưởng Quốc phòng bà Linda Reynold nói rằng cuộc huy động như thế này chưa bao giờ xảy ra! Thứ bảy tuần qua, hàng ngàn người đi nghỉ và bị mắc kẹt tại bãi biển ở Mallacoota ở

miền đông nam nước Australia đã được tàu hải quân giải cứu và đưa về bến cảng gần Melbourne.

Tình trạng cháy rừng chưa có một dấu hiệu nào được chữa giập nên Giáo hội Úc Châu đã lên tiếng kêu gọi quyên góp yểm trợ cho các nạn nhân của các cuộc cháy rừng có thể gọi là tệ hại nhất của thế kỷ!

Hội đồng Giám mục Công giáo Úc đã phát động một chiến dịch cầu mưa cho Úc châu đã bị hạn hán lâu năm và mời gọi mọi người hỗ trợ cho những nạn nhân của cuộc cháy rừng này.

ĐTGM Mark Coleridge, chủ tịch Hội đồng Giám mục cho biết chúng ta không thể làm ngơ trước những đau khổ của cơn cháy rừng đang hoành hành trên khắp châu lục của chúng ta!

Trong khi đó, Tổng thư ký Hội đồng Giáo hội hoàn vũ, Tiến sĩ Olav Fykse Tveit cho hay Giáo hội là thành viên của Quỹ Từ Thiện Thế giới (WCC) cũng cầu nguyện cho thảm họa này và Quỹ cũng sẵn sàng để trợ giúp những nạn nhân...

Nhà chức trách kêu mời dân chúng trong các vùng đang bị cháy hãy di tản vào cuối tuần này hầu ngăn ngừa khỏi bị thiệt hại nhân mạng. Các Dịch vụ phòng cháy chữa cháy (RFS) của tiểu bang NSW nói với những người chưa sơ tán rằng “đừng để quá muộn rồi mới di tản! hãy “tìm nơi trú ẩn an toàn khi đám cháy còn xa”.

Số người thiệt mạng trong mùa cháy hiện tại, bắt đầu từ tháng 9 năm 2019, đã tăng lên 24 người và hàng chục người bị mất tích, khoảng 2000 ngôi nhà đã bị cháy rụi. 12 triệu mẫu rừng đã bị cháy rụi và tiêu hủy cả 500 triệu chim và các súc vật như rắn rết, kooala hoặc kangaroo và các súc vật khác nữa! (Lydia O' Kane - Tin Vatican)

‘Giặc châu chấu’ bùng ra ở Đông Phi, đe dọa các quốc gia nghèo nhất thế giới

ADDIS ABABA, Ethiopia (AP) - Hàng đoàn “giặc châu chấu”, được coi là đông đảo nhất từ 25 năm nay, đang thấy xuất hiện khắp khu vực Đông Phi, và là mối đe dọa chưa từng thấy cho nguồn cung cấp lương thực tại khu vực có các quốc gia ở hàng nghèo nhất thế giới, theo giới hữu trách. Các chuyên gia về côn trùng nói rằng

tình hình thời tiết bất thường cũng góp phần tạo ra tình trạng hiện nay.

Các đàn châu chấu bay đen kịt như đám mây phủ khắp bầu trời. Mỗi con châu chấu có chiều dài trung bình bằng ngón tay và có hàng triệu con bay hợp đoàn cùng nhau. Mỗi khi chúng đậu xuống cánh đồng nào là nơi đó trở thành tan hoang.

Người dân địa phương ra đồng, chen vào giữa đàn “giặc châu chấu” này, la hét, xua đuổi, vung gậy đập, nhưng thấy đều vô hiệu.

Chính phủ Kenya báo cáo “sự gia tăng cực kỳ nguy hiểm” về hoạt động của các đàn châu chấu. Quốc gia này nói rằng đã thấy một đàn châu chấu dài 60 km (khoảng 37 dặm), rộng 40 km (khoảng 25 dặm) bay ở vùng Đông Bắc nơi này.

Trong bản thông cáo gửi tới báo chí, cơ quan điều hành phát triển khu vực Đông Phi, có tên “Intergovernmental Authority on Development IGAD”, nói rằng một đàn châu chấu sa mạc trung bình có thể có tới 150 triệu con mỗi một cây số vuông và “mỗi một đàn như thế này mỗi ngày có thể phá hủy nguồn cung cấp thực phẩm nuôi sống 2,500 người.”

Sự bùng phát của châu chấu sa mạc, được coi là giống châu chấu nguy hiểm nhất, cũng đang phá hủy nhiều nơi ở Somalia, Ethiopia, Sudan, Djibouti và Eritrea. IGAD cảnh báo rằng giặc châu chấu này có thể sớm lan tới South Sudan và Uganda.

Châu chấu đang khiến tình trạng thiếu thực phẩm trong vùng trở nên trầm trọng hơn, theo Tổ Chức Lương Nông Quốc Tế (FAO) của Liên Hiệp Quốc. Cho đến nay, có hàng trăm ngàn mẫu lương thực đã bị phá hủy.

Một trận bùng phát châu chấu xảy ra từ năm 2003 tới 2005 tại 20 quốc gia ở vùng Bắc Phi Châu đã khiến gây phí tổn đến hơn \$500 triệu để tiêu diệt, với hơn \$2.5 tỉ lương thực bị tiêu hủy, cũng theo FAO.

Để ngăn chặn phát triển của các đàn châu chấu, giới hữu trách phải dùng đến không ảnh chụp từ vệ tinh, trữ sẵn thuốc diệt sâu bọ và mở ra các cuộc phun thuốc bằng phi cơ. Tại Ethiopia, giới hữu trách nói họ đã dùng tới 4 phi cơ cánh quạt loại nhỏ để dùng phun thuốc chống lại giặc châu chấu. (V.Giang)

Lần đầu tiên tổng thống Hoa Kỳ đương nhiệm Donald Trump tham dự tuần hành phò sinh lần 47 tại thủ đô Washington

Hàng trăm ngàn người tham dự tuần hành phò sinh đã tụ họp tại Công viên Quốc gia sáng thứ sáu 24.1 để chào đón vị tổng thống đương nhiệm đầu tiên phát biểu trong dịp này. Tổng thống Donald Trump đã không làm cho họ thất vọng. Ông nói với các nhóm trường học tôn giáo và nhóm chống phá thai: “Các em chưa sinh chưa bao giờ có một người bảo vệ mạnh mẽ hơn tại Tòa Bạch Ốc.” Các cựu tổng thống đảng Cộng hòa phò sinh đã gửi thông điệp qua video hoặc phát biểu qua các đại diện của họ trong cuộc tuần hành. Cả hai tổng thống Ronald Reagan và George W. Bush phát biểu với đoàn tuần hành phò sinh qua điện thoại và mời những người tổ chức đến thăm Tòa Bạch Ốc. Từ năm 2017, phó tổng thống Hoa Kỳ Mike Pence hiện diện với

những người tuần hành phò sinh. Năm 2019, ông cùng với vợ Karen đã xuất hiện trước đám đông. Ông tuyên bố: “Chúng ta đã có thành tích của một thành công ngoại thường về quyền sống. Đây sẽ là một thế hệ khôi phục quyền sống tại Hoa Kỳ.” Năm 2019, tổng thống Trump nói trong video : “Khi chúng ta nhìn vào mắt của một đứa trẻ sơ sinh, chúng ta thấy vẻ đẹp và tâm hồn con người và sự uy nghi trong kỳ công sáng tạo của Chúa. Chúng ta biết rằng mọi cuộc sống đều có ý nghĩa.” Ngày 21 tháng 1, 2020, Tòa Bạch Ốc cho phổ biến bản văn của Tổng Thống Donald J. Trump công bố ngày 22 tháng 1 năm 2020 là Ngày Toàn Quốc [Mừng] Tính Thánh Thiêng Của Sự Sống Con Người. “Hôm nay, tôi kêu gọi Quốc hội cùng tham gia với tôi trong việc che chở và bảo vệ phẩm giá của mọi sự sống con người, kể cả những người chưa được sinh ra.” Cuộc tuần hành là trung tâm của ba ngày sinh hoạt 22.24 tháng giêng 2020 bao gồm hội thảo, triển lãm, đại hội giới trẻ, buổi hòa nhạc và bữa tối. Chủ đề năm 2020 là Sự sống có quyền: Phò sinh là Phò Phụ nữ.” Năm nay, tổng thống Trump nói với nhóm chống phá thai rằng ông rất hạnh diện được đứng bên họ trong cuộc tuần hành phò sinh hàng năm tại thủ đô. Ông là vị tổng thống đầu tiên xuất hiện tại cuộc tuần hành hàng năm kể từ 1974. Ông nói về các đối thủ phò phá thai: “Họ đến phía sau tôi vì tôi chiến đấu cho các bạn. Chúng ta chiến đấu cho những người không có tiếng nói, và chúng ta sẽ thắng vì chúng ta biết làm thế nào để thắng.” “Mỗi cuộc sống nhân bản, được sinh ra hay không được sinh ra - Mỗi người trong chúng ta đây hôm nay hiểu biết chân lý vĩnh cửu. Mỗi trẻ em là món quà thánh thiêng và quý báu từ Thiên Chúa.” Ông ca ngợi các bà mẹ là những “anh hùng” và nói với họ rằng “sức mạnh, sự tận tâm và nỗ lực của các bạn là những gì thúc đẩy đất nước chúng ta.” Trong bài phát biểu tại cuộc biểu tình, Trump đã đưa ra một lời kêu gọi đặc biệt đối với phụ nữ, nói rằng họ đang sử dụng sức mạnh của “phiếu bầu của họ” để chống lại phá thai. Sau lời nhận xét của ông, khán giả đã đáp lại bằng những tiếng hô “bốn năm nữa.” (Lm. Nguyễn Tất Thắng OP)

Soros: Thế giới đẹp hơn nếu Trump và Tập không cầm quyền.

Tại diễn đàn Davos, tỷ phú và nhà hoạt động từ thiện nổi tiếng, George Soros phê phán cả hai ông Donald Trump và Tập Cận Bình, theo tường thuật của Daniel Thomas, BBC News.

Trong năm bầu cử Mỹ, ông Soros, người Mỹ gốc Hungary, coi cả Trump và Tập đều là “những lãnh đạo độc đoán”. Là công dân Mỹ, ủng hộ cho đảng Dân chủ, ông Soros gọi TT Trump là “kẻ lừa gạt” (conman), hiện đã “phá vỡ hạn chế quyền lực mà Hiến pháp Hoa Kỳ quy định”.

Còn về Tập Cận Bình, ông Soros nói nhà lãnh đạo này đang dùng công nghệ để kiểm soát toàn bộ cuộc sống của người dân Trung Quốc.

Ông kết luận tại Diễn đàn Kinh tế Davos, Thụy Sĩ: “Thế giới sẽ tốt đẹp hơn nếu hai người này không nắm quyền. Trump sẵn sàng hy sinh quyền lợi quốc gia cho quyền lợi cá nhân ông ta, và ông ta sẽ làm tất cả, không từ một cái gì, để tái đắc cử.”

Cũng trong phát biểu tại Davos đầu 2019, ông Soros nêu quan điểm rằng ‘Tập Cận Bình nguy hiểm cho xã hội tự do’.

Nhưng năm nay, ông nói thêm rằng ông Tập “sẵn lòng khai thác những điểm yếu của Trump và dùng trí tuệ nhân tạo để nhắm tới mục tiêu kiểm soát toàn bộ người dân Trung Quốc”.

Theo ông Soros, cả Washington và Bắc Kinh hiện nay, “đang đe dọa các xã hội mở”.

Tuy thế, ông Soros, nhà đầu tư tài chính nổi tiếng, có đánh giá đáng chú ý về hai nhà lãnh đạo Mỹ và Trung Quốc trong mảng kinh tế. Ông Soros đã không ít lần coi ông Tập là “mối đe dọa cho tự do” Ông Soros nói “Thế giới đẹp hơn nếu Trump và Tập không cầm quyền”

Ông nói “Tập Cận Bình tìm cách bóp nghẹt kinh tế Trung Quốc, còn Trump lại hun nóng kinh tế Hoa Kỳ.”

“Chứng khoán Mỹ cao giá nhưng không thể giữ ở mức quá nóng (boiling point) quá lâu.”

Theo phóng viên BBC Daniel Thomas có mặt tại Davos (24.01.2020), ông Soros cũng cảnh báo về chủ nghĩa dân túy, biến đổi khí hậu và cam kết bỏ ra 1 tỷ USD để lập ra một mạng lưới các đại học trên toàn cầu nhằm chống lại nạn phân biệt, thói không bao dung.

Nổi tiếng nhưng gây chia rẽ

Sinh năm 1930 ở Budapest, hồi nhỏ, George Soros cùng gia đình (cha là luật sư người Do Thái) phải dùng giấy tờ giả để lẩn trốn sự truy bắt chống Do Thái của phát.xít Đức. Năm 17 tuổi, ông sang Anh sinh sống và làm bằng tiến sĩ ở Trường Kinh tế London (LSE).

Trong thời gian đi học, ông sống bằng nghề hầu bàn, và làm thêm ở chân khuôn vác hỏa xa. Năm 1956, ông sang Hoa Kỳ và trở thành nhà đầu tư (có người nói là đầu cơ) thị trường chứng khoán. Tiếng tăm đến với ông trong vụ đặt cược và gây ra cú phá giá đồng bảng Anh, trong ngày Thứ Tư Đen (Black Wednesday). Trong vụ việc ngày 16.09.1992, ông đã đặt cược chống lại đồng tiền Anh và thắng 1 tỷ bảng Anh chỉ trong một đêm.

Hậu quả của cú đánh này là Anh Quốc phải

rút khỏi Cơ chế Hoán đổi tiền tệ châu Âu - European Exchange Rate Mechanism (ERM). Ngân hàng Anh Quốc mất hàng tỷ bảng và chính trị bị khủng hoảng, khiến ông Soros được mệnh danh là “kẻ đã đánh quỵ Ngân hàng Anh Quốc”.

Đại học Trung Âu (Central European University) ở Budapest từng thu hút sinh viên từ hơn 100 nhóm sắc tộc. Trường bị chính phủ Victor Orban ra lệnh ngưng hoạt động năm 2017 và phải rút sang Vienna, Áo

Ông Soros cũng bị một số người đổ lỗi là “dàn dựng” ra khủng hoảng tài chính châu Á năm 1997.

Cùng lúc, ông có tiếng là đã bỏ nhiều tỷ USD vào việc khuyến khích đa nguyên chính trị, nhân quyền và tự do học thuật, qua quỹ Xã hội mở và các trường đại học ở Đông Âu. Điều này được một số quốc gia hoan nghênh trong giai đoạn chuyển đổi, rời xa mô hình XHCN sang dân chủ, đa đảng sau 1991.

Nhưng cùng với làn sóng dân tộc chủ nghĩa dâng lên ở Hungary, Ba Lan, Slovakia... một số chính trị gia địa phương bắt đầu phê phán ông Soros. Các chỉ trích nhắm vào ông thường có cả màu sắc bài Do Thái.

Năm 2015, Nga cấm tổ chức Xã hội Mở (Open Society), và năm 2017, Hungary buộc một đại học do quỹ của ông Soros tài trợ phải rút đi. Sang năm 2018, Thổ Nhĩ Kỳ cũng buộc tổ chức do ông Soros tài trợ phải đóng cửa. (Theo VOA)

Tin Giáo Hội

Á châu

Các biện pháp hành chính mới cho các nhóm tôn giáo tại Trung Quốc: tất cả đều phải lệ thuộc Đảng Cộng sản

Kể từ ngày 1 tháng 2 năm 2020, các biện pháp hành chính mới sẽ được áp dụng cho các nhóm tôn giáo Trung Quốc. Theo một thông tin từ Tân Hoa Xã, được công bố hôm 30.12.2019, chính quyền Trung Quốc đã hoàn thành “Quy định về các vấn đề tôn giáo” được sửa đổi hai năm trước và sẽ bắt đầu có hiệu lực thi hành vào ngày 1 tháng 2 năm 2018.

Văn bản về “Các biện pháp hành chính cho các nhóm tôn giáo”, do Tân Hoa Xã xuất bản, bao gồm sáu chương và 41 điều liên quan đến tổ chức, các chức năng, các văn phòng, việc giám sát, các kế hoạch làm việc và việc quản lý kinh tế của các cộng đồng và các nhóm tôn giáo ở cấp quốc gia và cấp địa phương. Mọi khía cạnh trong cuộc sống của các cộng đồng tôn giáo - từ giáo lý, các cuộc hội họp, cho đến các dự án hàng năm và hàng ngày - đều phải được sự chấp thuận của ban tôn giáo của chính phủ.

Ngoài việc kiểm soát rộng rãi mọi hoạt động của cộng đồng, các biện pháp mới còn đòi hỏi các thành viên tôn giáo phải hỗ trợ, thúc đẩy và tác động để tất cả mọi thành viên của cộng đồng tôn giáo của họ đều đặt mình dưới sự lãnh đạo toàn diện của Đảng Cộng sản Trung Quốc.

Điều 5 của bản quy định tuyên bố rằng “các tổ chức tôn giáo phải tuân thủ sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Trung Quốc, tuân thủ hiến pháp, luật pháp, quy định, pháp lệnh và chính sách, tuân thủ nguyên tắc độc lập và tự trị, tuân thủ các chỉ thị về tôn giáo Trung Quốc, thực hiện các giá trị của chủ nghĩa xã hội...”.

Điều 17 thậm chí còn yêu cầu nhiều hơn: “Các tổ chức tôn giáo phải truyền bá các nguyên tắc và chính sách của Đảng Cộng sản Trung Quốc, cũng như luật pháp quốc gia, các quy định, các quy tắc...cho các nhân viên tôn giáo và công dân tôn giáo, giáo dục các nhân viên tôn giáo và công dân tôn giáo ủng hộ sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Trung Quốc, ủng hộ hệ thống xã hội chủ nghĩa, tuân thủ và đi theo con đường chủ nghĩa xã hội mang bản sắc Trung Quốc ...”.

Một linh mục Công giáo Trung Quốc nhận xét: “Trong thực tế, tôn giáo của bạn không còn quan trọng nữa, dù bạn theo Phật giáo hay Lão giáo, Hồi giáo hay Kitô giáo: tôn giáo duy nhất được phép là tin vào Đảng Cộng sản Trung Quốc”. (Thanh Tâm) (theo Wang Zhicheng - AsiaNews)

Người Công giáo Hàn Quốc tăng gần 50% trong 20 năm

Số người Công giáo ở Hàn Quốc đã tăng gần 50% trong hai thập kỷ qua, mặc dù tốc độ tăng trưởng này đã chậm lại trong những năm gần đây.

Theo báo cáo mới nhất của Viện Mục vụ Công giáo Hàn Quốc. Năm 2018, Hàn Quốc có gần 6 triệu người Công giáo, so với gần 4 triệu trong năm 1999, tăng 48,6%. Trong giai đoạn này, tỷ lệ người Công giáo ở nước này tăng từ 8,3 đến 11,1%.

Tuy nhiên, bản báo cáo lưu ý tỉ lệ tăng trưởng thực tế đã giảm xuống dưới 1 phần trăm trong những năm gần đây. Vào năm 2000 và 2001, số người Công giáo tăng tương ứng 3,2 và 3,9%. Tỉ lệ tăng tiếp tục giảm xuống dưới 2% trong năm 2009, đạt 1,7% trong năm 2010, trước khi tăng trở lại 2,2% vào năm 2014. Sự tăng trưởng đột biến này được cho là do chuyển thăm của ĐTC Phanxicô.

Trong khi số người Công giáo thực tế đã

tăng lên, số người tham dự Thánh lễ đã giảm từ 29,5% xuống còn 18,3% so với cùng giai đoạn 1999.2018. Cũng theo bản báo cáo: “Tất cả các giáo phận đã nỗ lực để đưa các Kitô hữu nguội lạnh trở lại Giáo hội, nhưng vẫn chưa có một sự thay đổi đáng kể. Công cuộc loan báo Tin Mừng vẫn được Giáo hội Hàn Quốc tiếp tục thực hiện hàng năm qua những chương trình Truyền giáo Quốc gia”. (CSR_226_2020) (Ngọc Yến)

Khách hành hương đến Đất Thánh gia tăng kỷ lục trong năm 2019

Dữ liệu vừa được Văn phòng Hành hương Phanxicô công bố trong những ngày qua, ghi nhận năm 2019 là một năm kỷ lục dòng người hành hương từ khắp nơi trên thế giới đến viếng thăm Đất Thánh. Chỉ riêng khách đăng ký từ Văn phòng của Dòng Phanxicô đã là khoảng 630 ngàn người, trong đó 98% là người Công giáo.

Tại Đất Thánh, Văn phòng Hành hương Phanxicô hợp tác với Dòng Phanxicô là Trung tâm hỗ trợ chính cho khách hành hương. Chỉ riêng tại Trung tâm Phanxicô, có 13 ngàn nhóm hành hương Công giáo đăng ký, ngoài ra còn có 3.590 nhóm thuộc các cộng đoàn Giáo hội Tin lành.

Trong năm 2019, có đến 115 quốc gia đến Đất Thánh, trong đó 35 châu Âu, 31 châu Phi, 23 Mỹ, 22 châu Á và 4 từ châu Đại Dương.

Về quốc tịch: nhóm đông nhất là người Ý (80 ngàn), tiếp theo là nhóm người hành hương Ba Lan (62 ngàn) và nhóm người hành hương Tây Ban Nha (35 ngàn). Theo dữ liệu do Bộ Ngoại giao Israel cung cấp, trong năm 2019 có khoảng 4 triệu 500 ngàn khách du lịch đến Israel.

Sự gia tăng liên tục của dòng người hành hương và khách du lịch đến Đất Thánh được ghi nhận trong những năm gần đây, cho thấy nơi đây có một tầm quan trọng đặc biệt không chỉ về khía cạnh tôn giáo mà còn ở các giá trị khác nữa. Mặc cho tình hình chính trị với các cuộc xung đột và biến động xã hội tại khu vực Trung Đông vẫn không ngừng gia tăng; thì vì niềm tin tôn giáo, những bất ổn đó vẫn không ngăn cản các tín hữu tới hành hương. (Fides 11.1.2020). (Hong Thủy - Vatican)

Hàng triệu người Philippines cử hành lễ Santo Niño, Chúa Giêsu Hải Đồng

Dù vẫn còn những lo lắng do sự phun trào núi lửa Taal, cách thủ đô Manila của Philippines 60 cây số về hướng nam, hàng triệu người dân nước này đã tham gia cử hành lễ Chúa Giêsu Hải đồng hôm Chúa Nhật 19.01 vừa qua.

Bức tượng Santo Niño, Chúa Giêsu Hải đồng, cổ nhất và nổi tiếng nhất hiện được kính tại thành phố Cebu, nơi lễ cử hành lớn nhất, được mệnh danh là “Sinulog”, được tổ chức hàng năm.

Tượng Santo Niño ở Cebu là một tượng Chúa Giêsu cao 38 centimet, được mặc trang phục như một vị vua, là quà của nhà thám hiểm người Bồ Đào Nha Ferdinand Magellan tặng cho hoàng hậu Juana của đảo khi bà được rửa tội và trở thành tín hữu Công giáo.

Lòng sùng kính đối với tượng này đã là một phần của lòng đạo đức bình dân tại Philippines trong nhiều thế kỷ.

Mỗi năm vào tháng 1, hàng triệu người đổ về một đền thờ ở thành phố Cebu, nơi có tượng Santo Niño, trong khi các cuộc rước kiệu và diễn hành được tổ chức trên các con đường của thành phố. Trong những năm vừa qua, sự kiện đã thu hút đến 3 triệu người, và lễ hội Sinulog của Cebu trở thành một trong những sự kiện thường niên lớn nhất trong thế giới Công giáo.

Sinulog hay còn gọi là múa cầu nguyện là lễ hội lâu đời nhất tại Philippines. Một chuyển động của điệu nhảy tập thể này là chuyển động cơ thể mô tả dòng nước chảy theo nhịp trống.

Các tín hữu vẫy tay và hô lớn “Hoan hô Chúa Hải đồng!” và “Hoan hô Vua”.

Trong dịp lễ này, Đức cha Ruperto Santos của Balanga, nơi có đền thánh lưu giữ tượng Chúa Giêsu Hải đồng, mời gọi các tín hữu đối diện với thiên tai trong niềm tin tưởng vào Thiên Chúa. Ngài cũng mời gọi các tín hữu quan tâm đến những người phải di tản vì núi lửa Taal. Cho đến nay, đã có hơn 57 ngàn người Philippines phải di tản vì ảnh hưởng của núi lửa và đang ở trong khoảng 257 trung tâm sơ tán. Các giới chức cho biết họ đang nỗ lực để cung cấp các nhu cầu căn bản của người dân, bao gồm mặt nạ chống tro, vệ sinh tắm rửa và nước đóng chai. (Ucan News 20.01.2020) (Hong Thủy - Vatican)

Mông Cổ và Vatican cộng tác nghiên cứu lịch sử

Vatican và Mông Cổ đã quyết định tăng cường cộng tác trong lĩnh vực văn hóa. Đồng thời các nhà nghiên cứu của Mông Cổ có thể tham khảo Văn khố Tông toà của Tòa Thánh để tái dựng lại các sự kiện lịch sử.

Ngày 14.01 vừa qua, ông Purevsuren, Đại sứ Mông Cổ cạnh Tòa Thánh và cũng là Đại diện Thường trú của Mông Cổ tại Liên Hiệp quốc và các tổ chức quốc tế khác, đã có cuộc gặp gỡ với Đức TGM Paul Gallagher, Ngoại trưởng Tòa Thánh, và trao đổi ý kiến về việc cộng tác song phương.

Ông đại sứ L. Purevsuren đã cảm ơn Vatican cho phép các học giả Mông Cổ nghiên cứu các tài liệu và các nguồn liên quan đến lịch sử Mông Cổ và cho phép làm việc trong Văn khố Tông toà và thư viện của Vatican.

Đức TGM Gallagher bày tỏ sự sẵn sàng của Vatican trong việc dạy tiếng Latinh cho các học giả Mông Cổ để giúp họ có thể nghiên cứu các nguồn tài liệu liên quan đến lịch sử Mông Cổ.

Hai vị đại diện của Tòa Thánh và Mông Cổ cũng thông báo về một hội thảo khoa học và triển lãm ảnh, dự kiến sẽ được tổ chức tại Tòa Thánh trong khoảng thời gian từ ngày 06.08.05, trong dịp lễ kỷ niệm 800 năm của thành phố Karakorum, thủ đô của Đế chế Đại Mông Cổ.

Hội nghị khoa học sẽ thảo luận về vấn đề tự do tôn giáo. Theo cha Giorgio Marengo, nhà truyền giáo dòng Consolata, đã ở Mông Cổ từ năm 2003, dù Kitô giáo chỉ được chấp nhận lại tại Mông Cổ vào năm 1992, sau khi cộng sản sụp đổ, thủ đô đế quốc cổ đại là một trong những ví dụ về sự chung sống hòa bình giữa các tôn giáo khác nhau. Năm 1245, tu sĩ dòng Phanxicô, Giovanni di Pian del Carpine, được ĐGH Innocente IV cử làm đại sứ tại Đế quốc Mông Cổ.

Cha Marengo cũng cho biết, để đề cao lịch sử các mối quan hệ giữa Đức Innocente IV và các hoàng đế Mông Cổ, theo yêu cầu của chính quyền địa phương và với sự trợ giúp của Tòa Sứ thần và Văn khố Tông toà Vatican, từ năm 2017.2018, các bản sao của các thư trao đổi giữa hai vị vào thế kỷ XIII đã được trao cho Viện bảo tàng Kharkhorin, trong khi nguyên bản vẫn được giữ tại Văn khố Tông Toà của Vatican.

Trong chuyến công tác tới Vatican, Đại sứ L. Purevsuren cũng đã tổ chức các cuộc họp với Tổng Thư ký Hội đồng Tòa Thánh về đối thoại liên tôn, Indunil Janakaratne Kodithuwakku, và Loran

Tín Giáo Hội

Basanes, Giám đốc Trung tâm nghiên cứu tôn giáo Gregory, để thảo luận về hợp tác song phương. (AKIpress 14.01.2020) (Hong Thủy - Vatican)

ĐTC và Tổng thống Iraq thảo luận về tương lai của Kitô hữu tại Iraq

Sáng thứ Bảy 25.01 vừa qua, ĐTC đã tiếp Tổng thống Barham Salih của Iraq và đã thảo luận về việc cần thiết bảo đảm tương lai cho cộng đoàn Kitô hữu tại Iraq.

Sau khi gặp riêng ĐTC khoảng 30 phút, Tổng thống Salih đã gặp ĐHY Quốc vụ khanh Tòa Thánh Pietro Parolin và Đức TGM Ngoại trưởng Paul Gallagher.

Theo thông cáo của Phòng Báo chí Tòa Thánh, các cuộc thảo luận tập trung vào những thách thức mà đất nước hiện đang đối mặt và tầm quan trọng của việc thúc đẩy sự ổn định và quá trình tái thiết. Thông cáo viết: “Tiếp đến, sự quan tâm hướng đến tầm quan trọng của việc duy trì sự hiện diện lịch sử của các Kitô hữu tại nước này, nơi mà họ là một phần không thể thiếu, và sự đóng góp quan trọng mà họ mang lại cho việc tái thiết kết cấu xã hội.” Vatican nhấn mạnh đến việc bảo đảm cho các Kitô hữu “được an ninh và có một chỗ trong tương lai của Iraq.”

Kitô giáo đã có mặt ở vùng bình nguyên Ninivê ở Iraq - giữa vùng Mosul và Kurdistan của Iraq- kể từ thế kỷ thứ nhất. Tuy nhiên, kể từ khi cựu Tổng thống Iraq Saddam Hussein bị lật đổ, các Kitô hữu đã chạy trốn khỏi khu vực.

Năm năm sau sự chiếm đóng của Nhà nước Hồi giáo, các cộng đồng Kitô giáo ở vùng bình nguyên Ninivê, cộng đồng Công giáo bị giám sát của vùng, vẫn đang trong quá trình xây dựng lại các nhà cửa và nhà thờ bị phá hủy.

Trong cuộc gặp gỡ với Tổng thống Salih, Tòa Thánh khuyến khích “con đường đối thoại” và các giải pháp vì dân tộc Iraq và “với sự tôn trọng chủ quyền quốc gia.” (CNA 25.01.2020) (Hong Thủy - Vaticannews)

Âu châu

ĐGH Phanxicô cầu nguyện cho các nạn nhân nhiễm virus Corona

Vào Chúa nhật 26.1.2020, ĐGH Phanxicô đã đặc biệt cầu nguyện cho những người bị nhiễm virus Corona, là loại virus đã khiến 56 người chết ở Trung Quốc.

ĐGH đã cầu xin khi đọc Kinh Truyền Tin: “Xin Chúa đón nhận những bệnh nhân đã qua đời vào trong cõi an bình; xin an ủi gia đình họ và ban ơn giúp sức cho cộng đồng Trung Quốc đang hết sức nỗ lực chiến đấu với dịch bệnh.”

Bắt nguồn từ thành phố Vũ Hán của Trung Quốc, virus này đã lan ra 9 quốc gia với 1.975 trường hợp được xác nhận.

Báo cáo mới nhất của Tổ chức Y tế Thế giới vào ngày 25.1.2020 tuyên bố rằng, trong số các trường hợp được xác nhận, có tới 237 người được báo cáo là bị bệnh nặng.

Số người nhiễm virus Corona đã tăng thêm 655 trường hợp trong 24 giờ kể từ khi báo cáo này của WHO được phát hành. chính phủ Trung Quốc đã báo cáo như thế vào ngày 26.1.2020, một ngày sau Tết Nguyên đán. Đây là dịp lễ lớn nhất trong năm tại Trung Quốc với hàng trăm triệu người đi nghỉ Tết.

Vũ Hán, một thành phố có kích cỡ tương đương với Luân Đôn, đã bị phong tỏa từ ngày 23.1.2020 với những hạn chế trong việc di chuyển bằng xe lửa, máy bay, phà và ô tô. Đại sứ quán Hoa Kỳ đang làm việc để sơ tán tất cả công dân Mỹ ở Vũ Hán.

Một trường hợp thứ ba nhiễm virus Corona

ở Hoa Kỳ đã được xác nhận tại California vào ngày 26.1.2020.

Bên ngoài Trung Quốc, các trường hợp nhiễm virus Corona đã được xác nhận tại Thái Lan, Nhật Bản, Singapore, Úc, Pháp, Hàn Quốc, Việt Nam, Nepal và Hoa Kỳ tại Chicago, Seattle và Orange Country. Hiện có những trường hợp đang bị nghi ngờ là nhiễm virus Corona trong số những du khách gần đây từ Trung Quốc đi đến Canada, Bồ Đào Nha và Bờ biển Ngà.

Trước khi đọc Kinh Truyền Tin, ĐGH Phanxicô đã tạ ơn vì Chúa nhật Lời Chúa đầu tiên đã được cử hành trên khắp thế giới vào Chúa nhật thứ III Thường niên.

ĐGH nói: “Chính Tin Mừng là Lời của Chúa Giêsu đã làm thay đổi thế giới và tâm hồn chúng ta. Do đó, chúng ta được mời gọi tín thác vào Lời của Chúa Kitô, để mở tâm hồn đón nhận Lòng thương xót của Chúa Cha và để cho bản thân mình được biến đổi nhờ ân sủng của Chúa Thánh Thần.”

ĐGH cũng cầu nguyện cho những người bị bệnh phong cùi, và dành một chút thời gian trong im lặng để tưởng niệm nhân kỷ niệm 75 năm giải phóng trại tập trung Auschwitz-Birkenau. Ngài mời mọi người dành thời gian để cầu nguyện vào ngày kỷ niệm 27.1 này, và nhắc lại trong lòng: “Không bao giờ để xảy ra như thế nữa!”

Virus Corona lần đầu tiên được báo cáo cho Tổ chức Y tế Thế giới vào ngày 31.12.2019. Các giám mục ở Philippines đã kêu gọi cư dân cảnh giác và nhanh chóng kiểm tra tại bệnh viện nếu họ tin rằng họ đã bị nhiễm bệnh.

Đức cha Ruperto Santos ở Balanga đã phổ biến một lời cầu nguyện đặc biệt để cầu xin Thiên Chúa ngăn chặn sự bùng phát toàn cầu:

“Chúng con cầu xin Chúa ngăn chặn dịch bệnh virus Corona đang lan tràn trên toàn cầu. Chúng con khẩn khoản nài xin Chúa thể hiện sức mạnh mà chặn đứng sự lây lan nhanh chóng của loại virus chết người này. Xin cho những người đã bị nhiễm bệnh cảm nhận được sự hiện diện của Chúa. Xin ban cho họ niềm hy vọng và sự can đảm và xin Chúa ra tay kỳ diệu chữa lành họ.” (Vi Hữu chuyển ngữ - tgpsaigon.net 27.01.2020. Courtney Mares (CNA))

ĐHY Giovanni Battista Re: Tân niên trưởng Hồng y đoàn

ĐTC Phanxicô đã chấp thuận kết quả bầu chọn niên trưởng Hồng y đoàn và phó niên trưởng Hồng y đoàn do các Hồng y đẳng giám mục thực hiện.

Phòng Báo chí Tòa Thánh thông báo rằng hôm 18.01 vừa qua, ĐTC đã phê chuẩn kết quả bầu chọn ĐTC đã phê chuẩn kết quả bầu chọn ĐHY Giovanni Battista Re làm niên trưởng Hồng y đoàn. Trong 5 năm tới, ĐHY sẽ thực hiện các công việc liên quan đến vai trò quan trọng này. ĐHY Re hiện có hiệu tòa nhà thờ Sabina-Poggio Mirteto. Sau khi được bầu làm niên trưởng Hồng y đoàn ngài sẽ nhận hiệu tòa nhà thờ Ostia.

ĐHY Re sinh ngày 30.01.1934 tại Borno, tỉnh Brescia, nước Ý. Ngài thụ phong linh mục năm 1957. Năm 1987, ngài được bổ nhiệm làm Tổng thư ký Bộ Giám mục và hai năm sau, ngài được bổ làm Phụ tá Quốc vụ khanh Tòa Thánh và giữ chức vụ này 11 năm. Ngày 16.09.2000, ĐTC Gioan Phaolô II bổ nhiệm ngài làm Tổng trưởng Bộ các Giám mục và Chủ tịch Ủy ban Giáo hoàng về châu Mỹ Latinh. Năm 2001, ngài được thăng Hồng y và giữ chức Phó niên trưởng Hồng y đoàn từ năm 2017.

Được gọi là “Người đứng đầu giữa những người bằng nhau”, Hồng y Niên trưởng chủ sự Hồng y đoàn. Trong trường hợp một Giáo hoàng qua đời hay từ nhiệm, Hồng y niên trưởng sẽ điều hành thành Vatican trong thời gian trống

Tín Giáo Hội

Tòa. Ngài sẽ triệu tập các Hồng y về Roma và chủ sự các cuộc họp hàng ngày trước mặt nghị bầu Giáo hoàng. Nếu dưới 80 tuổi, ngài sẽ chủ sự mặt nghị.

Tiếp đó, hôm 24.01.2020, ĐTC cũng đã phê chuẩn kết quả bầu chọn ĐHY Leonardo Sandri, Tổng trưởng Bộ các Giáo hội Đông phương làm phó niên trưởng Hồng y đoàn. ĐHY Sandri có nhà thờ hiệu tòa là nhà thờ hai thánh Biaggio và Carlo. (Vatican News 25.01.2020) (Hồng Thủy - Vaticannews)

1,3 triệu người Ba Lan tham gia các cuộc tuần hành Ba Vua

1,3 triệu người Ba Lan đã tham gia các cuộc tuần hành Ba Vua lần thứ XII trên các con đường khắp các thành phố của Ba Lan; đông nhất là cuộc tuần hành tại thủ đô Vác-sa-va với 90 ngàn người.

Cuộc tuần hành Ba Vua năm nay có khẩu hiệu là “Họ loan báo các phép lạ”, là những ca từ của bài hát Giáng sinh “Hôm nay ở Bêlem.”

Các tham dự viên các cuộc tuần hành tạ ơn nhân dịp kỷ niệm 100 năm Trận chiến Vác-sa-va, sẽ được cử hành vào tháng 8 năm nay. Trận chiến còn được gọi là “Phép lạ trên sông Vistula”, là chiến thắng quyết định của Ba Lan vào năm 1920 trong Chiến tranh Xô Viết . Ba Lan. Ba Lan, trên bờ vực thất bại hoàn toàn, đã đẩy lùi và đánh bại Hồng quân Liên Xô, điều mà Vladimir Lenin, nhà lãnh đạo Bolshevik, gọi là “một thất bại to lớn” đối với lực lượng của mình. Đây cũng là dịp tạ ơn nhân 100 năm ngày sinh của thánh Gioan Phaolô II và nhân lễ tuyên phong chân phước sắp tới cho ĐHY Stefan Wyszyński.

Các cuộc tuần hành đã đi qua các đường phố của 872 thành phố và thị trấn của Ba Lan; nhiều hơn 120 thành phố so với cuộc tuần hành năm trước. Cha Rytel Andrianik, phát ngôn viên của HĐGM Ba Lan nói: “Ba Vua cho chúng ta thấy rằng chúng ta phải khởi hành lên đường để gặp Chúa Kitô. Bằng cách này, người Ba Lan cho thấy sự gắn kết với các giá trị Kitô giáo.” (Zenit 06.01.2020) (Hồng Thủy - Vatican)

ĐGH Phanxicô gặp Phó Tổng thống Hoa Kỳ Mike Pence tại Vatican

Phó Tổng thống Mike Pence tặng ĐGH một cây thánh giá bằng gỗ làm từ cây tại dinh thự của Phó Tổng thống. Sau đó, ĐGH Phanxicô và PTT Hoa Kỳ Mike Pence gặp riêng trong gần một giờ tại Vatican, Pence nói với ĐGH rằng mẹ Công Giáo La Mã của ông sẽ hài lòng với chuyến thăm này. “Cảm ơn ĐTC. ĐTC đã biến tôi thành một anh hùng” Pence là người Công Giáo nhưng đã trở thành một người theo đạo Tin lành Phúc Âm. Phó Tổng thống, cùng với vợ Karen và con dâu Sarah, đến sớm 10 phút cho cuộc gặp với ĐGH vào ngày 24 tháng 1. Họ được chào đón bởi Đức Ông Leonardo Sapienza, nhiếp chính của Phủ Giáo Hoàng. Sau khi ĐGH và Pence ngồi xuống trong thư viện giáo hoàng của Cung điện Giáo hoàng, Phó Tổng thống đã chuyển lời chào từ Tổng thống Mỹ Donald Trump, người đã gặp ĐGH vào năm 2017. “Tôi muốn gửi lời chào nồng nhiệt nhất thay mặt

cho Tổng thống Donald Trump, người rất thích chuyến thăm của ông ở đây”, ông Pence đã nói với ĐGH trước khi các phóng viên ra khỏi phòng. Sau khi nói chuyện với Pence trong 59 phút, với thông dịch viên có mặt, ĐGH đã chào đón những người đi cùng Phó Tổng thống trong chuyến thăm của ông, bao gồm Callista Gingrich, đại sứ Hoa Kỳ tại Tòa Thánh; chồng bà, cựu Chủ tịch Hạ viện Newt Gingrich; và Trung tướng Keith Kellogg, cố vấn an ninh quốc gia của Pence. Sau đó, Pence tặng ĐGH một cây thánh giá bằng gỗ được làm từ một cây tại dinh thự của Phó Tổng thống. Sau đó, ĐGH Phanxicô đã trao tặng ông một huy chương, mô tả nó như “một thiên thần của hòa bình”, chinh phục “con quỷ chiến tranh.” Ngoài ra, ngài còn đưa cho Pence những bản sao của một số tài liệu của ngài mà ngài gọi đùa là “Thư viện Vatican.” Những tài liệu bao gồm “Niềm vui Tin mừng” về loan báo Tin mừng và “Niềm vui Tìn yêu” về gia đình, và “Laudato Si” về môi trường. ĐGH Phanxicô cũng đưa cho Phó Tổng thống một bản sao thông điệp của mình cho Ngày Hòa bình Thế giới 2020. “Ở đây, tôi đã chuẩn bị cho ông thông điệp hòa bình,” ĐGH nói. “Tôi đã ký riêng cho ông.” Văn phòng Vatican và văn phòng Phó Tổng thống đều không mong muốn đưa ra tuyên bố về các vấn đề được thảo luận trong cuộc họp riêng của họ. (Lm. Nguyễn Tất Thắng OP)

Các “Ca viên ngôi sao” tham gia chiến dịch Lễ Ba Vua

Vào ngày 01 tháng 01 năm 2020, các thiếu nhi thuộc các “Ca viên ngôi sao” (Sternsinger) đến từ Giáo phận Aachen, Đức mang quà tới tham dự thánh lễ tại Đền thờ Thánh Phêrô. Có mặt tại Đền thờ, còn có 24 “Ca viên ngôi sao” khác đến từ Áo, Thụy Sĩ, Slovakia, Romani, Hungary và Italia.

Sáng kiến các “Ca viên ngôi sao” (Sternsinger) ra đời từ thế kỷ 16 tại Đức và được phổ biến ở một số nước châu Âu, trở thành một truyền thống trong mùa Giáng sinh. Các nhóm thiếu nhi hóa trang thành các vị vua, thiên thần và các mục đồng, mang gậy có hình ngôi sao, đi từ nhà này sang nhà khác, hát những bài thánh ca Giáng

sinh và loan báo Tin Mừng Chúa Giêsu. Các em viết trên cửa mỗi nhà 3 chữ viết tắt: C+M+B (Christus Mansionem Benedicat), nghĩa là Chúa Kitô chúc lành cho nhà này. Các em viếng thăm các gia đình và lạc quyền giúp đỡ các trẻ em nghèo đau khổ trên thế giới.

Vào ngày lễ trọng kính Đức Maria Mẹ Thiên Chúa, như từ năm 2001, một đoàn đại diện các “Ca viên ngôi sao” của Hội Giáo Hoàng nhi đồng truyền giáo cũng đã tham dự Thánh lễ do ĐTC Phanxicô cử hành tại Đền thờ Thánh Phêrô.

Tại Đức, cuộc lạc quyền hàng năm của các “Ca viên ngôi sao”, được khởi xướng vào năm 1959, đã trở thành sáng kiến liên đới lớn trên thế giới, các em dấn thân giúp đỡ các thiếu nhi khác khó khăn. Kể từ đó cho đến nay đã quyên được hơn 1 tỷ Euro để tài trợ 71 ngàn dự án giúp các trẻ em nghèo trên thế giới.

Kể từ ngày 04 tháng 12 năm 2015, sáng kiến truyền giáo truyền thống của “Ca viên ngôi sao” đã trở thành một phần di sản văn hóa phi vật thể của UNESCO. (CSR_17_2020) (Hồng Thủy - Vatican)

Sứ điệp của ĐTC nhân Ngày Thế giới các Bệnh nhân 11.02.2020

Thứ sáu 03.01.2020, Phòng Báo chí Tòa Thánh công bố Sứ điệp của ĐTC Phanxicô nhân Ngày Thế giới các Bệnh nhân 11.02.2020. Chủ đề sứ điệp năm nay được trích từ câu Lời Chúa: “Tất cả những ai đang vất vả mang gánh nặng nề, hãy đến cùng tôi, tôi sẽ cho nghỉ ngơi bồi dưỡng” (Mt 11, 28).

Mở đầu Sứ điệp, ĐTC viết: “Lời Chúa trong

Tin Giáo Hội

Tin Mừng Thánh Matthêu cho chúng ta thấy tình liên đới của Chúa Giêsu với bệnh nhân. Với bệnh nhân, Chúa Giêsu luôn đón nhận và trao ban Lòng Thương xót của Ngài và mời gọi họ sống mối tương quan với Chúa để cảm nghiệm được sự dịu dàng của Ngài”.

ĐTC đặt câu hỏi: “Tại sao Chúa Giêsu có những tình cảm này?”. Thưa là vì chính Chúa cũng đã có những giây phút yếu đuối, trải qua những đau khổ của phận người. Thực vậy, chỉ những ai đã có những trải nghiệm cá nhân sẽ hiểu được nỗi đau của người khác. Khi bị bệnh, con người không chỉ bị tổn thương về thể chất mà còn cả các chiều kích khác như mối tương quan, tình cảm và tâm linh. Vì thế, ngoài các liệu pháp chữa trị, bệnh nhân cần phải được hỗ trợ, quan tâm với tình yêu.

Với người bệnh, ĐTC nhấn mạnh, bệnh nhân là những người đặc biệt trong số những người mà Chúa Giêsu nói đến trong Tin Mừng Thánh Matthêu, những người “đang vất vả và mang gánh nặng nề”, những người được Chúa đoái thương cách đặc biệt. Vì thế, trong giây phút đêm tối, cái nhìn âu yếm của Chúa làm cho người bệnh được hy vọng. Chúa mời gọi “Hãy đến”, vì trong Chúa, những lo lắng và sầu khổ của “đêm tối” thể xác và tinh thần tìm được sức mạnh.

Với các nhân viên y tế, ĐTC nhắc nhở tất cả hành động của nhân viên y tế, từ chẩn đoán, phòng ngừa, điều trị, nghiên cứu, chữa bệnh cho đến phục hồi chức năng đều phải hướng đến người bệnh, danh từ “người” phải luôn đi trước tính từ “bệnh”. Vì thế, mọi hoạt động của nhân

viên y tế phải nhắm đến phẩm giá và sự sống con người, không được có bất kỳ hành vi nào gây nguy hại cho sự sống của người bệnh, ngay cả khi tình trạng của họ không thể cứu vãn. ĐTC nhấn mạnh: “Chúng ta nhớ rằng sự sống là thánh thiêng và thuộc về Thiên Chúa. Sự sống phải được đón nhận, bảo vệ, tôn trọng và phục vụ từ khi sinh ra cho đến khi chết tự nhiên”.

Với các tổ chức y tế và các vị lãnh đạo các quốc gia, ĐTC viết: “Tôi nghĩ đến nhiều anh chị em trên khắp thế giới không có cơ hội được điều trị vì điều kiện sống nghèo khổ. Tôi mời gọi các tổ chức y tế và các chính phủ ở tất cả các quốc gia trên thế giới, trong khi quan tâm đến khía cạnh kinh tế, không bỏ quên công bằng xã hội. Tôi hy vọng, cùng với các nguyên tắc của tình liên đới và bổ trợ, chúng ta sẽ hợp tác để mọi người được chăm sóc đầy đủ trong việc bảo vệ và phục hồi sức khỏe”. (CSR_22_2020) (Ngọc Yến - Vatican)

Các Giám mục Italia tổ chức Hội nghị bảo vệ công trình sáng tạo

Nhằm giúp các mục tử tham gia tích cực vào việc bảo vệ công trình sáng tạo, hôm 03.01.2020, các Giám mục của vùng Campania, Italia đã gửi thư mời các linh mục và phó tế trong vùng tham dự Hội nghị vào ngày 14.01.2020. Chủ đề của Hội nghị sẽ là “Chúng ta không thể im lặng trước thảm trạng phá hoại công trình sáng tạo”.

Theo nội dung thư mời, cuộc gặp gỡ sẽ diễn ra tại Teano, thứ Ba, ngày 14.01. Thành phần tham dự bao gồm các linh mục và phó tế thuộc 6 giáo phận vùng Campania. Các vị mục tử sẽ cùng nhau thảo luận về thảm trạng của thiên nhiên và sẽ đưa ra một cam kết chung. Ngoài ra, đáp ứng lời mời gọi của Ủy ban về phục vụ bác ái và sức khỏe của HĐGM Italia, buổi gặp gỡ cũng là bước chuẩn bị cho sự kiện kỷ niệm lần thứ năm Tông huấn Laudato si, dự kiến vào ngày 18.4.2020 tại Acerra.

Trong năm vừa qua, nhiều lần các Giám mục đã gửi thư mục vụ mời gọi các cộng đoàn Kitô ăn chay và cầu nguyện cho thảm trạng phá hoại thiên nhiên ở đây. Nhưng dường như mức độ

nhạy cảm và giáo dục cho việc chăm sóc công trình sáng tạo chưa được thực hiện và sống một cách cụ thể trong mục vụ thường ngày của các giáo xứ, nghĩa là trong các lớp giáo lý, trong các bài giảng.

Một cách tổng quát, các Giám mục quan tâm đến “sự suy yếu” của “chiều kích ngôn sứ trong sứ vụ của các vị mục tử. Nó không chỉ liên quan đến vấn đề môi trường, mà nói chung có liên hệ tới chiều kích xã hội của đức tin”. Các Giám mục thú nhận đã không nói và giáo dục đủ về hòa bình, công bằng và bảo vệ công trình sáng tạo. Vấn đề môi trường sẽ không khả thi nếu nó không đi vào mục vụ. Các Giám mục đặt câu hỏi: “Chúng ta có thể làm gì trước thảm trạng này? Chúng ta không thể không lên tiếng, chúng ta đang đối diện với một thảm trạng thực sự cho hiện tại và tương lai của các thế hệ tiếp theo”. Để có một sự hiểu biết và phân định về những vấn đề này, các Giám mục đã mời các linh mục, phó tế tham dự cuộc gặp gỡ vào ngày 14.01 tại Teano. (CSR_27_2020) (Ngọc Yến - Vatican)

Căng thẳng Hoa Kỳ -Iran: ĐTC theo dõi tình hình và cầu nguyện cho hòa bình

Trong cuộc phỏng vấn qua điện thoại dành cho Vatican News, Đức TGM Leo Boccardi, Sứ thần Tòa Thánh tại Iran, đã mô tả tình hình căng thẳng và các cuộc biểu tình bùng nổ sau cuộc đột kích của Mỹ giết tướng Soleimani và nhận định rằng cần sử dụng vũ khí đàm phán và công lý.

Sự leo thang tranh chấp giữa Washington và Tehran sau cái chết của một trong những nhân

vật chủ chốt của Iran, tướng Qassem Soleimani, làm dấy lên sự lo âu tại Tòa Thánh. ĐTC theo dõi và quan tâm đến tình hình tại Iran và cầu nguyện cho hòa bình.

Đức cha Boccardi cho biết ĐTC được thông báo về những gì đang xảy ra trong toàn vùng và tại Iran, sau khi tướng Soleimani bị giết. Tất cả những điều này tạo nên sự lo âu và cho thấy thật khó để xây dựng và tin vào hòa bình. Đức cha nói rằng nền chính trị mang tính xây dựng là để phục vụ hòa bình và toàn bộ cộng đồng quốc tế phải cam kết điều này, không chỉ ở Trung Đông, mà cả trên toàn thế giới.

Theo Đức cha, điều quan trọng trong thời điểm vô cùng khó khăn và nhạy cảm này là giảm căng thẳng, các bên cần đàm phán và tin vào đối thoại như lịch sử đã dạy chúng ta rằng chiến tranh và vũ khí không phải là giải pháp cho các vấn đề gây xung đột trên thế giới ngày nay.

Đức Sứ thần tại Iran tuyên bố rằng cần phải từ chối xung đột và cần trang bị vũ khí của công lý và thiện tâm. Điều này đòi phải tạo nên sự chú ý của cộng đồng quốc tế đối với tình hình ở Trung Đông. Và ngài kết thúc bằng một quy luật quan trọng của ngoại giao: sự đồng thuận phải được tuân giữ. Mọi người phải tôn trọng các nguyên tắc của luật.” (REI 04.01.2019) (Hong Thủy - Vatican)

Chín tượng Đức Mẹ bị đập bể ở thành phố Pau và các vùng lân cận

fr.aleteia.org, Bérengère Dommaigné, 2020.01.10

Niềm xúc động dâng trào ở vùng Béarn. Ngày thứ năm 9 tháng 1, từ 9 giờ sáng đến 4 giờ chiều, có 9 tượng Đức Mẹ bị đập phá ở ba nhà thờ tại trung tâm thành phố Pau, sau đó ở bốn nhà thờ các làng lân cận. Khi đang đập phá tại nhà thờ cuối cùng, thủ phạm đã bị hiến binh bắt, và các vụ đập phá này chỉ do một người làm.

Từ sáng hôm qua, một làn sóng cảm xúc tràn ngập thành phố Pau và các làng chung quanh. Trong vòng một giờ, các tượng Đức Mẹ ở ba nhà thờ Thánh Martinô, Thánh Giacôbê và Đức Bà ở trung tâm thành phố Pau bị đập phá. Không lâu sau khi Linh mục Jean.Jacques Dufau nghe tin các tượng Đức Mẹ bị đập phá ở ba nhà thờ của mình, cha lại nghe thêm bốn nhà thờ khác ở các làng Lons, Artix, Denguin và Mourenx cũng bị. Lúc khoảng 4 giờ chiều, chính tại nhà thờ Mourenx mà thủ phạm bị bắt, ông bị xem là nghi phạm chính.

Nếu không có thông tin lưu hành gì về hồ sơ cá nhân của thủ phạm, nhưng có một chuyện chắc chắn là ông chỉ chống Đức Mẹ. Có 9 tượng Đức Mẹ bị đập phá trong 7 nhà thờ. Giáo phận xác nhận với trang Aleteia, “trong nhà thờ Thánh Julien ở Lons, chỉ có tượng Đức Mẹ trong máng cỏ bị phá, tượng Thánh Giuse và Chúa Giêsu Hai Đồng không bị.” Trước khi đi sứ mạng một tuần ở Phi châu, Đức Giám mục Marc Aillet viết trên trang giáo phận: “Đây không phải là hành động phá hoại, nhưng đây là một sự xúc phạm sâu đậm đến đức tin của tín hữu, dưới mắt họ, Đức Mẹ là Mẹ Thiên Chúa, Mẹ của Giáo hội và Mẹ của tất cả chúng ta”.

Tất nhiên việc đập phá này làm cho người dân rất đau buồn. “Làm thế nào lại có thể tức giận Đức Mẹ?”, linh mục Dufau tự hỏi và cho biết, tín hữu hay không tín hữu, người dân thành phố rất xúc động: “Từ hôm qua, tôi nhận rất nhiều tin nhắn, e.mail, cuộc gọi của người dân, họ cho biết họ rất xúc động. Mọi thế hệ đều đã đến cầu nguyện trước các bức tượng này, họ giao phó cho Đức Mẹ các hôn nhân, rửa tội con cái của họ, cầu nguyện cho gia đình và họ đã làm như vậy qua không biết bao nhiêu năm!”

Các bức tượng thạch cao có từ thế kỷ 19, dù giá trị vật chất không quan trọng, nhưng giá trị tinh thần của các bức tượng này rất lớn. Linh mục Dufau phân tích: “Khi nhắm đến các bức tượng này, thủ phạm nhắm đến Đức Mẹ của chúng ta, đây là cú sốc đầu tiên, nhưng còn nhắm đến huyền nhiệm riêng tư trong việc cầu nguyện của giáo dân, điều này mới làm cho mọi người phần nộ”.

Để đền tạ cho các xúc phạm này, một thánh lễ tại Thánh đường Đức Bà Pau sẽ được cử hành vào ngày 14 tháng 1 lúc 7 giờ chiều, tiếp theo là giờ canh thức.

Ngoài ra linh mục Dufau xin người dân thành phố Pau tối nay thấp gối ở cửa sổ để làm chứng về sự hỗ trợ và lời cầu nguyện của mình dâng lên cho Đức Mẹ. (Giuse Nguyễn Tùng Lâm dịch)

Công bố hướng dẫn chuẩn bị cho hôn nhân hỗn hợp giữa Công giáo và Tin Lành Pháp

Một tài liệu cụ thể cung cấp các chỉ dẫn cho các thừa tác viên và tất cả những người phụ trách về hôn nhân và đời sống vợ chồng của các đôi hôn nhân hỗn hợp, giữa Công giáo và Tin lành, mới được ban hành tại Pháp.

Tài liệu có tên “Hướng dẫn chuẩn bị cho hôn nhân liên tôn Công giáo và Tin Lành”, là kết quả làm việc của Ủy ban hỗn hợp Công giáo. Tin lành cải cách.

Thông cáo của HĐGM Pháp giải thích: “Cuốn sách được thực hiện theo mong ước của Hội đồng hiệp nhất các Kitô hữu của các giám mục địa phương, Công giáo và Tin Lành” và “dành cho

các nhân viên mục vụ phụ trách về việc chuẩn bị hôn nhân và đồng hành với các đôi vợ chồng” theo các hệ phái tôn giáo khác nhau.

Tài liệu hướng dẫn chia làm 3 phần: phần thứ nhất tập trung vào “sự phát triển của quan điểm về hôn nhân”; phần thứ hai trình bày “các điểm đồng quy và các đặc thù của các truyền thống Công giáo và Tin lành cải cách”, trong khi phần thứ ba miêu tả “sự đồng hành với các đôi vợ chồng tương lai cho đến khi cử hành hôn lễ.”

Cha Emmanuel Gougar, giám đốc quốc gia về hoạt động hiệp nhất các Kitô hữu, nhấn mạnh rằng tài liệu “được viết theo phong cách dễ hiểu và sử dụng, nhằm giúp hiểu và đón nhận tốt hơn các thách đố mà một cuộc hôn nhân hỗn hợp đưa ra cho việc hiệp nhất giữa các Giáo hội.” Cần nhớ rằng Hướng dẫn này là một công cụ đại kết cơ bản, là một phần của các việc mục vụ dành riêng cho các bí tích. Cuốn sách trước nói về chủ đề “Thánh Thể và hiệp thông giáo hội” đã được xuất bản vào tháng 06.2010. (REI 14.01.2020) (Hong Thủy - Vatican)

Mỹ châu

Hội nghị thượng đỉnh các lãnh đạo sinh viên Công giáo Hoa Kỳ lần thứ 20

Hàng ngàn người Công giáo Mỹ đã tham dự Hội nghị thượng đỉnh các lãnh đạo sinh viên lần thứ 20, do Hội Sinh viên đại học Công giáo tổ chức tại thành phố Phoenix bang Arizona.

Hội nghị này được tổ chức hai năm một lần. Hội nghị năm nay bắt đầu từ ngày 30.12.2019 đến 02.01.2020, với chủ đề “Anh em được tạo dựng cho sứ vụ”.

Hội nghị bắt đầu với Thánh lễ và các bài nói chuyện của nhạc sĩ Emily Wilson và cha Mike Schmitz. Trong bốn ngày diễn ra Hội nghị, khoảng 9000 người Công giáo đã tham dự các buổi thuyết trình và các hội thảo nhóm về tông đồ truyền giáo. Hàng ngày đều có Thánh lễ, cầu nguyện Thánh Thể và xưng tội.

Chương trình của Hội nghị không chỉ dành cho sinh viên đại học, nhưng cũng gồm các chương

trình giúp các tham dự viên đã tốt nghiệp đại học và ngay cả những người phụ trách lĩnh vực đại học trở thành những nhà truyền giáo tốt hơn trong gia đình, giáo xứ và nơi làm việc của họ.

Marilee Nordhus từ thành phố Wichita bang Kansas chia sẻ: “Lần tham dự Hội nghị này hai năm trước là chất xúc tác để chồng tôi và tôi xem xét vai trò là môn đệ truyền giáo của mình. cụ thể hơn là cách chúng tôi bước vào lĩnh vực truyền giáo khi nuôi dạy con cái và giúp chúng phát triển mối quan hệ cá nhân với Chúa Giêsu Kitô”. Cô Marilee nói thêm: “Chúng tôi mãi mãi biết ơn Hội Sinh viên đại học Công giáo khi họ đơn giản hóa những gì tôi từng nghĩ là một nhiệm vụ khó khăn. Những người trẻ ngày nay cần những người trưởng thành can đảm, những người yêu mến Chúa Giêsu và tìm thấy sức mạnh nơi Người khi chúng ta giúp thay đổi văn hóa.” (CNA 01.01.2020) (Hong Thủy - Vatican)

Đại hội giáo dục Công giáo liên Mỹ châu lần thứ XXVI

Giáo dục Công giáo như một đề xuất của hy vọng và niềm tin vào thời đại của chúng ta; đó là lời mời gọi ĐGH Phanxicô gửi đến các tham dự viên Đại hội Giáo dục Công giáo liên Mỹ châu do Liên hiệp Giáo dục Công giáo liên Mỹ châu (CIEC) tổ chức từ ngày 08.10.01 tại Santiago, Chile, với chủ đề: “Lãnh đạo, truyền thông và tiếp thị.”

Trong thông điệp ngắn được ký bởi ĐHY Pietro Parolin, Quốc vụ khanh Tòa Thánh, ĐTC gửi lời chào đến ban tổ chức và các tham dự viên Đại hội lần thứ XXVI của Liên hiệp Giáo

Tín Giáo Hội

dục Công giáo liên Mỹ châu. Ngài cũng khuyến khích họ suy nghĩ về những thách thức mà những người có trách nhiệm của các trường Công giáo phải đối mặt, để thúc đẩy một văn hóa thực sự của cuộc gặp gỡ, để nó có thể là một đề xuất của hy vọng và tin tưởng đối với thời đại của chúng ta.”

Đại hội bắt đầu với Thánh lễ do Đức cha Silva Retamales, giám mục của Santiago, chủ tịch HĐGM Chile chủ tế. Trong bài giảng, Đức cha Silva nói rằng cuộc gặp gỡ này “không chỉ là một đại hội bất kỳ nào, mà là về giáo dục Công giáo, do đó, các vấn đề trung tâm phải được nhìn từ chiều hướng Kitô giáo, từ con người của Chúa Giêsu. Chúng ta là các môn đệ của Chúa, chúng ta muốn cộng tác vào giáo dục, không phải từ ý thức hệ, không phải từ đạo đức hay giáo điều, mà từ một con người, Đấng đòi hỏi chúng ta - không chỉ là những cá nhân nhưng là cộng đồng “một cuộc gặp gỡ với Đấng ấy.”

Sau khi đức Sứ thần Tòa Thánh đọc thông điệp của ĐTC, đại hội bắt đầu, với sự tham dự của hàng chục giáo sư, giáo viên và chuyên gia giáo dục Công giáo của Mỹ châu Latinh. Đại hội sẽ kết thúc với thông điệp cuối cùng và Thánh lễ. (REI 10.01.2020) (Hong Thủy - Vatican)

Thông điệp từ CELAM: “Chúng ta hãy cùng nhau bước đi và cầu nguyện cho hòa bình trên thế giới”

“Chúng ta hãy cùng hiệp thông với nhau trong lời cầu nguyện cùng với ĐTC Phanxicô, chúng ta từ chối tất cả mọi hình thức của bạo lực và chia rẽ xã hội, và chúng tôi yêu cầu các quốc

gia lớn trên thế giới, đặc biệt là các nhà cầm quyền của họ, tôn trọng lẫn nhau, hòa hợp và thông cảm lẫn nhau, và không bỏ qua tất cả mọi nỗ lực để tránh một viễn cảnh của sự căng thẳng lớn hơn”. Với những lời này, Chủ tịch CELAM, HĐGM Mỹ Latinh, phát biểu toàn thể Dân Chúa và các HĐGM Châu Mỹ Latinh và Caribê, với thông điệp mang chủ đề: “Chúng ta hãy cùng nhau bước đi vì hòa bình trên thế giới”. Fides News Agency đưa tin.

Thông điệp mời gọi chúng ta cầu nguyện cho hòa bình trên thế giới, để các cuộc xung đột vốn đã khiến cho các gia đình và toàn bộ dân chúng phải chịu đau khổ mau tới hồi chấm dứt, “và đặc biệt, do tình trạng căng thẳng nghiêm trọng đang xảy ra giữa các quốc gia khác nhau: chiến tranh chỉ mang đến sự chết chóc và sự hủy diệt”. Tham gia lời kêu gọi của ĐTC Phanxicô, Chủ tịch CELAM mời gọi tất cả các bên liên quan “ưu tiên cho con đường đối thoại, các giải pháp hòa bình đối với các cuộc tranh chấp và sự tôn trọng vô điều kiện đối với luật pháp quốc tế”.

“Chúng ta hãy cùng nhau bước đi và cùng nhau cầu nguyện - họ thúc giục - để trong lịch sử của chúng ta, chúng ta không bao giờ phải xấu hổ về cách thức mà trong đó một người đã loại bỏ người khác bởi vì họ không thể đối thoại và tìm cách cùng nhau bước đi. Cuối cùng, Chủ tịch CELAM mời gọi các HĐGM Mỹ Latinh và Caribê và các HĐGM trên toàn thế giới cổ vũ những ngày cầu nguyện cho hòa bình, cầu khẩn “Đức Trinh Nữ Maria, Nữ Vương Hòa bình, ban cho chúng ta món quà này”. (Minh Tuệ) (theo Zenit)

Đại hội mục vụ xã hội thường niên của Công giáo Hoa Kỳ

Từ ngày 25-28.01, cuộc gặp gỡ mục vụ xã hội Công giáo hàng năm của Hoa Kỳ sẽ diễn ra tại thủ đô Washington với chủ đề: “làm chứng tá: sự sống và công lý cho tất cả”.

Sự kiện được HĐGM Hoa Kỳ cùng với 16 tổ chức của các miền tổ chức. Dự kiến sẽ có hơn 500 tham dự viên đến từ khắp nước Mỹ.

Thông cáo trên trang web của HĐGM Hoa Kỳ giải thích: “Đại hội nhắm mục đích giúp những người có trách nhiệm của các miền cổ võ công lý của Thiên Chúa, trong khi họ hoạt động trong các cộng đoàn của họ và trên toàn thế giới.”

Do đó, các tham dự viên sẽ đào sâu lời mời gọi hiệp nhất của GHCG và theo cách sống luân lý, phù hợp với các giáo huấn Tin Mừng về các vấn đề liên quan đến sự sống và phẩm giá con người. Các chủ đề trong chương trình nghị sự bao gồm án tử hình, nạn buôn người, sức khỏe bà mẹ và trẻ sơ sinh, di dân, bạo lực và nghèo khổ.

Đại hội sẽ bắt đầu với bài nói chuyện của ĐHY Blase Cupich, TGM Chicago, với đề tài “Ôn gọi nên thánh của chúng ta: sự sống và công bình cho tất cả”. Sau đó là các bài thuyết trình cũng như chứng từ, ví dụ chứng từ của người mẹ của một tù nhân bị kết án tử bất công, của Gerard Powers, điều phối viên của mạng lưới Công giáo xây dựng hòa bình. Sơ Anne Victory, chủ tịch Hội đồng điều hành các nữ tu Công giáo Hoa Kỳ chống nạn buôn người cũng sẽ có bài phát biểu. Một buổi họp cũng sẽ dành cho chiến dịch Công giáo về phát triển con người. Chiến

dịch này đặt mục tiêu đối mặt với các nguyên nhân sâu xa của nghèo khổ ở Mỹ châu, qua việc thăng tiến công bình xã hội, giáo dục và liên đới. (REI 14.01.2020) (Hong Thủy - Vatican)

Các Giám mục Hoa Kỳ hoan nghênh quy định mới của tổng thống Trump liên quan đến phá thai

Các giám mục Hoa Kỳ hoan nghênh thông cáo của chính quyền Trump về việc chính quyền muốn đưa ra các biện pháp mới để đảm bảo áp dụng Tu chính Weldon. Tu chính này là luật liên bang liên quan đến quyền phản kháng của lương tâm, cấm các bang phân biệt đối xử đối với các kế hoạch bảo hiểm y tế không cung cấp bảo hiểm, chi trả, hoặc giới thiệu cho phá thai.

Trong một tuyên bố đã ký hôm thứ Hai 22.01, Tổng thống Donald Trump của Hoa Kỳ đã công bố ngày 22.01.2020 là “Ngày toàn quốc về sự thánh thiêng của sự sống con người”. Tổng thống Trump khẳng định sự thánh thiêng của sự sống con người

Tổng thống Trump viết: “Vào Ngày toàn quốc về sự thánh thiêng của sự sống con người, Quốc gia của chúng ta tự hào và mạnh mẽ tái khẳng định cam kết bảo vệ món quà quý giá của sự sống ở mọi giai đoạn, từ khi thụ thai cho đến khi chết tự nhiên.” Ông nói thêm: “Mỗi người . người được sinh ra và chưa sinh ra, người nghèo, người bị coi thường, người tàn tật, người ốm yếu và người già . đều có giá trị nội tại. Mặc dù mỗi

Tín Giáo Hội

hành trình là khác nhau, không có sự sống nào là không có giá trị hoặc không quan trọng; quyền của tất cả mọi người phải được bảo vệ.”

Tổng thống Ronald Reagan cũng đã tuyên bố Ngày toàn quốc về sự thánh thiêng của sự sống con người vào ngày 22.01.1984 và lập lại hàng năm trong thời gian ông làm Tổng thống. Cả hai vị Tổng thống gia đình Bush cũng làm điều tương tự. Năm 2018 và 2019, Tổng thống Trump cũng đã tuyên bố Ngày toàn quốc về sự thánh thiêng của sự sống con người

Ngày 22.01.1973, quyết định Roe versus Wade đã công bố phá thai là quyền lập hiến. Từ năm 1973 đến nay, tại Hoa Kỳ đã có gần 45 triệu vụ phá thai.

Tổng thống Trump nói thêm: “Vô số người Mỹ là những người bảo vệ cuộc sống không mệt mỏi và là những người đứng đầu vì những người dễ tổn thương giữa chúng ta. Chúng tôi rất biết ơn những người hỗ trợ các phụ nữ mang thai ngoài ý muốn, những người giúp chữa lành cho những phụ nữ đã phá thai và những người chào đón trẻ em vào nhà của họ thông qua việc chăm sóc nuôi dưỡng và nhận con nuôi.” Và ông khẳng định: “Vào Ngày lễ tôn vinh quốc gia của con người, chúng ta kỷ niệm món quà tuyệt vời của sự sống và canh tân quyết tâm xây dựng một nền văn hóa nơi cuộc sống luôn được tôn trọng.”

Hôm thứ Tư 22.01, Tổng thống Trump cũng gửi một tweet “Gặp các bạn vào thứ Sáu ... Đông đảo!”, có nghĩa là ông sẽ tham dự ngày toàn quốc Tuần hành vì Sự sống và ông sẽ là Tổng thống đầu tiên tham dự sự kiện này trong 47 năm lịch sử. (CNA 23.01.2020) (Hong Thủy - Vaticannews)

Phi châu

Khám phá nhà thờ 1700 năm ở Ethiopia và thời gian Kitô giáo được truyền đến nước này

Di tích của một đền thờ có từ 1700 năm đã được khám phá tại Ethiopia. Khám phá này mang đến cho các nhà khảo cổ cái nhìn mới sâu sắc về thời gian Kitô giáo được truyền đến châu Phi vùng nam Sahara.

Theo một bài báo được đăng trên tạp chí Antiquity, một đền thờ theo kiến trúc Roma, có từ thế kỷ thứ tư, đã được tìm thấy ở Beta Samati, một thị trấn cổ, nơi từng là một phần của nền văn minh Aksum. Di tích của tòa nhà dài khoảng 18 mét, rộng hơn 12 mét, có niên đại từ thời Kitô giáo trở thành tôn giáo chính thức của đế chế Aksum.

Tòa nhà ban đầu được phát triển bởi đế quốc Roma với mục đích hành chính. Nhà thờ Kitô giáo nổi tiếng lâu đời nhất ở châu Phi cận Sahara có thể đã được các Kitô hữu sử dụng vào thời hoàng đế Constantino, để làm nơi thờ phượng của họ. Theo Smithsonian, sự khám phá của nhà thờ và nội dung của nó “khẳng định truyền thống Ethiopia, theo đó Kitô giáo được truyền đến nơi này, cách Roma gần 3000 dặm, vào một thời điểm rất sớm.” Nhờ khám phá mới này, giờ đây các nhà nghiên cứu có thể cảm thấy tự tin hơn trong việc ghi nhận thời gian Kitô giáo đến Ethiopia trùng với thời gian của nhà thờ.

Trong khi là một trong những nền văn minh cổ đại ảnh hưởng nhất, thì đế chế Askum lại ít được biết đến nhất. Việc khai quật thị trấn Beta Samati giúp bổ sung vào các khoảng trống trong việc hiểu biết về nền văn minh tiền Askum và Askum.

Cả các cổ vật đời và tôn giáo được phát hiện trong và xung quanh vương cung thánh đường, bao gồm một chiếc nhẫn vàng, các tượng gia súc nhỏ, thánh giá, con con dấu có thể được sử dụng cho thương mại và quản trị. Các nhà nghiên cứu cũng phát hiện ra một mặt dây chuyền bằng đá có khắc một cây thánh giá và chữ “tôn kính”

được viết theo chữ của người Ethiopia cổ, cũng như các bình đốt nhang. Gần bức tường đền thờ phía đông, nhóm nghiên cứu đã tìm thấy một dòng chữ cầu xin “xin Chúa Kitô ban ân huệ cho chúng con.” (The Christian Post 31.12.2019) (Hong Thủy - Vatican)

125 năm Tin Mừng được loan báo tại Trung Phi, động lực để thoát khỏi cuộc khủng hoảng

Từ ngày 06.12.01, tại nhà thờ chính tòa Bangui, các Giám mục Trung Phi đã tham gia Đại hội thường niên. Tại buổi kết thúc, các Giám mục đã đưa ra một thông điệp, bày tỏ lòng biết ơn đối với các vị truyền giáo và kêu gọi toàn thể dân Chúa chung tay xây dựng Giáo hội và xã hội, giúp đất nước thoát ra khỏi cuộc khủng hoảng.

Các Giám mục viết: “Sau 125 năm loan báo Tin Mừng, chúng ta tạ ơn Chúa vì công trình cứu độ mà Ngài đã thực hiện trong cuộc sống của người dân Trung Phi qua sự dẫn thân của các Kitô hữu. Chúng ta muốn bày tỏ lòng kính trọng đối với tất cả các nhà truyền giáo, các tu sĩ và giáo dân. Các vị là những chứng tá đức tin, đã trao ban cuộc sống cho chúng ta. Các vị tiếp tục là mẫu gương cho chúng ta trong việc xây dựng các cộng đoàn Giáo hội”.

Các Giám mục nhắc lại Tháng Truyền giáo Đặc biệt được cử hành vào tháng 10 năm 2019: “Tháng Truyền giáo Đặc biệt cho chúng ta một cái nhìn về đời sống truyền giáo của Giáo hội và loan truyền một thông điệp hy vọng, hòa bình và thức tỉnh lương tâm”.

Các Giám mục viết tiếp: “Chúng ta chúc tụng Chúa vì Chúa Thánh Thần đã hướng dẫn Giáo hội Cộng hòa Trung Phi dẫn thân cho công lý, nhân quyền, cải thiện tình trạng sống của người dân và quy định bất bạo động liên quan đến các cuộc xung đột, đặc biệt trong những thời điểm khó khăn của lịch sử”.

Tuy nhiên, các Giám mục không quên cảnh báo: “Ai cũng biết, vẫn còn nhiều việc phải làm để phục hồi đất nước chúng ta một cách hiệu quả. Các cuộc xung đột gây ra các hậu quả nghiêm trọng, tạo ra những hình thức phản chứng. Một số Kitô hữu tách rời công việc khỏi đời sống đức tin. Những người khác đưa các thực hành ma thuật vào các cử hành bí tích. Vẫn còn những người bị các giáo phái lôi cuốn. Cuối cùng, một số từ bỏ các giá trị cao quý của sự hiệp nhất, tình liên đới, nhân phẩm, công việc, tôn trọng, trung thực để có thể dễ dàng theo đuổi lợi ích cá nhân”.

Đối với chính phủ, các Giám mục đánh giá cao công việc của chính phủ trong việc tăng cường lực lượng an ninh, nhưng cũng đồng thời nhấn mạnh rằng giải pháp cho cuộc xung đột vũ trang ở Cộng hòa Trung Phi không chỉ là quân sự, mà còn phải quan tâm đến việc đào tạo có chất lượng các giáo viên, giáo sư, bác sĩ. Các Giám mục kết luận với việc yêu cầu chính phủ cam kết tôn trọng Hiến pháp và tổ chức các cuộc bầu cử tự do và minh bạch trong thời gian được luật pháp quy định. (Fides 01.14.2020) (Ngọc Yến - Vatican)

Vai trò của Tòa Thánh đối với Thỏa thuận hòa bình cho Nam Sudan

Sau hơn sáu năm nội chiến đẫm máu, một lần nữa Nam Sudan đang hướng tới hòa bình. Hôm 13.01, tại Roma, chính phủ của quốc gia trẻ nhất thế giới (Nam Sudan độc lập từ năm 2011) và các nhà lãnh đạo của các phe đối lập chưa tham gia thỏa thuận tại Addis Ababa đã ký Tuyên ngôn Roma về tiến trình hòa bình tại Nam Sudan.

Để đạt được Thỏa thuận này phải kể đến vai trò trung gian quan trọng của Tòa Thánh và Cộng đoàn Thánh Egidio, nơi tổ chức các cuộc đàm phán. Ngày 11.4.2019, kết thúc cuộc tĩnh tâm 2

ngày trong bối cảnh chiến tranh kéo dài dai dẳng ở đất nước Nam Sudan, các lãnh đạo dân sự và tôn giáo của đất nước này được ĐTC tiếp kiến. Sau bài huấn dụ, ĐTC đã đến chào bình an các vị lãnh đạo đất nước Nam Sudan, và một cách tự phát ngài quỳ xuống và hôn chân từng vị. Cử chỉ đặc biệt này của ĐTC đã chạm đến con tim của các vị lãnh đạo.

Tuyên ngôn Roma về tiến trình hòa bình ở Nam Sudan đã được tuyên bố một cách long trọng. Các bên cam kết và tuân thủ thỏa thuận chấm dứt chiến sự và các cuộc đụng độ vũ trang trong nước kể từ ngày 15 tháng 01 năm 2020. Ngoài việc nói không với vũ khí, các phe quyết định cho phép chuyển chỗ các đồ cứu trợ nhân đạo của các tổ chức quốc tế tới các nạn nhân ở Nam Sudan, vốn đang ở trong tình cảnh rất khó khăn.

Cuộc xung đột vũ trang ở Nam Sudan đã làm cho ít nhất 50 ngàn người chết, và khiến 4,2 triệu người phải rời bỏ nhà cửa, trở thành tị nạn, phải đối mặt với một cuộc khủng hoảng nhân đạo nghiêm trọng. (Osservatore Romano 14.01.2020). (Ngọc Yến - Vatican)

Úc châu

Công việc truyền giáo của các nữ tu dòng Chúa Chiên Lành Papua New Guinea

“Thật là khó mà tin rằng trong năm 2019 vẫn còn những người sống trong nghèo đói, hàng ngày phải ăn những hạt óc chó để cho vơi đi cơn đói cồn cào, vẫn còn những người chết vì lao phổi, những người sống trong những túp lều

không có điện nước, đi chân không đến trường và đi học mà không có sách vở”. Đây là lời chứng của sơ Anna Pigozzo, người Ý, nhà truyền giáo dòng Chúa Giêsu Mục tử tốt lành ở giáo phận Bereina, nước Papua New Guinea.

Sơ Anna giới thiệu: “Chúng tôi là một cộng đoàn nhỏ các người nữ sống đời thánh hiến đi truyền giáo. Chúng tôi theo Chúa Giêsu trong sứ vụ gần gũi với người trẻ và trẻ em, ở miền nam Philippines và Papua New Guinea. Từ năm 2013, được Giám mục địa phương mời đến, chúng tôi đã hiện diện tại giáo phận Bereina. Ban đầu chúng tôi đến đây chỉ để có kinh nghiệm truyền giáo ngắn ngủi. Chúng tôi đã nhận ra tình trạng nghèo đói và khốn khổ ở một đất nước non trẻ của châu Đại Dương. Tình trạng mù chữ ở đây rất cao, có rất nhiều trẻ em chưa học qua lớp một. Trẻ sơ sinh chết non cũng cao nhất ở châu lục này. Các bệnh viện chỉ có ở thủ đô, trong khi tại các trạm xá của các làng ở những vùng xa xôi, như của chúng tôi, thỉnh thoảng mới có một y tá. Phương tiện truyền thông thì cũng hiếm hoi.”

“Giáo hội đã đến Papua New Guinea từ 130 năm trước và các thừa sai người Pháp và người Australia, các tu sĩ dòng Marist và dòng Thánh Tâm đã hy sinh sự sống để loan báo về Chúa Giêsu Kitô. Đó là một Giáo hội rất trẻ, vẫn cần rất nhiều sự hỗ trợ và hướng dẫn. Nhân dịp kết thúc năm phụng vụ, đức tân giám mục của giáo phận Bereina đã đến. Đức cha Otto Separy hiện nay đã quen với thực tế của vùng này.”

“Bên ngoài một số ít trung tâm thành phố, cấu trúc xã hội vẫn được tổ chức thành những ngôi

làng với các túp lều và có một trường làng điều hành. Các phụ nữ và trẻ em không có giá trị gì, đến nỗi mà truyền thống mua vợ bằng cách đổi các gia súc vẫn còn được áp dụng. Trong mùa mưa, những ngôi làng thường bị lụt lội và những vườn rau, nguồn sống duy nhất của nhiều gia đình, thường bị thiệt hại. Ngay cả vào đầu năm nay, chúng tôi đã gặp những vấn đề nghiêm trọng do lụt lội gây nên.”

“Dẫu cho mọi thứ, vẫn còn đó hy vọng và chúng tôi có thể làm chứng về nó. Trong sáu năm này, chúng tôi đã nhìn thấy cách thế Thiên Chúa dọn đường cho việc truyền giáo. Với sự giúp đỡ của các thiện nguyện viên từ Ý và Philippines, làm việc với các trẻ em địa phương, một trường học đã được xây dựng và vào năm 2015, chúng tôi đã bắt đầu năm học đầu tiên với 140 trẻ em ghi danh học. Một số nữ tu dạy học, và chúng tôi có một nhóm giáo viên địa phương làm việc với chúng tôi. Tìm những giáo viên tốt thực sự là khó bởi vì trình độ giáo dục ở hệ thống các trường của Papua thì rất thấp. Từ năm 2016 chúng tôi cũng mở một trung tâm trợ giúp học tập cho người lớn, để họ có thể học tiếp chương trình học bị dở dang. Có rất nhiều người đăng ký học và đây là một dấu hiệu hy vọng to lớn đối với chúng tôi, điều chúng tôi nhìn thấy trên gương mặt của rất nhiều người trẻ và người lớn có cơ hội để trở lại trường học. Năm 2017 chúng tôi xây dựng một tiệm bánh nướng, tiệm bánh thánh Philipphê Neri. Mỗi ngày gần 50 ký bánh được sản xuất cho chúng tôi, các trẻ em và thiếu niên của chúng tôi, cho các bà mẹ làm

việc giúp đỡ công việc truyền giáo của chúng tôi và cho rất nhiều người thường đến gõ cửa chúng tôi mỗi ngày.”

“Tiếp xúc với các trẻ em ở trường học, chúng tôi ý thức về tình trạng lạm dụng và bị đối xử tệ bạc đáng buồn của rất nhiều gia đình. Ở Papua New Guinea này, quyền của trẻ em và phụ nữ thường bị chà đạp. Năm 2018, với sự giúp đỡ của các thiện nguyện viên từ Ý và các cộng tác viên khác, nhà của các thiên thần được thành lập, ngôi nhà gia đình đón tiếp các thiếu nữ cần được bảo vệ và chăm sóc. Hiện nay chúng tôi có 10 thiếu nữ tuổi từ 3 đến 15 ở với chúng tôi.”

Papua New Guinea dành được độc lập từ Australia vào năm 1975. Papua New Guinea rất giàu về tài nguyên, với các mỏ dầu và khí đốt, vàng, đất đai phì nhiêu. Tuy thế, dù cho thiên nhiên giàu có, người dân ở đây vẫn ở trong tình trạng nghèo khổ, lạc hậu về văn hóa và nghèo nàn. Papua thường được gọi là ‘miền đất của bất ngờ’ và nó thực sự đúng như thế.” (Hồng Thủy - Vatican)

Khi nạn cháy vẫn tiếp tục, Đức TGM Úc đã kêu gọi cầu nguyện và hỗ trợ

Melbourne, Úc (MAS) - Khi cơn hoả hoạn đang lan toả khắp mọi nơi của Úc Châu vẫn tiếp tục trở nên tồi tệ hơn, Đức TGM Melbourne đã kêu gọi cầu nguyện và khích lệ người Công Giáo hãy quyên góp cho những người đang cần giúp đỡ.

“Vào tuần đầu tiên của Năm Mới này, lễ ra

Tín Giáo Hội

chúng ta nên tập trung vào niềm vui gia đình, bằng hữu và những ngày nghỉ”, Đức TGM Peter Comensoli nói trong một thông cáo vào cuối tuần này. “Thay vào đó quá nhiều người, khởi đầu của năm 2020 này được đánh dấu bởi sự mất mát, sự huỷ diệt, sự chia ly và nỗi buồn sâu sắc; và có lẽ sẽ còn nhiều điều như thế hơn nữa diễn ra”.

Hàng trăm trận hoả hoạn đang hoành hành khắp nước Úc, mùa hoả hoạn tồi tệ nhất trong lịch sử đất nước, theo các quan chức. Các ngọn lửa đã thiêu rụi 12 triệu héc.ta đất, hơn gấp đôi diện tích trận hoả hoạn diễn ra tại Amazon vào đầu năm nay. Có ít nhất 19 mạng người đã bị thiêu rụi trong hoả hoạn trong vài tháng qua.

Các bang bị tàn phá nặng nề nhất là bang Victoria, New South Wales, và South Australia, nơi mà các việc sơ tán đang diễn ra. Vào thứ Sáu, Hải Quân Úc đã giúp sơ tán khoảng 1,100 người từ Mallacoota, một thị trấn vùng biển Victoria.

Các quan chức cho biết các điều kiện thời tiết đang khiến cho việc dập tắt lửa trở nên khắc nghiệt hơn, điều đang được cho là sẽ tệ hơn vào những ngày sắp tới.

Theo 9 News của Úc, đã có 8 người thiệt mạng tại Biển Nam New South Wales trong tuần này. Truyền thông cũng đã tường thuật có 2 người thiệt mạng tại Victoria, trong khi 28 người khác vẫn mất tích. Tại South Australia, gần 6000 loại gia cầm đã chết, nhưng con số được mong đợi là sẽ còn tăng.

Đức TGM Comensoli đã khen ngợi những nỗ lực của các tình nguyện viên là những người đã bỏ đi thời gian nghỉ lễ tết để giúp những người đang cần. Ngài cũng nói tổng giáo phận đã mang lại sự hỗ trợ của mình cho chính phủ.

“Đi vào nơi những cộng đoàn này, đã có hàng trăm tình nguyện viên và các tổ chức phục vụ là những người đã bỏ các việc vui lễ của mình, đã đặt mạng sống của mình ra trận tuyến để mang lại sự giúp đỡ, hỗ trợ, và giải cứu khi cần. Có điều gì đó thật sự ấn tượng, một sự khiêm hạ ngoại thường, về tinh thần của nền nhân bản chung của chúng ta vốn trao ban tất cả mà không đặt vấn đề”, Ngài nói.

“Xin hãy biết cho rằng Tổng Giáo Phận đã gọi cho Chính Phủ và các cơ quan dịch vụ của

Bang và mang lại sự hỗ trợ trọn vẹn của tổng giáo phận cho bất cứ điều gì được yêu cầu. Một số lãnh vực hỗ trợ chính của chúng ta là CatholicCare, Catholic Education Melbourne và St Vincent de Paul đang tìm cách xem có thể hỗ trợ gì cho phù hợp”.

Đức TGM đã nhắc lại sự đau lòng của những trận hoả hoạn Ngày Thứ Bảy Đen Tối, đã tạo ra 174 cái chết vào năm 2009, và khích lệ người Công Giáo hãy quyên góp cho Quĩ St Vincent de Paul. Quĩ sẽ giúp các nạn nhân có thực phẩm và áo quần. Quĩ cũng sẽ trả các khoản tiền và giúp đưa người dân đến những chương trình hỗ trợ cảm xúc.

“Tôi mạnh mẽ khích lệ anh chị em giờ đây hãy hướng bất cứ một sự quyên góp nào cho Quĩ St. Vincent de Paul để đảm bảo rằng các anh chị em của chúng ta có cơ hội tái thiết lại đời sống của họ sau một sự tàn phá như vậy. Các giáo xứ của anh chị em có thể tìm cách để hướng các khoản quyên góp theo cách này”, Ngài nói. (Đan Sĩ) (CNA)

Tin Giáo Hội Việt Nam

Thánh Lễ Khai Mạc Năm Thánh và tôn vinh Đức Mẹ La Vang tại TGP Huế

Sau cuộc rước kiệu trọng thể tượng Đức Mẹ La Vang từ Trung tâm Mục vụ TGP Huế lên nhà thờ Chính tòa Phủ Cam, cánh cửa Năm Thánh của TGP Huế đã được mở ra, mọi thành phần dân Chúa cùng nhau theo bước chân đoàn đồng tế, bước qua cánh cửa tiến vào bên trong ngôi thánh đường để hiệp dâng Thánh lễ Khai mạc Năm Thánh, kỷ niệm 170 năm thành lập Giáo phận (1850-2020).

Thánh lễ mừng kính trọng thể Đức Mẹ là Mẹ Thiên Chúa do Đức TGM Marek Zalewski, Đại diện Tòa Thánh tại Việt Nam chủ tế, cùng đồng tế có Đức TGM Giuse Nguyễn Chí Linh, Đức Cha Stêphanô Nguyễn Như Thế, Đức Cha Phanxicô Xaviê Lê Văn Hồng, Đức Cha Matthêu Nguyễn Văn Khôi, quý Cha, cùng với sự tham dự của toàn thể mọi thành phần dân Chúa trong và ngoài giáo phận.

Mở đầu Thánh lễ, Cha Tổng Đại diện Antôn Dương Quỳnh công bố Sắc lệnh của Tòa Ân giải Tối cao ban Phép lành Tòa Thánh cho giáo phận nhân dịp Năm Thánh này. Kế tiếp, Đức TGM Giuse Nguyễn Chí Linh, TGM Huế, chủ tịch HĐGM Việt Nam trong tư cách là chủ nhà giới thiệu quý Đức Cha và quý Cha hiện diện trong Thánh lễ, đồng thời Ngài cũng tuyên bố Khai

Mạc Năm Thánh mừng kỷ niệm 170 năm thành lập Tổng Giáo phận Huế.

Trước sự hiện diện của Đức TGM Giuse và quý Đức Cha, Đức TGM Marek Zalewski đã bày tỏ niềm vui khi được hiện diện nơi đây để chủ tế Thánh lễ mừng kỷ niệm 170 năm thành lập TGP Huế. Và Ngài cầu chúc mọi điều tốt lành đến toàn thể cộng đoàn tham dự nhân dịp đặc biệt này.

Sau đó, Đức TGM chủ tế đã cử hành nghi thức rảy nước thánh trên cộng đoàn tham dự. Trong bài chia sẻ Lời Chúa, Đức TGM Marek Zalewski chia sẻ niềm vui vì được thăm viếng Tổng Giáo phận Huế vào dịp đặc biệt kỷ niệm 170 năm thành lập. Đồng thời, ngài cũng cảm ơn Đức TGM Giuse và cảm ơn anh chị em giáo dân về sự tiếp đón nồng nhiệt đã dành cho ngài, nhưng ngài biết rằng sự đón tiếp này không phải dành cho ngài mà đúng hơn là dành cho ĐTC Phanxicô - người mà ngài đại diện một cách khiêm tốn.

Đức TGM Marek Zalewski cũng thông tin cho cộng đoàn biết rằng ĐTC Phanxicô luôn theo dõi thường xuyên đời sống của Giáo Hội ở Việt Nam, và cũng như ở TGP Huế “ĐTC Phanxicô luôn giữ anh chị em rất gần gũi trong trái tim của Ngài, trong lời cầu nguyện và trong tinh thần của Ngài. Ngài yêu cầu tôi khích lệ anh chị em trong đức tin và trong chứng tá Kitô giáo và Ngài xin anh chị em cầu nguyện cho Ngài”.

Tiếp tục bài giảng, Ngài chia sẻ về ý nghĩa Lễ kính Đức Mẹ là Mẹ Thiên Chúa đặt nền trên các đặc sủng mà Đức Maria được ban cho. Thật là xứng hợp, việc chúng ta tôn vinh Đức Mẹ là Mẹ của Chúa Giêsu theo sau cuộc chào đời của

Đức Kitô và việc gọi Đức Mẹ là Mẹ Thiên Chúa là sự tôn vinh cao nhất mà chúng ta có thể dâng cho Đức Mẹ.

Thánh lễ diễn ra trong bầu khí trang nghiêm, sốt sắng với những niềm vui thiêng liêng và sự thánh thiện của một Năm Thánh được mở ra cho TGP Huế.

Kết thúc Thánh lễ, cộng đoàn quy tụ trước tiền đường nhà thờ để tôn vinh Đức Mẹ La Vang trong lời kinh Thánh Mẫu La Vang. Sau đó Đức Khâm sứ Tòa Thánh xông hương kính Đức Mẹ và tượng Đức Mẹ La Vang được cung nghinh lên trước ban công ngôi nhà thờ Mẹ của Giáo phận trong niềm vui háo hức của con cái Mẹ. Một lần nữa, màn pháo hoa rực sáng giữa trời Phủ Cam, tôn vinh Mẹ La Vang là quan thầy của TGP Huế.

Bước vào Năm Thánh, kỷ niệm 170 thành lập TGP Huế, là dịp để chúng ta tri ân quá khứ, thúc đẩy hiện tại và kiến tạo tương lai với tất cả tâm tình “Chúa là niềm vui tuổi xuân” (Tv43,4).

Ban Truyền Thông TGP Huế

Nguồn: tonggiaophanhue.net

Giáo Phận Đà Nẵng Khai Mạc Năm Thánh Đức Mẹ Trà Kiệu 01.01.2020

1. Địa danh và gốc tích:

Trung tâm hành hương Đức Mẹ Trà Kiệu ở Xã Duy Sơn, Huyện Duy Xuyên, Tỉnh Quảng Nam, thuộc giáo phận Đà Nẵng, cách thành phố Đà Nẵng 44 km về phía nam. Trà Kiệu là kinh đô Sinhapura hay còn gọi “Kinh thành Sư Tử” của Vương quốc Champa (Chiêm Thành) từ khoảng thế kỷ 4 đến thế kỷ 8. Sinhapura là kinh đô của tiểu quốc Avamarati một trong 5 tiểu quốc của vương quốc Champa. Sau nhiều lần giao tranh giữa Vương quốc Champa và Đại Việt. Năm 1470, biên giới Đại Việt được Vua Lê Thánh Tông cho quân cắm mốc và khắc bia ranh giới tại núi Thạch Bi - Phú Yên. Một làn sóng di dân, nam tiến theo Chúa Nguyễn Hoàng, khoảng đầu thế kỷ 17, của người Đại Việt tại đồng bằng sông hồng và vùng Nghệ An, Thanh Hóa... Di cư vào nam, trong đó có nhiều dòng họ đến khai canh, định cư và lập làng tại Trà Kiệu. Từ năm 1596.1602, (trước lúc đoàn của Linh mục Tu sỹ Dòng Tên đến Đà Nẵng ngày 18.1.1615) Trà Kiệu được cha Raphael (dòng Augustinô - Bồ Đào Nha) đến rao giảng Tin Mừng. Năm 1628, một nhóm người di dân Công Giáo đã xây dựng ở đây ngôi nhà thờ đầu tiên. Năm 1722, giáo xứ Trà Kiệu có hơn 300 giáo dân. Năm 1872, cha Louis Marie Garibert Lợi xây một nhà thờ lớn hơn.

Năm Nhâm Tuất 1862, Triều đình Tự Đức ký hiệp ước nhượng 3 tỉnh miền Đông Nam bộ cho Pháp. Khoản đầu tiên trong 12 điều khoản của Hiệp ước 1862 nói “Nước Nam phải để cho giáo sĩ nước Pháp và nước Ý được tự do giảng đạo và để dân gian được tự do theo đạo” (Trần Trọng Kim- Việt Nam Sử Lược-Nhà xuất bản Khoa học Xã hội, Tr. 448).

Chính Hiệp ước 1862 làm cho người dân phần nọ, đặc biệt là các Văn Thân (gồm các Sĩ tử, Nhân sĩ, văn hào, Thân sĩ, gọi chung là Văn Thân. Họ biết chữ Nho nên có khả năng đọc và hiểu được các lệnh, yết thị, Hòa ước của triều đình để truyền đạt lại cho dân chúng). Họ cho

là Vua Tự Đức không còn xứng đáng làm vua trăm họ vì nhà vua đã hèn yếu với giặc và không tiếp tục tiêu diệt giáo dân Công Giáo như những thời gian trước đó. Văn Thân kết tội Ki-tô giáo là nguyên cớ gây ra giặc ngoại xâm và giáo dân đã tiếp tay cho giặc Pháp. Vì vậy, Họ cho rằng: muốn đánh Pháp, phải diệt nội thù trước là các giáo dân.

Ngày 5 .7.1885, Kinh thành Huế thất thủ, bị quân Pháp đánh chiếm. Thượng thư bộ binh Tôn Thất Thuyết (Bộ Trưởng quốc phòng ngày nay) đưa Vua Hàm Nghi rời kinh thành, đến trú tại vùng núi Tân Sở - Quảng Trị. Ngày 13.7.1885 Tôn Thất Thuyết lấy danh nghĩa vua Hàm Nghi, ra Chiếu Chỉ Cần Vương. Phong trào Cần Vương nổi dậy tại nhiều tỉnh miền Trung với khẩu hiệu “Bình Tây, Sát Tả” (đánh Pháp và giết Công Giáo, thời đó nhiều Sứ Chỉ của Triều đình Nhà Nguyễn cấm Đạo, sát hại Đạo, vì cho là tả Đạo). Đây là dịp thuận tiện để giới Văn Thân ra tay hành động. Nhưng đánh Pháp thì không cần sức do vũ khí thô sơ lạc hậu, nên ra sức giết hại Giáo dân Công Giáo. Lịch sử Giáo Hội Việt Nam hơn 400 năm, có hơn 130 ngàn Vị Tử Đạo, thì riêng năm 1885 này đã có hơn 30 ngàn Vị Tử Đạo dưới tay Văn Thân. Hơn 200 Giáo xứ, Giáo điểm của Giáo Hội Việt Nam, nhà thờ bị đốt phá sạch, Giáo dân bị bách hại, tại Giáo phận Qui Nhơn chỉ còn lại Giáo xứ Phú Thượng và Giáo xứ Trà Kiệu. (tài liệu của Linh mục Phan Phát Huồn, “Giáo sử Việt Nam”). Sáng ngày 01.9.1885, đoàn quân Văn Thân kéo đến bao vây giáo xứ Trà Kiệu. Họ chiếm cứ hai ngọn đồi là Kim Sơn (Hòn Bàng) và Bửu Châu (Non Trục) để khống chế toàn giáo xứ. Quân số Văn Thân khoảng 8.000 đến 10.000 người và được trang bị vũ khí đầy đủ, tối tân nhất thời đó như đại bác thần công và voi chiến dưới sự chỉ huy của các vị tướng thiện nghệ, như cựu đô đốc Chuông Thủy Tý. Về phía giáo dân, để tự vệ và chống trả, chỉ có 350 nam nhân tuổi từ 16 đến 60 và vài trăm phụ nữ với vũ khí thô sơ tự chế. Ban đầu giáo dân Trà Kiệu khiếp sợ muốn đầu hàng. Họ chạy đến nhà thờ xin Cha sở, là Cố Nhơn (Bruyère) giải tội lòng lành và cam lòng

chờ chết! Riêng Cha sở, Ngài chỉ biết khuyên giáo dân trông cậy vào Chúa và Mẹ Maria; Ngài đã lập một bàn thờ Đức Mẹ ngay giữa nhà xứ để giáo dân cùng tụ họp đọc kinh cầu nguyện. Thế nhưng trong giáo xứ, có ông Trương Phổ là người gan dạ, ông kêu gọi mọi người cầm khí giới ra chống lại đối phương và chính ông đi đầu để kháng cự những đợt tấn công của quân Văn Thân. Bên Công Giáo tuy quân số ít ỏi, vũ khí thô sơ nhưng lần nào giáp chiến cũng thắng. Trong lúc chiến đấu, giáo dân cùng hô khẩu hiệu Giê-su - Ma-ri-a - Giu-se.

Ngày 10.9.1885: Văn Thân kéo đại pháo Thần công lên đồi Kim Sơn và đồi Bửu Châu, cách nhà thờ hơn 100m, nả đạn vào nhà thờ và nhà xứ liên tục cả ngày từ sáng tới tối, không chút nào ngơi. Và sự lạ đã xảy ra: Đức Mẹ hiện ra trên nóc nhà thờ giáo xứ, và đạn đã không trúng nhà thờ, chỉ 1 quả rơi vào phòng áo, nhưng không gây thiệt hại gì. Chính quan binh Văn Thân không ngừng bàn cãi với nhau: “THẬT LẠ LÙNG, CÓ MỘT NGƯỜI ĐÀN BÀ LUÔN ĐỨNG TRÊN NÓC NHÀ THỜ. BÀ RẤT ĐẸP, MẶC ÁO TRẮNG, MÀ BẮN KHÔNG TRÚNG”. Ngày 11.9.1885: Văn Thân tiếp tục bắn súng thần công và sự lạ tiếp tục xuất hiện: Đức Mẹ hiện ra đứng trên nóc nhà thờ. Quân sĩ Văn Thân đồng thời tấn công mặt trận Phước Viện. Các Dì Phước cũng phải tham chiến và giành thắng lợi. Trận chiến kéo dài đến ngày 21.9.1885, quân Văn Thân hoàn toàn thất bại. Sự sống còn của một giáo xứ trước một đạo quân đông gấp bội, được trang bị hùng hậu với quyết

tâm san bằng giáo xứ, đã minh chứng rằng: Nếu không có ơn trợ lực linh thiêng của Thiên Chúa và Mẹ Maria thì làm sao Trà Kiệu thoát khỏi sự hủy diệt? Đặc biệt là các biến cố xảy ra trong những ngày 9, 10 & 11 tháng 9 năm 1885. (tư liệu Lịch sử Giáo xứ Trà Kiệu)

2. Khai mạc Năm Thánh Đức Mẹ Trà Kiệu:

Để tạ ơn Thiên Chúa và tôn vinh Mẹ Maria, và để dân Chúa được hưởng những ơn ích thiêng liêng trong dịp kỷ niệm 135 năm Đức Mẹ hiện ra tại Trà Kiệu (1885 - 2020), Giáo phận Đà Nẵng đã xin Tòa Ân Giải Tối Cao cho phép mở Năm Thánh và đã được Tòa Thánh chấp thuận. Năm Thánh Đức Mẹ Trà Kiệu tại Giáo phận Đà Nẵng, bắt đầu từ ngày 01 tháng 01 năm 2020 (Lễ Đức Maria - Mẹ Thiên Chúa) đến ngày 11 tháng 09 năm 2020 (Ngày kỷ niệm Đức Mẹ hiện ra tại Trà Kiệu). sáng 1.1.2020, cộng đoàn giáo phận và khách hành hương từ nhiều giáo phận, hành hương về Trung tâm Thánh mẫu Trà Kiệu. Giáo dân được nghe lại lược sử việc Đức Mẹ hiện ra phù hộ các Giáo hữu bị bách hại vì Đức tin, trong thời kỳ Văn Thân sát hại Giáo dân năm 1885. Lúc 8 giờ 30, Đức Cha Giuse - Giám mục Giáo phận đã đọc lời nguyện khai mạc cuộc cung nghinh Đức Mẹ tại khuôn viên nhà thờ Giáo xứ Trà Kiệu. Đoàn dâng hoa của Giáo xứ Hòa Khánh dâng muôn vũ điệu ca khen tôn vinh Mẹ. Sau những giây phút hân hoan ca mừng Mẹ, là Mẹ Phù hộ các Giáo hữu, đại diện các giáo xứ và giáo họ biệt lập, tu sỹ các hội dòng, chủng sinh, linh mục đoàn và Đức Giám Mục đã rước Kiệu Thánh tượng Mẹ đến lễ đài Trung tâm Thánh Mẫu. Ngay trước Thánh lễ, Đức Cha đã trao cho Cha Bonaventura Mai Thái - Tổng Đại diện, sắc lệnh của Tòa Ân Giải Tối cao của Tòa Thánh, về việc cho phép Giáo phận Đà Nẵng mở Năm Thánh Đức Mẹ Trà Kiệu. và Cha Tổng đã tuyên đọc văn thư thỉnh nguyện xin mở Năm Thánh của Giáo phận lên Tòa Thánh, đồng thời công bố Sắc lệnh cho phép mở Năm Thánh trước cộng đoàn dân Chúa giáo phận. Tiếp đó Cha Gioan Nguyễn Văn Hoàng, Giám đốc

Trung tâm Thánh mẫu Trà Kiệu đọc thư công bố Năm Thánh của Đức Giám Mục Giáo phận với cộng đoàn dân Chúa. Giây phút linh thiêng khi Đức Giám Mục long trọng tuyên bố Khai Mạc Năm Thánh. Một niềm vui tràn ngập tâm hồn Người tín hữu hiện diện. Tạ ơn Thiên Chúa và Đức Mẹ, tri ân Giáo Hội để Giáo hữu có được một Năm Ân phúc, dân Chúa được hưởng những ơn ích thiêng liêng, biết sống quảng đại và hoán cải.... Tại lễ đài Trung tâm, đoàn dâng hoa của Giáo xứ Thanh Bình đại diện cộng đoàn, với những vũ điệu đặc sắc riêng của mình, làm cho cộng đoàn hiện diện cùng hiệp dâng tâm tình, càng hân hoan phấn khởi, ca khen tôn vinh Mẹ. Ngay đầu Thánh lễ là cao điểm của Ngày khai mạc Năm Thánh và trong bài giảng, Đức Cha chủ tế nói đến ngày đầu năm mới Dương lịch, Giáo Hội cầu cho hòa bình thế giới, những giá trị của Hòa bình trong tin tưởng và đối thoại. Ngày đầu năm cũng Chính là ngày Giáo Hội mừng Kính Đức Maria Mẹ Thiên Chúa, Mẹ của hòa bình. Và một cách đặc biệt Giáo phận mừng khai mạc năm Thánh. Đức Cha huấn giáo cộng đoàn tránh xa đam mê xấu, sự ích kỷ, kiêu ngạo, cái tôi của mình Tha thứ, cộng tác cho sự phát triển. Nhìn lại chính mình để nhận thức trách nhiệm, nhận những yếu đuối của thân phận làm người cần sửa chữa. Cảm nhận sự hiện diện của Thiên Chúa, của Đức Mẹ trong cuộc đời. Bước đi trong Ân phúc của Năm Thánh, sống và làm chứng cho Đức tin của mình.

Trước lúc kết thúc, Cha Tổng Đại diện, Đại diện cộng đoàn tạ ơn Thiên Chúa, tri ân Giáo

Hội, cảm ơn Đức Cha đã đệ đơn lên Tòa Thánh xin mở Năm Thánh. Cha Tổng nói lên niềm vui vì Cộng đoàn hành hương đông đảo của mọi thành phần dân Chúa. Cảm ơn cách đặc biệt Cha Giám Đốc Trung tâm Thánh Mẫu, Cha Phó và các Ban ngành các Dòng tu tại Giáo xứ Trà Kiệu. Cha cũng không quên cảm ơn Ca đoàn tổng hợp Giáo hạt Hội An, đội kèn tây, Ban Truyền thông Giáo phận, các Cha trong Ban Năm Thánh, các đoàn thể và các Giáo xứ cùng cộng tác cho Thánh lễ Khai mạc được kết quả tốt đẹp. Cha cũng cảm ơn Chính Quyền tạo những điều kiện thuận lợi cho sự kiện này. Tiếp đó, Đức Cha cũng nói lên niềm vui hội tụ, cái đẹp của Đức tin, sự dấn thân dù thời tiết ngay trước Thánh lễ không được thuận lợi (nhưng suốt thời gian cung nghinh và Thánh lễ trời nắng và thời tiết tốt), mời gọi tâm tình hoán cải, canh tân, đón nhận giá trị Đức tin,... Đức Cha cầu chúc những điều tốt đẹp nhân dịp đầu năm mới, xin muôn ơn lành của Thiên Chúa với lời chuyển cầu của Đức Mẹ, Ông Thánh luôn đồng hành với mỗi người trong nhần nại, thương xót, tha thứ, sẻ chia, hiền từ... mang dấu ấn của Thiên Chúa. Ngay sau khi cộng đoàn cầu nguyện với Đức Mẹ Trà Kiệu, qua lời Kinh Đức Mẹ Trà Kiệu. Đức Giám Mục đã Ban Phép lành Tòa Thánh cách trọng thể với Ông Toàn xá, nguồn vui thiên liêng cao quý là phần thưởng lớn lao trên đời, cho Người Tín hữu. Với nghi thức Sai đi, Cộng đoàn được Đức Giám Mục mời gọi đem Chúa đến mọi môi trường trong đời sống xã hội nơi Người Tín hữu đang sống và làm việc. (Tôma Trương Văn Ân)

Thánh lễ tạ ơn 100 năm thành lập Hội Dòng Con Đức Mẹ Vô Nhiễm

Ngày đầu Năm mới Dương lịch 2020, Giáo Hội mừng kính lễ Đức Maria Mẹ Thiên Chúa, tại giáo xứ Thượng Thụy, vào lúc 17g00, chị em Dòng Con Đức Mẹ Vô Nhiễm đã tổ chức Thánh lễ tạ ơn kỷ niệm 100 năm khai sinh Hội Dòng và 13 năm thành lập cộng đoàn Lộ Đức- Hà Nội.

Thánh lễ do ĐHY Phêrô Nguyễn Văn Nhơn chủ tế, cùng sự hiện diện của Cha Tổng Đại diện

Antôn Nguyễn Văn Thắng, quý Cha đồng tế, quý thầy, quý tu sĩ nam nữ, quý thân nhân, ân nhân và đông đảo con dân nơi giáo xứ Thượng Thụy. Bài ca nhập lễ được cất vang lên “Mừng Năm Thánh về Hội Dòng con bao hân hoan Chúa ơi” khi đoàn rước tiến vào nhà thờ trong niềm vui hân hoan, tạ ơn Thiên Chúa.

Trước khi bước vào Thánh lễ, Cha Tổng Đại diện Antôn đã công bố Sắc lệnh của Tòa Ân Giải Tối Cao về việc lãnh nhận Ông Toàn Xá “sau khi đã cử hành Thánh Lễ cho tất cả các Nữ Tu và tín hữu dự lễ có lòng thống hối...với những điều kiện thông thường”. Tuy nhiên đối với những tín hữu “mặc dù không thể hiện diện trong thánh lễ vì lý do chính đáng, nhưng kính cẩn theo dõi các phương tiện truyền hình hoặc phát thanh có thể được hưởng Ông Toàn Xá theo luật quy định”.

Trong phần chia sẻ Lời Chúa, ĐHY mời gọi cộng đoàn phụng vụ, cách riêng các nữ tu Dòng Con Đức Mẹ Vô Nhiễm luôn sống tâm tình tạ ơn Thiên Chúa qua những biến cố lịch sử thăng trầm của Hội Dòng. Tạ ơn Chúa cho đến ngày hôm nay, Hội Dòng vẫn luôn trung thành và phát triển với ý định ban đầu của Hai Đấng Sáng Lập Dòng là giáo dục, y tế và công việc bác ái xã hội, nhất là phục vụ anh chị em có “H” tại Tổng Giáo phận Hà Nội. Ngài còn chia sẻ cho cộng đoàn những cảm nghiệm sống lòng tin trong cuộc sống lữ hành của phận người với niềm cậy trông, phó thác vào Thiên Chúa.

Trước khi kết thúc Thánh lễ, chị Cố Vấn đại diện Bề trên Hội Dòng dâng lời cảm ơn ĐHY, quý Cha và từng thành phần trong Giáo xứ đã

yêu thương, cộng tác và nâng đỡ các chị em trong đời sống cũng như sứ vụ Loan Báo Tin Mừng.

Thấm thoát đã 100 năm kể từ ngày sáu chị Mến Thánh Giá Phước Viện Dương Sơn, với sự tự do lựa chọn của mình đã đáp lại lời mời gọi của Đức Cha Allys (Lý) đến vùng đất mới. Chiều ngày 07.9.1920, các chị rời Dương Sơn, chèo thuyền ngược dòng sông Hương đặt những bước chân âm thầm lên miền đất Phú Xuân nhỏ bé nhưng đầy hứa hẹn như sự xuất hiện của một mầm sống mới. Ngày 08.9.1920, lễ sinh nhật Đức Trinh Nữ Maria, đã trở thành ngày lịch sử khai sinh Hội Dòng Con Đức Mẹ Vô Nhiễm giữa lòng Giáo phận Huế. Trải qua những thăng trầm của lịch sử, vườn hoa Phú Xuân trăm ngành đua nở, Hội Dòng phát triển trên khắp mọi miền đất nước cho đến nay có 53 cộng đoàn thuộc 13 giáo phận trong và ngoài nước.

Tạ ơn Thiên Chúa và Mẹ Maria Vô Nhiễm vì hồng ân Năm Thánh Hội Dòng đang cử hành mỗi ngày. Cộng đoàn Lộ Đức. Hà Nội tổ chức long trọng ngày Lễ Mẹ Thiên Chúa trong Năm Thánh Tạ Ơn như một dịp công khai loan báo niềm vui và chia sẻ ân sủng cho cộng đoàn dân Chúa.

Ước mong mỗi người chúng ta sẽ là những chứng nhân của niềm vui, của lòng thương xót và sự thánh thiện của Thiên Chúa qua đời sống dâng hiến và phục vụ.

BTT Dòng Con Đức Mẹ Vô Nhiễm - Nguồn: Tổng Giáo phận Hà Nội

Chàng trai nặn dáng cho đồ họa Công giáo Việt Nam

Catholic Design (Đồ họa Công giáo) là một bứt phá trong mảng truyền thông số về GHCG tại Việt Nam. Giuse Phan Quyền, ‘cha đẻ’ của dự án đã vượt ra vùng an toàn để truyền lửa sáng tạo cho người trẻ.

Sáng tạo, một sứ mạng

Quyền thành lập nhóm các bạn trẻ yêu thiết kế truyền thông chuyên nghiệp với cái tên Catholic Design. “Sáng tạo, sứ mạng” là châm ngôn hoạt động cho nhóm trong những sản phẩm phục vụ Giáo hội Việt Nam. Nhóm đã thực hiện thiết kế

logo truyền thông cho các cộng đoàn, giáo xứ và giáo phận. Đặc biệt, hoa trái phải kể đến trong 5 năm hoạt động là Logo Đại hội Giới trẻ TGP. Sài Gòn 2017 và 2018; Đại hội Gia đình 2018 tại La Vang và logo Mục vụ gia đình 2017 và 2018 cho Giáo hội Việt Nam.

“Sáng tạo, sứ mạng” . lối đi của các bạn trẻ Catholic Design

Quyền chia sẻ, Catholic Design là nơi quy tụ những người trẻ Công giáo tài năng đầy nhiệt huyết, sáng tạo và yêu mến Giáo hội; thúc đẩy và phát triển tiềm năng của người trẻ, giúp người trẻ có môi trường để thể hiện và đóng góp tài năng của mình cho Giáo hội - nơi họ thuộc về; Dùng truyền thông đa phương tiện, thiết kế đồ họa và các dự án sáng tạo để truyền tải thông điệp Tình yêu và loan báo Tin mừng.

Không chỉ dừng lại những sản phẩm đồ họa Công giáo, nhóm cũng thúc đẩy nhiều dự án, phong trào dành cho người trẻ. Chuỗi chiến dịch mà Catholic Design đã thực hiện “Gia đình Công giáo “Nơi vết thương được chữa lành”. Kế đến là Quỹ sáng kiến Công giáo trẻ ; Cuộc thi Sáng tạo Công giáo trẻ và tiến đến kế hoạch Hội nghị lãnh đạo Công giáo trẻ.

Trong năm Mục vụ giới trẻ 2020, nhóm Catholic Design đảm nhận thiết kế logo. Quyền chia sẻ, logo được thiết kế dựa trên 5 màu chủ đạo mang tính trẻ, diễn tả niềm hy vọng của mẫu nhiệm Phục Sinh. Giải thích ý nghĩa logo, Quyền cho biết, hình ảnh hai người bên trái và phải biểu trưng cho hai môn đệ trên đường Emmaus. Cánh tay vươn cao là niềm vui được Chúa Giêsu đồng

hành. Nó cũng diễn tả sự đi lên, trưởng thành về đức tin khi được Chúa Giêsu chạm vào đời mình qua sự gặp gỡ. Những khúc quanh, tia sáng và thánh giá trên logo cũng phần nào diễn tả con đường đang đi của người trẻ.

Bước đi, đừng sợ

Quyền thao thức : “Catholic Design không chỉ là một dự án nhưng còn là hành trình truyền cảm hứng của tôi. Cùng đích của truyền thông đa phương tiện, mỹ thuật và sáng tạo chính là truyền đi nét đẹp của Thầy Giêsu cho các bạn trẻ khác trên cánh đồng 4.0”.

“Tôi muốn truyền cảm hứng cho người trẻ. Người trẻ không chỉ gói gọn trong cộng đồng Công giáo nhưng là những người trẻ trong xã hội”, Quyền nói với sự tự tin, chững chạc của chàng trai tuổi 24.

Quyền vẫn được giới trẻ Công giáo ‘nghiên media’ biết đến với nick Jos Quyền Creative (sáng tạo). Trang Catholic Design trên Facebook và Flickr vẫn là một tài nguyên đồ sộ về đồ họa Công giáo cho các giáo xứ và hội đoàn.

Quyền theo học và tự rèn dũa chuyên môn về media tại Arena FPT. Trong thời gian học, cậu đã từng tham gia nhiều chương trình dự thi quốc tế và đoạt giải lớn như “Nhà làm phim trẻ các nước ASEAN lần thứ 2”. Video được gửi đi là câu chuyện về đồng bào dân tộc thiểu số dưới dạng đồ họa chuyển động (graphicsmotion). Quyền cũng là một thành viên trong đoàn tham dự tàu Thanh niên Đông Nam Á - Nhật Bản (SSEAYP) lần 45.

Với dự án phát triển nét văn hóa dân tộc thiểu

số này, Quyền có cơ hội gặp cựu Tổng thống Obama hồi tháng 1.2018 tại Singapore.

Quyền không ngần ngại tham gia các chương trình đối ngoại nhằm trao đổi văn hóa. Là người trẻ, tức là luôn sẵn sàng đối diện thử thách, bước ra khỏi vùng an toàn. Quyền nói : “Đến môi trường mới là những bước đi đừng sợ để cất lên tiếng nói người trẻ. Điều này quan trọng với người trẻ Công giáo khi cùng đích của Kitô hữu là hướng tới hòa bình, công bằng và bác ái bằng việc bước ra vùng ngoại biên”.

Đức Thánh Cha đã mời gọi các bạn trẻ đừng sợ mà bước đi, dấn thân vào xã hội. Bước đi đó trước hết là cho ước mơ của mình, sau là tương lai cộng đồng. “Phải là một người trẻ đầy ước vọng, dám đi ra vùng ngoại biên thì chúng ta mới có thể truyền tải niềm vui Kitô”, Quyền nói. (An Duyên - CTV Vatican News)

Đức Thánh Cha chấp nhận đơn từ chúc của Đức TGM Phêrô Nguyễn Văn Tốt

Vào lúc 12g00 trưa (giờ Roma) thứ Năm ngày 02 tháng 01 năm 2020, tức 18g00 cùng ngày tại Việt Nam, Phòng Báo chí Tòa Thánh công bố: ĐTC Phanxicô đã chấp thuận đơn từ chúc Sứ Thần Tòa Thánh tại Sri Lanka của Đức TGM Phêrô Nguyễn Văn Tốt, TGM hiệu tòa Rusticana, Algeria. (SS. Vat 2.1.2020)

Tiểu sử của Đức TGM Phêrô Nguyễn Văn Tốt

Ngày 15.04.1949: sinh tại Lái Thiêu, Thuận An, Bình Dương

Năm 1954: học tiểu học tại trường Công giáo Thánh Phaolô Lái Thiêu

Năm 1960: học tại Tiểu chủng viện Thánh Giuse Sài Gòn

Năm 1967: học tại trường Truyền giáo Urbaniana, Roma

Ngày 24.03.1974: thụ phong linh mục tại Vatican do ĐHY Agnello Rossi, Tổng trưởng Thánh bộ Truyền giáo

Năm 1974: làm Phó Giám đốc Trường Truyền giáo Roma

Năm 1976: đi truyền giáo tại nước Zaire, nay là Cộng hòa Dân chủ Congo, châu Phi.

Năm 1979: nhập học trường Ngoại giao Tòa Thánh
Ngày 01.05.1985: nhận tước hiệu Đức Ông và làm việc tại Tòa Sứ Thần của các nước như Panama, Brazil, Congo, Ruanda, Pháp

Ngày 25.11.2002: được bổ nhiệm làm TGM và làm Sứ thần Tòa Thánh tại Benin và Togo

Ngày 06.01.2003: thụ phong TGM, hiệu tòa Rusticana

Ngày 24.08.2005: làm Sứ thần Tòa Thánh tại Cộng hòa Trung Phi và Tchad

Ngày 13.05.2008: làm Sứ thần Tòa Thánh tại Costa Rica

Ngày 22.03.2014: làm Sứ thần Tòa Thánh tại Sri Lanka.

Văn Việ/ Nguồn: hkgmvietsam.com

Thánh lễ tạ ơn đặt viên đá góc xây dựng Chủng viện Thánh Tâm Thái Bình

Sáng thứ Tư - 1.1.2020, Đức Cha Phêrô Nguyễn Văn Độ - Chủ chăn Giáo phận Thái Bình đã chủ tế thánh lễ kính Đức Maria Mẹ Thiên Chúa, trong Thánh lễ Đức cha đã chủ sự nghi thức làm phép và đặt viên đá góc xây dựng Chủng viện Thánh Tâm Thái Bình. Cùng hiệp dâng thánh lễ với đức cha có cha Tổng đại diện, quý cha trong giáo phận, quý thầy phó tế, quý tu sĩ, quý thầy chủng sinh, tu sinh và mọi thành phần dân Chúa trong Giáo phận.

Qua những tháng ngày khởi sự công trình xây mới hoàn toàn ĐCV Thánh Tâm Thái Bình, để thay thế cho ngôi trường đã xuống cấp, không còn đáp ứng nhu cầu sử dụng trong việc đào tạo ứng sinh linh mục, là tương lai của Giáo hội, của Giáo phận. Đức Cha Phêrô sau khi đã cầu

nguyện, bàn bạc, thăm dò ý kiến và đi đến thống nhất quyết định cho xây mới lại chủng viện để phục vụ cho nhu cầu của Giáo phận và Giáo hội. Đây có thể nói là một mốc son lịch sử của Giáo phận nói chung và ĐCV nói riêng. Và hôm nay đây, cả Giáo phận cùng quy tụ về phần đất của ĐCV để cùng với vị chủ chăn giáo phận đánh dấu một bước ngoặt mới, một trang sử mới cho Giáo phận Thái Bình, đó là thánh lễ đặt viên đá góc tường và làm phép công trình mới này.

Trong bầu không khí se lạnh của mùa đông, cộng đoàn tín hữu khắp nơi đã cùng nhau trở về ĐCV, hiệp ý cùng với Bề trên Giáo phận cất cao lời tạ ơn Thiên Chúa. Đặc biệt hơn, trước khi bước vào thánh lễ, cha Giuse Trần Xuân Chiêu - Giám đốc xây dựng công trình đã có bài sơ lược về công trình, cũng như đại diện cho toàn thể giáo phận nói lên những nỗi khắc khoải mong chờ, những suy tư cảm nhận và những tâm tình của những người con đối với người cha chung của giáo phận, ngang qua lịch sử và công lao của các Đức cố Giám mục tiền nhiệm của Giáo phận Thái Bình.

Mở đầu thánh lễ, Đức Cha Phêrô đã gửi đến toàn thể cộng đoàn những lời chào chúc của một năm mới dương lịch, cũng như tâm tình hướng lên Đức Mẹ là Mẹ của Giáo hội, Mẹ của Giáo phận. Ngài cũng nhắc nhở đến cộng đoàn về truyền thống của giáo phận đó là dâng tất cả mọi sự, dâng những ý nguyện, cách đặc biệt dâng ĐCV cho Đức Trinh Nữ Maria, để qua Mẹ dâng lên Thiên Chúa. Qua đó, ngài cũng mời gọi hết thảy mọi thành phần dân Chúa cùng tạ ơn Thiên

Chúa là trung tâm của thánh lễ đặt viên đá góc tường ĐCV Thánh Tâm và dâng toàn thể Giáo phận cho Đức Mẹ. Ngài cũng chia sẻ những tâm tình, những vất vả của bà con giáo dân đã đóng góp cho công trình qua những ngày trong giai đoạn chuẩn bị cho công trình. Hơn nữa, Đức cha Phêrô cũng nhấn mạnh đến lời cầu nguyện như là trách nhiệm của mỗi chủng sinh, linh mục đối với các đẳng bậc, quý bà con giáo dân đã thương và ủng hộ cho công trình ĐCV hôm nay.

Trong bài giảng lễ, cha Tổng đại diện Phanxicô Assisi Nguyễn Tiến Tám đã chia

sẻ với cộng đoàn về vai trò cũng như thiên chức làm mẹ của Đức Maria. Qua đó, cha Tổng đại diện cũng mời gọi mọi người cùng suy tư về những kỳ công mà Thiên Chúa đã thiết lập nơi đây, qua bàn tay chuyển cầu của Đức Mẹ. Sau bài giảng lễ, thánh lễ được tiếp tục với nghi thức tiếp nhận đơn về sứ vụ của quý thầy phó tế dâng lên Đức Cha - Bề trên giáo phận; nghi thức làm phép khu đất xây dựng và làm phép viên đá góc tường.

Thánh lễ được kết thúc với lời cảm ơn của cha Đaminh Đặng Văn Cầu - Giám đốc Chủng viện đối với vị Cha chung của giáo phận, quý cha, quý tu sĩ, quý ân nhân thân của ĐCV và mọi thành phần dân Chúa trong giáo phận. Ước mong sao công trình được Chúa thương và gìn giữ qua lời chuyển cầu của Đức Trinh Nữ Maria, sớm được hoàn thành phục vụ cho việc đào tạo ơn gọi linh mục của Giáo hội, của Giáo phận. Để làm được điều đó, Chủng viện cũng rất mong nhận được sự ủng hộ của quý đẳng bậc, quý bà con giáo dân, quý ân nhân và cộng đoàn mọi nơi. Phanxicô X. Duy Tuyên/ Nguồn: Giáo phận Thái Bình

Cầu nguyện trong cơn đại dịch virus Corona

Những ngày này, cả thế giới hồi hộp với sự lây lan nhanh chóng của virus Corona. Tại Trung Quốc, nhiều thành phố nội bắt xuất, ngoại bắt nhập. Bầu không khí u ám, chết chóc bao trùm nhiều nơi. Tại Việt Nam cũng như nhiều nước, nhà chức trách ráo riết vào cuộc để ngăn chặn cơn dịch nguy hiểm này. Là người Công Giáo, chúng ta không thể làm gì khác hơn là cầu nguyện trong cơn đại dịch này.

Vì virus Corona xuất hiện đầu tiên tại thành phố Vũ Hán bên Trung Quốc, nên virus này được đặt tên là corona/coronavirus Vũ Hán, viêm phổi Vũ Hán, virus viêm phổi chợ Hoa Nam Vũ Hán. Chúng xuất hiện và lan nhanh từ cuối năm 2019. Nhất là những ngày Tết, và những ngày sắp tới, báo chí đều cung cấp những trường hợp mắc bệnh và những người có những dấu hiệu mắc phải con vi rút này. Dĩ nhiên họ đều phải cách ly.

Dấu hiệu y khoa thường thấy sau khi người đã bị truyền nhiễm virus Corona có chứng bệnh đường hô hấp, phát sốt, ho, thở gấp gáp, hô hấp khó và dẫn đến tử vong. Vấn đề là chúng ta chưa có thuốc điều trị đặc hiệu và vắc-xin phòng bệnh. Hơn nữa, trước khi phát bệnh, những triệu chứng của căn bệnh này rất khó nhận thấy.

Vì virus này lây qua đường hô hấp, lây từ người sang người, nên mức độ lây lan của nó là cấp số nhân! (Có thể xem số liệu cập nhật tại đây). Chúng ta dễ dàng đọc thấy vô số thông tin và những thông báo về căn dịch này trên Internet.

Nếu không làm việc trong ngành y khoa, hoặc những hữu trách khác, chúng ta chẳng thể làm gì hơn là cầu nguyện và tự phòng bệnh cho chính mình và người thân.

Là người Công Giáo, chúng ta cầu xin Thiên Chúa ban cho:

- Những nhà hữu trách có biện pháp kịp thời và hữu hiệu để bảo vệ người dân trước sức công phá của làn sóng virus này.
 - Cầu nguyện cho những bệnh nhân, những người có dấu hiệu mắc bệnh. Xin Chúa ban cho họ và gia đình được nhiều bình an để vượt qua thời khắc mong manh này.
 - Chúng ta cầu nguyện cho những y tá, bác sĩ và những người trực tiếp chữa trị căn bệnh này. Xin Chúa ban cho họ lòng can đảm, sức khỏe và sáng suốt để đón nhận những bệnh nhân.
 - Nhất là chúng ta cầu nguyện cho những người đang tìm kiếm phương thuốc chữa trị. Xin Chúa Thánh Thần soi sáng cho họ sớm tìm ra câu trả lời cho bài thuốc chữa trị và vắc-xin chống lại con virus Corona này.
 - Chúng ta cầu nguyện cho những nhà lãnh đạo quốc gia. Xin Chúa thôi thúc họ biết đặt sức khỏe của người dân lên trên mọi lợi ích kinh tế, chính trị.
 - Đặc biệt, chúng ta không quên cầu nguyện cho sự minh bạch thông tin. Xin Chúa ban cho người hữu trách có tâm hồn cộng tác để cùng với thế giới, đặc biệt là với tổ chức Y Tế Thế Giới, cùng nhau đối phó với căn bệnh này.
 - Chúng ta không quên cầu nguyện cho những người đã chết vì căn bệnh này. Xin Chúa đoái thương linh hồn của họ.
 - Sau cùng, chúng ta tha thiết cầu xin Chúa ban cho nhân loại được bình an trong năm mới này. Hy vọng nhờ hồng ân Chúa, virus Corona không trở nên nỗi kinh hoàng cho Trung Quốc và thế giới.
- Chúng ta cùng hiệp lời cầu nguyện. Ước mong đó cũng là phương thuốc hữu hiệu để cơn đại dịch virus Corona sớm chấm dứt!!!

Giuse Phạm Đình Ngọc SJ

28/Jan/2020

Tín Cộng Đoàn

đã trình bày nhạc phẩm Ave Maria bằng những ngón Piano điêu luyện. Kết thúc chương trình là bữa cơm thân mật và những lời chúc tốt đẹp dành cho nhau của tất cả các thành viên. (Ban Thông Tin LTS Việt Nam tại Roma).

Liên Tu Sĩ Roma mừng xuân Canh Tý

Hôm nay, 26.1.2020 nhằm mừng 2 tết Canh Tý, Liên Tu Sĩ Việt Nam tại Roma đã tổ chức Mừng Xuân Canh Tý tại trường truyền giáo thánh Phaolo, với sự tham dự của hơn 200 linh mục, chủng sinh, tu sĩ và giáo dân. Nhân dịp này, Liên Tu Sĩ Việt Nam tại Roma vinh dự đón 2 vị khách đặc biệt cùng đến ăn tết đó là Đức Cha Kevin William Vann, giám mục giáo phận Orange County và Đức Cha Thomas Nguyễn Thái Thành, Giám Mục Phụ Tá giáo phận Orange County. Buổi họp mặt mừng xuân Canh Tý được bắt đầu với việc mọi người dọn mình xưng tội, sau đó là thánh lễ kính nhớ ông bà tổ tiên. Sau thánh lễ là chương trình văn nghệ do các linh mục tu sĩ làm diễn viên, nhân dịp này Đức cha Kevin William Vann cũng không quên tặng cho Liên Tu Sĩ Roma một tiết mục đặc sắc đó là ngài

Tiệc Xuân Giáo Xứ Paris Mừng Tân Xuân Canh Tý

Kết lễ Chúa Nhật 19.01.2020, sau khi ông Nguyễn Xuân Chương, trưởng ban Phụng vụ Thánh ca kính chúc quý cha, quý thầy phó tế, quý nữ tu và toàn thể cộng đoàn năm mới Canh Tý nhiều ơn phước, ca đoàn tổng hợp do nữ tu Lan Chi, Dòng Mến Thánh Giá Chợ Quán điều khiển, đã hợp ca bài Chúc Xuân :

Xin chúc anh một mùa xuân hạnh phúc

Anh chúc em một mùa xuân hy vọng

**Ta chúc nhau một mùa xuân ấm êm
Và chúc mọi người một năm mới bình an.**

Sau đó, cộng đoàn cùng tiến vào hội trường theo sự hướng dẫn của cha Vũ Minh Sinh, chung vui bữa tiệc xuân, có phần phụ diễn văn nghệ. Sau khi các em Thiếu nhi Thánh thể múa lân theo tiếng trống nhịp nhàng, LS Lê Đình Thông, Trưởng ban Mục vụ đã ngỏ lời chào mừng cộng đoàn : “Trong tiệc xuân năm nay, hội trường được tân trang với bàn ghế mới. Ngoài việc sắp xếp lại hội trường còn là sự tái cấu trúc ban mục vụ. Tất cả các cộng đoàn ngoại thành (Villiers.le.Bel, Sarcelles.Garges, Seine Saint.Denis, Ermont, Marne.la.Vallée), các đoàn thể (Hội các Bà mẹ Công Giáo, Legio Mariae, Phong trào Liên đới Nghề nghiệp, Phong trào Cursillo, Phong trào Thiếu nhi Thánh thể, Hội Yểm trợ Ôn gọi, Nhóm Bữa cơm Chúa Nhật, Nhóm Ephata, nhóm Gia đình Trẻ & Du ca, nhóm Thư viện Giáo xứ, nhóm Internet, ban Tu thư, ban Mục vụ Hôn nhân), các ca đoàn (Ca đoàn Giáo xứ, Trinh Vương, Triều Đông, Lê Bảo Tịnh, Thiếu nhi Thánh thể) đều có

đại diện tham gia ban mục vụ. Các vị tham dự tiệc xuân là những cánh én làm nên mùa xuân hiệp nhất của Giáo Xứ. Lời chúc Tết của ban mục vụ được kết thúc bằng bài thơ sau đây :

**Ủn in heo kêu, chuột rúc càn
Bàn giao cũ mới lúc xuân sang
Toàn ban mục vụ chung lời chúc :
Thánh ân tuôn đổ lộc đầy tràn
Giáo xứ xum vầy tình hiệp nhất
Cha, Soeurs, Phó tế phước miên man
Già trẻ lớn bé đều khỏe mạnh
Suốt năm Canh Tý được bình an.**

Sau đó, Cha Giám đốc Gilbert Nguyễn Kim Sang đã chúc Tết toàn thể cộng đoàn và ban phép lành cho bữa tiệc xuân thân hữu. Ông Võ Tri Văn, phó ban mục vụ, trong lễ phục long phượng giao duyên, đã đọc Sớ Táo Quân, được điểm xuyết bằng nhịp trống :

**Muôn tàu Thượng đế
Ở dưới trần thế
Phía bắc Paris
Năm Hợi qua đi
Canh Tý vừa tới
Tân trang đổi mới
Mục vụ tăng cường
Cha Sang đảm đương
Lo toan mục vụ
Thêm nhiều ý tứ
Mọi việc trong ngoài
Diễn tiến khoan thai
Trong ban giám đốc
Vừa nở thêm lộc :
Cha Bruno Vinh**

**Chung lo hành trình
Cùng dâng thánh lễ
Cho ba thế hệ :
Từ Ephata
Các bậc mẹ cha
Thiếu nhi Thánh thể
Công việc lành lẽ v.v...**

MC Trần Thị Trúc Tiên và Nguyễn Anh Hải đã điều khiển chương trình văn nghệ đặc sắc, có ban nhạc phụ họa. Sau cùng là phần xổ số. Bữa tiệc xuân kết thúc hồi 17 giờ cùng ngày. (Lê Đình Thông - Hình ảnh : Cha Vũ Minh Sinh, DCCT)

Thánh Lễ Giao Thừa Mừng Xuân Canh Tý 2020 tại Sydney

Tối thứ Sáu 24.01.2020 CĐCGVN Tổng Giáo Phận Sydney dâng Thánh Lễ Giao Thừa quy tụ khoảng 3000 người với sự hiện diện của những người không Công Giáo, đã đến công viên Paul Keating Park Bankstown Sydney tham dự Thánh lễ mừng Giao Thừa Xuân Canh Tý 2020. Sau 3 hồi chiêng trống cổ truyền, đoàn Phụng vụ và quý Cha từ phía dưới công viên tiến lên bàn thờ Lễ đài. Cha Paul Văn Chi thay mặt Ban Tuyên Úy và Cộng Đồng dâng lời nguyện chúc Xuân lên Thiên Chúa Ba Ngôi, nguyện xin Thiên Chúa chúc lành cho Cộng Đồng trong Năm Mới Canh Tý, và quý Cha tiến về bàn thờ Tổ Quốc thắp nén hương kính nhớ Tổ Tiên và cầu nguyện cho Quê Hương Việt Nam, Mừng Xuân các bậc tiền nhân và các bậc anh hùng Tử Đạo Việt Nam.

Cha Tuyên Úy Trưởng Bùi Sơn Lâm ngỏ lời chúc mừng Năm Mới đến quý Cha, quý Tu Sĩ Nam Nữ và tất cả mọi người và trong niềm hân hoan cảm tạ Thiên Chúa, Chúa của mùa Xuân, Chúa của vạn vật và Cha giới thiệu quý Cha Paul Văn Chi, Cha Nguyễn Văn Tuyết, Cha Nguyễn Thái Hoạch, Cha Trần Văn Trợ, Cha Lê Hồng Mạnh, Cha Nguyễn Thành Trung, Cha Mai Văn Thịnh, Cha Nguyễn Đức Trụ, Cha Nguyễn Văn Vượng, Cha Trần Quang Thiện, Cha Vũ Kim Quyền, Cha Nguyễn Văn Huấn và Cha Nguyễn Như Thành cùng hiệp dâng Thánh lễ Trong bài giảng, Cha Nguyễn Văn Tuyết nói chúng ta từ già năm cũ Kỷ Hợi, với tâm tình

tạ ơn và thống hối, quyết tâm trở về với Chúa Trời nhân hậu, và chào đón năm mới Canh Tý, canh tân đời sống, dọn dẹp xấp xếp tâm trí theo cách mà Thánh Phaolô đề nghị: “ điều gì tốt thì giữ, còn điều xấu dưới bất cứ hình thức nào thì tránh cho xa.” Để qua đó chúng ta mở cửa tâm hồn để Chúa vào và xin Người chúc lành và lì xì năm mới để tâm hồn chúng ta được bình an hoan lạc trong Thánh Thần... Trước khi kết thúc Thánh lễ, Anh Trần Anh Vũ Chủ Tịch Cộng Đồng Công Giáo Việt Nam TGP Sydney ngỏ lời chúc Tết đến quý Cha, quý Tu Sĩ và mọi người trong Cộng Đồng sau cùng Cha Tuyên úy Trưởng Bùi Sơn Lâm cũng thay mặt Ban Tuyên Úy chúc Tết quý Cha, quý Sơ và tất cả mọi người năm mới Canh Tý an lành trong ơn Chúa. Thánh lễ kết thúc quý Cha phát Lộc Thánh đầu năm cho cho mọi người. (Diệp Hải Dung)

Thánh lễ đầu năm tại trung tâm hành hương Bethen-Cloppenburg bắc Đức

Đầu năm dâng Chúa chí tôn

Kính dâng lên cả xác hồn hoan ca

Tạ ơn năm cũ đã qua

Ngài ban năm mới món quà hồng ân.

Hôm nay ngày 01.01 đầu năm dương lịch 2020 Lm. Tuyên Úy Phêrô Nguyễn Quân gợi ý và tổ chức một thánh lễ tạ ơn Chúa và mừng “Năm Mới kính Mẹ Thiên Chúa” tại trung tâm hành hương kính Đức Mẹ Sầu Bi Bethen.Cloppenburg. Thánh lễ cũng để cầu cho hòa bình thế giới và quê hương Việt Nam cũng như dâng năm mới cho Đức Mẹ.

Sau lời chào mừng và giới thiệu của Linh mục Tuyên Úy Phêrô, thánh lễ được bắt đầu một cách nghiêm trang và sốt mến. Ngày đầu năm được nghe những bài đọc Lời Chúa bằng tiếng Việt, được nghe bài chia sẻ của Linh mục Việt, được nghe những lời nguyện của giáo dân bằng tiếng Việt, được tham dự một thánh lễ hoàn toàn bằng tâm tình Việt Nam nơi đây thật là ấm lòng và quý hóa lắm.

Hình như là lâu lắm rồi tôi mới tham dự một thánh lễ đầu năm của vùng Tây Bắc Đức này bằng tiếng Việt, lại ở ngay một trung tâm hành hương của vùng chúng ta thì là một thánh lễ vô cùng quý hóa. Mong rằng bước khởi đầu này sẽ là một bước đi tốt đẹp cho tương lai, và hy vọng nó sẽ thành một truyền thống cho mỗi đầu năm mới để chúng ta cùng dâng kính Mẹ Thiên Chúa những tâm tình tạ ơn thì thật là quý lắm.

Cuối thánh lễ cha Tuyên Úy Phêrô có quà mừng tuổi cho tất cả các cháu thiếu nhi và thiếu niên từ 15 tuổi trở xuống để lấy hên tài lộc đầu năm.

Sau thánh lễ có tấm hình chụp chung và cùng nhau sang nhà hội trường để chia sẻ những món ăn thuần túy Việt Nam bên những ly rượu mừng và những tách trà, cà phê ấm áp. Cảm ơn những bàn tay thiện nguyện đã giúp cho những của ăn thật ngon.

Ngày đầu năm đây cũng là dịp vui để chúng ta gặp gỡ, chúc mừng nhau tay trong tay ấm áp tình người và tình Chúa. Kính chúc cha Tuyên Úy Phêrô cùng tất cả quý ông bà anh chị em các cháu năm mới hồn an xác mạnh trong ơn Chúa Thánh Thần và bình an hạnh phúc.

Xin mượn bài thơ “Dâng Mẹ Đầu Năm” để kết thúc bài chia sẻ ngắn gọn này.

KHỞI	đầu năm mới dâng trình
ĐẦU	tiên dâng MẸ tâm tình kính yêu
NĂM	chục dâng chuỗi kinh chiều
MƠI	trăm hòa nhịp mỹ miều “Mai Khôi”
HÀNH	hương về nhà Chúa tôi
TRÌNH	thưa lên CHÚA phận tôi mọn hèn
CON	dâng cuộc sống đua chen
XIN	dâng hồn xác ngợi khen danh NGÀI
DÂNG	lên tất cả tương lai
MẸ	ban phù trợ an bài giúp con

TÂM hồn tươi trở lộc non
TÌNH thương MẸ tựa trăng tròn đẹp xinh
SUỐT năm hai chữ "trung Trinh"
NĂM mười hạt ngọc chung tình đời con
TÌNH CHA cao ngất "Thái sơn"
MẸ ơi! nghĩa MẸ "Biển đông" mãi đầy
ĐẦY tràn ơn nghĩa đời này
TỰA như "Nhật.Nguyệt" chiếu ngày soi đêm
TRĂNG thanh tỏa xuống êm đêm
RẦM luôn đầy đặn nỗi niềm thương yêu
KÍNH xin lên MẸ sớm chiều
DÂNG lên Nước Việt những điều chua cay
LÊN cao vượt kiếp đọa đầy
MẸ ơi! xin hãy ra tay cứu đời!
MỘT năm mới đến thành thời
NĂM nay may mắn mọi nơi phú cường
AN vui hạnh phúc yêu thương
BÌNH An dưới thể ngát hương CHÚA TRỜI

Trầm Hương Thơ 01.01

